HANDLINGAR

TILL

UPPLYSNING

AF

FINLANDS HÄFDER.

UTGIFNE

AF

ADOLF IWAR ARWIDSSON.

Femte Delen.

STOCKHOLM, 1852.
P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

INNEHÅLL.

N:o. Sid.

1. Carl Knutssons Dombref om Råskilnaden emellan Tavastland och Savolax, 1446 . . . . . 1.
2. Lagmansdom om Kallio ström i Lammais Fors, 1453 10.
3. Jakob Anderssons Qvitto till sin bror Olof Andreæ öfver utfånget Arf, 1461 . . . . . 11.
4. Konung Christian I:s Förläningsbref åt Greger Mattsson, å Ramsö i Karis Socken, 1461 . . . . . 13.
5. Fastebref å jord i Taipale by på Hirvisalo, 1462 . . 14.
6. Köpebref å ett hemman i Taipale by på Hirvisalo, 1462 . . . . . 16.
7. Stadfästelse på Gåfvobrefvet till Nådendals Kloster å Heda och Nygård i Wemo Socken, 1462 . . . . 17.
8. Förliknings-Bref emellan Hartvik Jakobsson och hans Svägerska, om Torlaks och Kotiala i Nykyrko Socken, 1463 . . . . . 20.
9. Lagmansrätts Dom om Fiskeriet i Kumo Elf vid Keräjämäki, 1463 . . . . . 21.
10. Köpebref för Klostret i Nådendal å halfva Kuttila hemman i Halikko Socken, 1464 . . . . . 23.
11. Bref ifrån Biskop Kort i Åbo till Konung Carl Knutsson, 1464 . . . . . 24.
12. Förlänings-Bref åt Konung Carl Knutsson å Raseborgs och Korsholms Län, jemte Satakunta, 1465 . . . 26.
13. Nytt Köpebref för Klostret i Nädendal å halfva Kuttila hemman i Halikko Socken, 1465 . . . . . 30.
14. Stadfästelse på Gåfvobrefvet till Nådendals Kloster å Kynämäki i Bjerno Socken, 1465 . . . . . 32.
15. Köpebref å Taipale Hemman på Hirvisalo, 1465 . . . 34.

N:o. Sid.
16. Dombref om jord på Wanhankedot å Säkylä Malm, 1466 . . . . . 36.
17. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Lepistööja i Wirmo Socken, 1466 . . . . . 38.
18. — till Klostret i Nådendal å Nivola hemman i Masku Socken, 1466 . . . . . 39.
19. — till Klostret i Nådendal å Kuusilaks hemman i Masku Socken, 1466 . . . . . 41.
20. Bestyrkande af ett Gåfvobref på åtskilliga gods till Domkyrkan i Åbo, 1467 . . . . . 42.
21. Arfsförening emellan Nils Tawast och Elin af Särkilaks, 1467 . . . . . 46.
22. — emellan Nils Tawast och Katharina Fincke, 1467 . . . . . 47.
23. Katharina Finckes Bekräftelse på förutgående Arfsförening, 1467 . . . . . 49.
24. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Kräple by och Haga i Borgå Socken, 1467 . . . . . 51.
25. Ny Stadfästelse på Gåfvobrefvet till Nådendals Kloster å Kynämäki hemman i Bjerno Socken, 1468 . . 52.
26. Dombref å Jord i Waivastenkylä af Räntämäki Socken, 1468 . . . . . 53.
27. Lagmansrätts Dom om ett skifte i Räpälä by af Pemar Socken, 1469 . . . . . 55.
28. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Hyvikkälä och Kurkisaari Hemman, 1469 . . . . . 56.
29. Qvitto å en inbetald Skuld till Sagu Kyrka, 1470 . 58.
30. Salubref till Klostret i Nådendal å Rodila i Rimitto Socken, 1471 . . . . . 58.
31. Gåfvobref till Nådendals Kloster å Marjajoki i Sagu Socken, 1471 . . . . . 60.
32. Bytesbref å Marjajoki i Sagu Socken emot Lemonäs, 1471 . . . . . 61.
33. Köpebref å Pitkämäki Hemman i St. Marie Socken, 1472 . . . . . 62.

N:o. Sid.
34. Lagmansrätts Dom öfver Nautila i Lundo Socken, 1472 . . . . . 63.
35. Köpebref å jord i Paaskunta by af St. Karins Socken, 1472 . . . . . 64.
36. — å Päistärpää uti Sagu Socken, 1472 . . . . . 65.
37. Testamente till Klostret i Nådendal å jord i Viiala by, samt å ett hus i nämnde Stad, 1472 . . . . 67.
38. Gåfvobref åt Anders Bitz å Äijälä och Böle i Halikko Socken, 1475 . . . . . 68.
39. Köpebref å ett hemman i Pitkämäki uti Räntämäki Socken, jemte en äng i Pöyttis Socken, 1476 . . 69.
40. Dombref för Nådendals Kloster å ett gods, samt å Winkkala äng, 1476 . . . . . 71.
41. — å Hallela och Saustila Egendomar, 1476 . . . . . 71.
42. Intecknings-Dom uti en äng, för en Skuld, 1477 . 73.
43. Fastebref på Jord i Räpälä by af Pemar Socken, 1477 73.
44. — på jord i Pitkämäki by af Räntämäki Socken, 1477 . . . . . 75.
45. Sten Henrikssons Qvitto på en summa Penningar, 1478 . . . . . 76.
46. Bytesbref med Klostret i Nådendal, om Poutus i Nousis Socken mot ett hus i Åbo, 1479 . . . . 77.
47. Gåfvobref till Nådendals Kloster å Hemman i Palojoki by af Sagu Socken, jemte Askais i Lemo Socken, 1480 . . . . . 79.
48. Köpebref å Ruotsama holme i Lemo Socken, 1481 . 80.
49. Skiftesbref emellan Olof Drake och Gustaf Slatte, 1481 . . . . . 81.
50. Frälsebref för Klostret i Nådendal å Karvitta och Nuhiala Hemman, 1481 . . . . . 83.
51. Förening och Skifte emellan Biskop Konrad Bitz och hans Samarfva, 1482 . . . . . 83.
52. Lagmansrättens i Hauho Dom rör. ett Mandråp, 1482 85.
53. Köpebref å en del af Brunnila Hemman i Rimitto Socken, 1482 . . . . . 88.

N:o. Sid.
54. Qvittens för uppburen Skatt på Åland, 1484 . . . . . 89.
55. Köpebref för Nådendals Kloster å Kukonniemi, samt en äng vid Kuusilaks, 1484 . . . . . 90.
56. Förnyad Lagmansdom om Kallio ström i Lammais Fors, 1484 . . . . . 92.
57. Knut Bitz Morgongåfvo-Bref åt sin hustru Birgitta Christiernsdotter, 1485 . . . . . 94.
58. Tillägg till förutgående Morgongåfvo-Bref, 1485 . . . 96.
59. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Tursanperä och Torois, 1485 . . . . . 97.
60. Pantbref till Klostret i Nådendal å hälften af Tursanperä Hemman, 1485 . . . . . 99.
61. Klostret i Nådendal emottager Tursanperä och Torois uppå dervid fästade vilkor, 1486 . . . . . 100.
62. Landsrättens Dom om Taipale Hemman, 1486 . . . . 101.
63. Bytesbref emellan Jerl Jönsson och Nådendals Kloster om Hadvala emot Soinisto Hemman, 1486 . . . . 102.
64. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Lauspää i Pemar Socken, 1486 . . . . . 103.
65. — till Klostret i Nådendal å Malvo Hemman i Letala Socken, 1486 . . . . . 105.
66. Köpebref för Klostret i Nådendal å en del i Suontaka Hemman af Piikkis Socken, 1487 . . . . . 107.
67. Lagmansrätts Dom om rågång emellan Karhiniemi och Keikko Byar, 1487 . . . . . 108.
68. Köpebref för Nådendals Kloster å jord i Viiala by af Reso Socken, 1487 . . . . . 110.
69. — för Klostret i Nådendal å Hästholmen och ön Pöllö, 1487 . . . . . 113.
70. Lagmansrätts Dom om Hujala Hemman i Masku Socken, tilldömdt Klostret i Nådendal, 1487 . . . . 114.
71. Förliknings-Bref med Nådendals Kloster om jord i Hiitola By af Reso Socken, 1487 . . . . . 116.
72. Köpebref å ett gods i Annela (Anoila?) By af Ulfsby Socken, 1488 . . . . . 118.

N:o. Sid.
73. Rågångs-Dom emellan Karhiniemi och Keikko Byar i Hwittis Socken, 1488 . . . . . 119.
74. Dombref för Klostret i Nådendal å Strömsholms ö uti Rimitto Socken, 1488 . . . . . 121.
75. — för Nådendals Kloster å Arlaks Hemman i Piikkis Socken, 1488 . . . . . 123.
76. Lands-Rättens Intyg öfver verkställd, men icke hörsammad Stämning, 1488 . . . . . 125.
77. Sten Sture d. ä. Skyddsbref för Klostret i Nådendal, 1488 . . . . . 126.
78. — — Dombref om Strömingsfisket i Finska Skärgården, 1488 . . . . . 127.
79. Gåfvobref till Nådendals Kloster å ett Hemman i Karhiniemi By af Hwittis Socken, 1488 . . . . . 129.
80. Lagmansrätts Dom i Rågångs-Tvisten emellan Karhiniemi och Keikko Byar, 1489 . . . . . 131.
81. — Dom för Klostret i Nådendal om jord i Saksila By af Masku Socken, 1489 . . . . . 133.
82. Köpebref för Klostret i Nådendal å jord i Viiala by på Lonto ö, 1489 . . . . . 134.
83. Arfsförening emellan Ridkil Olofsson och Mårten Johansson samt Lucia Olofsdotter, 1490 . . . . . 136.
84. Stadfästelse på Gåfvobrefvet till Nådendals Kloster å Kuusilaks Hemman i Masku Socken, 1490 . . . . 139.
85. Arfsförening emellan Johan och Eric Ragvaldssöner, 1490 . . . . . 140.
86. Gåfvobref på åtskilliga Hemman till Klostret i Nådendal, 1490 . . . . . 141.
87. Köpebref för Klostret i Nådendal å Finninkaita uti Masku Socken, 1490 . . . . . 143.
88. Anna Wildemarsdotters afsägelse å arf efter Lucia Wildemarsdotter, 1490 . . . . . 144.
89. Stadfästelse å förutgående Handling, 1490 . . . . . 145.
90. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Pajala Hemman i Nousis Socken, 1490 . . . . . 146.

N:o. Sid.

91. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å halfva Kaivois Hemman uti Lemo Socken, 1490 . . . . . 147.
92. Ingeborg Magnusdotters och Henrik Niklassons afsägelse å arf efter Lucia Wildemarsdotter, 1490 . 148.
93. Margaretha och Katharina Nilsdotters afsägelse å arf efter Lucia Wildemarsdotter, 1490 . . . . . 149.
94. Mäster Arwid Kurks afsägelse å arf efter Lucia Wildemarsdotter, 1490 . . . . . 150.
95. Magnus Flemings afsägelse å arf efter Lucia Wildemarsdotter, 1490 . . . . . 151.
96. Köpebref på ett Hemman i Hirvois by af Masku Socken, 1491 . . . . . 153.
97. — på ett annat Hemman i Hirvois by af Masku Socken, 1491 . . . . . 154.
98. Öfverlåtelse-Bref af Kaskis och Ström, såsom böter för undkomna Fångar, 1491 . . . . . 156.
99. Testamente till Klostret i Nådendal å en äng vid Kuusilaks, 1492 . . . . . 158.
100. Köpebref för Klostret i Nådendal å Hemman i Nuijala by af Reso Socken, 1492 . . . . . 160.
101. — å Kuusivuori i Pemar Socken, 1493 . . . . . 162.
102. Gåfvobref till Allhelgona-Kapellet i Åbo Domkyrka å ett Hemman i Talliala By af Kalvola Socken, 1494 . . . . . 163.
103. Knut Bitz Testamente åt sin hustru Birgitta Christiernsdotter, 1494 . . . . . 165.
104. Köpebref för Klostret i Nådendal å en tredjedel af Finnilä Hemman i Masku Socken, 1495 . . . . 166.
105. — för Klostret i Nådendal å en del af Finnilä i Masku samt af Pojo i Bjerno Socken, 1495 . . 167.
106. — å Reinilä Hemman i Wemo Socken, 1495 . . . 169.
107. Bytesbref emellan Nils Pehrsson i Särkilaks och hans Syskon, 1496 . . . . . 170.
108. Köpebref för Klostret i Nådendal å en jordlott i Wiiala By af Reso Socken, 1497 . . . . . 171.

N:o. Sid.
109. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å en fjerdedel af Danskila uti Masku Socken, 1498 . . . . . 173.
110. — till Klostret i Nådendal å hälften af Liuskallio Hemman i Wirmo Socken, 1498 . . . . . 174.
111. Konung Johan II:s Skyddsbref för Klostret i Nådendal, 1499 . . . . . 176.
112. Råbref emellan Porkkala och Sydänmaa, 1499 . . . 177.
113. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å jord i Kukola by af Birkkala Socken, 1500 . . . . . 179.
114. Wiborgs Kloster upptager Gunilla Johansdotter i sin Gemenskap, 1502 . . . . . 180.
115. Köpebref å Borgby i Sibbo Socken, 1503 . . . . . 182.
116. — å Lankkis Hemman i Wirmo Socken, 1504 . . 183.
117. Svante Stures Skyddsbref för Klostret i Nådendal, 1504 . . . . . 184.
118. Svenska Rådets Skyddsbref för Klostret i Nådendal, 1504 . . . . . 186.
119. Nådendals Kloster upptager Erik Thuresson Bjelke och hans hustru Gunilla i sin Gemenskap, 1504 188.
120. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Nautela Hemman i Lundo Socken, 1504 . . . . . 189.
121. Bevittnande af nästföreg. Gåfvobref, 1504 . . . . . 191.
122. Bestyrkande af åtskilliga äldre Handlingar, 1505 . . 192.
123. Testamente åt Klostret i Nådendal å Långnäs i Kimitto Socken, 1505 . . . . . 195.
124. Jöns Laurenssons och hans hustru Anna Gregersdotters Testamente till Klostret i Nådendal, 1505 . 196.
125. Stadfästelse- och Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Kydö i Halikko Socken, 1506 . . . . . 197.
126. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Salmis Hemman i Sagu Socken, 1506 . . . . . 199.
127. — till Klostret i Nådendal å Böle Hemman i Masku Socken, 1509 . . . . . 200.
128. Fastebref på Koweri Hemman i Masku Socken, 1510 201.

N:o. Sid.
129. Räfstetings Dom om Lammis och Nygård i Wemo Socken, 1510 . . . . . 202.
130. Arfsförening om Henrik Bitz efterlemnade Qvarlåtenskap, 1511 . . . . . 204.
131. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å jord i Lähtis by af Kyro Socken, 1512 . . . . . 207.
132. Köpebref å ett Hemman i Neder Kirjala by af Pargas Socken, 1512 . . . . . 208.
133. Bref å Slottslofven på Wiborg och Nyslott, 1512 . 210.
134. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Huruis i Wemo Socken, 1512 . . . . . 211.
135. Lagmansrätts Dom om äng och fiskevatten å Sivois Näs, 1513 . . . . . 213.
136. Fastebref å en tredjedel i Juhala by af St. Mårtens Socken, 1513 . . . . . 215.
137. Qvitto å aflemnade Inventarii-Persedlar på Nyslott, 1513 . . . . . 216.
138. Räfstetings Dom om äng och fiskevatten å Sivois Näs, 1513 . . . . . 217.
139. Sten Sture d. y. Skyddsbref för Klostret i Nådendal, 1513 . . . . . 218.
140. Räfstetings Dom öfver Wuorenpää Hemman, 1513 . 219.
141. S. k. Viaticum för tvenne Pilgrimer till Rom, Compostella och Kristi Graf, 1513 . . . . . 221.
142. Morgongåfvo-Bref åt Anna Hansdotter, å Ljusfors med underlydande, 1514 . . . . . 222.
143. Äktenskapsbevis för Clemet Howenskild och Anna Hansdotter, 1515 . . . . . 224.
144. Köpebref för Klostret i Nådendal å en tredjedel af Kuusiwuori i Pemar Socken, 1515 . . . . . 225.
145. — å Jutila i Wirmo Socken, 1515 . . . . . 226.
146. Wittnesbevis i ett tvistemål emellan Birgitta och Anna Bitz, 1516 . . . . . 228.
147. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å ett Hemman i Askais by af Lemo Socken, 1517 . . . . . 231.

N:o. Sid.
148. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Reinilä Hemman i Wemo Socken, 1517 . . . . . 232.
149. Rågångs-Dom emellan Nynäs och Kurkila i Nousis Socken, 1519 . . . . . 234.
150. Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Öudd i Halikko, 1520 . . . . . 236.
151. Inventarium öfver Statens tillhörigheter på Kastelholm, 1524 . . . . . 237.
152. Konung Gustaf I:s Jordbref å Saaris gods i Wirmo Socken, 1529 . . . . . 238.
153. Bref från Konung Gustaf I till Anders i Norra Finland, 1529 . . . . . 239.
154. — Konung Gustaf I till Biskopen och Domkapitlet i Åbo, 1529 . . . . . 240.
155. — Konung Gustaf I till Raseborgs Län, 1529 . . 242.
156. Förening emellan Konung Gustaf I och Biskopen i Åbo om Biskops-Inkomsterna, 1529 . . . . . 243.
157. Bref från Konung Gustaf I rörande ingrepp mot Biskopens i Åbo Löneförmåner, 1529 . . . . . 244.
158. — Konung Gustaf I om Nya Korets i Åbo Ränta, 1529 . . . . . 245.
159. — Konung Gustaf I om Töfsala Kyrka, 1529 . . . 246.
160. — Konung Gustaf I till Herr Mickel, prest i Töfsala, 1529 . . . . . 246.
161. — Konung Gustaf I om återställandet af några kyrkogods åt Erik Skalm, 1529 . . . . . 247.
162. — Konung Gustaf I till Erik Fleming, 1529 . . . 248.
163. — Konung Gustaf I till Allmogen i Raseborgs Län, 1529 . . . . . 250.
164. — Konung Gustaf I till Jakob Fleming, 1529 . . 251.
165. — Konung Gustaf I till Måns Svensson, 1529 . . 252.
166. — Konung Gustaf I till Grefve Johan af Hoya, 1530 . . . . . 253.
167. — Rikets Råd till Grefve Johan af Hoya, om utlemnandet af Kyrko-klockor, 1530 . . . . . 254.

N:o. Sid.
168. Bref från Konung Gustaf I till Biskop Mårten Skytte i Åbo, 1530 . . . . . 255.
169. Konung Gustaf I:s öppna Bref emot Jakob Flemings Våldsamheter, 1530 . . . . . 256.
170. — Gustaf I:s Svar till Abbedissan och Konventet i Nådendal, 1530 . . . . . 259.
171. Återkallade och Gifna Förläningar, 1530 . . . . . 260.
172. Kontrakt med Presterskapet i Åbo stift om Soldat-Inqvarteringen, 1530 . . . . . 261.
173. Konung Gustaf I:s öfverlåtelse af Nya Korets i Åbo prebenden åt Jakob Wenne, 1530 . . . . . 262.
174. Tillåtelse för Anders Pettersson i Germundsby, att idka Landthandel, 1530 . . . . . 263.
175. Konung Gustaf I:s Stadfästelse-Bref åt Herr Knut, prebendat i Åbo, å Wartisaari Hemman, 1530 . 264.
176. — Gustaf I:s öfverlåtelse åt Biskop Mårten i Åbo, å Danskekulla Hemman, 1530 . . . . . 265.
177. Bref från Konung Gustaf I till Åländningarne, om deras Klagomål emot Iwar Fleming, 1530 . . . 265.
178. Konung Gustaf I:s Räfstetings Dom om Rettis Hemman invid Åbo, 1530 . . . . . 267.
179. — Gustaf I:s Kontrakt med Domkapitlet i Åbo om dess Räntor, 1530 . . . . . 270.
180. Förbud för Städerna i Finland, att föra sina varor till annan ort än Stockholm, 1531 . . . . . 272.
181. Bref från Konung Gustaf I om Lagmännens och Häradshöfdingarnes Fodring och Gästning, 1531 273.
182. Kontrakt emellan Konung Gustaf I och Erik Fleming, 1531 . . . . . 273.
183. Konung Gustaf I:s öppna Bref om uppsigten öfver Lapparne i Österbotten, 1531 . . . . . 275.
184. Förläningar utdelade i Finland, Fullmagter, Qvittenser, m. m., Åren 1529—1531 . . . . . 276.
185. Bref från Konung Gustaf I till Grefve Johan af Hoya, 1532 . . . . . 283.

N:o. Sid.
186. Bref från Konung Gustaf I till Grefve Johan af Hoya, 1532 . . . . . 286.
187. Konung Gustaf I:s Bref om Norra Finlands sammanslående till ett Lagmansdöme, 1533 . . . . 287.
188. Förbud, att, utan Konungens tillåtelse, försälja eller pantsätta gods, tillhöriga kyrkor, m. m., 1533 . 288.
189. Tillåtelse för Borgarena i Åbo, samt Skärgårdsboerna, att segla på Riga och Revel, 1533 . . . . . 289.
190. Konung Gustaf I:s Dombref å Lautila Hemman i Ulfsby Socken, 1533 . . . . . 290.
191. — Dombref å Wentilä Hemman i Lundo Socken, 1533 . . . . . 291.
192. Förbud för Inbyggarne i Österbotten, att idka handel kring landet och med Ryssarne, 1533 . . . 293.
193. Bref från Konung Gustaf I till Inbyggarne i Norra Finlands Lagsaga, 1533 . . . . . 294.
194. Konung Gustaf I:s Jordebref å Hepojoki i Piikkis Socken, 1534 . . . . . 295.
195. Bref från Konung Gustaf I till Erik Fleming, 1534 296.
196. — Konung Gustaf I till dem, som belägrade Wiborgs Slott, 1534 . . . . . 298.
197. Fullmagt för Erik Fleming och Nils Grabbe på Slottslofven i Wiborg, 1534 . . . . . 300.
198. Dagtingan med Grefve Johans af Hoya Besättning på Wiborgs Slott, 1534 . . . . . 301.
199. Bref från Konung Gustaf I till Hans Garstenberg, 1534 . . . . . 302.
200. — Konung Gustaf I till Besättningen på Wiborgs Slott, 1534 . . . . . 305.
201. — Konung Gustaf I till Erik Fleming, 1534 . . . 308.
202. — Densamme till Densamme, 1534 . . . . . 310.
203. — Konung Gustaf I till Nils Grabbe, 1534 . . . . 315.
204. — Konung Gustaf I till Erik Olsson, 1534 . . . . 315.
205. Förläningar utdelade i Finland, Fullmagter, m. m. Åren 1531—1534 . . . . . 317.

N:o. Sid.
206. Konung Gustaf I:s Bref på Slottslofven i Wiborg åt Nils Grabbe, 1535 . . . . . 322.
207. — Gustaf I:s Qvitto åt Nils Grabbe, öfver uppbörd och utgifter på Wiborgs Slott, 1535 . . . 323.
208. Fullmagt för Jöns Knutsson Kurk, på Lagmansdömet i Satakunta och Österbotten, 1535 . . . . . 325.
209. Konung Gustaf I:s Frälsebref för Erik Fleming, å Skattejord i Raseborgs Län, 1536 . . . . . 326.
210. — Frälsebref för Kaniken Anders Jacobi i Åbo, 1536 . . . . . 327.
211. — Qvitto åt Thomas Jönsson Ryting, för uppbörden på Åbo Slott, 1535, 1536 . . . . . 328.
212. — Stadgande, att Kalajoki skulle fortfarande utgöra Kapell under Salo Socken, 1536 . . . . . 331.
213. Förläningar utdelade i Finland, Fullmagter, m. m. Åren 1535, 1536 . . . . . 332.
214. Bref från Konung Gustaf I till Menige Frälset i Finland, 1537 . . . . . 336.
215. — från Konung Gustaf I till Erik Fleming, 1537 339.
216. Instruktion för Arvid Trolle och Nils Boye, att hålla allmän vapensyn i Finland, 1537 . . . . . 341.
217. Bref från Konung Gustaf I till Nils Grabbe, 1537 343.
218. Konung Gustaf I:s Qvitto åt Thomas Jönsson Ryting, för uppbörden vid Åbo Slott, 1536, 1537 346.
219. Bref från Konung Gustaf I, om olaga Gästning och Skjutsfärder i Finland, 1537 . . . . . 349.
220. — Konung Gustaf I till Erik Fleming, i samma ämne, 1537 . . . . . 352.
221. Konung Gustaf I:s Qvitto åt Erik Olsson för uppbörden på Tavastehus Slott, 1536, 1537 . . 354.
222. Bref från Konung Gustaf I till Erik Fleming, 1537 358.
223. Konung Gustaf I;s Mandat, rörande Tionden till Kyrkor och Presterskap, 1538 . . . . . 362.
224. — Gustaf I:s förnyade Förbud emot olaga afhändande af Kyrkogods, m. m., 1538 . . . . . 364.

N:o. Sid.
225. Fullmagt för Jöns Fordell å Pedersöre Pastorat, 1538 366.
226. Konung Gustaf I:s Bref, hvarigenom Bruseby tillägges Prestebolet i Kimitto Socken, 1538 . . . . . 367.
227. — Gustaf I:s Qvitto åt Thomas Jönsson Ryting, för Uppbörden på Åbo Slott, 1537, 1538 . . . . 368.
228. — Gustaf I:s Förordnande för Laurentius Johannis, att förestå Hospitalet i Wiborg, 1538 . . . . . 370.
229. — Gustaf I:s Bref om Beskattningen i Kumogårds Län, 1538 . . . . . 371.
230. — Gustaf I:s Qvitto åt Erik Olsson, för Uppbörden på Tavastehus Slott, 1537, 1538 . . . . . 372.
231. Häfdebytes-Bref emellan Konung Gustaf I och Erik Fleming, 1538 . . . . . 373.

1.

Carl Knutssons Dombref om Råskilnaden emellan Tawastland och Suvolax.

1446.

Efter en afskrift från 1500:talet, funnen bland kammar-kollegii gamla handlingar. — Dokumentet är till en del alldeles förmultnadt. De uppkomna luckorna hafva blifvit, med kursiv stil, ifyllda ur en afskrift från slutet af 1600:talet, förvarad i kongl. riksarkivet, uti en: *Rågångsbok öfver Sveriges Rikes gräntzer*, sign. Fh. 25. Efter denna sednare är en afskrift, gjord år 1735, tryckt i tidskriften Suomi 1846. — Ett rågångsbref, af år 1415, anträffas i Åbo Tidningar, 1785, Bih. s. 56, samt ett annat, af år 1452, i samma Tidningar, 1782, N:o 33.

Jagh Karll Knutzssen Riddare och Höffuidzman på wijborgh och Tawesthus &:c och fordom Rijcksens Förståndare J Swerige helsser alle the som thetta bref fore koma kan kärliga medh gudhi, och gior witterligit atth åren [1]) effther gudz bördh Twsende fyrehundredhe [2]) opå thet femptte, näste winthren effther atth Jagh hade antwardat mijnom Nåduga herra Konungh Christoffer alle Slotten och landen J Swerige. Thå foor Jagh omkringh Tawestelandh atth vthrätte och åthskilie käremåll och trätor som almogen i for:de Tawestelandh hwar till androm hadhe, Thå komo for migh ganske monge Tawester högeliga och iemmerliga kärande om stoor dråpeliga skada, och öffuer wålde

[1]) Riksark. afskrift har: "Arom"
[2]) Samma afskrift har: "fyrahundrade XL på fiempte"; Suomi: "fijrahundrade XL: på fier . . . "

som almogen aff Safflax them giordt hadhe inn i Tawestelandh och innan Tawesternas råmerche medh mordh, manslagh brandh rooff och medh margfalleliga wåldz gärninger som för longt wåre atth schriffua Annan wintter ther näst effther Thå foor Jagh i samma motto genom Safflax, Thå komo och för migh ther ganska monga Safflax boar, medh slijk samma käremåll som förrörda stånda käranda vpå Tawesterna, atth the *hafdhe* mördh, slagitt theres *vener ihiel*, och *hugget* them sedh*an* i sma stycken, och kastat *them for thera hun*dar, så ath *hundana ato them reenth vpp, och manga* [1]) groff*wa käror, som barmeligt war at höra, och for myckit her uthi at skrifwa, ok kärdhe, at thet war them skeet i theres landh, och innan theris Ramerke. Sedan sende jak min Embitsman, och flere goda Men thijt, att see och ransaka vppa hwat stedhen then skadhan skeedher war, och innan hwilkens Landsens Ramerke, tha fans thet swa, att ther Tawastana sagde wara sin Ramerke, thet sagde Sawlaxboo somma stadz wara tre milor in j Sawlax, och somma stadz mer, och somma stadz nokott minne. Thesslikis sagde och Tawastana, at ther som* Sawlax boo *sagde wara theris Raa,* ther gick inn i theres landh som forschrifwit står. *Sidhen* sende the ather aff forne landen, theres budh *till* migh, och låthe ganska högeligen bidie migh, for Gudz skuldh, thet Jagh wille hielpe ther till och flyatt så, atth then trätan motte warda

[1]) Nyssnämnde afskrift har: "mangha andra"

åthskildt, och bådo the framdeles meer. thet Jagh vilde flyat så att the motte än få ther een syyn opå, the som welduge [1]) wåre atth skilia them åth om theres trätte, Thå wille Jagh haffua Nemptth ther till ena rätta. landz syynn som lagen vth wijsar aff sex frijborne menn och aff sex bönder, Sedhan bådho the migh atth Jach wille Nempna ther sådha*na* synemänn till som then råån gonga kunde, och sade atth frijborne Männ kunde thet ey wäll ände, för ty atth the thenn råån skulde gå, the skulde forwägä sigh atth bärgä sigh medh lijthen kost och dricka vatn, forthenskulld atth man kunde ey föore them mykin spijsningh [2]) medh, meere änn som männerne bore sielff vpå sigh för store öknar, mechtoga bärgh, måsar och siöar skuldh som the altt skulde offuer gonga och fara, och kärde the atth bönderne vpå bodhe sijdor for theras stora fatigdom skuldh ey förmotte födha och lhöna så monge synemänn, Forthenskuld bödho the migh om, atth Jagh ville skicha them ther fyre godhe manna till, vtaff Norra bottn, *Tha spor*de Jagh them *ther ath, vm thet swa* skulde skee att Jagh *flyde the Mennen ther til om the sidan fulleliga wilde latha sich nögie, at huar the .... sagde, tha sware the ther, strax, och lofwade thet högeliga, at när the förrördo fyra hafdhe gangit Raan ok sagt them hwar theris Raar rätteliga lago, thä skulde badhe landskapen sidan fulleliga latha sig nögie, efter thy som sagd* [är], *ää hwilken delen*

[1]) Riksarkiv. afskrift har: "owilduge"
[2]) Samma afskrift har: "öll, eller mycken spijsning"

thet ginge till skada eller forma, och sagde sich hafwa fulle makt af badom landomen swadant fran sich at lofwa. Ther effter badh iak them nempna mik, the samma fyra som the på bade sidor wilde sättia then saken till, tha Nempde the *vtaf hwart Landskapet twa vtaf Norrabotn,* huilche som heta *Anders* Sypo Clemeth *Clemetsson, Hans* poualsson och Bengt Jonsson Sidhann schreff jag fougten till aff Norrebotn att han skulde bestellat och flyat så, *medh* the förrörde IIII männ ath the skulle begynna strax ther som the vijste atth huffudh råenn war widh Norrebotn, och gå så rätt roen vtth millan thesse forne landskapen som the ville Answara för Gudh och hwar Danne mann, och strax the Råen gonget hade, thå skulde the koma till migh, och sidhan ville Jagh göre ther een ende vpå, som thet sigh bordhe, och schreff Jagh yttermere mijnn opne breff inn i Findlandh. Tawesthe landh, Norrebotn, och Sawlax i hwilche Jagh stempde till hattula alle the som deelnamar wåre J nogre the Ægodelar som opå thenn råenn rörde och the skulde möthe migh ther Annan söndagh off [1]) Kyndelmesse Dagh thet Året som schreff Fyrijtiie opå thet sietthe, och lätth wärdige Fader medh Gudz Nådhe Biscop Mogns i Åbo, och her hendrich Bijdz Riddare, som thå höffuitzman opå Åbo war, så och Jngeuar Diechn som thå war Fougte i Norrebotn tijmelige nogh läse the öpne breff. Ther kom Jagh thå till forde hattula på forne tijdh, och

---

[1]) Riksark. afskrift har: "nest"

sätte ther thesse effther:ne godhe men i Nempnden sex aff Frijborne och sex aff bönder, som är Oleff Nielsson Tawest, Karl Madzson, häredzhöffdinge J öster Nylandh *Bengt* hammar Lydich Bengtsson *Nils Bok, Peder* hornelööss [1]) *af wapn, Lasse* J Laucka by *Peder i Sillewijk, Henrick* Tolk, *Nisse Olaffson, Olaff* J Nijck*a by, Olaff Magnusson i Abbora fors, Och loth ther fore komma the swa som Almogen fullmektoge giort hafde, at enda theris ärende af Tawastland och Sawlax, swa och thessa for:da fyra Norrabottns Men, som Raan gaat hafdhe. Tha sagde Norrabotns Men i thesse förskr:ne tolff, Benkt Lydekessons och manga flere godha Manna ahöro, huru the hafdhe gangit Raan, och huilcket bade Landskapen skulde hafua for therä rätte Raar, och wilde strax hafua forfullt thet medh thera edh, som lagen wijsa, tha wilde huarket landskapet ingaledes latha ther ath* nöija, vthan *skuto therpa, at thet* war *vmögeligit*, thet nagen skullè gå *the Raan rätt*, vthan *at* han motte *lopet* medh skijdher, om wintter *tijdh* vtoffuer bergh och måsar och annat som foreschriffuit står, och bådho framdeles aff bodhe landskapen migh, att Jach ville latadh till, att the for:de IIII änn een tijdh gå then råenn, och loffuadhe swåro och vilkoredhe ther i dhe godhe mäns ohöro som förrörde äro atth hwadh IIII them emillan sadhe sedhan the then råån änn eentijdh gonget hadhe, ther ville the fulkomligen lata sigh åthnöija, och aldrigh offtare här emott seija

---

) Riksark. afskrift har: "Hornws"

ehwem thet ginge mere till skadha eller froma. Thå for theres margfallige böön skuldh latth Jagh thet till, och vnder *(v)*vnno sigh the for:ne syynemänn för mijn och almogans bön och begeren skuldh, atth the änn een tijdh ville begynne att lopa the råna widh then sudra huffwdh råenn och lopa strax in till then Norra, och så åther fron then Norra och in till then sudra vpå thet atth the nv vthan tuiffuell ville bewara sijnn siell och ähra ther innan, som them medh rätta bordhe, Sedhan the hadhe for:ne Råår så löpit som här næst föreschriffuit stonder, och granneliga merckt och offuer löpit ther somma stadha III reesor, och somma stadha V reesor eller VI reesor ther som mäste träthan *stan*det hadhe emellan the for:na bådhe landom, komo the åther *for mik* i wijborgh *Manadagen* nest effter Quasi*modo geniti i närwaro* for:de Tauas*talandz och Sawlax boo Sendabuda, swa och Borgmestara och* rådhmann*na af Wijborgz Stadh thesslikes och Herr Thomas Kirkieherren i for:na Wijborgz Stadh, och manga flere goda Manna närwaro och ahöro, och sworo a helgedoma effter staffwadom edhe, som laghen wijsa, att forsta huffwodh Raan Sunnarst war Naglasari, och sidan gik Raan fra Naglasari rätt Norr til ett bergh som hether Kalliowore, hwilcket for:de Kalliowore ligger hart Sunnan vnder een höghan aas, som kallas Mansälke, huilken for:ne aas som aatskill Ryssel*andh och Norrabottn så och Tawasta*landh Saw*lax och Norrabottn. Thesse efterskrefne Raar liggie* emilla thesse *for:da two huffwodh* Raar, första *Raan nest*

Naglasari thet är een lijthen träsk, som heeter Karankejerffui [1]), och thedan een hardher malm som heeter Vahuaselke så till ett träsk som heeter vehkalambi [2]), är een mijle vegh och malm till Råko soo, thedan äre tuå mijle till een lithen tresk bergh och malm, till Meesko mäki, thedan äre II½ mijle till Sepesioen sw [3]), ett stoortt vattn, så att mestedeeles vatn ligger till Safflax Thedhan äre II½ mijle bergh och malm [4]), till murasmæki. Jtem till Jlotunsalmj III½ mile ther emillann ligger ett bergh som heeter Palomäki och een Mosa och låghe skogh och ett lithet träsk, thädhan och till Ninimæki [5]) I½ mile, och ther emillan ett högtt bergh som heeter Kwwasmæki [6]), och så twärt offuer ett träsk, så atth helffthena aff vatnet ligger till Sawlax och helffthena till Tawestelandh, thedan till bauka männ pä [7]) ær een mijle, ther emillan ligger altt vattn vthan ett nääs ligger ther inne och ther går råen twärtt öffuer nässet Thedhan till Armisari är II [8]) mile, och är mestedels vattn, och I [9]) mile skogh wegh, thedhan [*till*] witzawåri ær een ½ mile vatn så att helfftena aff vatnet ligger till Tawestlandh, och helff-

---

[1]) Riksark. afskrift har: "Katanke Järffujj"
[2]) Samma afskrift har: "Welskalampi"; Åbo Tdg. 1782: "Wäckärälambi"
[3]) Samma afskrift har: "Sepesieghensw"; Åbo Tdg. 1782: "Suuri Joensw"
[4]) Samma afskrift har: "bergh och Malm til Rawtasari och thädan till..... half fierdhe mila ther mellan ligger ett bergh som heter Paloma, och en Musi"; Åbo Tdg. 1782: "Palomäki"
[5]) Samma afskrift har: "Nininemi"; Åbo Tdg. 1782: "Nainiemi"
[6]) Åbo Tdg. 1782 har: "Kuivasmäki"
[7]) Åndradt till: hauga. — Riksark. afskrift har: "Hankamägenpä"; Åbo Tdg. 1782: "Hongan-Mäen-pää"
[8]) Samma afskrift har: "halfannan"
[9]) Samma afskrift har: "halff mila"

tena till Sawlax, tedhan till Myhämäki II mile, ther emillan eet lithet vatn som kallas "wit*zajärwi*" och thet vattnet ligger "*mästedeels till*" Sawlax, och "*så är ther emellan*" bergh "*och skogh*, *tädan till Konnusaari är I mila*" bergh "*och skogh*" [1]). *Thädan* till *Waijasalmi är en mila alt watn, helfftena til Tawastland och helfftena till Sawlax. Thädan till Äijrosalmi är tree mila, alt vatn helfftena til Tawastland och helfftena til Sawlax. Thädan till Ägekoski är twå mila alt vatn, helfftena til Tawastlandh och helfftena till Sawlax. Thädan till Kirwilä, är twa mile, ther mellan ligger en lång bred skog, halff annan mile langh, och är halff* mile vatn, thet *watn hörer* Tawestena *til.* *Thä*dan till hapaioensw *är twa mile, ther* emillan ligger een fiärding longh skogh och *try träsk,* så atth hwar löper i annan, helffthen aff wattnet till Tawestlandh, och helffthen till Safflax, och een fierdingz milhe skogh, thedhan till hirffuiwori äre I½ [2]) mile, ther är godh Jkorne skogh emillan, och got fiske wattn skogen ligger mestedeels till Safflax, vthan eetth lithet nääs ligger till Tawestlandh, och wattnedh ligger mestedeels till Tawestelandh och lithet till Safflax, thedan till Sulkauaierffui är I mile altt godha Jkorna skogh, helfftena till Tawestelandh och helfftena till Sawlax, thedhan till Mändy wåri I½ [2]) milhe mestedeels vattn så atth ther äre II träsk,

---

[1]) Hela stycket, från: *tedhan till Myhämäki,* samt intill: *och skogh,* finnes ej i riksarkivets afskrift. — Det som på detta ställe är förstördt i vårt original, har blifvit intaget från Åbo Tdg. 1782, s. 259, hvarmed det nära sammanstämmer. Det tillagda är utmärkt med " ".

[2]) Riksark. afskrift har: "tuå mila"

och een åå löper emillan them bodha, och watnet skill bådha landen ååtth, helffthena wattneth till hwar landet, Tedhan till Kyröierffui wästre ändan äre II mile, eenn mile skogh och een mile vatn, skogen helftena till hwartt landet, och vätnett till Safflax Tedhan till Lapioierffui äre II mile altt skogh, helffthena till hwartt landet, thedhan till Kalliowori äre II½ mile, II mile godh skogh helffthena till hwartt landet; och I mile vatn helffthena till hwartt landet, och kallar man maanselke [1]), Sedhan the for:de syne män swortt hadhe som forschriffuit står, Thå dömde Jach *thessa for:de* huffutt rår *och mellan* raar i landom *och watnom staduga och* fasta at *halda, skolandis effter* thenne dagh *til Ewich tijd för thera rätte Raar mellom* Tauestelandh *och Sawlax, Och dömde Jak Tawastamen alla the Skoga, Marker och watn til som them af Sawlax nu tillfallen är till Jämpt skipthe huariom igen, effter thy som the nu mist hafwa, och om swa ware, at thet ey swa fullt till räkkia kan, tha brijste swa for enom som for then andra, effter ty som the tillförende atthe, och förbiuder iak huariom Manne wider sijna feretige marker Konungz en saak, at göre mot thenne min forskne dom, hwilken Jak aff höghbornom Förste Nådighe herre Konungh Christoffer* haffuer *i the landh och län som iak af hans* Nådh haffuer Och opå huilken sijdhe här kan *mot brytes,* medh mordh, drap, såramåll, rooff tiuffuerij, eller hwadh ogerninger

[1]) Riksark. afskrift har: "Thädan til Kaliowori äre tree mila watn helfftena til hwart landet, och kallar man Sälke".

thet helst wara kan, thå skall thet altt liggie i twe boothom, och göras ingen nådher medh, och the som å lijff göre ingen böönn före tagas, och fins några the, eller nogon thenn som thesse forne Råår bårtt kastar eller vpgreffuer eller nider hugger eller nogreleedhes förspiller, thå skall ther aldrigh annor böönn eller bootth foretagas vthan mijste lijffuet Jtem thesse breffuer äro twå både eens lydendes ordh fra ordh, och thet eena skall Tawesterna haffua och thet andra skola Safflax boar haffua Till meere wisse och högre förwarningh henger Jagh mitth insigle for thetta breffuett, som schriffuitt är åår och dagh som förschriffuit står Twsendh Fyrehundredhe Fyretige opå thet siätthe. [Den 25 April 1446].

2.

Lagmansdom om Kallio ström i Lammais Fors.

1453.

Aftryckt efter original-permebrefvet förvaradt i kongl. riksarkivet. — Upptagen i föreg. Del. I, s. 29 och IV, s. 31, efter gamla afskrifter. Kan tjena såsom prof på noggranheten hos sådana.

Jack henrich clauson Riddere ock lagman i nörfynne lagsagw kennes met thetta breff at i nærware werdughe herre biscop oluff biscop i Aboo mich till dömpt haffuæ masiö fyerdingenom i wlsby soken en ström nempnd kallio i lamadz fors som jnnan thera sokne råa ligger ffrij for kwme boo epther thy en konungx næmpd saa som ær her götstaff laurensson Riddere ock höffwitsman paa aboo her henric bydz Riddere och hæridzhöffding i halko hæret benct lidkesson hæredzhöffdingh i öffre sattegwnd peder karpaynen hæredzhöffdingh i masko hæret hartwigh jabsson hæ-

redzhöffdingh i wemo hærede oluff brodhersson hæ-redzhöffding i saxæmæky hærede raffwaldh stynguls-son hæredzhöffdingh i pyke hæreth oluff thomasson Do-mare i nedhra satthegwndh peder swerd jens hans-son philippus pawlsson och anders jabsson ransakade ock fwldelige fore mich widnadh haffue Jtem allom them nydan for lamandz forss byggiæ frÿt meth lippio [*lippo*] oc kolkæ fare jnnan hwars thera bolstade skæl for wtan lamandz wigh annala aa och ligholmen hulcko aff forno forbwden ære Tiil witningxbyrdh tricker Jach myt jnsiglæ fore thetta breff hulcket scriffuet ær wit lamandz mandagen næst epter sancte margrethe dagh Aar epter gudzbyrd MCDLIII. [Den 23 Juli 1453].

Sigillet är bortfallet.

3.

Jakob Anderssons Qvitto till sin bror Olof Andreæ öfver utfånget Arf.

1461.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For allom thöm thetta breff koma kan, kennes jac jaap andersson met tesso mino breffue At aarom epter gudz byrdh MCDLXI pa manedagin næst sunne-daghin reminiscere j fastonne mik staddom j minom ærandom j brödherne thala port j nadhendal, kom renliffwes man brodher olaff andree min kötliken bro-dher oc aahörande manga danda manna, sporde mik aat om jac nagor til talan eller epter manÿngh haffde til hanom om wart fædherne æller mödherne antighi

j löso eller fasto, epter thy som somlike haffde ordh wara mellan buret Till hwilko jac swarade j danda manna nærwaru fry oc lööss oc j engo matto ther til trengder bidhr eller nödgadher oc fullelica tilstoodh. oc framdeelis tilstanda wil, at for:de brodher olaff min kære brodher mik j ingha matto nagat met myno wito mik skyllogher oc plictogher waar eller ær annat æn wenskap oc kerleek enkannelica mædan begges waars fædherne oc mödherne j mangh aar till förne j danda manna nærwaru laglica wara mellan var skælat skipt oc byyt ther epter som lagen vthwisa, oc vi pa badha sidhor lethom oss wel at nögia Nw vppa thet at jngen skall dyrffues eller æmpnen haffua hær epter antigi aff minom ærffuingiom eller nogrom andhrom hær epter swa dana thalan eller ordhförnyngh wara mellan at föra Tha kennes iac met thesso myno opno breffue mik Jnga til thalan haffua til for:de broder olaff antighi om löst eller fast eller nogar stykken Oc forbywdher jac allom swa skyldom som oskyldom swa dana ordh eller annor sliik naghat her æpter til hanom at thala. ffor thy han haffwer heeldher giffuit oc wnth mik oc miin sytzsken alt thet hanom ærffua börde epter waar allars fadher anders gunmundsson gud hans siæl nadhe Thesse dande mæn waare ther offwer oc thetta forscripna ærande fullelica hörde fförst hedherligin oc renliffues man brodher thomas fadher j nadhendall, brodher haqon, brodher peder olaff*son* jöns budde, broder olaff Pryz jtem borghare aff stadhin, magnus niclisson, gunnar jopsson, jusse peterson, olaff jonsson oc peder nilsson Till hwilkins ærandis yter-

mere wisso oc witnisbyrdh thrykker jac mith jncigle fore thetta breff hwilkit som scriffuit ær j nadhendall aar oc dagh som för ær sakth. [Den 2 Mars 1461].

Sigillet finnes qvar, väl bibehållet.

4.

Konung Christian I:s Förläningsbref åt Greger Mattsson, å Ramsö i Karis Socken.

1461.

Aftryckt efter originalet på pergament, befintligt i kongl. riksarkivet.

Wii Cristiern met gudz nadhe Danmarks Sueriges Norges Wendes oc Gotes Koningh Hertogh i Sleswigh Greffue i Holsten Stormarn Oldenborgh oc Delmenhorst görom allom widerlicht at aff wor sönderlige gunst oc nadhe haffue [*vi*] vnt ok forlent oc met thette wort obne breff vnnom oc forlenom thenne breffuisere her gregirs matson riddere wor elskelige man oc radh wor oc kronens öö Ramsöö i karusokn met wor koningxgardh som han ther paaligger met all sin tilliggelse rente oc rettughet atnyde oc beholde swolenge wor nadhe tilsigher Thi forbiwthe wii alle ehwo the helst ære oc eenkandelica wora fogheta oc embitzmen forscriffne her gregirs matson her omodh athindre eller vforrette j nogre mato vnder wort hyllest oc nadhe Datum in castro nostro stocholmensi in profesto beati olaui regis & martiris Nostro sub Secreto presentibus appenso Anno Dominj Millesimo-quadringentesimosexagesimo primo. [Den 28 Juli 1461].

Sigillet, jemte en del af pergamentet, synes vara bortrifvet.

5.

Fastebref å jord i Taipale by på Hirvisalo.

1462.

Aftryckt efter originalet på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor alle the dandemen som thetta breff kan forkoma Kænnis iak steen henrikson at then tiid iac lagmans tingh hwlth met almoghen aff rænthæmæky sokn i pykkemeky by oppa velbornens mans vegna Hartig jopson lagman j norfinne laxsaghe welborne men nærwara Juan Haknson lansz fogbet oc pedher karpalayn herreshöffdingh sama stadz Anno Domini MCDLX2:o torsdaghen næsth epther sancte gertrudz dagh tha kom for rætthen ragwaldh swripe radman j abo oc spordhe soken til om thöm war vitherlighit at han haffdhe VII stengher jordh j taypala by j for:de sokn hwlkit alt sokn withnadhe oc the tolff j næmpdene sathe fwlleligha til stodho at swa i sanninghen war aat for:de ragwald haffuer ther fulle siw stengher jordh j for:de taypala by met fullom skelom fonghit oc war sköth oc skælet aa tinghe i godha manne nærwara som the oc nw siælwe til stodho som solt haffua at thöm warth til fullo oc godho nöyghen betalath epter thy som theras köp war, for wthan laffrens pampa aff taypala han sagdhe at honom braasth i syn bettalningh for the VI alna jordh som for:de ragwald sigh aff honom met et ræth kööp taa visdes thöm til reghinskaps met thenne æpther scriffne godha mæn jönis ffrees skippar östhen olaff i ærffwe morthen killanen erik i mwyka niles i waynesthe oc

olaff j caywasth tha fylthe for:de ragwald alt thet han larens pampa war plictogh swa at for:de larens kendhes sik til fullo nöghe wel byttalat ware oc stodh for:de larens til alt thet köp oc skötningh som han ther wppo giorth haffdhe om thenne siæx alna jordh och bad larens mik thet iak skuldhe giffwa fornempde ragwald swripe mith breff ther vppo at han war honom oc hans ærffuinghe frii oc quither for alt ythermera til taal i alle matthe thy epther theras bekænnilse som solth haffdhe oc som al soken withnade thet oc the tolff i næmpdena ransakadhe och til stodho at saa skæligha war köpth oc war lagbudhit oc lagh standhit oc sköth a sætthe tinghe som forscriffuid staar oc enghin nw hær a mothestodh taa dömdhe iak fornempde ragwald the siw stengher jord til met theras til laghom tompt aker oc engh skog oc fiskewathn oc forbyudher iak hwario manne hær oppo at tala eller quælia vidh VI mark for lagmans dom thy the affhendhe then iordh sik oc sinom arffuom oc til egnadhe henne fornempde ragwald swripe oc hans arffuom til æwerdeligha egho oc thenne tolff ware hær nw fasthe at olaf hwkon erik meltisth iusse heyneson henrik henrikson niles i vaywastkylæ olaff karmaynen jop loilaynen larens æren henrik arnikain peder kulkila erik moykosth oc tordh kedilson Til ythermera visso stadfestelsæ oc vithnesbördh bedhes iak fornempde pedher karpalays incigle met midh eyghet incigle henghendh vnder thetta breff Scriptum die et loco vt supra. [Den 18 Mars 1462].

Begge sigillen äro mycket väl bibehållna.

6.

Köpebref å ett hemman i Taipale by på Hirwisalo.

1462.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For Allom them thetta breff höra eller see kennes Jak Peder karpalaynen hæredzhöffdinge j masko härade at then tijdh jak tingh holt met almoganom aff ræntamæke soken j pitkæmæke by j nerwara joan hakonsson landzfogote j norfijnne a ærlix mandzs wegna her cristiern benktsson Riddare oc höwidzsman opa abo tha komo fore opa satto tinge beskedelige mæn rawal swripæ oc brand lampa radmæn j abo stad oc giorde eth lagligit köp syna mellan j swodana matto at rawal swripæ skötte oc skælade opa sama tinget en gardh liggende opa hijrwesalo j taijpala by wnder brand lampa oc hans arffwom til æwerdeliga æghio met hws tompt aker ængh skog oc fiskewatn met allom tillagom VII stenger som ther wndher aff aller haffuer tilligat engte wndantagit for hulkit godz brand gaff fornempde rawal CCX mark swenska peninga hulka rawal sigh kendes til godho atnöghen haffwa wpburit oc thessa æra the fasta som j nempdhen satho met hulkom the skötte sijt köp symon paualsson, eskil j waijwastenkyla, jons heynesson, peder kulkijlan henric kwkoy benkt pauolan henric pijkkelæn nigles japsson nigles, iacolan lauris æren eskil marthialan jacop lohialayn oc jak peder karpalaynen forskælaman Til

ytermere

ytermere bethygilse oc witnisbyrdh henger jak myt jncigle wndher thetta breff Datum Anno Domini MCDLXII feria tercia proxima post festum beati petri apostoli ad vincula. [Den 3 Augusti 1462].

Sigillet finnes qvar, väl bibehållet.

7.

Stadfästelse på Gåfvobrefvet till Nådendals Kloster å Heda och Nygård i Wemo Socken.

1462.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Se dessa Handlingar, Del. IV, N:o 41, 44.

För allem them thetta breff komma kan Kænnymps wi brodher Magnus Confessor generalis j watzstenom. broder rodger oc broder Magnus conuentz bröder j samma Closter, Pædher karpalaynen hærædzhöffdinge j Mascho hærædhe oc paual skytta a wapn At för oss komm j talaporten j nadhendals clostre j flera godhra manna nærwaru borgara j nadhendals köpstadh wælburin qwinna hustru Anna waar ælschelighen systher. fordhom lasse finnes oc sidhan gregers anderssons hustru oc klaghade för oss. at hon aff siinom winom war förwaradh huru hennis twa brödhersönir Mattis pædhersson oc Vlff pædhersson. wilia hindra oc eghna sich the godz ther hon hauer gudhlicha oc laghlicha vnth oc giffwit til ewerderlicha ægho Nadendalss clostre. gudhi til hedher oc sich oc sinom framlidhnom winom til siææla gagn oc sælighe aminnilse Ty förnyadhe hon met qwikka röst. helbregd

j sinom fullom schælom At hon haffde giffwit oc nv giffwer til ewerdelicha ægho met ny stadfæstilse oc förwarning tw siin godz Hedha oc Nyagaardh i alla maatta som stark oc vpnibreff ther vppa liiudha vndher dandamanna jnciglom J hwilkom breffwom ær liuslicha vtthrykt. huru hon hauer laghlicha fangit for:de tw godz. swa oc laghlicha giffwit oc vnth. Oc nv laghlicha giffwer oc vnnar for:dom Nadendalss Clostre til ewerdelicha ægho epther hænnis eyghen breff. Mothe hwilka gaafwo sæthia sich for:de hænnis twa brodersynir, sigiande at hustrv anna hauer forskingrat therras fædherne oc mödherne j swerike hwilkit ey schal finnas met schælom. særleste för ty at hon huarte fæderne æller mödherne sith. hauer saalt. minskat æller förythrat nokraledis oc mykit mindre therras fædherne æller möderne som thennæ örætthen sighia sich wilia göra Ty at hon for:de hustru anna sin fædhernisgaardh ther kallas kunvdhasæther j göthalunda sokn. antwordade synom frænda gudhmunde Ericsone j landbowiise vndher dandamanna breff oc jncigle J swa maatto oc förordh at for:de gutmund ericson schulle aarlicha giffwa for affradh oc jordha legho eth skippund humbia oc eth fath iærn aff hwilka legho hon jnkthe fik eller vpbar noghan tiidh. een slaghnan skærff. och swa mykit aff therras Samuledis saghde for:de hustrv anna oc giordhe kunnocht vm eena öö ther kallas willelooto liggiandis widher theghrisala näss at hon thet vnth hauer swa oc nv vnnar met marghom androm smaam öyom ther til höra, nadhendalss clostre til ewerdelicha ægho swa som oc ther vppa

ludhar hænnis vpit breff vndher godhra manna jn-
ciglom. Oc hændhe swa at för stoor maning om ga-
mull giæld antwordadhe hænne fadher brodher hannis
Kylonis XX markar peninger them som her Magnus
green vpbar aff hustru anna, thogh jo swa at for:de
öön willeootho met androm flerom smaam öyom schuli
bliiffwa ewerdelicha nadendalss Clostre eyghit vthan
noghot qwal æller hindher, all thennæ förscriffna ar-
ticla stadhfæstæ for:de hustrv anna oc wælburin
qwinna hustrv katherin j gunnila gregers andresons
dotther met qwikka röös oc edhom j allars waarra
nærwaru. Till thæssins ærindis ythermeera wisso oc
höghra förwarning bidher hon ödhmiukelicha wælbornan
man Hartich iæpson laghman i norfinna vm hans jn-
cigle hængias vndher thetta breff mædhan hon ey
siælff hauer jncigle. særlæste för thy at for:de hartikx
jncigle hænger för baadhan breffwen ther giffwin æru
vppa heedha oc Nyagardz gootz Swa oc wi for:de
pædher karpalayn Paual skytta a wapn oc borgharæ
fatighe i nadendall. hænghiom waar jnciglen vndher
thetta breff som giffwit oc scriffwit ær j nadhendal
Areno epther gudz byrdh MCDLXII° sunnedaghen næst
fore sancti Augustinj Dagh. [Den 22 Augusti 1462].

Peder Karpalainens sigill är väl bibehållit; de trenne öfriga sönderbrutne och bortfallne.

8.

Förliknings-Bref emellan Hartvik Jakobsson och hans Svägerska, om Torlaks och Kotiala i Nykyrko Socken.

1463.

Aftryckt efter originalet på pergament, förvarädt i kongl. riksarkivet.

Jach Hartwigh Jacopson lagman i nörrafinna lagsägw gör vitherligit met thetta mith neruarende opne breffue at aar epther gudz byrdh MCDLXIII sancta maria magdalena dagh tha war jac offuer enss met welbyrdogha quinne hustrw Jngeborgh Wlff benktsons hustrv som min brodher Jens jacopson til forene atthe gudh hans siel nade om two gorde som for:de min brodher henne giffuit haffde til morgongaffuer oc Jac them longeligha jnne met mik hafft haffuer oc min modher for mik tha vorde vi saa ofwer enss i dande manna nerware som försth war swarthe her ake jensson ridare swdhermanna lagman her Eskil isakson riddare oc pedher swerdh awapn at Jac haffuer opladit met vilge oc kerlegh for:de hustrv Jngeborg the for:de two gorde huilke som hetha torolax oc qwotiellæ ohindrete for mik oc alle mine epther kommandhe arffwe saa som the nw ære at jac skal Jnthe aff sköffla fraa bondanom aff then helfthedelen som jac skolle hafft met bondanom effther thi jac them saa anamade effther min kære brodher saa at hon skall them nw strax styre oc radhe epther sin eghen vilghe vthan alth argth epther thenne dagh oc for:de hustrv Jngeborgh haffuer fordragit mik oc mine arffue

all opbyrdelsel som jac opborit haffuer aff for:de two gordhe sidhen min kære brodher dödhe oc til thenne dagh oc jac haffuer fordragit henne i ghen oppa alles vare arffwe weghna the two delana aff the rörandhe penningha som mik bwrth hafde erfth epther for:de min brodher som hon i sengh haffde Til thette breffs mere visso oc ydre forwaringh at wi saa skælighe at skilde ære som fore scriffuit stor tha hengher jach mith Jnsigel vitherlighe nædhan fore thette breff oc bedher jac the godhe men som her vt offwer ware oc i thette breff benempde ære at the hengia oc theris Jnsigel her nædhan fore met mino Giffuit i aboo ar oc dag som fore scriffuit stor [Den 22 Juli 1463].

Det första och andra sigillet äro temligen väl bibehållna; det tredje och fjerde bortfallne.

9.

Lagmansrätts-Dom om Fiskeriet i Kumo Elf vid Keräjämäki.

1463.

Aftryckt ur *Broocmans* Diplomata, Tom. IV, hvarest det är afskrifvit: *Ex Orig. Membr. nob. D:ni Warmholtz.*

Jak Harviik Iapson, Lagman j Norfinne Laghsaw, Gör witerligit, at then tidh jak Lagmanz tingh hiölt met Almoganum i Kwmo sokn i Villeby, j welborna manna nærwarw, Claws Korke fogde pa Jönis olafsons wegna, ok Pæder Swerdh, hærædshöfdingh ther sama stadz, Anno Domini MCDLXIII, pa fempthe dag jwla, vpstodh Pæder Swerdh aa sætho tinghe, och spordhe

till syna skiptis brödher andris Mikelssons ærffuingiæ ok niels mikelssons, om the wndan skilningh, som for:dæ Pæder Swerdz forældre hafde wndan skilt then tidh the godzom sik jmellan ath skipte: till huilkit ærendhe the for:de Andres ok Niels ærfuingiæ swaradhe ok all menegha sokn, ok enkannelica the XII, som j nempdena satho, som ær Henrik Larensson, Michiel Kalinen, Henrik Vitickason, Jönis Larensson, Eric Larensson, Lasse Nielsson, Henrich Symonsson, Niels Mattisson, Olaff olaffsson, olaff Smidh, Jönis Askoy och Iap Henrikxson, randzsakadhe, witnade ok fullelica tillstodho, ath for:de Pædher Swerdz forældræ hafdo wndan skilt sith fiskerij, nidan fraan Kæræiæmæky i Kumbo aa ok intill Lammas innan Kwmo sokna-raar, Epter thessom forscripnom skiælom dömpdhe Jak for:de Pæder Swerdh friit nyuta ok bruka innan the forscripna raa, huar heltz almenningæ fiskerii ther wara kan, æpter thy, som for:de andris ok niels skat göra aff theris gamblæ bolstadha skiæll. Thy forbiuder jag hwariom mannom optare meer hindra eller quælia thet for:de fiskerij, vidher theris VI mark fore myn doom. Till thesse breffs meere wisso ok vitnesbyrdh bidher jak ærlighen ok welboren man, Claws Korki, hærædhöfdingh j Öffuer Satagundh, at henggia sit incigle nidan ffore thetta breff met mith. Screfuit aar, dag ok rwm forskripnom. [Den 29 December 1463].

10.

Köpebref för Klostret i Nådendal å halfva Kuttila hemman i Halikko Socken.

1464.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle Dandemæn thettæ Breff see Höra ellir Læsa bekennis Jak jeppe andersson byggiendis j Haliko sokn ok met thesso myno öpno breffwe til staar Ath effther thet som gudhj see foreklagat Jak komyn ær j manslagh. Ok ther til atrengiande fatigdomen j tessom haardom aarom Ey haffwandes andra wthwæghæ eller reddingh Oplather Jak Systrom ok brödhrom j Nadendals clostre ok eenkanneneliga (!) ffor myn kære brodhers skuldh hær olaff andree ther ynne warandes ffulla helfftena Aff myno godze kuttilla liggiendes j Haliko sokn ffore LXX marker swenska Hwilka summa jak bekennes mik fulleliga ok redeliga haffwa vpburith j redha peninga ok nyan malm. ok jngom androm werdhöröm Hwarffore aff hender jak mik ok mynom erffwingiom fornempda helftena j kuttila met allom thess tillaghom aker ok ængh ffæmarkom skoghom ok skogxluthom. qwærnom ok qwærnastadom ok allom androm som the helffthena rættheliga til hörer j watho ok thorro alzengho vndantaghno Ok tilegnar thet ffornempda nadendals clostre til æwerdelica æghó Ok ware thet swa som gudh forbiwde at for:de halfwa godzet fraa ginge for:de nadendals clostre. ellir nagat aff thy met nagan ræth Tha beplictar jak mik Ok myna ærffwinghia widherleggia sama clostre swa

mykit j jordh eller peningom widh myna sannindh ok godha tröo, Thesse boolfaste Dande mæn waaro ther ofwer tha jak myna betalan fulleliga vpbar Som ær peder niglesson borgamestare j nadendall Jöns gregersson ok magnus nilesson radhmæn ther sama stadz Jöns qirwelax peder j kækölæ ok mikel j hayas fasta bönder j resa sokn Thil huilkis köps ytermere bewisningh bedhes jak ffornempda dandæmanna peder niglessons ok magnus nilessons jnciglen met myno eigno hengia for thetta breff Som giffuit oc scriffuit ær j nadhendall pa sonnedagen j fastonne reminiscere Anno Dominj MCDLXIIII. [Den 25 Februari 1464].

Alla tre sigillen äro väl bibehållna.

11.

Bref ifrån Biskop Kort i Åbo till Konung Carl Knutsson.

1464.

Meddeladt efter original-brefvet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Högboren förste mektoge och nadige Herre her Karl met gudz nadh Sueriges Norges och gota Konungh Helsom wj Koort met sama nadh biscop J Abo ödmiukelege och æwinnelege j worum herre. Verdugens witha kere nadige herre at wj fullelega j acht haffdom at koma till Jdher nadh j wor eighen person epter jder nades budh och begæran. Vtan pa sama tiidh wj oss tilreddom at sökia jdher nadh fingom wj budh oc breff aff twe magnusson vm en stoor vpresning the rytzor vprest haffua mot thenne landz æn-

dhen som wj och formodhom at thet jder nadh ær wel witherligit hurw the j nest forlidhne tiidh brænth och skinnadh haffua Jeskis och flere andra sokne j Carelen, Och fryktadhom wj vm wj aff landa nw faret haffdom att the rytzor hafde waret Dristoghare at göra ytermere skadha jnne pa thenne landz ændhen som jdher nadh yterligare betracta kan. Thy kere nadige herre pa ider nades tröst och for menege landzens betzte och bestandh skuldh Och epter thy the godemen ider nades radh Josse olsson Hartika Japsson och cristiern frille oss pa jder nades wegna och tröst fulkomnelega radde offuergaffvom wj at sökja jder nadh j wor eighen person nw pa thenne tiidh Toch sendom wj till jder nadh wora elskelega men mester magnus nicolai. wor canich och her pedher kirkeprest j saw pa wora weghna at röra vm all wor ærende for jdher nadh som wj ther j wor eigen person wore. Thy bidhiom wj jdher nadh met all ödmiukt och wördhningh kere nadige herre atj verdugens them kerlega vndfanga och anama pa wora wegna stædiendes them for jdher nadh och röra pa wora wegna och framföra the ærende och articla wj them befelt och metgiffuit haffuum Och atj verdugens giffua them aff jder nades jnfödde Dygdh milt och liufft swar til the ærende och articla the for jdher nade rörende wardha Och bidhiom wj jdher ödmiukelega kere nadige herre atj eigh wenden oss thet til nogon owilia at wj eigh nw pa thenne tiidh for förrördhe saka skuldh j wor eighen person til jdher nadh koma kundom Toch kere nadige herre thet wj

eigh tiidh nw sielffue kommo. skal met gudz hielp huarke jdher nadh eller riket koma till skadha eller forfangh j nogra motta Och met först opit waten wiliom wj jdher nadh gerna sökia vm jdher nadh swa tekkes, her met befelom wj, jdher konungxlige verdugheet altzmektogom gudh met liiff och siell Ex castro nostro Kusto Anno Dominj MCDLXIIII:o nona Die mensis nouembris nostro sub Secreto presentibus apposito inpendenti. [Den 9 November 1464].

Sigillet är bortfallet.

12.

Förlänings-Bref åt Konung Carl Knutsson å Raseborgs och Korsholms Län, jemte Satakunta.

1465.

Aftryckt efter original-handlingen, på pergament, förvarad i kongl. riksarkivet.

Wij Jöns met Gudz nadh erkebisscop j upsala och Sweriges förste Och ketil met Sama nadh bescop i Lynchöpungh och rikesens forstandere Erich axelson Thure thurson, Cristiern benctson Dauidh benctson Erich nielson Jwar gren Jon slaka Niels faderson Riddara Och Erich karlson aff wapn Görom wetherligit met thetta breff ath wy alla forscr:na haffua giort en venligh sæmyo kerlek och endragt met werdigh förste konungh karl vppa wara och alla menige Swerigis rikis inbyggere wægna saa well fra warande som nw næruarande j alla matho som hær effterscriffuit staar fförst saa ath aller then owelie och twedrægt som

her till warit haffuer mellen for:da konungh karl och oss eller nagra andra j Swerigis rike, tha skal thet alztingis wara afflagt och schal aldrigh offtare ther om her effter met nagro onda vppa for:da konungh karl eller hans Erffuingia wræckias eller hæmpnas i nagra handa matho wedh huars theris liiff och gotz som dirffuis her i mooth ath göre Jtem schall och aldrigh met nagra ondo wræckias eller hæmpnas vppa nagra the goda mæn huat heller the ære andeliga eller werdzliga prelata Clæricke Riddara Swene köpstadzmen eller bönder som nw haffua hallt met konungh karl, seden han ather hiith in j rikit kom for nagot thet the nagrom till owelie eller skada giorth haffua seden thenne twedrækt begyntis mellen for:da konungh karl och oss for:da bescopa, och alla andra flere æ huo the helzt kunne wara i Swerigis rike Och ther met haffue wy for:da vppa wara egna och alla mene Swerigis rikis inbygere wegna loffuat och sakth och met thetta wart opna breff loffuom och segiom for:da konungh karl ath han skal haffua niwta bruka och behalla Rasaborgh met all the læn som aff aller ther till legat haffuer enkte vndan tagit Och ther till korsholms læn Thetta Sloth och læn som forscriffuen staa skal han all saman haffua i all matho offormintzkat frij och vmbeworedh met alla konungxliga rænthe och rettighet vthen alla tiæniste eller nagra handa affgiftt nagrom ther aff at geffue sa længe gudh an honum ath leffue Och naar gudhi tæckis honum her aff werdldenne (!) kalla tha schole hans Arffuingia niwta bruka och behalla forscna korsholms læn i alla

matho som forscriffuit star i fæmpton samfælth aar till ath betala hans gell met, eller och at then konungh eller then eller the forstendere som tha æraa rodande offuer rikit skal och magh löse thet forscr:na korsholms læn for XX tusendh march aff hans Arffuingia igen Sa ath gellen betales met forscr:na pæninge summa Jtem ther till haffue wy och vnth honum for hans stoora förrörde gell skull ath han skall haffua niwta bruka och behalla konungsgarden Cwma met bade Sathagunnen öffura och nedhra offormintzkat j atta samfælth aar met alla konungxlige rænthe vthen alla handa tiænisth ther aff ath göre eller nagra handa aff gifft ther aff geffue Och haffa wy for:da synderliga kerligen bedit och befalet her Erich axelson ath han följgie konungh karl och frie och fele honum hans tiænere och gotz till for:da Rasaborgh och skal honum thet strax anthwarda friith och wmbeworedh nar the bade tiith kompne ære Och scholee for:da her Erich axelson och her thure thurson skepa konung karl skiwth och fordenskap till hans folch och till hans och theris tingh sa ath han kan koma tiith met Jtem alla the fanger som vppa bode sidhor grepne æra j thenne twedrækt schole alla wara theris fængilse strax qwitte frii lidige och löse huat heller the höra konung karl till eller them som met honum haffua hallt, eller och ath the höra oss eller nagra them till som met oss haffua hallt Jtem skal och for:da konung karl och hans dötter haffua niwta bruka och behalla all the gotz som the rætteliga ærffth haffua Sa och the gotz som konungh karl eller hans husfrw dröthning

katherina met rætte bördebudh till sik köpt eller löösth haffua æ aff huem thet helzt wara kan Sa och all the gotz som for:da konung karl köpt haffuer for æn han wart konung j Swerige Jtem tagom wy och Anama met thetta wart nærwarande opna breff for:da konung karl och hans dotter och theris tiænere hioon gotz och ægedela rörligit och orörligit æ huar thet helzt ær eller wara kan pa rikesens wægna j wara synderliga hægn och beskermilse ath forswara och fordæktinga till rætte Och schole och maga han hans æmbitzmen tiænere eller annat folch fara her i rikit frii ohindrade och oqwalde æ huar honum eller them tæckis Och forbiude wy alla honum hans dotter eller hans skip tiænere eller folk gotz eller annar tingh huat thet helzt kan wara ath rostera eller hindra for nagor the gæll skull som han nw seden han hiit in j rikit kom skylloger ær worden, Togh saa ath han betale the sama sin gæll aar fran aar nar gudh fögher honum magt eller æmpne till Jtem loffuom wy forscr:na, for:da konungh karll och hans arffua och vppa waara och alla mene Swerigis rikis inbyggere wægna, ath huo som konungh eller rikesens forstandere skal wara i Swerige, tha wele wy thet saa forwara ath han skal latha offtanæmpde konungh karl niwta all thenne ærende och articula som her forscr:na staa, Alla thenne forscr:na articula och huar theris serdelis wedh sik, loffuom wy for:da Ærchebiscop jöns Bescop kædel Erich axelson Thure thurson Cristiern benctson dauidh benctson Erich nielson Juar gren Jean slake Niels faderson Riddara och Erich karlson aff wapn,

for:da konungh karl och hans Arffua och forrörde wener staduga fasta och obrutheliga halla wedh huars wara æra sannindh och goda troo, vthen alla arga listh eller nagon handa hielperæde Till thess mera wisse och fastare forwaringh lathe wy for:da Bescopa riddara och Swena hængia waar Secret och Jncigle nedhen for thetta breff Giffuit j Stocholms stadh Odensdagen næsth for Kyndelsmæsse dagh Anno Dominj MCDLX Quinto. [Den 30 Januari 1465].

Af de elfva vidhängda sigillen äro flera bortfallne, och de öfriga mer eller mindre skadade.

13.

Nytt Köpebref för Klostret i Nådendal å halfva Kuttila hemman i Halikko Socken.

1465.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor alle dandemæn thetta breff see Höra eller Læsa bekennis Jak jeppe andersson byggiandes i Haliko sokn Ok met tesso myno öpno brefwe til staar ath effther thet som gudh bætre Jak komyn ær j manzslagh ok jemwel atrengiende fatigdomen Ey withandes eller hafwandes andra wtwæghæ Effther wener ok frænder raadh och samtykkio. vplaalather (!) jak syström ok brödrom j nadhendals clostre Enkannelica fore myns kære broders skuldh her olaff andree ther inne warandes ffulla helften aff myno godze i kuttila liggiendis i Haliko sokn ffore LXX marker swenska. Huilka summa jak bekennes mik fulleligha ok redeligha haffwa wpburit j redhom penninghom ok nyan

malm til godha nöghia ok ther til hafwa fornempde systror ok bröder vnth ok vplatith mik VII alna joordh j mærgio by som thöm var gifwen i testament for nogre aar. Thy affhendir jak mik ok mynom ærfwingiom fornempda helftenna j kuttila met allom thes tillagom aker ok engh skogom fæmarkom qwærnom ok qwærnastadhom ok allom androm som the helftenna rætteliga til hörer j waatho ok thorro alzingo vndan taghno Ok til egnar thet fornempdom systrom ok brödrom til ewerdeligha ægho. Ok ware thet swa som gudh forbiwdhe ath for:de halfua godzit fraginghe for:de clostre ellir naghat aff thy met naghan ræth Tha beplictar jak mik ok myna ærffwinghia widherlæggia ok atergifwà sama clostre swa mykit j jordh ellir peningom jnnan VI wikur widh myna sannindh ok godha troo Ok gifwer jak hærædzhöfdingenom i hwilkens hærædhe for:de godz ligger ffulla makt fastfara ok stadugth döma for:de köp efter laghen Tesse dandemæn waaro ther offwer tha jak thetta köp stadfeste aff nya met mith breff Som ære jöns hansson a vapn peder karpelayn peder nilesson magnus nilesson ok flere bolfasta dandhemæn som ok förre waro ther wider Til huilkis köps ytermere bewisningh ok stadfestilse bedher jak ærligha ok welborna mæn pædher karpelan hæradzhöfdinge j masko hærædhe ok jöns hanusson a vapn om theris inciglen met myno eghno ath henghia vndher thetta breff Giffuit ok scrifuit j nadhendal mandagh næsth effter palma sonnedagh Arom effter gudz byrdh Tusande fyrahundrade siæxtighi pa thet fæmpthe. [Den 8 April 1465].

Alla tre sigillen äro väl bibehållna.

14.

Stadfästelse på Gåfvobrefvet till Nådendals Kloster å Kynämäki i Bjerno Socken.

1465.

Aftryckt efter original-handlingen, på pergament, förvarad i kongl. riksarkivet.

Ffor allom dande mannom thette breff kan forekoma Kennes jac elyn niglesdotter fordhom Nigles olafssons hustrv j serkelax gud hans siel æuerdelica nadhe Oc kungör met thesso myno nærwarandes öpno breffue At jac met godhom viliæ oc væl fortenkt swa oc met mynna maagha oc barna fulbordan oc samtykkio Epter danda manna raadh oc forliikan serdelis verdogx faders j gud biscops olafs her henric clawsson riddare oc lagman j norfynne her jones thauasth her nigles officialis canokkon j abo Henric thauast oc tregge mynne maagha som æru laurens valdemarsson Jon stensson oc olaff kyrffues oc flere andre godha manna som ther nærvaaro Tha for:de nigles olafssons barn oc erffuinge gingo til skiptis vm theris arff oc fæderne Huilkit som skedde Aarom epter gudz byrdh MCDLVIII:o pa helga apostolanna sanctorum pethers oc pauals apton [1]) j vaar gardh j særkelax Tha met allars theris fornempde kerlek oc stadugha eendrekt oc forliikan vnthe jac oc gaff j gudz hedher jomfrv marie, sancte anne oc fru sancte birgitte, til nadendals closter Eth vart jordha godz som kallas kynæmækj liggendes j berna sokn huilkit som var oc ær beggers

vars

[1]) Den 28 Juni 1458.

vars köpæ gödz Mædh hws tompt aaker oc engh oc allo thy ther til hört haffuer oc [aff] gamblom alder eller oc rætliga tilhöræ bör j vatho oc thorro Jnnan gardz eller vtan nærby eller fierre Jngo vndan taghno aff thy samo ffor mynnes dotters systers adlizes niglesdotters prouento oc æwight vppehæld j gudz tiænist Huilkit godz the for:de ædle herrer oc flere dande men tha henne oc clostreno til enadhe oc forliikte for alt hennes fæderne lösth oc fast huat helzt henne erffuæ boorde j huilka sæmio oc forliikan jac togh oc anamadhe j gen thet arma torpet kaytaranta j halikko sokn som biscop magnus gud hans siel nadhe gaff mik til myn hedhers dagh oc met henne vart til forenne jæth til clostret Nu än toh myn kære son mester magnus nicolaj som tha ey hema var j landet, til huilkens fulbordan thennæ sæmiæ tha mæsth vart skutin, her a moth stodh j nagan thyma sidhan han heem kom Toch for myna oc flera vena træteliga bönfulbordadhe han the sæmio j verdogx fadhers biscops kortz nærwaru j brödrenne conuentz stughu for allom brödröm then dagh brodher haquon vart stadfester til confessorem generalem Oc sidhan epter, dagen epter philippi oc jacobi nar han andra ferdh vthfoor mik næruarande j brödrennæ port togh han thennæ tree frömendæ borghara jones pederson byfougdan, jönes gregersson oc benkt fiskære j nadhendals köpstadh höræ oc vithna at han fornempdæ sæmio som the dande men a hans vegnæ giort haffde fulleliga tilstodh oc aller hindra eller qwæliæ vilde epter then dagh Oc vpsagdoms vj tha badhen fulleliga for:de kynæ-

mækj godz oc antuordadhom thet met alle thes tillaghor som förre sagdes systrom oc brodrom j nadhendall til æuerdeliga ægho Mædh swa dana vilkor oc for ordhom At om naghar aff for:de systers adlizes frændom eller venom tektes thennæ sæmio ey fulleliga holda Tha scal for:de nadhendals closter a mynna dotters vegnæ gonga til eth ræth syzskena skipte met hennes samerffuingiom ouer alt thet godz bodhe löst oc fasth som thöm rætliga erffwæ bör epter theris fadher oc framfarnom syzskenom Swa oc mik tha gudhi tekkes mik her aff verldenne kalla Thesse sæmio oc gifft til storre stadfestilse oc höghre forwarningh bidher jac fornempde Elyn niglesdotter verdogan fadher j gudh biscop kort j abo Hartwik Jopsson laghman j norfynne Peder karpelan Hærædzhöffdinge j masko hærædh vm theris jncigle met myno eighno vitherliga at hengia fore thetta breff Som giffuit ær oc scriffuit j for:de nadhendals closter samma dagh som förre sagdes videlicet jn Crastino apostolorum Philippi & Jacobi Anno Dominj Millesimoquadringentesimo sexagesimo Quinto. [Den 2 Maj 1465].

Alla fyra sigillen äro bortfallne.

15.

Köpebref å Taipale Hemman på Hirvisalo.

1465.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For Allom them thetta breff fore koma kan kennes Jak rawall swripæ met thette mytt opna breff at Jak haffuer giort eth lagligit jordha köp ok skipte

met beskedeligom manne henrik finkenbergh j swodana mattho at jak wpleth honom taypala godzs liggende j hyrwesala j warfrw kirke soken for II^{c} mark ok ther till skulle jak honom giffwa LX mark swenska till godho atnöghio för then gardhen jak nw j sijther j abo som hanes flykke fordhom atthe hulkit köp ok skipte fornempde henrik finkenbergh wnte ok wpleth brand lampa for II^{c} ok X mark swenska peninga Thy affhender iak mik ok mynom arffwom fornempdha taypala godzs met allom tillagom hws tompt iordh aker ængh skogh fiskewatn ok qwernstadom engte wndan tagit som ther wndher aff aldher haffuer tilligadh som æra VII stengher offuer allan byn wplather ok tileghnar brand lampa ok hans arffuom til æwerdeliga æghio met swodana forordh ok wijlkor at om honom nogoth aff ginge eller myndzskades j for:de taypala godzs met noghon rætgongh j noghra mattho som han swa lagliga ok skelliga fongit haffuer Thet bepligtar iak mik ok mynom arffuom honom ok hans ærffwinghiom wpfylla til godho athnöghio Offuer thetta köp ok skipte wara thennæ epterscriffna godha mæn henric finkenbergh hanes skönebergh ok wnga olaff rebbe Til ytermera stadfestilse ok högre bethygilse bidher iak the forscriffna godha mæn at henghia theris incigle wndher thetta breff til witnisbyrdh met myno eghno incigle Som scriffuit ok giffuit ær j Abo Anno Domini MCDLXV feria qwarta ante festum beati tiburcij. [Den 7 Augusti 1465].

Alla fyra sigillen äro väl bibehållna.

16.

Dombref om jord på Wanhankedot å Säkylä Malm.

1466.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle the godhe mæn som thetta breff kan fore koma Kænnis jak Steen Henricson at then tiidh Högbaren förste met gudz nadh Konungh Karl swerigis norgis oc Götis Konung Siælff sath offuer lamanztingh met Almogen i æffre oc sækyla sokna oc jak fore lagmanzdom pa wælbarinss manz vegna Hartik iopson j nærwarw wælborna man Pædher swærd Hæredzhöffdingh sama stadz Anno Dominj MCDLXVI Torsdaghin næst æpther sancta pawils dagh vm vintheren Tha kom menigha almogin aff sækkele sokn kom tha thær forrette skötte ok fvlbordadhe en sæmiæ och skælade jorda köp Som the alle met en samtikke endrakteligha giorth haffde met hædherlik man theris kirke herre her pædher Andree kallandis paxanthe swa ath the honum soldhe wnthe oc vplathe j rætthe köp en wngangande iordh pa sækila malm jnnan IIII raar en halff miile fraan kirkin kallandis wanhan kedöth met alle the ægedhela som flere wthskyldes bya nywtha jngha wndantagna for wthan olaff brodhersons deel ok jnghen Annar och for:de her pædher skal haffua frij fægongh och swa tarffua skogh fiske watn jn met them j sakyla boo Ok her fore gaff for:de her pædher sækyla sokn j gen en pixidem Som hether viaticum och III crisma kar aff silff II phanor II mala-

dhe blws och en wæggiabonadh aff the helga threfalligheth, och sidhen skal for:de her pædher oc hans arffua giffua arlighe XII öre til sækyla Kirkie sokn thil hielp och for:de soknaböndher skwlo siælffue dragha skatthen oc all wthskyller Swa affhende fornemde söknaböndher sik thenne iord och ægedela jnga wndantakno oc tilegnadha henne her pædher oc hans arffwa til æwerdeligha egho och thesse ærw the XII fasthe ath j næmpden ther widh satho jöness mülle pædher olaffson henric iönsson olaff Knwtson jöns twri niels michelson Pawel pauelson æskel iönsson jöns andherson pauel pedherson michel kinto jöns Andhersson Ok thesse æptherscriffna XII ware före for:de her pædhers skotningx mæn pa sækyla kirkiebakka pa for:de jordh fförst anders j ristinjwri j kiwla, olaff vahaynen, clemeth michelson j karhia, jop laurenson ibidem, Anders jko, vrbanus j hwittis, herman j polimatka, eric jönsson j pyhæioki, Gregoriús ibidem, lende larenzson, lucas, jop pædherson ibidem Ok jak Steen henricson forskæleman, thy jngen hær j mothe sighia vilde tha dömde jak there köp oc skotningh stadugh oc fasth och forbiuder hwariom manne her vppa quælia æller aathala wid XL marc för konungx forbwdh ok VI mark for laghmanz doom Til ythermera stadfestilse och mere forwarningh hængher jak mith insigle wndher thetta breff Som scriffuith ær aar dagh och stadh som forscriffuit staar. [Den 30 Januari 1466].

Sigillet är bortfallet.

17.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Lepistööja i Wirmo Socken.

1466.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle dande mæn thetta breff kan forekoma Kennes Jach Lucia olafsdotter Ärligx mandz Her henric clawssons Riddars Och lagmanz j norfynne laghsaghu aterlefwa. Ok fulleliga tilstaar met tesso myno öpno breffue At myn ælskelighe herre ok husbonde forenempde. huilkens siel gudh alzmectoger æwerdelica nadhe. Mik befelte j syna sotte sengh liggiende Togh i sith fult samweth ok fullom skælum at vm swa vaare at gudi tektes hanom j the sooth her aff werldenne til sik kalla Tha skulde jak thet snarast jak kunde Jngifua a hans vegna ok for hans siel en Clærik j iomfrv marie sancte anne ok sancte birgitte closter j nadhendall. Ok hanom foresee om syna prouento ok vppehælde aff hans egno godze. Nw epter thy at gudh hanom til sik kallade Jak jngaledis viliende hans ytersta vilia j nagra mottho forhindra eller hans sielægangn forswma Medhen jak ey kunde nagath godz ther til faa aff myns herris godzsom som hanom tilhörde togh jak eth godz som ær myn morgongafwa Som kallas lepistooya liggiendis i wirma sokn. Ok thet a hans vegna jngaff met her hannes philippj Ok ginstan met hanom sama godz Clostreno antwordadhe for hans prouento Allaledis som thet tha stodh met tompt hwsom akir ok ængh. skogh ok skogx luthum qwær-

nom ok qwærna stadhum jngo met allo vndantagno hwatzske j watho ellir torro Som thy godze aff alder tilligat hafuer eller ok retteliga tilliggia bör. huario heltzt nampne thet kan nempnas. Ok thy thet sama godz stadfesther jach nw Ok tilegnar for:de clostre j forscreffno mottho til ewerdeliga ægho. at nythia ok bruka thet for theris eighit Tesse gifft ok ærende til mera stadfestilse ok stadugare forwarningh bider jak ödhmyukliga wærdhugan fader met gudhz nadh biscop koordh bidz. vm hans nadz secret Ok hederligan herra Mester magnus domprowaster j abo. hartwik jaapsson lagman j norfynne. knwt biidz Claws henrixsson. magnus niglesson hærædzhöfdinge j masko hæræde. om theris jnciglen met myno eighno at henghia nidhan fore thetta breff Giffuit j nadhendall Anno Dominj MCDLXVI ipso die beati michaelis archängeli. [Den 29 September 1466].

Alla sju sigillen äro bortfallne.

18.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Nivola hemman i Masku Söcken.

1466.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For allom thöm thettæ breff kan forekoma swa epterkomandes som nw warandes Kennes Jak Magnus niglesson borgare j nadhendall Ok kungör met thesso myno nærwarandes öpno breffue At jac met godhom viliæ oc væl fortenkter vnnar oc giffuer oc nw ginstan

vplater J gudz hedher Jomfrv marie sancte anne oc frv sancte birgitte Nadhendals clostre eth jordha godz som kallas nywola gardh liggendes j masko sokn j hummikkala byskipte Huilkit godz Jac erffde epter myna kære modher hustrv margit fordhom clauus bytingx hustrv gudh begges theris siel æuerdeliga nadhe Mædh tompt oc hwsom aaker engh oc allo thy ther rætliga aff aller tilhört hafuer eller oc med rætthe tilhöræ kan j vaato oc thorro Jnnan gardh eller vtan nærby eller fierre fægongh oc skogx luthum oc allo andro Jngo vndan taghno aff thy samo godze ffor mynnes Dotters Syster kadrin æwigha prouentho oc vppehælde j samo clostre Mædh swa dana for ordh at hwat for:de nywola godz bætre ær æpter Dande manna skattan æn C marker som mynne dotters jngifft ær j sama godze thet skulu syster oc bröder j nadhendall mik fornögiæ oc betala j lösom peningom oc lagligom verdöröm epter thy oss aasember Huilke sæmio oc æwigha medgifft til höghre forwarningh oc mere stadfestilse bidher jac for:de magnus niglesson verdogan fadher j gudh biscop kort j abo vm hans verdoga nadz Secreth Oc velborna mæn hartwik jopsson laghman j nordfynne laghsagw Peder karpelan hærætzhöffdinge j masko hærædh oc Raugaldh (!) styngiildzsson samaledhes j pikke hærædh om theris Jncigle met myno eghna viterliga at hengiæ nidher vnder thettæ breff Datum vallisgracie jpso die sancti kalixti Anno Dominj MCDLXVI:o. [Den 14 Oktober 1466].

Endast Hartwik Japssons sigill finnes qvar; de tre öfriga äro bortfallne.

19.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Kuusilaks hemman i Masku Socken.

1466.

Aftryckt efter original-brefvet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle dande men thettæ breff kan forekoma nw varandes oc epterkomandes kennes jac Margith peders Danskes dotter fordhom philippus jönissons hustrv j ysonkylæ gud hans siel æuerdelica nadhe Oc kungör met thesso myno næruarandes öpno breffue At jac met godhom viliæ oc væll fortenkt swa oc met mynna barna oc flere veena oc erffuingia samtykkio kerlek oc stadugha endrect Vnnar oc giffuer oc nw ginstan vplaater j gudz heedher Jomfrv marie sancte anne oc frv sancte birgitte Nadhendals clostre Eth mith jordha godz som kallas kusilax liggendes j masko sokn pa othaua öö serdelis j' by huilkit godz jac ærffde epter myn kære fader for:de peder danske Mædh tompt hwsom aaker oc engh fiskevatn oc nothe dræth oc allo thy aff alder for:de godze rætliga tilhört haffuer eller tilhöræ bör j vatho oc thorro jnnan gardh eller vtan nærby eller fierre Jngo vndan taghno aff thy sama ffor mynnes dotters syster birgitta philippus dotter prouento oc æwikt vppehæld j fornempdo clostre Huilko sæmio oc stadugha mædgifft til mere stadfestilse oc höghre forwarningh bidher Jac for:de margit verdogan fader j gud biscop kort i abo vm hans nadz Secret a myna vegnæ Oc velborna men hartwiik Jopsson laghman ouer nordfynne laghsagw Oc peder

karpelan hærætzhoffdinge j masko hærædh om theris Jncigle til vithnesbördh Oc Jac Jönes philippusson for:de syster birgitta broder oc clemet magnusson hennes-maager hengiom veterliga vaar Jnciglen nidher vnder thetta breff Som scriffuit ær oc giffuit j for:de nadhendals clostre pa sancta Kalixti Dagh Anno LXVI:o. [Den 14 Oktober 1466].

Trenne sigill äro väl bibehållna, det fjerde skadadt och det femte bortfallet.

20.

Bestyrkande af ett Gåfvobref på åtskilliga gods till Domkyrkan i Åbo.

1467.

Aftryckt efter original-brefvet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Se: *Porthan,* Chronicon Episcop., s. 431.

Allom thom thetta breff höra eller see Kwngörom Wj Koort met gudz nad Biscop j Abo Magnus nicolaj Domprowast Aruidus jacobi archedieken oc mena Capitul ther sama stadz At wi haffua seet och öfuerlæsit eet verdogx fadhers met gudh Biscop Magnus gud hans siell nade vpit breff vnder hans hengende secreth alleledis swa ludhande som hær epter scriffuat staar. Allom them thetta breff höra eller see Kungörom wj Magnus met gudz nad biscop j Abo met thessa waaro nærwarande opno breffue At wi haffwm giffuit oc lakt i gudz hedher for waara oc wara forældra siæla vnder hælge likama altare j Abo Domkirkio thet godz wj haffwom ærfft epter waara forældra först J Vnthamala sokn eet godz j palthilaby som vi erfdøm epter waara moder moder Jtem j virmo

sokn II godz j karlesby, eet godz j lenakala, eth godz j halos j sama sokn som wj erfdom epter waara fader och moder gud thera siæl nade Thenne forscriffuen gotz haffuom wj giffuit oc vnt vnder helga Likama altare som forscriffuit ær met waara brödra oc magha godhuilia oc samtykkio som bewislighit ær met thera jnciglom som hengia met waaro Jncigle for giffta breffuit, oc at thenne gaaffwa maa thes fastare bliffua göre wi witherlikt en tha at thenne for:de godz wordho os tilskift for fullan ærfdalut, tog haffwm wj them eendels sidhan köpt oc löst for peninga ther waara skiptis brödher thera dela vthan lösn fullelika behaldo. Vj gaffwm först fore nördersta gaarden j karles femtighi marc redha peninga labbe j wallas Jtem for midhelste gaardhen j karles gafwm wj XX marc peninga fore hælfthena Jönis Joka Kotha Jtem fore halos godz XXX marc Haquon j rawala Oc labbe j rawala gafwm wj nakot som wj ey nw minnomps Jtem aff Lenakala klandades een fiærduger Jtem eet godz wart os alztingx fradömpt j sawala j Pike sokn thetta ær alt met breffwm bewisligit Jtem ware thet oc swa at nakre waara ærwingia wildo thenna siælagift hindra oc atherdrifua som gud forbiudhe, tha skal thet witherlikt wara, at vppa thet at thenne siælagift ey skulj hindras aff waarum ærffuingiom haffwm wj hulpit oc giffuit warum syzkiom oc thera barnom j fasta gotze eller lösom penjngom til fasta gotz at lösa som hær epter scriffuitst aarff örst waarum brodherson Olaff nilisson fyrahundradha marc til at widherlæggia sinom samærffuingiom fore porkala gotz J the peninga,

haffwm wj fangit honum först eet gotz j mærghia j halikko sokn som wj köptom aff gregers Dotter j mærghia fore fyrætighi marc oc hundrada Jtem eet gotz j sayriala j thulos som wj köptom for C marc aff raual raualson Jtem eet gotz j giermundaby fore C marc Jtem nisse Jönsson, redha peninga for een syster Deel j Porkala. Jtem Elina niclissadotter hundrada nobla til at köpa fasta gotz met ther aff æru wi skylloge XX nobla Jtem lucie niclissadotter twhundrada marc Jtem henne Dotter mættha fæmtighi marc Jtem katerine niclissadotter hundradha marc til fasta gotze at köpa Jtem waarum brodher Jonis olafson gafwm wi eet gotz j wæsilæ j halko sokn som wi köptom for tryhundradha marc oc ½ stykke j pærst aff clemet j halikko Jtem eet gotz j qwidhia j pargasa sokn gafwm wi honum oc hans hustrv martha hælftena hwariom thera Huilkit gotz wi köptom aff pether wanlindhen oc hans hustrv fore fyrahundrada marc oc ½ stykke yperst Jtem warum systerson mattis martinson gafwm wj XVI stenger Jordh met allum tillaghum j germundaby j thenala sokn som wi köptom fore fyrahundrada marc af olaff niclisson Jtem ingeborg haquons dotter eet gotz j wæntiala j lunda sokn som wi köptom af henrik skræders ænkia fore tuhundradha marc Jtem margitte twas dotter eet gotz j wemo som wj köptom fore tuhundrada marc af olaff römænen Jtem wara syster birgitta C mark som æringisl lagde j fasta gotze Jtem wara syster margitte C marc som henna bonde bok skulle læggia j fasta gotze Jtem henne son olaff buk gotz fore II C marc i lappaa

Oc ther for hauer han gotz j koristu j nummis sokn til thes at jrien pædhersons ærwingia fria honum twadelana j lappaa gotz Jtem wara syster katerine II C marc som wi gafwm met henne henrik mört ok olaff sylta Jtem wara syster cristin eet gotz j hæslaberg j pemara sokn som wi fore gafwm III C marc nisse skytta j pemara Thenne forscriffne gotz oc peninga hafwm wi afflat af kirkionne ingeld oc vnt varum syzkiom oc thera barnom inan wi wart fasta ærfda godz lagt hafwm til gudz tiænist fore waara oc aldra wara forældra siæla som fore scriffuit ær. Ware thet oc saa som gud forbiudhe at waare æruingia eller nokor thera wildo hindra eller j gen kalla waar ærfda godz som wi gifuit oc lakt haffwom vnder for:de helge likama altare Tha atherkallom wi met thesso ware nærwarande opno breff alla the forscriffna gaafwor wi gifuit hafuom warum syskiom eller theris barnom j fasta gotze eller peniñgom oc tilegnom thet alt hæligha likama altare til æminnelika æghor Oc sidhan gange wm wart ærfda godz som lag wtuisa Til alla thessa forscrifna stykke mera visso oc vitnisbyrd hengiom vi wart secret fore thetta bref huilkit Scrifuit ær anno epter gudz byrd MCDXXX vppa thet Niende in octava beatj augustini Episcopi et confessoris [1]) Til mero wisso oc vithnisbyrd at wj swadanth breff wel bewarad badha til secret oc scripten seet ok öfverlæsit hafuom Tha lathom wj for:de koort wart secret oc magnus oc aruidus wara Jncigla

[1]) Den 4 September 1439.

met capituli Jncigle at henga nidhan for thetta breff som scrifuit ær j abo aarom epter gudz byrd twsande fyrahundrade siextighi pa thet siwnde aared pa annar sonnadagh j fasta som kallas Reminiscere. [Den 22 Februari 1467].

Alla fyra sigillen äro mer eller mindre skadade.

21.

Arfsförening emellan Nils Tawast och Elin af Särkilaks.

1467.

Aftryckt ur *Broocmans* Diplomata, Tom. IV, hvarest handlingen angifves vara afskrifven: *Ex Orig. Membr. nob. D:ni Warmholtz.*

For allom thöm thetta breff höræ eller see, kennes ok kungör Jach Elin, Niles Olafsons af Særchelax atherlæffua, at iach met myna vena ok nesthe raad ok samtycke, hauer giort, met god wilia oc beradhne modhe, een fullan sæmio ok fulkompnelighen ænde, met velboren man, Niles Tawast, min broderson, om alt thet arff her til j trætta standhit hauer, ok mik met rætta epter min kere fader, gud hans siæl nade, ærffue bordhe, j saa mottha, at for:de Niles Taffuasth hauer mik giffuit ok vplathit Wentiala godz, liggiende j Lundh sokn, met alla thessa godzsens tillaghur, som hans breff mik ther paa giffuit ytermera vtuiser. Ok fore ty giffuer Jach honum och hans arffuom fore mik ok alla myne ærffuinge, frian, quittan, lidugan oc lösan, om all then tiltalning ok rettugheet, som Jak til Porkala godz haffuer, eller til andra mina fædhernes godz, som Jach æn her til epter laghen ærffue matthe,

thöm han j sina wæriæ nw hauer, och om aarswexten j thenna forliidhna aaren aff thet for:de arffuet, Swa ok fore thet arffuet mik til fyöl epter verdug fader j gud biscop Magnnus aff sæla aminnelse, fordom biscop j Abo, myn faderbroder: hulkit arff een dels vpbar min broder, Hr Olaff Tauast Ridare, for:de Niles fader. Skedde thet ok saa som gud forbiwde, at mina ærffuingie vilde thenna sæmie riggia eller bryta, tha bepliktar jak them at ather-giffua met een sornan eedh for:de Niles alle the gaffuor, hans fader myk ok myna barna giffuit hauer. Til mera wissa och witnisbyrdh bider jach min son, Mester Magnus, Domprouest j Abo, oc hederlige ok erlige men, Mester Arffuidh erkediegn, hartik iopson, lagman j Norfynne lagsaghu, Cristiern frille, lagman j Suderfinne laghsaghu, Mester hokon andersson, her Peder Petri, Caneka j Abo, ok Olaff kyrffues aff vapn, at hengie theres incigle nidhan for thetta breff, som screffuit oc giffuit ær j Abo, Aarom epter gudz byrdh, Tusande, fyrahundrade siextiæ pa thet siunde aareth, och lögerdaghen som war fierde daghen j Aprilis maanadhe. [Den 4 April 1467].

22.

Arfsförening emellan Nils Tawast och Katharina Fincke.

1467.

Aftryckt ur *Broocmans* Diplomata, Tom. IV, derstädes afskrifven: *Ex Orig. Membr. nob. D:ni Warmholtz.*

Fore allom them thetta breff höræ eller see, kennes ok kungör Jach, Niles Tawast, mik haffua

giort een fullan sæmia ok fulkompnelighan ænda, met min fadersyster, husfrv Katerin, Gödeke finkes atherlöffua, om thet arffuet henne til fjöl j Porkala eller ok annar stadz epter hennes fader, ok om aarsswexten aff sama arffuet j thenne forlidhna aaren. Ok samuledis om thet arff henne til fyöl epter verdug fader j gud, biscop magnus aa sæla amynnelse, fordhum biscop j Abo, j saa mottha, at hon hawer mik giffuit friien, quittan, lidughan ok lösan, ok myna arffuom, fore sig ok fore synæ ærffuingæ om al then tiltalning, som for:de Katerin haffde til min fader, gud hans syel nade, eller til hans arffwa om thenne förrerördhe stycken, som hennes breff therpa mik giffuit ytermere vtuisar. Ok her aa mot hauer jak giffuit ok met thetta mit breff giffuer henne Palyoyoky, liggiende j Saw sokn, bade om hwss ok tompt, aaker ok ængh, boo ok boskap, skog ok fæmark, quærn ok quærnastadha, nær by eller fierra, j wota ok torra, met alla andra thesse godzsens tillaghur, som thet godzset nw tilhörir eller aff alder tilhört hauer, oc X marc peningia ther til til bætring. Thy affhender jak mik ok mynom arffuom thet for:de godzset, ok til ægnar thet for:de Katerin til æwinneligh ægho. Skedde thet, som gud fore biudhe, at myna ærffuingiæ vilde thenna sæmian, som jak nw giort hauer, ryggie eller aatér kalla, tha skal thet mik engte wara a moth, at thenne sæmian, som jak nw giort hawer, bliffuer aaterkallat, ok om all stycken gange sidhan epter laghen. Clandade ok nokor andra for:de godz fraa for:de husfrv

Katerin

Katerin eller hennes arffuom, tha bepliktar jach mik ok mynom arffuom, at widerlæggie ok fornöghie opta nempd husfrv Katerin eller hennes ærffuingie saa got eet godz ok pa saa god belæghelighet, innan siæx vikur ther epter pa min god troo ok sanningh. Til mera vissa ok högre forwarning bider jach hederlige oc velborne meen, Mester Magnus Domprouest j Abo, Mester Arffwid, erkediekn ther sama stadz, Juss Olson aff Kariskyla, Cristiern Frille, lagman j Sudherfinne lagsaghu, at hengie therris inciglæ met mith eghit nidhan fore thetta breff, som scriffuit ær j Abo, aarom epter gudz byrd tusande fyra hundrade siegxtie pa thet siunde aaret, och lögherdaghen, som war fierde daghen j aprilis manade. [Den 4 April 1467].

23.

Katharina Finckes Bekräftelse på förutgående Arfsförening.

1467.

Aftryckt ur *Broocmans* Diplomata, Tom. IV, derstädes afskrifvit: *Ex. Orig. Membr. ap. D:num Warmholtz.*

For allom thöm thetta breff höra eller see, kennes och kungör iak, Katerina Gödikke Finkes atherlöffua, at jach met mina wena och neste radh ok samtykkie, hauer giort met godwilia ok beradhne modhe, een fullan sæmio och fulkompnelighen ændhe met velboren man, Niles Tawasth, min broderson, om alt thet arff her til i trættæ standhit hauer, ok mik met rættæ epter min kere fader, gud hans siel nade;

ærffwe borde. j saa maatta, at for:de Niles Tauasth hauer mik giffuit ok vplathet Palyayoki godz, liggiendis j Saw sokn, ok tyæ mark peninger thertil, met alla thessa godzsens tillaghur, som hans breff mik ther paa giffuit ytermere vtuisar. Och fore ty giffuer jach honum ok hans arffuom fore mik ok alla mina ærffuingie, fryan, quittan, lidugan oc lösan om all then tiltalningh ok rettughet, som jak til Porkala godz hauer, eller til andra mine fædernes godz, som jach æn her til epter laghen ærffue maatte, them han i sinæ wæriæ nu haffwer; ok om aarsswexten j thenne forlydhne aaren aff thet forde arffuet, Swa ok for thet arffuet mik til fyøl epter verdug fader i gud, biscop magnus aff sæla amynnelse fordhum biscop j Abo, min faderbroder: Hulkit arff endels vpbar min broder, Her Olaff Tawast Riddare, forde Niles fader. Skedde thet ok saa, som gud forbiwde, at mina ærffuingie vilde thenne sæmiæ riggiæ eller bryta, tha bepliktar jach them aater giffua met een sornan eedh forde Niles alla the gaffuor, hans fader mik ok mina barn giffuit hauer. Til mera visso ok vitnisbyrd bider jach hederlige men, Mester Magnus Domprouest j Abo, Mester Arffued ærchediekn, philpus jwarson, Steen Henricson, Jons Jonsson, at hengie theris incigle nedhan fore thetta breff, som scriffuit ok giffuit ær j Abo, Aarom epter gudz byrd Tusende fyrahundrade siextige paa thet siónde aaret, och lögherdaghen, som war fierde daghen j Aprilis manadhe. [Den 4 April 1467].

24.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Kräple by och Haga i Borgå Socken.

1467.

Aftryckt efter original permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle the dande men swa epterkomande som nw varande Thettæ breff kan forekoma Helsom vj paual skyttæ a vapn oc hustrv ragnildh peders Dankskens(!) dotter Æuerdelica j varom herra ihesu christo Oc kungörom met tesso varo nærwarandes öpno breffue at vj endrecteliga met beggers vara samtykkio oc godhom viliæ væl fortenkte met beggers vara erffuingiæ oc flera vena fulbordan oc raadhe haffuom vnt oc giffuit oc ginstan nw fulleliga vnnom oc vplaatom i gudz hedher iomfrv marie sancte anne oc sancte birgitte til nadhendals closter met vara kæræ dotter anna for hennes prouento alt vart jordha godz liggende j kræplæby oc hagha j borgho sokn alt oc swa mykit som gamble peder swerdh aff allder atthe j for:de twem godzom met aaker oc engh vattho oc thorro jnnan gardh oc vtan fæmarkom oc fiskevathnom nærby oc fierre jngo vndan tagno som aff ålder for:de twem godzom haffuer tilhört eller rætliga tilhöræ bör huilken II godz aarligha vtskyldæ j landh geldh III marker oc VIII örtogar peninga oc ther til gingerdh Thy aff hændom vj oss oc varom erffuingiom thennæ II godz forrenempdh oc tileghnom thöm systrom oc brödrom j nadhendall met allers there tillæghom met vara kæræ dotter anna til æuerdeliga ægho, thöm friliga

nytiæ oc bruka epter thenne dagh for sith ræthæ eighet Skeer thet oc swa at for:de II godz eller naghat aff thöm hindradhes eller aff clostreno met nagrom ræth ginge som gudh forbyudhe tha tilbyndom vj paual skyttæ oc hustrv ragnild oss for:de clostre swa mykit annar stadz vedherlæggiæ j alla mattho til godha nöghyo vtan alt hynder Til thes mere visso oc höghre forwarningh tha henger jac for:de paual skyttæ vppa beggers vara vegnæ her mith jncigle for thetta vart breff Oc ther til bidhiom vj velborna men hartwik Jopsson laghman j nordfynne oc peder karpelan hærætzhöffdinge j masko hærædh at the henge theris Jncigle met myno til vithnisbyrdh fore thetta breff Huilkit som giffuit oc scriffuit ær j nadhendall pa varefrv apton assumpcionis Anno Dominj MCDLXVII:o. [Den 14 Augusti 1467].

En annan handstil har tecknat under brefvet: *Statutum anno dominj 1487:o nw skal gifwas IIII marc aff for:de godzo.*

Alla tre sigillen äro bortfallne.

25.

Ny Stadfästelse på Gåfvobrefvet till Nådendals Kloster å Kynämäki hemman i Bjerno Socken.

1468.

Aftryckt efter original-handlingen, på pergament, förvarad i kongl. riksarkivet. — Se förutg. N:r 14.

Foor allom thöm thetta breff höræ eller see kænnes och kungör jach Magnus nielsson aff særchelax Domprouest j abo mik haffua met godwiliæ och beradhne modhe samtykt ok stadfesth och nw met thettæ mith breff ytherlegere samtycker oc stadfesther at

jomfrv marie Sancte Anne och sancte bregitte closter j nadendall Abos biscopsdöme maa och skal behalde for syt eget thel æwinneligha ægho j gudz hedher fore min ælschelige systhers Systhers ælitzsa nielsdotthers prouent och met gyffth och fore mynæ kæræ framfarna forældræ siælæ gud them nade fore min ok mina meterffuingie kynemæky godz liggiende j beernaa sokn som the förrerörde myna foreldra sielffue köpth och samandraghith haffua Thy affhender jak mik och mynom metarffuom thet for:de godzet och tilæghner thet nadhendals closther met alle thes godtz tillaghur j wotho och thorro nær by och fierre jnnan gaardh och vthan jngho vndan taghna som ty godze aff alder tillhört haffuer eller nw tilhöræ kan, Til mere wisso och högre witnesbyrdh bider jach werdughin fader j gud biscop Kort biscop j Abo vm hans secret hartik jopson lagman j Norfinne laghsaghu Christiern frylle laghman j suderfinne laghsaghu och Olaff kyrffues at henghe theris jncigle met myt egith nedhan fore thetta breff Som scriffuit ær j Abo Aarom epther gudz byrdh Tusände fyrahundhradhe siextighe pa thet attande aaret och försthe daghen j Maij monadhe. [Den 1 Maj 1468].

Fyra sigill äro väl bibehållna; Christian Frilles bortfallet.

26.

Dombref å Jord i Waivastenkylä af Räntämäki Socken.

1468.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle the godhe mæn som thætta breff kan ffore komme känis jak sten henrichson ath then thidh hög-

boren herra her eric axselson ridare oc höffuidz man vppa abo thing hiolt mädh almogan aff räntemæke sokn oc hans wærdighedh siælff for rætte sadh j hallis bÿ oc sadh jak ffor häredz dom pa peder karpelanz weÿnen j närware welboren man jöns olaffson j karis kÿlle met flere gode mæn anno dominj MCDLXVIII torsdagin næsth epter helie kors dagh om waren tha kom ffore rätte matis j täkele oc kærdhe til heyne j waÿuastekÿle om XI½ alen jord huilkedh jak sködh til thenne XII äre lauris niclisson i waÿuastekÿle henrich ibidem olaff ffirich jöns j paÿmele olaff toyniesth henric ÿllekÿle per kulkele lauris taÿpele jöns ffilpuusson eric kädelson oc olaff ture the witnadhe ransägade oc epter swore som thöm alle wel witterlighed ær ath nw ffor thrÿ aar ffÿwldh jöns kalinen per bæÿiere oc jöns wikole XI½ alen jord til arffz j waÿuastekÿle epter sÿmon oc then jord budhe the op næste ffrænder til lösn wed thw aar oc engen wille then jord lösse siden giorde the eth skipte met for:de heÿne swa at han ffik then jord j waÿuasstebÿ som war VI alnne j thet enne gärde oc V½ alen j thet andra gerde oc heynne gaff thöm jgen j pikkemæke VIII alne jord ffore XXXV marck oc ther til XVI mark peninga sva witnade oc ransaga thenne XII j nämpden thÿ the ware oc mæstedelen j theris sködning pa soknen stämmen thy epter thenne skälliga witnen ransagen och ffulle edhe och met for:de högborens herra radh oc samtÿke tha dömde jak for:de heÿne til then jordh som han sva skäliga met räth skipte ffanggadh haffdhe j wayuasstekÿle och fforbÿuder jak hwariom manne her pa

ath quælie eller thalle epter thenne dagh wedh III mark ffor hæredz dom thý til ýtermere stadffesstelse och witnes býrdh henger jak mith jngeseýle her wnner neden thetta breff som skreffwedh ær som fforskreffuidh star. [Den 5 Maj 1468].

Sigillet finnes qvar, väl bibehållet.

27.

Lagmansrätts Dom om ett skifte i Räpälä by af Pemar Socken.

1469.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Kennis Jak Cristiärn ffrille Lagman j Sudherffýnne met thettæ mith öpna breff Ath then tiidh Höst tingit var j pemare soken Anno Dominj MCDLXIX:o Mandagen nest effther sancte michels Dagh, Tha kom ffor rættæ Henric ffinkenbærgh på then enæ sidhæ oc Jonis j ræpalæ met sinæ skifftis brödre pa then Andra sidhæ met theris landzsýnemæn som hær effter nempnas som ær Jönis nielsson Henric nielson mattis raualson Jeppe Henricsson Biærtil sýmonabý Anders bwnge pädher staffansson Jönis flotte staffan olsson Clemet j märghie mattis pocola oc olaff vattoýnen At tæssa for:na XII haffde saa forlicth ffornempde Henric ffinkenbærgh oc Jönis j ræppæla j saa mottæ At ffor:de henric ffinkenbærgh skall haffua XIII½ stangh Jordh kringom ræppela by, Ok ffor:de Jönis Japson scall haffua IX½ stangh Jordh ok hans met brödre kringom ffor:de by, Ok brýster ffor:de Jönis nogat j thee for:de IX½

stangh Tha scall han tala tiill sinæ skifftis brödre, oc är thet saa At nogra aff thöm haffue giört nogra giärder vpp eller oc är ther nogra fformaall Tha skulo thee alla opbrythæs oc skifftæ met stanger som han æger j bolbyönæ, Huilkit ærende Jak skött tiill thee XII som J Nempden saathe som ær olaff silo Henric rödakoth Anders ruki henric huso michill oynala Hannus j kruas Henric suxilæ Eric aaro marti suxilæ Jonis j napala staffan j heykas oc Jönis kärköynen Ranzsakade ok effter suoro At ffor:de sæmiæ var rættelig oc skællegit tiillgangit effther thee gamble lagmans breffuæ som ffor:de Henric ffinkenbærg haffde, oc ingen här j moth vædhiæ ville pa tingit, Effter theris ransakan oc Ede Tha dömde Jach ffor:de sæmiæ stadugt oc ffast, oc fforbyuder jach huariom mannæ offte meræ at tala pa for:næ sæmia vidh sinæ VI marcker ffor myn Dom, Tiill tes breffs meræ vissæ oc högre forvaringæ, Tha bidher Jach Ærligen oc velboren man Olaff tuwesson At hængie siith Jncigle met mith nidhan ffor thetta breff Datum Anno Die & Loco Vt Supra. [Den 2 Oktober 1469].

Begge sigillen äro temligen väl bibehållna.

28.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Hyvikkälä och Kurkisaari Hemman.

1469.

Aftryckt efter original-handlingen, på pergament, förvarad i kongl. riksarkivet.

Witherlikit och kunnokt vari allom thöm thetta breff höra æller see At Jak Birgitta Niles Dotter lauris

valdemarssons atherlæffua haffuer aff gudz milde forsyn æpter vena raadh oc fulbordhan oc min eigen goduilia oc met beradhne modhe for mit eigit sielagagn sculd tenkt mik fullelige ingiffua j nadhendals closter abo biscops Döme ther at tiena gudhi swa lenge jak liffuer Tha haffuer jak met mina barna goduilia oc samtykkio epter flera vena raadh giffuit vnder fornempde closter for mina oc myns Dotters Elins mædhgifft oc prouent saa oc for Hennes kost höffueköla godz som myn morgongaffuor ær liggiande j janakala sokn och kurkisari j saghu sokn som min modher gud henne siel nadhe lagde vnder optarördhe closter j sins liffs tijdh for myn fornempde Dotters mædgifft ok prouent Huilka fornempde godz met alle theris tillaghor j tompt aaker eng skoogh fæmark fiskauatn quærn oc quærnestadhe närby oc fierre met allom tillaghom som thöm godzom nw tilhörer eller aff aldher tilhört haffuer giffuer jak vnder fornempde nadhendalss closter, och affhender thöm mik och minom arffuom tilegnande thöm optanempde closter til æuinneligh ægho Til mere wisso och vitnisbyrdh bidher jak werdoghen fadher j gud biscop kort biscop j abo om syt secret. hedherlige oc velborna mæn Mester magnus Domprouast j abo Mester aruid erche Degn Hartik iapson laghman j norfinne laghsaghu och Cristiern frille laghman j sudherfinne laghsaghu, oc olaff kiruis awapn At hengiæ theris incigle nidhan for thetta breff Som scriffuit ær j abo Arom epter gudz byrd Tusande fyrahundrat sextie pa thet nyende aret. [Dag ej utsatt].

Fem sigill äro väl bibehållna; det tredje i ordningen har fallit ut.

29.

Qvitto å en inbetald Skuld till Sagu Kyrka.

1470.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Fore allom them thetta breff kan forekoma Kennes ok kwngör jak pæder pædersson kirkeprest j saw met thetta mit nærwarande opne breffue Som jak granneliga bespoorth ok hörth haffuer At hannus hustad ok cristin hans husfrv sætte her henric iohannis foordom kirkieherre i saw Alla lukta eng ther samastadz liggiænde til pantha for tyo nobla, hwilka eng her henric clauusson gud hans siel nade sidan met wæriande hand igen toogh fra for:de kirkioherren, nw sidan epter alles theris döód haffuer wælboren qwinna ffrv lucia olaffs dotter for:de her henrics aaterleffwa fornöögt ok betalad saw kirkio the tyo nobla epter her henricx iohannis befæling ok testamentz breff til goda nögian som jag mik ok kennes wpburit j dandemanna nærwarw fulleliga aff kirkionne wegne i messo klæder oc i rog Til mere wisso ok witnesbyrd, henger iak mit jncigle witherliga nidhan for thetta breff Som scriffuit ær j saw Anno Domini MCDLXX:mo pa Sancti Henricx dagh om winthren. [Den 19 Januari 1470].

Sigillet är väl bibehållet.

30.

Salubref till Klostret i Nådendal å Rodila i Rimitto Socken.

1471.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle Dande men thetta breff kan forekomma helsar jak nigles pedersson a vapn J Heffuonpæ kerliga

j varom herra ihesu christo Ok kungör allom met tesso myno öpno breffue at jak med mynne hustrv samtykt ok godwiliæ hafuer salt ok till æuerdeligo ægho vplætit nadhendals clostre en systerdell j rödilæ godz j rymetta sokn som ær trediungen ouer allan rödhilæ by huilkan trediungh broder nigles Jonisson clærker j sama closter aff mik köpte ffor hundrat marker swenska huilka jak mik kennes haffua skelligæ vpburit til fulla nögyo j gull ok redha peningom ok jngom androm vaarom hwarfore affhender iak miik ok mynom erffujngiom for:de trediungh j rödhilæ Ok tilleighnar han for:de nadhendals clostre til æuerdeliga ægho met allom thes tillaghom j vatho ok thorro aaker ok ængh tompt ok tomptastadhom hwsom fægangh fiskevathnom ok skoghom Ok allom androm tillaghom nærby ok fiærre Jngo vndan taghno som thy godze aff alder tillighat haffuer eller ok ræteliga tilliggiæ bör huat nampne thet heltz kan næmpnæs Ok vare thet swa som gud forbyudhe at myn barn eller epterkomande vilde for:de godz eller naghat aff thy j nagra mattho forhindra eller aterclandra epter thet theris mödherne ær Tha beplictar jak mik ok myna næstæ erffuingiæ thöm swa goth godz annerstadz j gen giffwa aff mynom eighnom godzom Ok helzt karlila pa kymitta öö næs thet bliffue theris mödherne j sama stadhen Ok ther meder giffuer jak for:de nigless pedersson hærætzhöfdingenom j sama hærædhe fulla makt met tesso breffue for:de rödilæ godz met allom thes tillaghom som förresagdes fast fara ok gilt ok stadugt dömæ for:de nadhendals clostre til æwigh tiidh met

fastom ok allom skælom epter thy landz lagh vthviisa Ok beder jak velborna men hartwik jopsson laghman j nordfynne laghsagw torsten biornsson hærætzhöfdinge j masko hærædh ok paual skyttæ a vapn vm theris Jnciglen met mÿno eighno til vithnesbyrdh at hengiæ for thetta breff Som scriffuit ær j 'nadhendall Dominica reminiscere Anno LXXI:o jn testimonium premissorum. [Den 10 Mars 1471].

De fyra sigillen äro temligen väl bibehållna.

31.

Gåfvobref till Nådendals Kloster å Marjajoki i Sagu Socken.

1471.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For allom them som thetta breff fore koma kan kennes Jak iæppe pedersson met tæssæ mino nærwarande opnæ breffwe, mik haffuæ köpt eth godz liggiandis j lemones for CXX mark epther rede peninga tall som nw gæfpt och genkt ær j abo biscops döme, hwilkit for:dæ godz jak framdelis bytte met beskedelighen man olaff japfson radman j abo, oplath jag honom for:da lemones, och jak thogh j ghen mariaioki godz j saw sokn liggiandis for swa manga peninga som forscriffuit staar, met allom tillagom j tomptom och thompta stadhom, akrom och enghiom, skoghom och fiskewatnom, quernom oc quernæ stadhom jngo vndan tagno som vnder for:da godz aff alder ligat haffwer eller framdelis bespörias kan Och haffwer iak

giffuid och oplathit fornempdæ mariaioki godz, nadendals clostre for min dotters signildh prowent oc oppe hælde for minæ forældres siæll Thy aff hender jak for:da godz vndan mik och minom arffwom och til egnar thet for:dæ nadendals closther til æwerdeligæ ægho Til tæsse breffps mere wisse oc högre forwaringh bidher jak hedherligh herre mæstær magnus Domprowæst j Abo, hannus pedersson, och hannus benktzson, om theris jncigle met mino egno henghiandis nidhan vnder thetta breff 'Som giffwid och scriffwid ær j abo pa helge licama apthon Anno Dominj Millesimo Quadringentesimo septuagesimo primo, MCDLXXI. [Den 12 Juni 1471].

Alla fyra sigillen äro väl bibehållna.

32.

Bytesbref å Marjajoki i Sagu Socken emot Lemonäs.

1471.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For allom them thetta breff fore koma kan kennes Jak olaff japfson borgare j Abo Och ghör witerligit met tæssæ minæ nærwarande opnæ breffue mik haffwa vnth och oplatidh beskedeligom mannæ jæppe pedersson mariaioki godz liggiandis j saw sokn met allom tillagom tomptom oc thompta-stadom akrom och engiom skogom och fiske watnom quernom ok quernestadom engho vndan thaghno som vnder for:da godz aff alder tilligadh haffwer eller framdelis bespörias kan, for lemones godz som jak hade köpth pa hans

wegna for CXX mark Thy affhender jak vndan mik oc minom arffwom Och til egnar for:de jæppe pedersson och hans arffwom til æwerdeliga ægha Thy jak hafwer giffwid och fangit fast fore fast Til tæsse breffps mere wisse oc witnidzbörd bider jak hederligh herre mæster magnus domprowast j abo, aff vapn, Hannus pedersson hannus benktzson om theris jncigle met mino egnæ witerliga hengiæ nidan vnder thetta breff Som giffwidh och scriffwid ær j abo pa lögher daghen næst epter helge licama Dagh Anno dominj MCDLXXI. [Den 15 Juni 1471].

Det första sigillet är till en del sönderbrutet; de öfriga tre temligen väl bibehållna.

33.

Köpebref å Pitkämäki Hemman i St. Marie Socken.

1472.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle the gode men som thetta breff kan fore komma Kennis och kungörom wij michel symonsson ok peder symonsson aff ræhælæ by j lunda sokn, oss haffwa saalt ok oplatit beskedelighen man hær albrict nyendorp borgamæstare j abo alt wart godz j pitkemæki by j warffrvæ sokn for fæmthigi marc swenska epter rede peninga som wij kennis oss til fulla ok gode athnöghiæ vpburid haffwa, hwilkit for:dæ godz wij met rætthæ arff finghæ epter waar modher brodher henric skalenbergh gudh hans siæl nade, alt thetta godz aff hendhom wij oss ok warom ærffwom Och til egnom thet for:de her albrict nyendorp ok hans arff-

wom til æwerdelighæ ægho met hwss tompt, aker ok engh skogh ok skivl, nær by och fiærræ Encte vndan tagit, som aff aldher vndher pitkemæki skat ligat haffwer eller framdelis tilligghiæ kan, hwilkit forscriffnæ köp wij endractheliga giort och fulbordat haffwa for XVIII aar forlidna Och æn nw stadfæsta met thetta warth breff, epter thet at wij ey sielffwe incigle haffwæ Tha bidia wij thenne godemen Sten henricxson hæredz höffdinge j pyke hærede och hannes van askan radman j abo om theris incigle henghiande vndher thetta breff Som giffwit och scriffwidh ær j abo pa odensdaghen næst epter sancti mattis appostel dagh j fastone Anno Domini MCDLXXII. [Den 25 Februari 1472].

Begge sigillen äro mycket väl bibehållna.

34.

Lagmansrätts Dom öfver Nautila i Lundo Socken.

1472.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle the Dandemæn thetta breff höra eller see kennis jak Cristiærn frille lagman j suderfynne laghsaw met thetta mith opit breff ath then tiidh jak lagmanzs tingh [*hiolt*] met almogan j lwndh soken Anno Dominj MCDLXXII lögerdagh epter sancte mathei Dagh om fasthan j ærligx ok welbyrdughx manzs nærwarw her eric axelssons pa Abo hwss höuitzman magnus hansson oleff pædherson ok oleff twesson a wapen Tha kom fore rætta anna hannus Dotther ok kerdhe til knwth j nawtila om en tridiungh iordh j

nawtila godz som ær V stenger ok II alna hennis rætta mödherne Huilkith ærinde jak sköt til the XII som j nempdene sathe Anders parassukw Jens hakale erich j kurkela thomas pacola biörn pwndarmæki mattis veyä oleff j ketalla mattis loukenäs peder windale mattis ræhæle mattis peckola ok theus (!) i kaskale The witnadhe ransakade och epter sworo ath then for:de anna hannus dotter ægha rætteliga V stenger ok II alna jordh j for:de nawtilaby Som ær gamalt frælse ok all menighe soken til stodho Epther thessa XII ranzsakan ok edhe Tha dömde jak henne the V stenger ok II alna jordh i ængh ok skogh nær ok fiærre thet henne deel kunde til falla stadught ok fasth ath bliffua Ok forbiudher iak allom thennæ for:na Jordh hindra eller qwælia widh theris VI march for myn Dom Till tes breffs mere wisso ok stadfestilse Tha trykte jak mith Jncigle met magnus hanssons oleff pædherssons ok oleff twesons hængia theris incigle nidhan for thetta breff Som giffuith ok scriffuith ær aar ok Dagh som för scriffuith staar. [Den 28 Februari 1472].

De tvenne första sigillen äro temligen väl bibehållna; de tvenne sednare bortfallne.

35.

Köpebref å jord i Paaskunta by af S:t Karins Socken.

1472.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle the godhe mæn som thetta breff kan före koma kænnis jak steen Henrichson At æpther then verdogha

verdogha herre Her erik axilssons vilie budh oc befelningh ok met hans pæningha köpte jak VII stengher iordh kringhom allan pastakunna by j sancta Katherina sokn hwar stong fore XX mark swenska aff martin kokkasönsesson aff margreth pædhers dotther samma staass ok aff barbara olaff bleks ænchia oc korwa mekkia engh aff lauris j magista for X mark swenska hwilke pæningha the siik siælue til fwllo oc ghodho nöye kændis vpparith [*upburit*] haffwa æpther theris vilia som aal soknen vitherlighiit ær Thy affhendhe the siik oc sinom arwom forna godz oc tilegnnadha thet mik pa her eriks vegnna oc hans arwom til æuerdheligha eghe met hws tomt acher oc ængh skog ok alla tilaghor inthe wndan taghith, oc swa gaff her erik mik XII mark for min boskap Som jak ther pa haffdhe köpth besynnerligha Thy thil betygilse ok vitnis byrdh bidhiom vj pa badha sidher ærligh ok wælbarin man lammanen jæppe pedhersson vm hans insigle oc mith insigle met hans hængiande wndher thetta breff Som scriffwat ær i abo anno Dominj MCDLXXII Jn festo philippi & jacobi apostolorum. [Den 1 Maj 1472].

Begge sigillen äro väl bibehållna.

36.

Köpebref å Päistärpää uti Sagu Socken.

1472.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle the godhemen thetta bref kan fore koma kennis Jak Lasse bondesson met tæssæ mina nærwa-

rande opnæ breffwe at epter thet jak her nw haffwer warit ok tiænt hær j landit widh thw aar, Och opta budit mith godz minæ frænder ok næsthe til köps ok tæslikis haffwer min moder syster hustrv elin swarta iaps epter leffwa flerom sinnom giorth, Och enghen war frænde eller næsthe warth godz formatthæ at köpæ, som ær III stenger och V tridingx alna aff thwa alna liggiændis j pæysterpæ by j saw sokn, hwilkit for:de godz wij nw endrækteliga haffwa saalt ok vplatit beskeligom mannæ jap iönisson j nadendal, for XLV mark swenskæ, som wij kennes oss till fullæ nöghiæ j godæ betalingh met sampnade handh vpburidh haffwa epter rede peninghæ Thy aff hendæ wij for:dæ godz oss ok warom arffwom Och til egnom thet for:da iap iönisson ok hans ærffwa til æwerdeliga ægho met hws thompt, aker ok engh skogh fiske watn holmæ och vth öyiær nær by och fiærræ, enkte vndan tagit som thetta godz aff alder til hört haffwer eller framdelis tilliggiæ kan Thy til ytræ mere stadfæstilsse ok witnidz bördh och epter thet iak ekke sielffwer jncigle haffwer, Tha bidher iak thenne epterscriffna godæmen sten henricxson hæredz höffdinge j pike hæredhe, olaff iapfson iöns iönisson radmen j abo och pelle pedersson aff wapn om theris incigle hengiandis nidan vnder thetta breff, Datum ciuitate aboensi sabatho proxima ante festum beatorum apostolorum petri et pauli Anno Dominj MCDLXXII. [Den 27 Juni 1472].

De tre första sigillen äro väl bibehållna; det fjerde sönderbrutet.

37.

Testamente till Klostret i Nådendal å jord i Viiala by, samt å ett hus i nämnde Stad.

1472.

Aftryckt efter original-handlingen, på pergament, förvarad i kongl. riksarkivet.

For alle dandemæn thetta breff höra eller see Bekennes jak niles kalandh borgare j nadhendals köpstadh och met tesso myno öpno brefue fullelica til star At effter thet gudh hafuer kalladh met dödhen til sik myn kære hustrv jngeborgh oc myn kære dotter gudh theris siel nadhe ewerdelica och som jach tror och kenner thet sama staar mik fore Och jak hafuer jnghen nærmer ærfwinge epter mik æn en myn son huilkin nw ær j swerige ok jak ey weth om han ær lifwandis eller dödh Thy hafuer jach met beradhno modhe godhom wilia och j fullom skælum met wyna och frender radhe samtykkio och godwilia vnth och vplatith och nw ginstan met thetta breff vplather och antwordar alth mith fasta godz j vialaby pa lontöö j resa sokn som ære V alna kringom allan byen Swa och myn gardh her j byen met siobodhom oc allom androm lösörom som jak ægher. hederligom och renlifwes personis Systrom och brödhrom j nadendall ffor mynne hustrvs och dotters lægerstadh Swa oc for myn eighen lægerstadh och sielegagn om gudi tekkis mik nw til sik kalla Medh swadana vilkor ocli foroordh, Om myn son komber helbrygdh hem igen tha skal han beholda alla lösöre och om han formaa betala for allers wars lagerstadh och

sielærykt som ære XL marc tha skal han wara næst at aterlösa for:de jordh j wiala och gardhen her j byen Ær thet swa at han ey komber jnnan X aar ighen Tha skulu for:de gardhen lösören oc jordhen j viala höra nadhendals clostre til ewerdelica ægho ohindrat oc oqwalt for allom warom wynom och frendrom hwo the helzt wara kunno Thesse dandemæn waro tha nærstadde tha thetta giordis och fulbordadis fförst myn scriptafader her dominicus kirkie herre j reso sokn peder nilessón och niles åkten taka borgmestara biörn wærkmestare byfougte jöns laurisson mattis mattisson oc myn kære broder eric borgare her i byen Thy til mere visso och withnisbyrdh bidher jach her borgmestara och radhit her j stadhen om stadzens jncigle och beskedeliga mæn peder nilesson biörn wærkmestare och mattis mattisson om theris jnciglen at henghia vndher thetta breff Som gifuit och scrifwit ær j for:de nadhendals köpstadh pa sancti lamberti dagh Anno dominj Millesimo quadringentesimo septuagesimo Secundo. [Den 17 September 1472].

De fyra sigillen äro mycket väl bibehållna.

38.

Gåfvobref åt Anders Bitz å Äijälä och Böle i Halikko Socken.

1475.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Wij Koorth met gudz nadh Biscop j Abo Kennomps met thetta waarth opnæ breff at wij met waræ næstæ frændræ rade. samtykkiæ. och godwiliæ.

haffwom vnth. giffwit och bebreffwadh thenne breff-wisare anders bidz II godz liggiandis j halko hærede. hetandis. æyælæ och böle, hwilkæn godz wij köptom aff waar swagher olaff Draka. som han retteliga ærffpt hafde epther waræ kære systher birgittæ. henricx dotther. som hans hustrv war. gudh hennes siæl nadhe Thy aff hendom wij forscriffna godz vndan oss och warom ærffwingiom, Och tilegnom forde anders bidz och hans arffwom til æwerdeligæ æghæ met allom tillagom, Til mere wissæ tygillse och witnidz bördh lathom wij hengiæ waarth Secret nidan widh thetta breff Och bidiom wælbornæ men och ærliga herrer Eric axelsson. greger mattisson lauris axelsson Riddaræ och jösse olaffson aa wapn at hengiæ theris jncigle met waart Secreth nidan widh thetta breff Som giff-widh och scriffwid ær j wiborgh aarom epter herrens bördh tusande fyra hundrade siwthighi och fæm pa odensdagen fore Sunnedaghen letare etc. [Den 1 Mars 1475].

Alla fem sigillen äro temligen väl bibehållna.

39.

Köpebref å ett hemman i Pitkämäki uti Räntämäki Socken, jemte en äng i Pöyttis Socken.

1476.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle the godhe mæn som thetta breff fore koma kan kænnis iak albricth nyandorph borghare j Abo mik met godvilia ok berodhna samtykkia haffua solth ok j

rætta köop vpladiith velboren man Her eric axelson riddare j langnö ok höffuidzman pa viborgh alth mith godz j pitkæmæki by j rænthæmæki sokn som ær XVI stængher iordh kringhom allan byn fore fyre hundradhe mark swenske j redhe pæningha ok inghen andra vara som iak kænnis mik tiil fullo ok godho nöghio vpburith haffua j saa goth mynth ath halff fæmpte mark göra en swar engilsken nobele ty aff hænder iak mik ok mina arffua forscriffna godz j pitkamæki ok tiil eygner thet her erix (!) axelson ok hans arfuom tiil awerdheligh æghia met hws tompth agher ok ængh sko ok fiske vathn nær by aller fierna inthe vndhan tagith som thetta godz aff alldher tiil hörth haffuer ælldher nw tiil ligghia kan ok saa hær met en ængh aff VI lass liggiandis j pöwtu sokn j patisthen koorua ok wore thet saka ath hær naghoth vndhan ginghe j forna godz met lagh aller ræthgongh tha peplicther iak mik ok mina arffua her eric axelson æller hans arffua thet vidher lægghiæ jnnan sæx vikwr æpter thet honom nagoth vndhan ginghe Ty tiil ytermera stadfestilse ok withnisbiördh bedhes iak velborna manne Jncigle Som ær Hartik iopson laghman j noorfinna lagsagha Mognus nilisson ok Sten Henrikson Hæridz höffdinghe j Pyghe ok masko hæradhe met mith eygith Jncigel henghiande vnder thetta breff Som scriffuit ok giffuith ær j Abo Anno Domini MCDLXXVI:o Jn festo sancte crucis exaltacionis. [Den 14 September 1476].

Det andra sigillet är bortfallet; de tre öfriga väl bibehållna.

40.

Dombref för Nådendals Kloster å ett Gods, samt å Winkkala Äng.

1476.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Wij epterscriffne Sten sture Swerigis rikis forstændere Eric axelsson j langnöö Riddære och Hartwig jaabsson lagman i nörrefin Görum witterligit at arum epter gudtz byrdh MCDLXX pa thet siettæ tiisdagen nest epter omnium sanctorum höllæ wij landtz rettan j Abo och sadde thenne XII godemen j nempden claus henricsson magnus nielsson Sten henricsson philipus tommasson peder lilæ Eric abiörsson, Götstaff slattæ olof balk olof kirwes Jöns spore lassæ sacki oc Anders *gre*gersson oc Dömpde wij nadendals clostre ith godtz till swa got som hundræde marc aff niels gregersson som til hörer syster annas prouento Jtem Dömpde wij och til forne nadendals closter en engh kallad winckalæ engh aff tordh karpelandh och affradet met, forbywdendis alle Ehwo the helst ære eller ware kunno forne nadendals closter her emodh at hindra qweliæ eller offorrettæ widh XL marc fore konnungsdom Datum die et loco vt supra nostris sub Sigillis. [Den 5 November 1476].

Alla tre sigillen finnas qvar, väl bibehållna.

41.

Dombref å Hallela och Saustila Egendomar.

1476.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Wij epterscriffne Sten sture Sueriges rikes forstandere Erich axelssön oc laurens axelsson Riddere

Görum witerlicht At Anno Domini MCDLXXsexto Onsdagen nest epter alla helgonar dagh. Sathom wi fore landzrettan i Abo Kom tha fore oss Erligh oc welburdigh quinna frwa Lucie Her Henrich claussons epterleffuè Oc kerdæ til Rotger olofsön. om sijt gotz Hallela som han hadde weldit sik til oc hennæ orettalighen franhollit oc sa om saustelæ som honum wor til Dömpt til thes for:de frva Lucie kommo sÿne skell oc witne fore. Hulkit erende wi skude til the gode men Hartwich iacobson laghman i Nörrefÿn Oc the XII som i nempden satho. Som ere Claus henricsön Magnus nielssön Sten henricson philippus tomeson Peder litlæ Erich abiörnsson, gotstaff slatte olaff balk. olaff kÿrwes Jöns spora Lasse seck Oc anders gregersson Hulke XII met forscr:ne laghmannen thenne erende ransakede, atskylde oc witnade, at so i sanningen wor Thy Dömpdom wi for:ne frva Lucie saustela oc hallela gotz frijt til ighen aff for:de Rotger, oc affred met aff forrörde hallela Oc rotker saket til XL marc for weldit pa hallelæ Oc ytermere at rotker skal jnbære met XII frijborne manne eed The tolffhundert marc som her sagdes at Hans modermoder opboret hadde Tesliges sa skal och forsagde frva Lucie jnbære oc igen giffuæ Rotker, thet som hon togh. met hans moder om sa kan fynnes eller oc wergiæ sik met XII frij borne men Oc sidhen gange rotker til reett skiptæ met hennæ om saustelæ oc huad andræ gotz the tilsaman haue Thy forbiudom wi alle her emod athindre qwelia eller oforrettæ i nogre

mathe widh syne XL marc fore konungxdom Datum Anno Die Loco vt Supra. [Den 6 November 1476].

Tre mycket väl bibehållna sigill finnas qvar under handlingen.

42.

Intecknings-Dom uti en äng, för en Skuld.

1477.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Kennis iak thomas olofsson at tha Jak hæredz ting hiölt met almogen aff wemo soken j posteby Anno Domini MCDLXXsexto pa Sancte margarete afften tha kom fore retta husfrw Kadrin oloff twresson hustrw kerde ok beuiste thet magnes olofsson af ylekyle ær henne skyllog VI mark V örtuger ffor huilke peninge iak henne dömpde helfften aff rawkon alo (?) eng til panta Hwilkit Sten henricxsson for mik bewiiste pa lagmans tingit wintren nest effter at han thenne forscriffne peningar bittaled haffuer pa werdigx herra wegna her Erik axelssons som ylekyle gard nw i wærie haffuer Ok for:de eng wnder ligger Thy til bethyghelsse ok witnisbyrd henger iak mith Jnsigle wnder thetta breff Som scriffuit ær j vemo soken tiwgende dag Jwl Anno domini MCDLXXVII. [Den 13 Januari 1477].

Sigillet är väl bibehållet.

43.

Fastebref på Jord i Räpälä by af Pemar Socken.

1477.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle the godha mæn Som thetta breff kan fore koma kænnis iak Jeppe pædherson Lagman j Swdher-

fynne Lagsagho then tiidh iak tingh hölth met almogen aff pemar soken j sauoiokeby i nærware beskelig swen morten iönsson fogote pa Abo aa högborens herre wegna Her Sten stures och Clauos henricson hæredzhöffdinge ther same stadz Anno Domini MCDLXX-septimo ffredagen næst fore sancte mathes dagh j fasten Tha kom fore retthe hedherligh quinna Hwsfrw Elin ffinkebers effterleffwe sötthe och skæladhe eth skæliget jorda köpp Som hon giorth haffwer met Höghboren Herre her Erik Axelson Riddher ok hoffwidzman pa viborgh j swa matthe at hon honum salde och vpleeth halff trætthendhe stangh iordh kringh om allen reppelæ by liggiandis j pemar sokn ffor twhwndradh mark redhe peninghe j swentz mynt swa goth at halff fæmpthe mark ok two öre göre en swar engilsken nobell Hwilke peninge hon kendis siigh til fwlle ok gode nöyo wpboredh haffwa Thy affhende hon sigh oc sina arffwa fforscriffna reppale godz och tilegnadhe thet Her Erik axelson oc hans arffwom til æwerdhelige eghe met hws tompth akær och ængh skogh ok fiiskewatn qwern oc quernastadh i watho oc i törro nær by oc fiærran inthe wndhantagith som thetta godz aff aller til hörth haffwer æller nw til liggia kan ok met the ængher som hennis fadher matthis skalambergh ok hennis bonde Henric ffinkebergh wndher thetta godz retteligha köpth haffwa æ aff hwem Som the thöm köpth haffwa æller hwar the hælst liggia kwnne Tha affhendher hon sigh thöm met samma köp och wndher fforide Her Erik axelson oc hær æro thenna tolff fasto oc skötninge mæn aath

thetta köp Tomas tómare jæsper karp jösse thoykala niels episte matthis wistelæ thomas oynala staffwan heykos rawaldh alhokangare Henric swxsala marcus iælkala matthis kaymala och clawus henrikson forskæle man æffther tessom skælom domdhe jak theris köp oc skötningh stadwgth oc fast fforbiwdandis hwariom manne hær pa tala æller qwælia widh sex mark for myn doom Thy til ythermera stadhffestilse oc vitnisbyrdh bedhis iak for:da martin jönssons och claus henriksons insigle met mith insigle hængiande vndher thetta breff Som scriffwath ær aar och dagh som for scriffwat staar. [Den 21 Februari 1477].

Det första sigillet är bortfallet; det andra och tredje något skadade.

44.

Fastebref på Jord i Pitkämäki by af Räntämäki Socken.

1477.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Allæ godemæn som thettæ breff kan fore koma kænnes Jak tommas olafson at then tidh jak lagmanz ting hiölt met almogan i ræntæmækij sokn pa ærlikx manz wægnæ hartikæ japson anno dominj MCDLXXVII torss Dagen næst æpter sancta gregori dag tha kom for rættæ lasse pargas borgare i abo met fwllæmakt oc wmbiidh pa albrekt nigendorps wægnæ skötte oc skelæde wnder wælborin herræ her erik axselson riddære pa langnö XVI stenger Jord kringom allan pitkæmækibi liggendis i sama sokn met alla the ænger

oc til lagor som ther förræ wnder ligit haffwer i albrektz tidh for IIII^{c} marc rede penningæ swenskt minth swa got som theræ köpæ breff vtwisær, Hwilkæ peningæ albrekt kændis sigh til fwllæ nögæ vpbwridh haffwa thy aff hende han sig oc sinom ærffwom fornæ godz oc til ægnade her erik oc hans ærffwom til æwerdeligæ ægæ hær æræ thænnæ XII men fasta oc skötningh men at thettæ köp gerlagh pakan jösse stiwlæ oloff twræ peder kainilæ marcus ibidem jaco magnolæ pawal hwirölæ sigfridh i meltis laurens wællæ per kolkilæ niels harelax oc jösse i walle oc magnus nielsson forskælæman æpter tæssom skælom tha dömde jak theræ köp oc skötning stadwgt och fast for biwdandis hwæriæ manne her pa tala æller qwiæliæ wid sin VI marc for lagmanz dom ty til stadhfestilse oc witnesbirdh henger jak mit incigle wnder thetta breff scrifftom vt supra. [Den 13 Mars 1477.

Sigillet är väl bibehållet.

45.

Sten Henrikssons Qvitto på en summa Penningar.

1478.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Jak Sten henricxson hæredzhöffdinge j Pike hærede Bekennes ok Kungör met thetta mith opit breff At welbyrdoghen man Hartike iapson laghman j norfinne lagsagw haffuer fornögt ok betalat mik til gode aatnöghio the hundradhe mark epter swenst mynt Som hederlighen herre mester aruidh erchediegn j Abo

for:de hartikes broder mik geldskyldogh war ffor huilke for:de hundrade mark haffuer for:de hartik hans godz i twrsanpera liggiande i wirmaa sokn Som hans breff ther vppa giffuit ytermere wtuisar Thy giffuer [*jak*] hanom vppa myn ok myne erffuinge wegna fryan. qwittan. lydoghan oc lösan for alle ytermere aamanilse oc tilthal ok samalunde alle hans erffuinga for for:de hundrade mark Ok til mere wisso oc witnisbyrd lather Jak henghia mith incigle nidan vnder thetta breff Som scriffuat ær j Abo Aarum epther herrens byrdh twsande fyrahundrade siwtye vppa thet aattande aaridh försthe Daghen j Nouembri manadhe. [Den 1 November 1478].

Sigillet är väl bibehållet.

46.

Bytesbref med Klostret i Nådendal, om Puotus i Nousis Socken mot ett hus i Åbo.

1479.

Aftryckt efter original-pergmebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle dandemen thetta breff kan koma Kennes Jach Bencth Jönsson a wapn borgare j Abo mik haffua giort eth stadligit ok lagligit byte met hedherligom oc renlifues menniskiom Systrom och brödrom j nadendal j swa matta at iac met myns ælskelige hustrvs beata erixdotters Swa ok vælborens manz Erix abiornsons hennes fader oc hans elskelige dande quinne hustrv margit jönsdotter ok flera vena samtykkio fulbordh oc godwilia. hafuer vplathit oc met thesso myno

breffue nw ginstan vplather eth mit fastä godz Pothos at nampne liggiende j nowsis sokn. ffor eth Stenhwss j Abo stadh vedh torgeth a kirkiogatwnne widh östir hörnedh met Tompt oc allo som thet nw staar huilkit pothos godz jac haffuer lagliga fonget met ræth skipte oc köp aff for:de myns hustrv fader Eric abiornson Ok nw affhender mik oc mynom erfwingiom oc til egnar thet for:dom Systrom och brödrom j nadendhal til awerdelica ægo. medh allo thy for:de godze tilhörer oc tilhöra böör eller kan j vaato oc torro nær by oc fiærre. skogh oc skogx luthom oc allo andro huat helzt thet wara kan jnga met allo vndantagno. met swadana forskæl oc forordom At ware thet Swa. som gudh forbiwde at for:de potos godz ginge fra clostret met nagan ræt eller laga doom tha. bepliktar jac mik oc myna erfwingia antigi thöm theris stenhws igen antworda eller oc eth annadh swa goth frælse oc fastagodz annerstadz vedh sannindh oc godha tro vtan alla flærd oc hielperædhe. huilko skipte oc lagligo jorda byte til mere visso stadfestilse oc bewisningh bedes jac wælborna manna. hartwik jopsons lagmanz j norfynne lagsagw oc for:de ericx abiornsons jnciglen met myno egno viterliga at hengia nidher fore thetta breff Giffuit oc scriffuit vidh for:de nadendals closter ffiærde swnnodagh epter pascha Anno MCDLXXIX. [Den 9 Maj 1479].

Alla tre sigillen äro väl bibehållna.

47.

Gåfvobref till Nådendals Kloster å Hemman i Palojoki by af Sagu Socken, jemte Askais i Lemo Socken.

1480.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

För alla dandæmen thetta breff kan koma kennis Jach Sten henricsson hæredzhöfdinghe j pyke hærædhe Mik. met myna elskeligha hwsfrw Anna jopsdotters ok flere venirs radh ok samtykke hafwa waara elskeligha dötter katerinna ok elsseby jngiffuit til nadhendall Gudh til loff ok jomfrv marie sancto augustino ok sancte birgitte Ok gifuer jak met myn dotter elsseby eth godz j saw sokn j pallejoki by Som hennis modher modhir husfrv kadrin j vilies ffik aff syn brodher her olaff tawasth ffor een systher Deell j porkala Ok pa samma tiidh Gaff myn hustrv Anna jopsdotter, met syn dotther kadrin hans saxsens dotter Asskæs godz j lemw sokn Som hon met ræth arff fick æpter siin kære modher hustrv kadrin clawsdotter aff nynææs gudh hennis siæl nadhe Thy affhendhe wy oss ok waara arfua for:na godzen tilegnandis thöm syström ok brödrom j nadhindals clostre, til wara for:da dötters fulla ok fasta prowentho met allers theris tillagom som for:de godzom aff allir tilligat haffuer eller retteliga tilliggia bör huat thet helzt kan wara engo vndan taghno Til æwerdeliga ægho Ok vm swa ware som gudh forbiwdē at nagra aff mins husfrwes metarfwom wilde eller kunde nadhendals

clostre nakot hinder göra pa for:de godz eller nagat kunde vndan gaa nadhendals clostre aff for:dom godzom met nakan ræth Tha beplictom wy oss ok waara arffwa for:de clostre swa goth godz viderlæggia j sama mattho widh waara sannindh Thy til mera visso ok stadugare forwarningh bedhis jak ærligha ok welborna manna Som ær hederlighen herra mester magnus niclisson domprowast j Abo hartwik jopsson lagman j norfynne lagsagw ok claws henricsson hæradz höfdinghe j haliko hærædhe Jnciglen met myno eighno Ath henghia vnder thetta breff Som giffuit ok scriffuit ær j nadhendall Anno Dominj MCDLXXX Sonnedaghen næst epther sancte birgitte dagh. [Den 8 Oktober 1480].

De fyra sigillen äro väl bibehållna.

48.

Köpebref å Ruotsama holme i Lemo Socken.

1481.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Wy eptherscriffne Hans pedhersson J lepays Erlandh nilesson aff Soonthaka och jærll jönsson aff nemenpæ væpnare Kennomps ok kungörom ath vy met godhan vilie och beraadhne modhe haffuom saalth och j Rætthe köpp vplathit hedherligen Herre Mester magnus nicolai Domprowasth J Abo all vaar andeel Som vy æghom j Rootzsama holm liggiande J lemmo sokn Som æræ thre dela eller thre fæmthyngæ offuer allan holmen Olaff Diegns andeel vndantagit ffore XXX

marker

marker j redhe swenske ortogher. Huilka peninge Summa Kennomps vy oss haffua vpburith til godha aathnögia. Thy affhendhom vy oss ok vaare ærffuingia for:de vaar andeel J Rootzsama ok tilægnom for:de mester Magnus och hans epterkomarom til æwerdelige ægha. Skeddhe thet swa Som gud forbiudhe At opthanempdh mester Magnus fraa ginge. thenne -vaar andeel vy hanom saalth haffuom alth eller nogot ther vthaff Tha beplicte vy oss och vaare arffuingia ath vedherlæggiæ hanom swa mykit fasth och paa swa godh læglighet innan siex vikwr Ther effther han then andeel misth haffuer vidh vaare god tro ære och sannindhæn Til mere visso ok vitnisbyrdh Bidhiom vy velbyrdoghe men laurens jönsson oc olaff alffsson væpnære at Hengia theris jncigle met vaara nidhan fore thetta breff Som scriffuit ær Aarom epter gudz byrdh Thwsande fyrehundradhe ottothie paa thet försthe. Daghen nesth epther Sancti benedicti Dagh. [Den 22 Mars 1481].

Alla fem sigillen äro mer eller mindre afnötta.

49.

Skiftesbref emellan Olof Drake och Gustaf Slatte.

1481.

Aftryckt ur *Broocmans* Diplomata, Tom. IV, hvarest den är afskrifven: *Ex Orig. Membr. nob. D:ni Warmholtz.*

Ffor alla Dandhe-men, som thetta breff förekoma kan, bekennis Jak, Olaff Drake aff vapn, mik haffwa giort eth venligit skipthe met welbornom man, Götzstaff Slatthe, æpther bæggiss wore hustrv fadher, Pe-

dher Swærdh, gud hans siæll nadhe, j swa matho, ath jak skall beholla stora gardhen j Vlsby met alla tillagor, som ther aff aldher tilligath haffwer, och för:de Götzstaff skall beholla Sonnenæss met hwss, jordh, aker och ængh och allom tillagom, wndantaghne tæsse ængiar, som ær först Öffwerste ænghen vppe vidh Herrempæ aa och in till the raar, som ther j millan oss ær: Jtem een ængh, som kallas Thörkyll, liggindis nordan före bæcken vppe vidh Herrempæ ængh: Jtem II hollma, liggindis vtan fore Kalffweholmen; Jtem skullw wij badhe brucka fiske-vatneth, æ hwarss the helzst liggia kwnno. Item haffwer offta nempde Gözstaff giffwit mik opa for:da skipthe för hwss, bygningh och annan lægheligheth LXX marc swenska peningha, swa got minth ath halff X marc gör een lödogha marc: hwilka peningha jak bekennis mik redeliga opborit haffwa till goda nöyo. Tæsse godhe mæn woro wider vorth skipthe: Larendz Jönisson och Morthen Twffwesson. Thy forbiudher Jak all mjn barn och æptherkomande, offta nempdhæ Götzstaff eller hans hustrv och barn hindhra eller qwælia om forscreffna skipthe. Till mera visso och bæthre förwarningh bidher jak welborna men, ath hengia theris incigle wnder thetta breff met mino ægno, som ær Philipus Thomasson hæredzhöffdinghe i Sathagwnna, Larendz Jönisson och Morthen Twffvessons, Som screffuit ær i Sönnenæss, Anno Domini MCDLXXXI opa sancta Walborghe affton etc. [Den 30 April 1481].

En afteckning af Lars Jönssons och Mårten Tuvesons sigill finnes under afskriften.

50.

Frälsebref för Klostret i Nådendal å Karvitta och Nuhiala Hemman.

1481.

Efter originalet, på pergament, uti kongl. riksarkivet.

Jak Sten Sture j gripsholm Riddere Swerigis rikis forstændere Gör witterligit at epter werdigste werdiigha fæders oc gode herrers rikessens radtz godwillia fulbord oc Samtycka haffuer jak vnt oc giffuit oc met thetta mit opne breff vnnar och giffuer hederliga renliffuetz Systrer oc bröder i nadendals Closter friihedh och frelssa pa two Cronona gardha kallat karwitha oc nvyala at nywtha brwkæ och beholdhæ met aker engh Skog oc fiska watn fæboot oc alla andra til liggelssæ frij och frels til Ewiigtidh met Swa Skæl at egianderna fongha fyllest pa cronona wegna jgen ther fore Thy forbywder jak alle Ehwo the helszt ære eller wara kunno syndherliga fogetha och Embetzmen forne renliffuetz Systrer och bröder her i modh at hindra eller hindra latha mödha qwellia eller j nokore matta offorretta widh rikesens hæmpd oc plict Datum jomffrw haffn ipso die Sancte margarete virginis meo Sub sigillo tergotim impresso Anno Dominj MCDLXXXprimo. [Den 20 Juli 1481].

Sigillet är mycket väl bibehållet.

51.

Förening och Skifte emellan Biskop Konrad Bitz och hans Samarfva.

1482.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Wij eptherscriffne Magnus nielsson prost i Abo. Götzstaff slatte. jerl jönsson. lasse jönsson ok jusse

pederson vepnare. bekennomps met thetta nerwarande opet breff At Arom epther gudz byrd Tusande fyrehundradhe Attathie pa thet andra. Torsdaghen epter Jnuocavit. pa. biscops gardhen j Abo. warom wi tilnempde ok kerlige bidne Aff verdugh herre ok andelig fadher. biscop kort j Abo. knwt bidz. henric bidz. ok Olaff jönsson. til at göre ene kerlige sæmie ok jempkan. millan them. om wiike gard. nynæss. benekala. kowstere. Maynemy ok engelsby. Huilke till thenne tiid haffue warit them j millan obytthe Ok gaffue optanempde Verdug fader. biscop kort. knwt bidz. henric bidz ok Olaff iönsson sith fulle samtykke ok godwilia ther til. hwad wi them j millan om forscr:ne godz midlande ok jempkande warde Epter swadane alless theris samtykke ok tillatilsse offuerwoghom wi forscr:ne thetta ærende epter thet wi allebetzste kunnom ok formatthom. Swa at optarörd verdug fader. skulle ok wille pa syn Deel. af fornempde godz ok garda aname kowstere. maynemy ok engelsby j kymitto sokn liggiandis til sik frij qwiit ok vmbewarat, Ok knwt bidz sætegardhen Wiik met alle thess gamble ok nye tillaghur met boskap ok bohagh som han nw staar Ok siidhen Henric bidz ok olaff iönsson nynæss met ene lest rogh. VI kör. VI vxar ok XII faar. ok benekala gard. met bohag ok boskap som han nw staar. qwiit friit ok vmbewarat til æwige ægho. Togh At fornempde henric bidz ok Olaff jönsson sik tess heller nöghe lathe at thenne Jempkan warom ok ærom wi swa offuer eenss At optanempd verdug fader i gudh skulle ok skal foröka ok forbæ-

tra theris andell met kyllela godz liggiandis j pemar sokn met boskap ok bohag som ther nw ær, Ok ther met skal alt affradh ok vpbyrd her till aff fornempde theris andell bliffue qwiit ok offuertalat Swa at jngen haffue makt noghen tiid her epter ytermera. tala. klagha eller klandra. pa fornempde jempkan eller affrad Tha wi thetta swa som forscriffuit staar offuerwegit ok jempkat haffdom ok them thetta klarlige ok openbarlige vnderwiist. lotho the sik alle fullelige atnöghie ok ingen ther j moth sagde. vthen loffuadhe stadelige ok obrutlige swa holla met hand ok mwn som wi them j millan midlath haffde huilkit wi wiliom holla met war edh om swa behoff görss Til ytermere visso ok witnisbyrdh llathom wi hengia war Jncigle nidhen for thetta breff Som giffuit ok scriffuit ær Aar Dagh ok rwm som forscriffuat ær. [Den 28 Februari 1482].

Fem väl bibehållna sigill finnas qvar under handlingen.

52.

Lagmansrättens i Hauho Dom rör. ett Mandråp.

1482.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Permebrefvet är skadadt af fukt och sönderrifvet. De otydliga ställena äro utmärkta med kursiv stil, och de uppkomna luckorna betecknade med . . . .

Ffor allom them Som thetta breff fore koma kan kennes iak jeppe person lagman j söderfinne lagsagw met thetta mit nærwarendis opit breff At then tiid jak lagmans tingh hiolt met almogen i hauhw oc i tulux soken Anno Dominj MCDLXXXII Jn profesto

sancte gertrvdis tha kom for rættæ Oleff jönisson aff jndicala pa knwt poses vegnæ met eth breff Som hannus person haffde vtgiffuit lwdandis ord fra ord som hær effter scriffuat staar Ffor allom them som thetta breff fore koma kan kennes iak hannus person heredzhöffdinge i hollola herede at then tiid iak tingh hiolt i hauhw sokn Anno Domini LXXIX:o pa warffrv affton natiuitatis beate marie virginis Tha kom for mik margit henrixdotter Oc kerde til knwt pose at han skulde haffua latet sla hennes bonde i hæll huilkit ærende jak sköt til the XII som tho i nempdenæ satho bade friiborne mæn oc bönder som ær jeppe person i *væsun* hannus Degn Eric ravalson jærl jönisson erland nilson torkil vithekeson Dan andersson marcus aykala josse person michel henricsson mattis hoffnaki *josse* kyle . . . . lasse person michel *hinzason* per olson per michelson oc eric sonne The vithnade ransakade oc effter sworo at alder *war* . . . *til* hans döód valdande vthan han haffde antvardat for:de man ij sine tiænere joan michelson oc josse *laurisson* at . . . honum frit helbrigd til her eric axelson at swara sin kero som han haffde kært for her Sten at *her* knwt skulde haffua tagit aff honum iord oc lösöræ for gamalt frælse som han haffde Jnne met sigh huilkit ey fandz met ransakan eller edhe at han alder haffde tagit aff honum jord eller lösöra swa goth som i peningh kwnde wara wært for for:næ frælse vthan for:næ Joan michelson oc jösse laurisson til booth oc bædringh oc fasta mannen i gen ffor thy han doo aff theris hugh oc slag som the honum slogo Effter swadana

skæl vithnom oc edom Oc jngen sit vadh her i moth kasta vildhe thy dömde iak for:de knwt quit oc frij for thet mandrap som for:de margit honum til lagde oc forbiuder jak hwariom manne hindra eller quællie for:de knwt for for:næ mandrap vid theris 3 marcer for myn Dom Til mera visso oc vithnisbird bider iak beskedelige mæn Jeppe person hannus Degn Eric ravalson oc torkil vithekeson om theris Jncigel for thetta breff met mit Huilkit ærende jak sköt til the XII som tha j nempden satho som ær Niles ylmolæ jonis ibidem peder nwrmis michel höffnakj eric andzsela jönis tapara peder malchanen olof piithiku greger portas paul reynj niles hynchæ oc magnus kothoronen The vithnade ransakade oc fulbordade at alle ledis swa i sanningen war som forscriffuit staar Oc II menige sokner til stodo at swa til gangit war Effter swa dane skælom oc vithne Dömde iak for:de knwt quit oc ffrii for for:na mandrap Oc fforbiuder Jak hwariom manne hær effter hindra eller quællie for:de knwt for for:na mandrap widh Sin VI marcer for myn dom Tiil mera visso oc högerlighe forwarelse bider Jak beskedelighe Mæn Oleff Jönisson aff Jndicala oc oleff Degn j kymittöö om theris Jncigel hengiandis vidh thetta breff met mit Jncigel Datum anno die et loco vt Supra &c. [Den 16 Mars 1482].

De begge första sigillen äro bortfallne; det tredje skadadt.

53.

Köpebref å en del af Brunnila-Hemman i Rimitto Socken.

1482.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle dande men thetta breff kan koma swa epterkomandom som nw nærwarandom Kennes Jach kadrin pederssdotter ffoordom findwetz hustrw j fynnilæ j masko sokn Ath Aarom effter gudz byrdh MCDLXXIIII mik hafwa salt ok ginstan tha vplathet met myna sönerne nigles ok philppus ok flere mynne barna ok ærffwingiæ samtykkio ok godwilia Renlifwes manne broder Olaff jönsson gardzmestare tha ok leekbrodher vtan fore j nadendaall Een fullan tredingh aff brwnila godze liggiendis j rymetto sokn for XC marker swenska huilka summa jak kennes mik redeliga haffua vpburith til fulla athnöghian mæstha delen j gull lödogt silfuer ok redha peningom Ok naghan deell j androm gildom ok lagligom wördhörom som jak behöfde mik til hielp reddingh ok vppehældhe j myn alder ok fatigdom j hardom aarom Öffuer huilkit köpp ok betalan waro tesse efterscrifne dandemen taghne til witnisbyrdh Pedher niglesson ok pedher jönsson borgmæstare j nadhendals köpstadh. biorn wærkmestare byfougte Jop gest jöns saunan ok mattis mattisson radmen ther sama stadz nw sidhen forde godz hafde stundet vpbvdit j VI aar j huilkom aarom thet flerom synnom vart vplyst a satte tinge vælbornom mannom for rætten sittiendhe Martin jönsson fougde pa Abo hartike japsson lagman j norfynne lagsagu magnus

niglesson hæredzhöfdinge j masko hæredhe ok flerom godhom mannom Ok jngen vilde ther a moth sæghia eller thet köpp j nagra matto ryggia qwælia eller forhindra Thy gaff for:de broder olaff jönsson, mik VI alna nærest krumpet ok ofuerskurit offuer alla betalan for kerlek sculdh ok thy köpeno til mere stadfestilse, Hwarffore affhender jak mik ok mynom ærffwingiom for:de tridiungh j brwnila met allom thess tillaghom j watho ok torro alzingo vndan tagno Ok tilegnar han nadhendals clostre met for:de broder olaff jönsson til æwerdeliga ægho Huilke ærendhe ok köpe til mere bewisningh ok stadfestilse bidher jak Ærlighen man Pædher niglesson borgamestare j nadhendals köpstadh Ok torsten biornsson om theris jnciglen ok myn son nigles fynnewidzson bidher beskedelighen man mattis mattisson radman j nadhendall om hans jncigle at hengia nidhen fore thetta breff a waara vegna medhen wy ey sielfue jnciglen hafuom Giffuit j for:de nadhendall pa sanctorum martyrum tyburcij et valeriani dagh Anno Dominj Millesimoquadringentesimo Octogesimo Secundo. [Den 14 April 1482].

Alla tre sigillen äro mycket väl bibehållna.

54.

Qvittens för uppburen Skatt på Åland.

1484.

Aftryckt ur *Broocmans* Diplomata, Bd. IV, der det har till öfverskrift: *Qvittans för upburen Skatt, Pgr, mjöl, malt, flesk, fisk och Sakören på Åland. Örebro.*

Jach Swanthe Nielsson aa wapn ok Höffuisman paa Örebro bekennis och fwlleliga tilstar, ath thenne

breffuisare, Barendh Laurisson, myn tiænare, haffuer giort mik troo regenskap, for thet han war myn fogathe paa Aalandh, for then skat, som han ther opbar, peningar, myöl, malt, flesk, fisk och sagören, och tæs ligis om wtgiffthen, saa thet jak honum takker, som een troo danne swen. Ffor hwilko forscriffne ærendhe och regenskap han mik saa giort haffuer; Tha giffuer jach honum qwit, frij, ledogh ok löös for mik och myna arffue ok epter kommande for alt ythermere tiltal. Til tæs breffs ythermere wisse och bætter foruarningh, tha hengir iach mith jncigle nedhen for thetta breff, Som giffuit och screffuit ær paa Örebro, arwm epter Gwdz byrdh MCDLXXXIIII° feria 2ª proxima post Dominicam Palmarum. [Den 12 April 1484].

Svante Nilssons sigill finnes aftecknadt under afskriften.

55.

Köpebref för Nådendals Kloster å Kukonniemi, samt en äng vid Kuusilaks.

1484.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor allom thöm thetta breff kan koma kennis Jach niclis fynwidzson met thetta mith opit breff mik hafua taghit ok vpburit j myna vedher torffth Aff hedherligom man broder aruidh confessore generali och flerom brödrom j nadhendall j rogh oc malt ten oc kopar oc j androm, lagligom werdhörom oc eendeel j redhom penningom swa at thet löper j ene summa XLIII marc Som Dandemannom væl ær viterligit som

kallade waaro til vithnen offwer wan rekinskap som æra Olaff diegn a vapn jöns laurisson borgmestare magnus japsson radman jöns saunan och magnus niglesson borgara j nadhendall oc clemet j clokkaris oc lasse bagge myna maagha ffor huilka peninga haffwer jach vnth oc vplatith oc æn vnnar oc vplater met godom vilia oc vyna oc frender radhe ffor:de fader confessori oc nadhendals clostre Eth næs liggiendis vidher kusilax oc kallas kukoynemi oc ena engh ther strax nær j serdelis raar for XX marc oc et stykke ængh liggiendis hart wedher kusilax aker gaardh for VI marc epter dandemanna skattan som ther offwer waro oc j for:da dandemanna nærwaru til ewerdeliga ægho Oc the XVII marc som nw blifwa obetalat aff for:de summa beplictar Jach mik oc myna arffwa at betala antighe j fast eller gildom oc lagligom werdörom ffor:dom brödromen til fulla oc godha aatnögiæn vtan alt argth oc hielperædhe vidh myna troo oc sannindh Til mera visso oc vitnisbyrdh Bidher Jach ærligha oc beskedeliga mæn borgmestara och radhit j nadhendal om stadzins incigle och jöns laurisson och jones pædersson a vapn om theris jnciglen Swa oc myn frende jöns philppusson a wapen i ysonkylæ om hans jncigle veterliga hengia vnder thetta breff Som gifuit oc scrifuit ær j nadhendall daghen næst epter sancte margarete dagh Anno Dominj Millesimo quadringentesimo octuagesimo quarto. [Den 21 Juli 1484].

Alla fyra sigillen äro väl bibehållna.

56.

Förnyad Lagmansdom om Kallio ström i Lammas Fors.

1484.

Förut aftryckt bland dessa handlingar, Del. I, s. 51; men meddelas här ånyo efter originalet på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet, sammanfästadt med förutgående N:o 2.

Wi epther screffne Sten stwre i Gripsholm Ridder Sweriges rikes forstander Greger matsson Ridder ock lagman i wesmanne landh och offuer Dale Och hartwigh jobsson wepner och lagman i nöre-fynne lagsagw Göre wittherlight at tha wij lagmandz tingh holde met almogen i wlzbÿ soken Aar epter gudzbyrd MCDLXXX paa thet fierddhe lögherdagen næst fore sancti thome apostoli dagh tha komme fore oss i retthen mange beskedelige danne men aff öffre ock nædhre satthegwnd och kerdhe paa ith olaglighe fiske Som giordis meth nodh wti kwmme aa hulcket ærende wij jnd tiil oss anammedhe ock granlige ransakade ock fwnde wij ther ith permendz breff som war wtgiffuet wti högboren förstes konnigh Cristierns tiidh lwdhet at han hade bedet ock befelt erligh och welbyrdugh Man her Erich Axelsson Ridder gudh hans siel nade met manghe andra gode men rikesens radh thet ransake och met retthe atskÿlliæ Aar epter gudzbyrdh MCDLXIII om sancte marie magdalene apton i forborgen paa Aboo tha fwnne the thet saa at at ther hade för warith en konungx siwn ther wppa Som her henric clauson grannelige hade lathet ransake Som hans breff ther om jndehaldher hulcket breff forme

her Erich axelson met the andhre gode men rikesens radh met theris breff ock jndsiglæ fuldbordeæ och stadfesthæ Och hade ther nogra wrongwiise forne her Erich axelsons och rikesens radz breff forfalsket och scriffwet ther wti nodh fore kolcke Och fore wij syelffue annen dagen met mange andra gode friborne frelsmen ock met the XII i næmpdhen sadhe tiith wt tiil aane och fwnne wij alle the nodhe drætthe och warp ware olaglighe riketh ock landhet tiil stoor skade ock fordærff Thy haffwe wij samtikt ock stadfesth ock met thetta wart opne breff stadfesthe ock samtickiæ bodhe the breff wtan then ena artichel wti her Erich axelsons och rikesens radz breff som forfalsket ær som ær ther som scriffuet ær nodh fore kolcke Och forbiwdhe wij alle Ee hwa the helzt ære eller ware kwnne saa eptherkommande som the nw ære wit liff och gotz noghen tiidh her epther nodh at draghe eller brwghe wti forne kwmme aa eller nogra the grene aff henne gaa fra lagmandz wigh ock jndh tiil ligholmen entigen offwer eller nædhen och epther thet her henrich clausons breff war scriffuet paa papir och kwnde icke ware waraktigheth tha bekenne wij oss thet seth och offwerlæset haffue i alle madhe ofordærffwit Och ludher ordh fran ordh som thetta wedherhengende breff [1]) with wart breff lwdher Thennæ epterscriffne XII sadhe j næmpden henric laykoy henric hawalaynn mangnus hæriæwastæ lauris rwykæ henric jerri olof lemppoynn jönis sonnj Oluff

[1]) Förutgående N:o 2.

henricson jönis hordan henric i hynækale jönis callinen och niclis skytte Tiil ythermere wisse lathe wij wittherlige hengiæ ware jndsigle nedhen wit thetta breff Datum & actum Anno die & loco ut supra. [Den 18 December 1484].

De tvenne första sigillen äro bortfallne, det tredje skadadt.

57.

Knut Bitz Morgongåfvo-Bref åt sin hustru Birgitta Christiernsdotter.

1485.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle the thetta breff höre eller see Helsar jak Knut Biidz clawsson af wapn Kerlige met gud Oc Kennes jak vppenbare met tæssæ mino nærwarendis opne breffwe Swa wel forekoma skulende som for them nw ære mik met werdugx faders j gudi mynom fader broderss biscop Koortz j Abo och flere weners och frænders raadhe och beradhne modhe mine ælskelige Hustrw Birgittæ cristiernsdotter til heder och til morghen gaffuer aa rættom hinder Daghe giffuit haffue twsande mark Swerigis mynth j Jordha godz Som ær en min gaard Som kallas Wijk Liggiendis j Kymittæ sokn j Swdhre fynne oc j Abo læn met alle tillaghor oc wmæghor Som ther aff alder tillighat haffuer Torpp oc torppastædher aker oc ængh skogh och fiskewatn qwærn oc qwærnæ strömer jnnan gaardz och wthen Jngo wndantaghno Som ther nw tilligger och aff alder tilligat haffuer met swadana forskælom At om oss gud the nadher gaffwe at wy barn eller borna arffwa til-

saman fingom Tha skal thenne for:da morghengaffuer wara bæggis wara barna möderne och ekke fæderne Skilioms wy och aath wthen barn och bornæ arffwa Som gud forbiwdhe Tha haffue thet ware thenne for:da morghengaffuer som lenger liffuer epter swerigis lagh wtuisæ wore och swa saka som gud forbiwdhe At thenne for:dæ gaardh godz och ægher j noghra matto mina hustrv Birgitta met noghre lagh eller ræth fraginge Tha beplictar jak mik for:de knut biidz clawsson met mynom arffwom for:de myne hustrw Birgitte Cristiernsdotter oc Hennes arffwom Swa goth godz Oc j swa godhæ lægho vpfyllæ och widerlæggiæ Jnnan siæx wikur ther næst thet henne fragangit ær Swa hon och hennes arffwa fwlkomlica fore forscr:næ twsænde mark fyllest haffwe Tessæ epterscr:ne hiollo pa festonne Som först æræ for:de werdug fader j gud biscop koort Och hederlige herrer oc welbyrduge men Mester Magnus nielsson prouast j abo her Sigfrid olafson archedieghen her martten skyttæ Canek ther sama stadz Clawss henricsson hæredzhöffdinge j halko hærede Peder lille aff awtiss llaurens jonisson aff willilæ Joachim flæming Joan flæming Jwness nielsson aff bussilæ mattis anderson aff ayrelax Oc martten philpusson aff ysokylæ Oc thessæ ære widerware mæn her Jwer green och her nielss fadersson Riddæræ Alle thenne for:ne stykke och articulor Sig serdelis loffwar jak for:de knut clawsson met mynom arffwom fasta staduge och obrotelige at halla mina hustrw Birgittæ och hennes ærffuingiom wider ware godha tro oc sannindh wthan all gensegn oc hielperædhe Til mere

wissæ witnisbyrdh höghre forwarningh oc stadfestilse bider jak for:de knut clawsson for:de verdug fader i gud biscop Koort j Abo om sith Secret oc alla andra gode herrer och welbyrdige mæn Som offuer thenne festonne wore At hengiæ theris Jncigle nidhen fore thetta breff met mith eghit Som giffuit oc Scriffuit ær j Abo Aarom epter gudz byrd twsandefyræhundradheottotie pa thet fæmptæ Och warffrw Dag Assumpcionis. [Den 15 Augusti 1485].

Sju sigill finnas qvar under dokumentet, temligen väl bibehållna; trenne äro bortfallne.

58.

Tillägg till förutgående Morgongåfvo-Bref.

1485.

Aftryckt efter originalet på pergament, sammanfästadt med näst föregående N:r.

Jak Knut Biidz Clawsson Aff wapen Kennes och Kungör met thetta mith opne breffue mik haffua met godwilia och beradhne modhe forbætræd och giffuit pa en ræth hinder Dagh tha jak skenkte min Husebondis skool min ælskelige hustrw Birgitta cristierns Dotter Hundrade mark j fasta godze j verdugx faders oc herres biscop Koortz j Abo oc flere gode herrers oc friborne mentz nærware Som nempnes j huffwd breffuet Til tesse breffs stadfestilse oc höghre forwarning bedhes Jak werduge faders j gud for:de biscop Koortz Secret met mith Jncigle hengiendis nidhan fore thetta breff Som giffuit oc scriffuit ær j Abo Aarom

epter

epter gudz byrd Twsandefyrahundradeottotie pa thet fæmpte Om warffrw Daghen Assumpcionis. [Den 15 Augusti 1485].

Begge sigillen finnas qvar, men afnötta.

59.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Tursanperä och Torois.

1485.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alla Dande men thetta breff höora eller see Helsar Jach lucia olafsdotter Æwerdeligha J warom herra jesu christo Kungörendis allom met tesso myno öpno brefue At the II godz som ærw tursanpera liggiende j wirma sokn ok thoros liggiende j nowsis sokn. huilken II godz ærlighin ok velboren man her henric clawsson Riddare ok lagman j norfynne myn kære herre och husbondhe. huilkars (!) siel gudh æwerdeliga nadhe. Mik lagligha gaff och bebrefwade fore myna morgon ghaffwor. Thöm hafuer jak vnth ok gifuit ok nw gifuer ok vplather met tesso myno brefwe. j gudz hedher jomfrv marie sancte anne ok Sancte Birgitte Nadhendals clostre fore myns kære herres siel. Myna. ok begges wares forældra. vyna ok frendræ siela ok allars thera wy j nagra motto beplictoghe ærum andeliga ellir licamliga. Medh tolket vilkor ok foroordhom At iák met tessin II godz for:de Stiktar ok funderar ena æwigha messo dagliga at holdande j sama clostre Epter then ærligha ok gudliga seedh som

brödherne holda j watzstena clostre. Huilken messa skal hetha ok kallars(!) förste messa. huilken ok dagliga skal begynnas tha clokkan slaar fæm, vm morghonen Ok, efter VII dagha j wikunne skal hon sighias aff siw werdogasthe jomfrv marie högtidher ok amynnilse Swa at om sonnedaghen holdes aff hennes helga concepcione. Mandaghen de natiuitate tiisdagen de annunciacione dominica Odhensdaghen de visitacione Torsdaghen de natiuitate Dominj. ffriedaghen de purificacione. Llögherdaghen de Assumpcione. Ok j huaria messo skulu holdas tesse collecte The första aff sielfwa messonæ The andra de sancta trinitate Tridhie de angelis ffierde Devs venie largitor. Ok fæmpte de omnibus sanctis. Pa huilka stiktan hafwa hederlige ok renlifwes mæn Broder arfwidh Confessor generalis ok flere bröder j sama clostre aa theris ok allars theris epter komande vegna mik lofuat theris myndoga breff At the helga messæn j swa motto som her nw forescrifuit staar skal itkas ok holdas oforswmadh til ewigh tiidh. Hwarfore aff hender jak mik ok mynom ærfwinghiom for:de II godz met allom theris tillaghom j huaria helzt thet wara kan. Ok tilegnar thöm met allan ræth for:de sancte birgitte closter j nadendall æwerdeliga at ægha ok brwka fore sit eigith huilka gafwo ok stiktan til mere stadfestilse ok fulbordan bider jach werdoghan fadher j gudh biscop kort j Abo om hans nadhes Secretum Ok hederlighan herra Mester magnus Domprowasth j abo Velborna mæn hartwik jopsson lagman j norfynne ok magnus niglesson hærætzhöfdinghe j masko hærade om theris jnciglen

met myno eighno til vitnisbyrdh at hengia fore thetta breff Som gifuit oc scrifuit ær j nadhendall Jn octaua beati augustinj episcopi & confessoris Anno Dominj Millesimo quadringentesimo octogesimo Quinto &c. [Den 4 September 1485].

Det första och tredje sigillet äro väl bibehållna, de öfriga skadade.

60.

Pantbref till Klostret i Nådendal å hälften af Tursanperä Hemman.

1485.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor alle dande mæn thetta bref kan koma, bekennomps Wy hær effter scriffne, Pedher lille ok mattis j ayrelax At hederligh quinna hustrw cristin j awtus j synne vælmakt met beradhno modhe ok fullom skælum j syn ytersta soth. keesthe syn lægherstadh j nadhendals closter Ok gaff hon tiidh ffor syn lægherstadh ok j testament XXX mark ok for sama peninga summa Antwordadhe hon ginstan systrom ok brödrom j for:de nadhendal then helfthen hon atte j tursanperæ godz til pantha frilega at brwka nythia ok haffua for theris eigit til thes the faa for:de XXX mark væl betalat epter theris vilia til fullo nöghio Til mere visso ok vithnisbyrdh bidhiom wy for:de Peder ok mattis verdogan fadher kort met gudz nadh biscop j Abo om sith Jncigle ffor thetta breff met wor eighen Scriffuit manadaghen næst epter octavam Augustini episcopi et confessoris Anno Domini MCDLXXXV:o. [Den 5 September 1485].

Biskopens sigill är skadadt; de begge andra väl bibehållna.

61.

Klostret i Nådendal emottager Tursanperä och Torois uppå dervid fästade vilkor.

1486.

Se förutg. N:o 59, — Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Wy syster Anna jönisdotter Abbatissa Brodher Arwedh Confessor generalis Ok alment badhen conuenten Systror oc brödher j nadhendall Bekennomps oss hafwa anamath tessen II epterscrifwin godz. som ærw Tursanpera liggiendis j virmo sokn oc thoros liggiendis j nowsis sokn met boskap, hws tomptom ok allom theris tillaghom aff ærligha ok welborna quinna oc frw llucia olafs dotter Aterlefua ærligx oc welborens manz her henric clawssons riddares och lagmandz j norfynne lagsagw Medh huilkom godzom wy oss ok waare epterkomande til ewig tiidh beplictom til at vppehalda the æwiga messo hon hafuer nw her j waro clostre stiktat oc funderat som hennes öpit breff oss ther pa giffuit liwsliga bewiser Huilken messæ skall heta ok kallas fförste messæ hwilken ok daglica skal begynnas Tha clokkan slaar fæm om morghonen Ok effter VII dagha j wikona skal hon sighias aff VII werdugaste Jomfrv marie högtiider ok amynnilse Swa at hwar swnnedagh skal holdas messæn aff hennes helga concepcione Mandaghen De eius natiuitate Tiisdaghen De dominica Annunciacionis Odenssdagen De visitacione Torsdaghen De natiuitate Dominj ffriedaghen De purificacione beate marie Ok om lögerdaghen De assumpcione eiusdem Effter then ærliga ok gudliga

scedh Som bröderna halda sama messor j watzstena closter Swa at i huaria messo skwlu obryteliga holdas tesse efterscrifne Collecte The förstæ aff sielfuæ messona The andra De sancta trinitate Tridhie de angelis ffierde Deus venie largitor Oc ffæmpte De omnibus sanctis J huilkom messom ok collectis skal clærken besynnerliga böner ok amynnilse hafwa fore hennes kæreste forenempde herres siell. Hona ok begges theris forældra wyna ok frænda siælæ Ok allars thera. huilkom the j nagra motto beplictoghe æru andeliga eller licamliga Nw ther pa at tessen helga messa j swa motto som forscrifuit star Ok begynnat wart Dominica Oculi j fastonæ [1]) skal swa jtkas och oforswmeliga framhaldas aff oss ok warom efterkomandom Til ewigh tiidh Hengiom wy begges waara conuenthenna jnciglen til ytermere stadfestilse ok bewarning hær nidher vnder thetta breff Som ær scrifuit oc gifuit Anno Dominj MCDLXXXVI:o Dagh oc rwme förrenempdom. [Datum saknas].

Det första sigillet är litet skadadt, det andra väl bibehållet.

62.

Landsrättens Dom om Taipale Hemman.

1486.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Vy epther scriffna Sthen stwre ridare Swergis rikis forstondare Hartich iobson lagman j norfinne Gör witherlighet at pa landz retten j abo anno Dominj

[1]) Den 26 Februari.

MCDLXXXVI:o Tha kom for retta noghra böönder aff hirwisare och kiærde till taypala godz swa at ther skulde wara panthe godz Hwlkit wij sköte tiill thenne tholff som j nemdhen sothe claus henrikson sthen henrikson Ericus abramson magnus nilsson pedher lille gözstaff slatthe oluff balk oluff kirffwis ionss spora lasse sek anders gregerson philpus thomasson och ieppe bwch The ransakadhe epther skellighe vithne swa at rauuald swripæ och brand lampa hawa köpt forscriffna taypala godhz lagh bwdhit och lagh stondit och war aa tinghe och ær dömt aff lagmann och heredz höffdinge till köp och ey till pantha ty döme wij her erich axellson tiill taypala godz frith for theris othalæn met alle sine tiillagher forbwydendis (!) thöm och alle andra her pa tala qwælia eller i noghra mothe offorretta vyd hwarss theris XL mark for konungx dom thy tiill stadfestilse och vitnes bördh henghom wi vor insigle vnder thetta breff Scriptum ut *(sic)*. [Datum saknas].

Begge sigillen äro väl bibehållna.

63.

Bytesbref emellan Jerl Jönsson och Nådendals Kloster om Hadvala emot Soinisto Hemman.

1486.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor allæ Dandemæn thetta breff koma kan. bekennes Jak Jærl jönsson oc met thetta mith breff fullelica til staar At myn elskeligh dandequinna hustrv elin gud henne siel nadhe Gaff sin deel som hon aatthe j soynista godz sancte birgitte closter Nadhendall j

testament Som oc henne syster hustrv birgitta olaff diegns hustrv hafde gifuit förre sin deel sama clostre for thera oc allars thera sielar som the plictoge waaro j nagra mottho goth fore göra Huilka twa syster deela, bythe jak til mik aff systrom oc brödrom j for:de closter Ok gaff thöm fast for fasth j hadwala by j pyke sokn som ær myn arff deel oc staar L. marc swenska, met swadan vilkor ok foroordh At om for:de hadwala ginge vndan for:de closter met nagan ræth Tha beplictar jak mik ok myna ærffwingha förnempdom systrom ok brödhrom vedher leggia ok fult gifwa jordh for jordh j swa godha læghe, eller ok sama soynista godz igen som thöm skælliga gifuit ær som forre sagdis Til thes mera wytnisbyrdh bidher jak werdogan fader j gudh Biscop koordh om hans nadz secret Ok ærlighen man jöns pedersson j nytw gaardh om hans jncigle met myno eighno at henghia vnder thetta breff Som giffuit ær j Nadendall pa sancti mathie apostoli apton Anno Dominj Millesimo Quadringentesimo Octogesimo Sexto. [Den 23 Februari 1486].

Biskopens sigill är förloradt; de begge andra väl bibehållna.

64.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Lauspää i Pemar Socken.

1486.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle Dande men thetta breff kan forekoma Helsar. jak Jngeborgh magnus flæmingx dotter kerliga j

varom herra ihesu christo kungörendis allom met tesso myno öpno breffue At medhen alzmectigh gudh. huilkin lönlighen ær j synom Domom ok vnderlighen j allom synom gerninghom Swa fliat hafuer ok hanom swa tekkis At jak ey hafuer eighen barn effter mik at lefwa Jach togh tenkendis ey eens vppa myne eighna fatighe siels gagn vtan jemwæl mynne kære forældra ok flera vena ok frændra siæla for huilkom jach ægher ok plictoger ær goth at göra Nw fore nagre aar önskade jak mik velborna jomfrv kadrin nigles dotther Ok swa som myna eigna Dotter gaff in j nadhendals closter Gudhi jomfrv marie ok sancte birgitte til æwerdheligha thiænisth Til huilkens prouenta ok vppeheldhe badhe til födho ok clædhe gifuer jach ok bebrefwar lwsspæ godz liggiendis j pemara sokn. huilkit mith rætta mödherne ær vnder fornempda closter j swa matto at huat thet godzit ær bætre æn for:de kadrine prouenta ær kwmy til hielp ok vpfyllilse j syster anna mattisdotters prouenta. huilka myn elskeligh hwsbonde hartik japsson oc j sama mattho fore syna dotter jngaff j sama clostreth Hwarfore aff hender jach mik och allom mynom ærfwinghiom for:de godz lwspæ Ok met allom thes tillagom j vatho ok torro som thet nw staar met boscap ok allo andro vplater jak thet ok æwerdeliga til eignar nadhendals clostre, Gudhi til loff oc æro Jomfrw marie oc sancte birgitte Vaare thet ok swa som gudh forbiwdhe at for:de godz eller nagat aff thy met naghan ræth vndan ginghe thy sama clostre Tha beplictar jak mik oc myna ærfwinghiæ swa got godz

ok j swa godho læghe fulleliga vederlægghiæ clostreno vedh myna sannyndh ok godha troo Tesso ærende til mere bewarningh ok stadfestilse bidher jak hederligan herra mester Magnus af serkelax Domprowast j abo vm hans jncigle a myna vegna medhen jak siælff jncigle ey hafuer Ok velborna men, myn broder hermæn flæmingh ok myn systerson henric niglesson om theris jnciglen til vithnisbyrdh viterliga at henghia vndher thetta breff Scriffuit ok giffuit j nadhendall friedaghen næst fore sancti henrix Dagh om somaren Anno Dominj Millesimo Quadringentesimo Octogesimo Sexto. [Den 7 Juli 1486].

Det första sigillet är väl bibehållet; det andra och tredje utfällne.

65.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Malvo Hemman i Letala Socken.

1486.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alla Dande men thetta breff kan forekoma Helsar Jak hartwiik jaapsson lagman j norfynne lagsaghw kerliga j varom herra iesu christo kungörendis allom met thesso myno öpno breffue at nw for nagre aar Mynne käre moder hustrv ragnildh j letala liggiendis j synne sotte sængh huilkes siel mildaste gudh æwerdeliga nadhe, j Danda manna nærwaru som var ærligh man her henric clawsson riddare oc lagman thaa j nordfynne, her knwt aff vemo ok flere godha manna, jakadhe jak ok samtykte Malfwo godz liggiendis j letala sokn mith rætta fæderne j hennes testament vn-

der nadhendals closter Huilkit jak ok nw fulleliga tilstaar ok for:da Malfuo godz allaledis vplater for:de clostre til æwerdelica ægho, met allo thy sama godze til hörer j watho ok törro met boo ok boscap som thet nw staar. Swa ok the ængher jak nw j tessom forlidhnom aarom hafuer laglica aterklandat ok wunnet vnder sama godz. huilke thy orætteliga waare vndan taghne Nw medhen jag fornempdæ godz hafuer j mangha mattho vphögt ok forbætrat, vil jak ok stadgar met tesso myno brefue at syster anna mattisdotter huilka jak fore myna dotter ingaf j sama clostre, skal hafua syna prouenta ok vphelde aff sama godze Ok badhe hon ok flere systror ok bröder skulu hafua mik ok myna kære forælder ok flere vener ok frendher j theris amynnilse ok bönaholdh ok j blandh andra gudz vener ok theris velgörare fore thöm lysa som sider ær j theris clostre, Hwarfore affhender jak mik ok allom mynom erfwinghiom for:de godz Malffwo met allom thes tillaghom ok til eghnar thet ok vplater optanempda clostre til æwerdelica ægho som förre sagdes, met swadana vilkor ok foroordh at om for:de godz eller nagat aff thy kunde met naghan ræth vndan gaa thy sama clostre Tha beplictar jak mik oc myna ærfuingia Swa got godz ok j swa godhe læghe vederleggia clostreno vedh myna sannyndh ok godha troo Thessó ærendhe til mera stadfestilse ok stadugare forwarningh bider jak velborna mæn pedher lille oc mattis andersson j arelax om theris jnciglen met myno eighno til vithnisbyrdh. at hengia vnder thetta breff Giffuit ok scriffuith j nadhendall ffriedaghen nest

fore sancti henricx dagh om somaren Anno Dominj MCDLXXXVI:o. [Den 7 Juli 1486].

Alla tre sigillen äro mycket väl bibehållna.

66.

Köpebref för Klostret i Nådendal å en del i Suontaka Hemman af Piikkis Socken.

1486.

Meddeladt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Alle Dandemæn thetta breff höörа see eller læsæ Helsar Jak Magnus niglesson Domprowasth j Abo kerliga j warom herra iesv christo Kungörendis allom at then systerdeel som welboren man erlandh niglesson j sontaka fik pa sin deel j Hadwala by liggiendis j pyke sokn Medh iærl iönsson ok flerom hustrv birgittis aff harwiala ærfwinghiom huilken han mik laglica saldhe for fæmtigi mark redhe pæninga som hans breff ther pa gifuit liwsliga bewisar Then sama systerdelen kennes jak mik framdeles hafwa wplatit ok saalt renlifwes menniskiom systrom ok brödrom j nadhendall fore for:da fæmtige marc rede penninge huilka jak mik redeliga kennes hafua fongit ok vpburit til fulla betalan ok godho nögio Ok thy affhender jak mik oc allom mynom ærfwingiom for:de syster deel j hadwala ok til eghnar han for:dom systrom ok brödrom ok nw ginstan wplater, thöm til æwerdeliga ægho, met allom thes tillaghom Som thy aff ålder tilligat hauer eller retteliga tillighia bör engho vndan taghno, ware thet ok swa som gudh forbiwde at for:de jordh eller nagat aff thy vndan ginghe met

nakan ræt, for:dom systrom ok brödrom, tha beplictar jak mik ok myna ærfwingia at viderlæggia thöm swa mykit jordh j swa godho læghe oc swa got eller ok theris peninga igen widh myna sannindh, hwlko ærendhe til mere witnesbyrdh ok stadugare forwarningh bidher jak werdoghan fader i gudh biscop koort j abo om hans nadz secret ok velborna men claws henricsson ok sten henrixson hærædzhöfdinga om theris jnciglen met myno eigno witerliga at henghia fore thetta breff Som scrifuit ær j Abo sonnedaghen næst epter sancti martinj episcopi & confessoris dagh Anno dominj MCDLXXXsexto. [Den 12 November 1486].

Det andra och tredje sigillet (biskopens och Clas Henrikssons) äro skadade; de tvenne andra väl bibehållna.

67.

Lagmansrätts Dom om rågång emellan Karhiniemi och Keikko Byar.

1487.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

För allom thöm thetta breff fore koma kan Kennis jak Thomas ollofson at then tiidh Jak lagmanzs tingh hiölt met almogan aff hwittis sokn j Samppu by j gille stuffwen Nærwarendis welboren swen bencth olofsson fowgte ok hæredzhöfdinghie samastadz Mattis philpusson ok j flere godha manna nærwaru areno effter gudz byrdh MCDLXXXVII ffredaghen næst effter sancti pawli dagdh (!) kom for retthe pa sætto tinghe. laurens kastari aff karinemy ok hans skiptis brödher ok kærdho til pedher j jacolan Aff keyko by

ok til hans skiptis brödher Om aagongh pa theris gambla ænger ok wtmarker. Huilkit ærendhe jak skööth til thenne XII som tha j nempdena saato Swa som ærw anders liwha. henric sarkj. eric nwppari lauris michelsson. olof mæskæ. mattis laurensson. ambrosius pynnakoski. niles pedersson. jöns raska. peder loyma. olof matikaynn ok lauris raya The togho fore sigh VII aff landzsynamænnena som synt ok randzsakat hafde millan baadhe for:da byar. bade om theris gambla raar oc om aagongh Tha vitnadhe the VII landzsynæmæn swa at keykoboor hafde ofuergongith tesse gambla raar som her henric clawsson gud hans siel nadhe gildæ ok fastæ dömpt hafde j millan for:da karinemy by. ok keyko by Ok æn nw stadhfæstis samwledis Swa som ær fförstæ raan leykoxen oyansw oc swa wth met vatneth jn til leywsten oyan silta Thædan til kymason lampi ok swa til rynnande fors som kallas jalon oya Ok laatho maalsigendena sik fulleligha aat nöghia aat for:na raar Ok framdelis skulu the nywta theris gambla ængher ok wtmarker. som the hafua nwtit aff alder Thy effter XII manna ranzsakan ok VII landz synamanna witne Dömpde jak forscrifne raar staduge ok fasthe oc obrotliga hallas wedher theris VI marc for lagmandz doom Til tess mere visso ok witnesbyrdh Bider jak fornempda benct ollofsson at hengia sit incigle met myno eighno vnder thetta breff Som scrifuit oc gifuit ær Aar dagh och rum forscrifnom &:c. [Den 26 Januari 1487].

Det första sigillet är väl bibehållet; det andra bortfallet.

68.

Köpebref för Nådendals Kloster å jord i Viiala by af Reso Socken.

1487.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For allom thöm thetta breff læsa Höra eller see bekennis Jak Anna symonsdotter j viala Medhen myn kere fadherbroder henric j viala nw fore XXX aar doo barnlöös och thy j synne vælmakt fortænkther med beradhno modhe och met wina och frender raadhe godwilia oc samtykkio gaff syna jordh som ær fæm alna kringhom allan byen j viala j reso sokn pa loontöö met aker ængh och allom androm thes til hörelsom Nadhendals clostre til æwerdelica ægho j retta testament fore syna siel och fore syna forældra oc vener sielæ gud allers theris siæl nadhe Thy hafuer oc jac wælfortænkt met beradhno modhe medhen jac kan ey vel bærga mik pa swa lithet godz. Llaglica vpbudit oc lyst mynom næstom arfuom myna jordh j viala til lösningh och hafuer lagstondit ofuer X ar ok jnghen aff thöm vilde thet lösa Thy hafuer jac vnt och vplatith oc æn nw met thetta mith öpit breff vnnar och ginstan vplather met vina oc frender godwilia oc samtykkio hedherligom oc renliffues personis systrom oc brödrom j nadhendals clostre j rætta köp V alna jordh kringom allan byen j viala for XV marc swenska, huilka peninga jach bekennis mik hafua vpburit redeliga j rogh malth och mesta delin j redom peningom til fulnatz oc godho atnögian Thy aff hen-

dher jach for:de Anna for:de jordh mik och mynom arfwom och tileignar thet for:dom systrom oc brödrom j nadhendall till æwerdelica ægo met hus jord aker ængh skogom fæmarkom fiskewatnom och holmom oc allom androm thes tillagom huat helzt thet kan vara alzjngo vndan tagno ok ware thet swa som gudh forbiwdhe at the optanempd jordh fraginge met nagan rætth optanempdom systrom och brödrom, eller nagath aff thy Tha beplictar jac mik oc myna ærfwingia thöm vederlæggia swa mykin jordh igen oc j swa godo læge eller och theris peninga igen oc vprettæ allan then skada the kunde ther aff faa jnnan siæx vikur vidh myna cristeliga tröo och sannindh och gifuer jac hæredzhöfdingenom j huilkens hæræde for:de jordh ligger fulla makt a myna wegna fast fara oc stadugt döma thetta köp oc sköta och skæla opta nempde jordh vnder nadhendals clostre til æwerdelica ægho Til mere visso oc vitnisbyrdh bidher jac ærliga men her borgmestara och radhit i nadendal om stadzsens jncigle och serdelis bider her borgmestara jöns laurisson oc magnus fres om theris jnciglen oc jöns philpusson a wapn om hans jncigle at hengia vnder thetta breff Gifuit j nadhendal die blasii anno Dominj Millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo. [Den 3 Februari 1487].

Med dokumentet äro nedanst. tvenne bilagor sammanhäftade.

Ffor allom dandemannom bekennis Jach niles smedh borgare j nadendal och myn hustrv margit at jac nærwarandom beskedeligom man jöns laurisson borg-

mestare j nadhendal Jeppe pedersson oc niles jaapsson borgara ther sama stadz hafuer vpburit aff Renliffwes man broder arffwedh ffader confessore j nadhendal XX öre peninger for II stykken engh Aff huilkom Eth stykke ligger pa Kækölæ næs vidh ragwalz engh j fyra raar oc annat ligger vidh kukola by j retta tegh oc byskippe (!) aff viala huilka enger jach hafde til panth aff hemmingh j viala oc hans hustrv anna symonssdotter for en hest for huilken the blifwo mik skylloge for:de XX öre. huilka jach vpbar aff for:de broder arfwedh och antwordade hanom for:de II stykken engh til ewerdelica ægo medhen han haffuer köpt alt godzit aff for:de hustrv anna symonsdotter til mere visso bider jach for:de jöns laurensson at festa thenne scrifft vidh thet köpa brefuit optanempde anna hafuer gifuit optanempdom fader confessori met syno jncigle eller signet Som scrifuit ær aar oc dagh oc rwm som hofwdh brefuit.

Ok jach olaff martinson j wiala bekennis at myn fader syster Cristin salde nadendals clostre pa sama tiidh I alin jordh j viala met allom tilhörelsom for III marc och ginstan vpbar betalan til fulla aat nögian mik nærwarande och samtykkiende met flerom warom wenom och thy til vithnisbyrdh lather jak festæ thenne scrift met hustrv anna breff met sama jnciglom thy at thetta rörer alt et pa ena arff.

Fem väl bibehållna sigill finnas qvar under dessa handlingar.

69.

69.

Köpebref för Klostret i Nådendal å Hästholmen och ön Pöllö.

1487.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor allom thöm thetta breff kan koma Kennopms (!) wy effterscriffne lasse bagge oc peder kawra borgara j nadendall niclis fynwidzson a wapn oc clemet j clokkaris Ok met thetta wart opit breff fullelica til staam At wy met beradno modhe oc godhom vilia met vina oc frendher samtyckio ok godhwilia hafwom vnth ok vplaatith och nw met thetta wart breff ginstan vnnom oc vplatom Renliffwes personis Broder arwidh confessori och flerom brödromen j nadhendall ena öö som kallas hestaholm och en lithen öö hart vidh sama holmen som kallas pöllö til ewerdelica ægo ffor XVI marker swenska hwilka penninga wy bekennopms (!) oss haffwa redeliga vpburit j nyan kopar ok ten ok en deels j redhom peningom j Dandæmanna nærwarw som tha pa wart köp ok waara betalan til withnen kallade waro Som ære Torsten biörnsson ok olaff diegn vepnare Jöns laurensson borgmestare j nadhendall jöns gregisson oc magnus japsson Radmæn Ok jöns saunaynen borgare ther sama städz Ok huat som holmen ær bætre æn för:de peninga ære Tha hafwom wy thet vnth sancte birgitte for allers waara sielæ til ewerdelica ægo Nw medhen thetta köp ær lagbudit oc laghstondit j mangh aar ok jngen

wil thet forhindra Thy stadfestom vy nw sama köp j for:de dandamanna nærwaru. Affhendandhis oss oc warom arfwom for:de holma Ok til eignandis thöm for:de nadhendalls clostre til ewerdelica ægo att bruka effter synom eignom wilia ohindrat oc oqwalt fore oss oc allom warom arffwom Oc gifuom wy hæredzhöff-dinghenom j masko hæredhe makt a waara vegna at sköta skælæ fastfara och, stadugth döma for:de köp Oc ware thet swa som gudh forbywde at optanempda holma gingo clostreno ifraa met naghan ræt eller dom tha beplictom wy oss oc wara arffwa at wederleggia optanempda clostre swa mykit jordh oc j swa godho læghe eller oc theris fulla peninga igen oc allan skada ther aff kan koma betala wedh waara troo oc sannindh. Till ytermere visso ok stadugare forwarningh tha bidiom wy alle saman ærliga mæn her borghmestara oc radhmæn j nadhendall om stadzens jncigle ok welborna mæn jöns philpusson oc martin philpusson j ysonkylä vepnara om theris jnciglen medhen wy ey sielfue hafuom jnciglen at hengia vndher thetta breff Som gifuit ær j nadhendall dominica palmarum anno domini 1487. [Den 8 April 1487].

Stadens och Mårten Philpussons sigill finnas qvar, väl bibehållna; det mellersta är bortfallet.

70.

Lagmansrätts Dom om Hujala Hemman i Masku Socken, tilldömdt Klostret i Nådendal.

1487.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor allom thöm thetta breff fore koma kan kennis Jak Thomas olaffson At then tiidh pedher Lillæ

gudh hans siæl nadhe Lagmanz tingh hiölt met almoganom aff masko sokn j hwyalaby aa ærligx manzs Eric ragwaldzson wegna nærwarande welboren Swen henric bydz jöns pedersson j nittögardhen oc j flere godamanna nærwaræ Aareno effter gudz byrdh MCDLXXX oc pa thet siwnde aaret tisdaghen næst effter quasi modo geniti, kom for rætte olaff diegn pa nadhendals closters wegna ok kerde til henric hwyala lænsman j masko sokn om hwyala godz liggiandis i hwyala by Som mattis kawkulan poyca hafde gifuidh vndher for:de closter til æwerdelica ægho sik til vphielle. Huilkit ærende for:de peder lille sköt til the XII som tha j nempdene saatho Swa som ærw olaff Danila lassi kayala knwt gunnisthen henric j tersalo jöns j tatyas olaff j kynnismægen henric j clokkaris ragwaldh j kaxos hinza heykolan anders jntilæn och pawal j tersalo The ther om ranzsakade witnade oc effter sworo at thet for:da hwyala godz war mattis kawkulanpoycas rættæ afflinga godz oc köpe godz oc hafde lagliga gifuit for:de godz som han atte j hwyala by vnder for:da clostreth met allom tillagom engo vndantagno Oc for:de henric thet godzit hafde löst aff nadhendals closter igen effter lagmanzdoom oc III wranga witne Tha kom ok fram thet fræls breff som konungh karl aff sæla amynnilse hafde giffwuith pa forrördhe hwyala godz til ewigh tiidh Effter swadanna skælliga ranzsakan witnysbyrdh och XII manna edhe Dömpde optanempde peder lillæ offtanempde mattis kawkulanpoycas godz igen vndher offtarörde closter aff for:de henric ok affradet a hwario aare antighi met sæmio

eller swornum edhe igen betala jnnan VI vikur. Oc forde henric till syna peninga aff nadhendals closter oc hartwikx breff, ogildh Och forbödh han forde henric j hwyala oc hwario manne thetta meere rörde godz optarmere hindra eller qwelia vedh sin VI marc for lagmandz dom Til thes mere wisso witnisbyrdh oc högre forwarningh bidher jac ærlighen man henric bidz ath hengia sith jncigle met myno eigno vndher thetta breff Som scrifuit oc gifuit ær Aar dagh oc rwm forscrifnom. [Den 24 April 1487].

Det första sigillet är väl bibehållet; det andra till en del sönderfallet.

71.

Förliknings-Bref med Nådendals Kloster om jord i Hütola By af Reso Socken.

1487.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor allom thöm thetta breff forekoma kan kennis Jach thomas oluffson Ath then tiidh Jak hæredztingh hiölt medh almoghen som vnder nadhendall liggia j hiongardhen pa welborens manz peder lilles wegna heredzhöffdinge j Mäsko hæredhe. Nærwarande welboren man Johan kyle höfwidzman pa Abo hws oc flere andre gode mæn aareno effter gudz byrdh MCDLXXXVII fredaghen nest fore sancte olafs dagh, kom for rette olaff diegn ok giorde vitherligit at gödike finke och hans hustrv kadrin haffde gifuit theris köpe godz j hitola by j lontöö j resa sokn som ær III stenger jordh kringom allan byn for XXX marc, vnder nadhendals closters (!) for begghers theris siell

ok theris effterkomande Ok theris ærfwinge hafde sidhan fulbordat ok stadfesth sama jordh vnder for:de closter til ewerdelica ægho huilkit ærendhe jak sköt til the XII som tha j nempdenæ saato, som ære peder jakolan henric j kukola mattis j hayas jöns i qirwelax eric j viala eric j kukolan michel ymmaynen symon löytænæ martin tomasson i nwyala benct soworin jussj y ymmas och mattis ibm The thogo fore sik thenne sworno witnen Jons j qirwelax peder jacolan anders jntilæn och magnus japsson The XII ther om ransakade witnado ok sworo effter forscriffne vithnen at for:da jordh war laglica köpt aff jöns j hitola ok han sidhan effter mangh aar thet var gifuit vnder for:de closter, olagliga til sik weldade oc behult nær sik i mangh aar arswæxten obetaladh Och sidan ey tröste han beholda for:de jordh vtan giorde ena sæmio oc forlikan met systrom och brödrom om for:de godz swa at the skulde beholdha the IIII stenger jordh friith oc oklandat for hanom och hans erfwingiom til ewigh tiidh ok ther pa hafde for:de systror oc bröder j nadhendall fordragit for gudz sculdh oc för dandemanna bön for:de jöns the VII marc som han thöm var skyllogh for jordh lego Ok æn ther til ffordrogh olaff degn optanempdha jöns XL marc sak för welde ffor johan kyles bön sculdh oc the XII j nempdena saato Och ther met stadfeste for:de jöns the förre sæmio han met them giort hafde Thy dömde jach thenna sæmio ok forlikningh stadugt fast oc obrottliga holdas vidh III marc for hæredzdom Til thes mere visso oc withnisbyrdh bidher jach for:da welboren

man johan kyle Ath hengia sit jncigle met myno eigno ynder thetta breff, som gifuit ær Aar dagh och rwm fforscriffnwm. [Den 27 Juli 1487].

Thomas Olofssons sigill finnes qvar.

72.

Köpebref å ett gods i Annela (Anoila?) *By af Ulfsby Socken.*

1488.

Aftryckt ur *Broocmans* Diplomata, Tom. IV, hvarest den är afskrifven: *Ex Orig. Membr. nob. D:ni Warmholtz.*

Alle gode mæn, som thetta breff kan fore komma, kænis iak, Alissa henrics datter i Kankis, mik met myn ælskeliga bondis rod, Magnus Nilessons, ok myn kære broders Claas henrikssons samtykke, mik haffua solth ok i fulle fasthe köp oplatith wælboren man, Laurens ionsson, Rodhman j Abo, 1 mith fasthe godz, liggendis j wlsby sokn i Anneleby, for XL mark Swenska, æpther rede penninge, som iak kænnis mik til fulle ok gode nöge opburith haffua, æpter minom eynom god vilie, hwilkith godz iak fik met rætthæ arff æpther myn ælskelige son, Pæder olaffson, Gud hans siæl nade: thy affhænder iak mik ok mina arffua thet forskriffna godz j annela by, ok tileynar thet Larens ionsson ok hans arffua til euerdeliga ega, met hws, thompth, aker ok eng, skog ok fiskevathen, i wooth ok j thörre, nær by ok fiærna, intet vndan tagith, som thetta godz aff aller tilhörth haffuer, eller nw tilligge kan. wore thet ok swo, som gud forbiwde, ath hær nogoth vndhan gingi i thetta godz met rætthæ;

tho beplicthar jak mik ok myna arffua, ath vederlæggæ for:da Larens ionsson ok hans arffua swo goth godz, ok i swo godo lege, indan næstha VI vikur æpter thet hanom nogoth vndanginge. Thy til stathfesthelse ok vitnesbörd bedes iak ærlighe ok wælborna manna ingceyle, hengende vnder thetta breff: som ær myn kære broder, claas henriksson, lagman i Södher finne ok Pæder Lille, hæredz höffding i Masku hæred; som skriuit ær i Kankas gord, Anno Domini MCDLXXXVIII:o fredagen næsth fore passione sancti Henrici. [Den 17 Januari 1488].

73.

Rågångs-Dom emellan Karhiniemi och Keikko Byar i Hwittis Socken.

1488.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Jak Erik ragwaldzson Lagman j Norfynne Lagsagw Gör witherligit allom som thetta breff kan forekoma Ath then tiidh Jak lagmanz tingh hiölt met almogen aff hwittis sokn j Sampoby j gildzstwfwan j ærligx ok welborens swens bencth olluffssons fowgte ok hæredz höfdinge sama stadz nærwaru Aareno effter gudz byrdh MCDLXXX oc pa thet ottonde aaret Tisdaghen næsth fore sancte sigfridz dagh. komo for rette Oluf diegn. lauris kastari aff karinemyby ok theris skiptis bröder Ok kærdo til keypoby [*sic*] bona om aagongh offuer theris gambla raar pa theris gambla ængier. Huilkit ærendhe jak sköt til thenna XII som tha j nempdenæ saato Swa som ærw henric sarki

joan benctzson ragwaldh person oluff mæskæ henric mattzson olluff keypi lauris michelson oluff nielsson aff naniaby Japp löyma lauris raya oluff sarki oc anders stegare The togho fore sigh her henric clawssons dombook ok thet Dombrefuet som thomas ollufson Hafde vtgiffuit j fiordh pa lagmanz tinghit Ok thet vitnesbreff som götzstaff slatte vtgifuit hafde effter nagra wranga witne The alle ranzsakade witnadho ok effter sworo ok gildade tesse effterscriffne gambla raar som j dombokin stodho ok stadfeste for:da thomas olufsons breff ludandis At tesse raar ærw rette raar j mellan karinemy by ok keyko by Swa som ær förste raan leykoxen oyansw. oc swa wt met vatneth jn til leykoxten (!) oyan siltha thædan til kymasoon lampi Ok swa tædhan til rynnande fors som kallas jalon oya Som trinne tolff til forende gilde ok fasta sworet haffde fförste fore for:da her henric clawsson nw for XL aar, XII mæn, ok swa j fiordh twinne XII pa lagmanz tingit Ok nw thenne for:de XII som nw j nempdenæ saato Thy stadfeste jak for:da raar ok ranzsakade ok fulboorde met theris eedhe at swa j sannindh war om for:da raar ok menighe sokna bönderne som pa tinghe waare alle hiöllo met the IIII tölffter Som förre sworet hafdo Ok ogildadhe tesse II nyæ raar som j for:de götzstafs witnesbreff stodho, som ær pennisten kyfwy ok teenpayw Effter swadanna skælliga ranzsakan witne ok eedhe Dömpte Jak for:da gambla raar staduge ok faste at blifwa mellan for:da badhe byerna Ok framdelis karinemy bona ok keyko bona at nywta ok brwka theris gambla ænger ok

ægedelæ frij hwar for annan. Hwat the liggia jnnan raar ellir vtan som the 'hafwa nwtit aff alder Ok forbywder jak for:da keyko bona allæ at hindra eller qwæliæ offtanempda raar oc ægedelæ fore oftanempda karinemy bona widh theris VI marker for myn doom Till tess breffs mere wisso witnesbyrdh ok stadfestilse bider jak for:da benct olufson ok thomas ollufson aa wapn at hengia theris jnciglen met mith eigit vnder thetta breff Huilkit som scrifuit oc giffuit ær aar dagh ok rwm fornempdom. [Den 11 Februari 1488].

Alla tre sigillen finnas qvar, churu något skadade.

74.

Dombref för Klostret i Nådendal å Strömsholms ö uti Rimitto Socken.

1488.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Wij effterscriffne Gregers Matzson j Thöresiö Ridder llaghman öffwer wæsmannalandh och Dalæ Swarthe Akæ jönsson i Akrö Ridder llaghman öffwer Swdhermannalandh Görom wetherlighet met thetta warth nærwarande oppit breff at Arom effther gwdzbördh Twsande ffyrahwndradhe Atthatie pa thet Atthande llögherdaghen næsth effther sancte birgitte Tha wij för rættha sathom i Abo Radhstwghw pa war kæræ höffwitzmans wæghnæ her Steen stwre Swærigis Rikis förstandare Tha kom fför rættha hedherligh och reenliffwes herra brödher Arwidh confessor generalis i nadhændall och twa godha brödher met honom

Taladhe til beskedeligh man hans skræddare borghare i Abo pa ena halffwa öö kallandis strömsholm liggiandis vndher qwiwas öö i rymettha sokn som aff aldher hadhe tilligath Nadhændalz klösther som han bewisa kwndhe met erlighe och wælborne mæns breff insigle och stadhfæstilsse Som war ærkebiscop Nils i opsala, höghboren fförsthe konwngh karl som then tidh war marsk i Swærgie och fflere godha herrar som i Rikesens radh sathæ pa thet sin Holkin för:de hans hadhæ them i fran wældat j margh aar offwer then halffwa deel som han atthe i för:de strömholm Och then deel som han hade sik til wældath aff klöstherssens ægha i samme för:de halffwa öö Ther pa hade för:de hans skræddhare beskedeligh mans breff ok insigle som ær steen hinricsson radhman i abo som pa then tidh war domare i Swderffinna Holkin dom han hade olagliga wth giffwit moth thenne godhe herres breff insigle och stadhfæstilse som the ther pa giffwit hade Och ware ekke the godha herras breff insigle heller stadhfæstilse nær pa then tidh han domen wthgaff Thy kalladhe han sith breff til baka och han thet swndher reffh i Abo Radh stwghw at thet ey lagligha wthgiffwit war Tha effther thenne godhe friborne mæn som nw i nempdhena sathæ som war knwt pose johan kyle Clawes henricson Joachim flæmingh olaff jönsson Arwedh olsson Steen henricson Nils röffware llarens jönsson per jönsson tordh karppelandh och jönss hakanson Ransakan och fwlbordhan Dömde vij förscriffne halffwa öö stadwgh och fasth til ewigtidh wndher för:de nadhændalz klösther och thesthlikes

all the breff som the godha wærdogha herrar ther pa giffwit hade mæktogh och stadogh Och förbiwdhom wij hwariom manne a moth thenne war Dom offthermer qwelia heller naghan rætthægangh haffwa met förscriffne nadhendalz klösthers sendabodh om forrörde halffwa öö widh sina XL march för konungxdom och VI mark för laghmans doom Til ythermera wissæ och bæthræ för warningh hængiom wij war insigle nidhan fför thetta breff Som scriffwat och giffwit war aar och Dagh stwndh och stadh Som förscriffwat Staar. [Den 11 Oktober 1488].

Greger Mattssons sigill är mycket väl bibehållet; det andra skadadt.

75.

Dombref för Nådendals Kloster å Arlaks Hemman i Piikkis Socken.

1488.

Meddeladt efter original-permebrefvet, i kongl. riksarkivet.

Wij effthersciffne Gregers matzson j Thöresiö Ridder Laghman i væsmannalandh och offwer dale Swarthe Akæ jönsson j Akrö Ridder llaghman i Swdhermannalandh Görom vettherlighet met thetta warth nærwarande oppit breff at arom effther gwdz bördh Twsandeffyrahwndradeatthatie pa thet atthænde torsdaghen næst effther calixti Tha wij fför rættha sathom i Abo radh stwghw i war kæræ höffwitzmans nærwarw her Steen stwre swærghiæs rike försthandare Tha kom fför rættha fför oss hedherligh och renliffwes man brodher Arwedh confessor aff nadhendal och twa godha brödher met honom, klaghade pa wælborin man

hans flæmingh om eth godz som hether adherlax Holkit han hade thöm i ffron wældath i nagher aar som the i wæria hade och the thet bewissa kwnde met breff incigle och stadhfæsthe, och baro the fram III stæmpninga breff som the hade honom stæmth til rættha met Och thet ffiærde som the hade honom stæmpt met nw fförre i Abo fför war kæræ höffwitzman och för oss Holkit han haffwer inghæn tidh kommit til Swartz Thetta ærænde skwthom wij til the godhæ ærlighæ mæn som then tidh i nempdene sathæ som war knwth pose Johan kyle clawes henrichson Joachim flæmingh olaff jönsson arwidh ollson Sten henricson thomos olsson pelle person nils röffware lärens iönsson och tordh karppelandh The ransakadhæ och withnadhe thet för:de aderlax hade længhæ ligath til nadhendal Thy dömdom wij them in i samma godz til then tidh thet flæmingh kan komma met breff heller skeel och withnar them thet i ffran Och dömom wij honom sakan til XL mark för wældhæth och sakan til III mark fför hwarth stæmninga breff Och förbiwdhom wij hwariom manne a moth thenne war doom at hindra heller qwælia för:de gotz widh XL mark fför konungx Dom och VI mark för laghmans Dom Til mera wissa och withnes bördh hængiom wij war incigle nidhan för thetta breff Som scriwat och giffwit ær aar och dagh stwndh och stadh som förscriffwat Staar. [Den 16 Oktober 1488].

Begge sigillen äro mycket väl bibehållna.

76.

Lands-Rättens Intyg öfver verkstäld, men icke hörsammad Stämning.

1488.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor allom thöm thetta breff kan koma bekennomps wij epterscriffne Johan kyla fougte pa Abo Joachim flæmingh hæredz höfdinge j vemo hæredh och niclis röfware a vapn At arom epter gudz byrdh MCDLXXXVIII fridaghen næst epter sancti kalixti dagh Then tiidh högboren förste her Sten stwre Swerigis rikis forstandere landz rætthen hiölt j abo Tha kom ther pa radzstwffw gaarden hedherligh och reenlifwes herra broder arwidh confessor generalis j nadhendall och twa godha bröder met honom Ok vnderwijste oss at han hafde lagliga stempt met ærligha herrana her gregers mattisson oc her ake jönsson Riddaranna stemninga breff olaff kyllaynen til rætthæ om II stenger jordh j saxila by. huilken jordh. Beskedelighen man henric mwnk for margom aarom hafde gifuit met syna brödræ och andra wena samtykkio och godwilia nadhendals clostre for syna prouento til æwerdheligæ ægo Som och thesse epterscriffne vithnen boolfastæ bönder som ærw jöns qirwelax knwt gwnnis anders jntilæ olaff kultaranta och magnus iapson vithnado til stoodho och pa lagbooken sworo at swa j sannindh war och ær och for:de olaff kyllaynen hade sik til weldat for:de joordh vtan lagha doom och haffuer haft j mangh aar fran clostret met oræt-

thæ ok kom ey til swars pa then tiidh han var lagliga stempdher Til mere visso och vithnisbyrdh hengiom wy for:de vaar jnciglen vnder thetta breff som gifuit ær aar och dagh forescrifnom. [Den 17 Oktober 1488].

Alla tre sigillen äro utfallne.

77.

Sten Sture d. ä. Skyddsbref för Klostret i Nådendal.

1488.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongf. riksarkivet.

Jak Sten Stwræ J Gripsholm Riddere Swerigisrichis forstondare Gör alle witherligh ath Jach aff Synnerlige gönsth och godh welie haffwer anamadh och vnfongidh Och medh tetthe mith opne breff wnfaar och anamar alle the godhe brödher och Systror j nadendaals Klosther medh theris gardhe godz landboo æmbitzmen legefolk ægedelar Rörligidh och orörligidh Hvadh the helst ær eller ware kan J myn och Rigesens hengn ffriidh forswar och beskerman besynnerlighe them alle, och alth thet them til hörer forswara och beskerma til Retta. Och liser jach medh tette mith opne breff min och Rigesins besynnerlige ffridh öffwer them och alt thet them tilhörer Och scal ingen höre eller sitie öffwer theris ret eller oreth eller the som them tilhörer wthan Jach Thii forbywdher [*jag*] alle Ehwo the helst ære eller ware kwnne the som fore myn och Rikesens skyldh wele och scole

göre' och lathe besynnerlige alle ffogother och æmbitzmen ffor:de bröder Systrer och alth thed tem tilhörer som forscriffuit stondher paa persone godz eller ægedeler hindre eller hindra lathe möde qwelie eller j nagor motte oförrette widh myn och Rigesens Strenge plikth och hemdh Datum in castro aboensi Anno Domini MCDLXXXoctauo Dominica proxima post calixti meo sub sigillo Jnferius appenso. [Den 19 Oktober 1488].

Sigillet är till en del sönderbrutet.

78.

Sten Sture d. ä. Dombref om Strömingsfisket i Finska Skärgården.

1488.

Aftryckt efter en gammal afskrift uti Säfstaholms manuskriptsamling, sign. *Diplomatica, 1286—1719;* N:o 21.

Wij effterskrefne Sten Sture i Gripsholm, Riddare, Sweriges Rikes föreståndare, Gregers Matsson, Åke Johnsson, Erik Ottesson, Riddare, Clas Hindriksson, Hindrik Bitz, Wäpnare; Göre witterligit, att åhrét effter Guds Börd 1488, 11000 Jomfru affton, den tid wi för LandsRätt såtom i Åbo Rådstugu, kom för Rätta af både Lagsagun, både af Norrfinnland och Suderfinnland, och trätte om ett fiskerij och Nothedrägt kallas Ersten, uppå hvilken föreskrefne Träta wij tillnämde några goda Män, som syna och Ransaka skulle dem emellan, som först äro wählbördige Män Erik Rawalsson, Olof Johnsson, Gustaf Slatte, Arwid Olsson, Nilss Bengtsson, Bengt Olsson, Pehr i

Karitta, Michel Want, Peder Mältilaxx, Mårten Samuelsson, Jöns Klockare och Olof i Norickala; hvilka förrbem:de goda Männ så hafwa synt, lagt och ransakat dem emellan, att första åtskillnad som både Lagsagur skall åtskillia är en liten Holma, kallad Rantakari, som ligger hardt utanföre mitt i Brukholms Sund, så ända längs mitt ut åt fjärden Sunnan för KrampeSunds Nääs, och hwar niute och bruke fritt under sitt landh serdeles hwar under sin åker och Eng. Uppenbare hafs Strand, Stenstrand och Skogsholma må de niuta och bruka tillsammans effter Strömmings fiskie hwar i sin lagsagu, dock så, att de som landet ega hafwa fritt första warpet hwar dem täckes twå Söcknedaga om weckan, först nästa Söcknedag effter Söndagen, annan dagen Odensdagen der näst effter; de andre daga drage hwar med annan, som her i landet är funnit effter Konung Måns och Herr Arfwid Göstafsons Bref, som flera gode Herrar hafwa stadfäst med deras Bref; Så stadfäster ock Jag Sten Sture med detta mitt Bref och alla de gode Herrar och Männ her föreskrefne stå effter sådana ransakan, Wittna och Eede, och dömer jag, Herr Sten Sture, denna förrbem:de åtskillnad stadug och fast, förbiudandes hwariom Manna her effter hindra och oförrätta i några måtto wid 40 mark för min Domb, som gifwin ær Åhr och dag som föreskrifwit står. Till dess wisso och wittnes bördh låter jag hänga mitt Jncigle nedanför detta Bref. [Den 20 Oktober 1488].

79.

79.

Gåfvobref till Nådendals Kloster å ett Hemman i Karhiniemi By af Hwittis Socken.

1488.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Thæt skal allom mannom vitterlighit wara Som thetta breff höra æller see, Thet jak Anna jönissa dottir wælborens manz gregirs Andirssons hustrv, kænnis met thæsso myno öpno breffue, Thet iak met mins kæra hosbonda samthykkio oc godhuilia, wælforthænkt met myna wenir, oc frænda fulbordhan, hafuer vnth oc giffuit, Ok met thæsso breffue vnner oc giffuer, oc nw strakx oplather j gudz hedher jomffrv Maria Sancta Anna oc Sancta birgitto Nadhindals clostre alth mith fasta godz iak æghir i karyneme j hwittis sokn Som ær een fiærdungh öwir allan byn, Mædh hus oc iordh akrom oc ænghiom thomtom oc thomtastadhum, skoghum oc skogx luthom met hiordhmarkom oc fægangom oc met allom androm vthwæghom oc tillaghom i wato oc thorro nærby oc fiærran alzengo vndantaghno som ther aff alder hafuer tillighat oc æn tilligger æller rætteligha tilliggia bör ææ hwat nampne thet hælzst næmpnas kan, vtan ena ængh som min forscriffne, hosbonde gaff til prestabolit i hwittis oc ligger oppa prestanæsit som soknenne wæl vitterligit ær, fore mins kæra framfarna hosbonda siæl lassa finne, hans modher hustrv iohanna gud bæggias theris siæl nadhe, oc fore myna siæl, oc fore allas theris siæla iak ægher goth fore göra bade liffuandis

oc döda, hwilkit forscrifna godz min for:da hosbonde lasse finne aterlöste met the fyritighe mark oc hundradhe stokholms pæninga som han mik gaff til morghongauo a rættho hindirsdagh Swa godha ath VII½ mark giorde en lödugh marc, Ok hans forscrifna modher forskingrat oc forfarit hadhe, Ok thetta for:da godz giffuer iak nadindals clostre j swa dana mattho ath thet skal wara enne fatighe syster prouenta som hetter syster katrina jönissadotter oc kom aff Stokholme hulkin syster oc flere systrar oc brödher j samma clostre skulu plicthoge wara ath bidia wara herra fore mino for:da framfarna hosbonda siæl lassa finna hans modher fore mich oc bægghias wara forældra siæla Ok thy affhændir iak for:da Anna mik oc mynom æruinghom thet forscrifna godz i karyneme met allom thæs tillaghom, oc tilegnar thet systrom oc brödhrom i for:da sancta birgitta clostre til æuerdelica ægho thet nytthia oc bruka met allom æghande ræth æpter theris eghin vilia, ohindrat oc oqwalt fore mik oc allom mynom ærfuinghom oc allom androm Til thæss mere visso oc storre forwarningh, bidher iak for:da anna jönissadotter myn kæra hosbonda gregirs andirsson ath han hængie sith incigle oppa myna wægna fore thetta breff Ok ther til bidher iak hederligha mæn oc wælborna herra magnus gren höfuidzman oppa aboo huss oc pædar karpelan hæridzhöffdinge i masko ath the hænghia theris Jncigle til vithnisbyrd oc stadhfæstilse fore thetta breff Som giffuit ær j koskis 1488. [Datum icke utsatt].

Alla tre sigillen äro utmärkt väl bibehållna.

80.

Lagmansrätts Dom i Rågångs-Tvisten emellan Karhiniemi och Keikko Byar.

1489.

Aftryckt efter originalet, på pergament, befintligt i kongl. riksarkivet.

Jach Henrich Biidhz Laghman j Norfynne lagsagw Gör witerligith Ath then tiidh Jagh tingh Hiölt met almoghen aff hwittis sokn j gyldz stwfwon Nærwarande welboren man Erich Ragwaldzson höwidzman ofwer alt sathegwndh. Bencth olafson hæredz höfdinghe j kwmo hæredhe. Mattis philpusson Oc j flere godhe manna nærwaru Aaröm effter gudz byrdh MCDLXXX och pa thet IX aareth Odensdaghen næst effter sancti blasij dagh Tha kom for retthe Olaff Diegn och hans skiptis brödher aff karinemý by oc kærdo til keyko bona At the ey kundhe faa theris skada maalsægende sak och syn kost i gen aff keyko bona som thomas olafson' thöm til forende til dömpt hafde nw for II aar Och eric ragwalzson nw j fiordh samwledis til dömpt haffde for:de karhynemj boar antighe met sæmio eller swoornom edhe jnnan VI vikur Och framdelis hafde for:de Eric Ragwaldzson stadhfesth. her henrich clawssons doom Som han hafde nw for XL aar dömpth mellan for:de karhýnemi by ok keykola boa vm boolstadh raar thöm j mellan som j hans dombook fandz Och stadfeste eric ragwaldzson thet dom breff Som for:de Thomas olafson wt giffuit hafde vppa theris by raar met sith eygeth breff. Hwlkit ærendhe Jach skööt till thenne XII boolfasta mæn som

tha j nempdine saatho Olaff sarkky henrik sarky olaf mæska aruik(!) harittw anders stegare olaff hærkæ larens junka. henric tondwra ragwaldh qwike niclis pæderson j sambw by. niclis olaffson j nania och jap j loydma The ther om granlica rantzsakade witnadhe och effter sworo. Och stadfeste for:de her Henricx clawssons Doom Och the II lagmandz breff och the raar som j the brefwena vpscriffna standha som for:de eric ragwalzson oc thomas olafson wtgifuit hafde opta nempde karhynemj boom Effter swadana skællige withne tolff manna rantzsaka noch eedhe. Dömpde jach forscrifne her henric clawssons Dom oc the II lagmandz breff oc raar Staduge och faste obrwtliga hollas vidh theris VI marc for myn doom Och framdelis tessé II nya raar wp rÿfwa och ogildha, Pennisten kyfwj oc ocdenpayw som eric ragwalzson til forende ogilt dömpth hafde Jtem dömpde jach. ffor:de karhynemi boom theris maalsægiende sak skada geldh och syn kost igen aff keyko boa antigi met sæmio eller swornom eedhe jnnan VI vikur vidh theris VI marc for myn Dom Till thes mere wisso oc witnisbyrdh bidher jac ærliga mæn eric ragwaldzson och bencth olafson om theris inciglen met myno eighno incigle at hengia vndher thetta breff huilkit som scrifuit och gifuit ær aar dagh oc rwm forscrifnom. [Den 4 Februari 1489].

De tvenne första sigillen äro väl bibehållna; det tredje skadadt.

81.

Lagmansrätts Dom för Klostret i Nådendal om jord i Saksila By af Masku Socken.

1489.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor allom thöm thetta breff forekomma kan Kennis Jak Thommas olaffson At then tiidh Jach Lagmanz tingh hiölt met almogæn j nadhendall j hiongardhen Nærwarandhe welboren swen Arwidh ericxson landz fowgte j norfynne och hæredzhöfdinghie j masko hæredhe Aareno effter gudz byrdh MCDLXXXIX dominica reminiscere. kom for rettæ olaff diegn pa nadhendals closter vegna. ok kærde til olaff kyallaynen (!) om II stenger jordh liggiendis j saxila by j masko sokn. som han hafde weldat sigh til ffran for:da clostredh. huilkit ærendh jach sköth til thenne tolff som tha j nempdenæ saato Swa som ærw jöns j qirwelax pedher jacolan olaff mekula mattis yroysten henric kawkatetolan niels kultaranta bencth soworin joan ymmaysthen michel ibidem anders intilæn ok knwt mekelæn The ther om rantzsakadhe witnadho oc effter swæriæ skulo naar som edzbær worder At swa j sannindh war som for:de olaff diegn kært haffdhe om woldzwerkie til for:de olaff kyllaynen om for:da II stenger jordh Effter thet at henric mwnk hafde gifuith the forrörde jordh met syna vena oc frendher samtykkio oc godwilia vnder for:da nadhendals closter for sytingh och vphielle sigh til födho och klædhe til æwigha tiidh Ok ther pa hafde konungh

Cristiern gifuit sith frels breff vnder rikesens klæm Och bödz for:de olaff kyllaynen wædhia moth nempden och han ey wædia wilde Thy dömpde jach offtarördhæ jordh Nadhendals clostre the offtanempde II stenger frijth och wmbewaradh igen aff for:de olaff kyllaynen oc aarswexthen met aff aare hvario met sæmio eller swornum edhe jnnan VI vikur Ok olaff kyllaynen sakan til XL marc fore welde om forrörde jordh Ok forbiwder jak huariom manne oc meer nempde olaff her pa at thala vidh syna VI marc for lagmanz Dom Til thes mere wisso oc witnysbyrdh bider jak welboren Swen aruidh ericxson at hengia sith jncigle met myno eigno vnder thetta breff. Huilkit som giffuit oc scriffwith ær Aar Dagh och rwm forscriffnum. [Den 15 Mars 1489].

Begge sigillen äro väl bibehållna.

82.

Köpebref för Klostret i Nådendal å jord i Viiala by på Lonto ö.

1489.

Efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffore alle Dandemæn thetta breff see höra eller læsa Bekennes Jach jons olufson aff viala och nw borgare i stokholm met mynne hustrv aliza godwilia och samtykkio mik hafua laglica vplyst væl j siæx aar, waara jordh som ær V alna kringom byen j viala by pa lontöö, och vpbudit varom næstom frendrom och jemwel lagh jak thær j byen j aar j III manadha pa storan kostnat och bödh alwarliga for:de jordh

mattis oc peder j hafuas j theris eighen gardh daghen næst effter varfrvdagh natiuitatis[1]) j efterscrifna bolfasta dandemanna nærwaru som ære jöns qirwelax peder jacola oluff cultaranta oluff sorfwa sigfridh j karfwitti ok magnus japsson ok the ey vilde lösa eller köpa Thy medhen skipparen anders olufson vilde ey lengre bidha epter mik ok jach ey vilde længre blifwa fran mith heman ok mynne hustrv unte jak och vpleth j for:de dandemanna nærwaru sama jordh hederligom oc renliffwes personis Systrom och brödrom j nadhendall' och æn nw vnnar och ginstan vplaater och wart köp stadfester met thetta mith opith breff Swa at jak bekennes mik hafwa vpburit aff for:dom systrom och brödrom XV marc swenska j godhom tinghom och laglicom werdhörom och redhom peningom til godha och fulla nöghiæ swa ath mik alzingis(!) at nögher, hwar fore affhendher jak ok myn hustrv for:de jordh oss och warom arffwom och til eignom thet for:dom systrom och brödrom til ewerdeliga ægho met hus aker ængh skogh fæmark fiske vatn ok alt annat huat helzt thet kan vara som thy godzeno aff aldher tilligat hafuer nw tilligger eller retteliga tilliggia bör alzingo vndan takno Ok waare thet swa som gudh forbiwde at forde godz eller nagat aff thy fraginghe met nagan ræth for:dom systrom och brödhrom tha beplictom wy oss oc wara arfwa vidherlæggia thöm swa mykin jordh igen och j swa godho læghe eller och theris peninga ighen til fulla at nöghian och allan skadha vpretta the kunde ther aff faa jnnan

[1]) Den 9 September.

siex vikur vidh waara cristelighen tro och sannindh Ok gifuom hæretzhöfdingenom j masko hærede fulla makt a waara vegna fast fara och stadught döma thetta wart köp epter landzlaghen Til mera visso och högre forwarningh bidher jach jöns olufson ærlighen man clemeth benctzson radhman och myn hustrv bidher ærlighen man mattis hermansson radhman i stokholm och ther til bidhiom wy badhen hedherlighen herre her peder laurensson hirkie herre j hamarlandh j alandh myn gode ven som tha nær war stadder hem til clemet benctson om theris jnciglen at hengia vnder thetta breff Som gifuit ær j stokholm Daghen næsth epter sancti ieronymj dagh Arom epter gudz byrdh tusande fyre hundrada otto thigi pa thet nyandhe aareth. [Den 1 Oktober 1489].

Endast tre sigill hafva funnits under handlingen, ännu temligen väl bibehållna.

83.

Arfsförening emellan Ridkil Olofsson och Mårten Johansson samt Lucia Olofsdotter.

1490.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Meddelad, efter en afskrift, af *Lagus*, Handlingar och Uppsatser rörande Finlands Kyrkohistoria, 8:o; Häft. V, s. 3.

Ffor allom them thetta breff Höra eller see Kennomps och kungörum wy epterscrifne Ridkil olsson och morthen Jwansson wæpnere At wy met godan wilia och beradne modhe met wore hustrues och veners jaa samtykkio och fulbordhan hafwa giorth en æwige sæmye och fulkomplighen endhe met Erlighe och welbördigh quinna ffrw lucia olaffsdotter, her hen-

ric clawssons Riddere fordhom lagman j norfynne lagsaghw aterlefwa Om all then ræth och til tall. wy. til henne hadom om lösth och fasth epter wore foreldre Och samalundh om alt thet arff Som wy och wore erfwingie epter henne ærfwa skuldom. Om gudh sparde oss eller wore erfuingia j liffwe epter hennes dagha Allaledis som her epter scrifuat star Swa at wy kennomps oss hafwa vpburit vppa sama sæmye Gumme næs och annekær godz liggiendis j poyo sokn ffor 1½c marc swenska. Och ther til 1½c marc swenska redhe peninga til gode bittalningh epter wor eighen wylia Swa thet oss allaledis wel aatnögher. Och ther amoth hafwm wy vplatith henne och widhersakth. Allan then ræth och til tall wy hafdom til henne badhe om lösth och fasth som hon j wærie hafwer Och samalundh vedersæyom nw met thetta wort öpne breff, All then ræth wy och wore erfuingie epter hennes dödh kunne ther til hafwa Swa at hon maa friligha gifwa skipta och sælia epter syn eighin wilia all sÿn faste godz och lösore hwart henne sielff teckis Thy affhendom wy öss och wore erfuingia all then ræth och arfue luth. wy nw j hennes liifs thÿma eller epter hennes dagha hafwm eller kunnom faa, Och til eghnom them henne, Eller the rwm och personer, hon them gifwandhe skiptande eller sæliande worder til ewerdelige ægho Och æn togh hennes godz ære laglica vpbudhne och hafua lagstandhit Togh om thet görs en nw behoff at the skulu lagbiwdas, Tho gifwom wy wore macth hwem fo:de frv lucie til sæyande worder at lagbiwda sköthe och

skæla for:de godz och arfdela, vnder henne Eller hwem henne teckis them framdelis at vnna sælia eller vplatha Skedde thet och som gud forbiwde At nogath aff hennes godz fronginghe henne. eller them. hon the gifwande vnnende sæliænde eller vplatande wordher Tha beplicthom wÿ oss oc wore ærfuingie At vederlæggia henne Eller them, optanempdh frw lucia for:de godz vnnende worder Swa god godz igen met liike myghen rentha Och pa swa godh læglighet Jnnan VI vikur ther næst epter komandis Och at vprettha henne allan then skada hon, eller the ther aff kunne faa, widh wore ære sanningh och gode crisnæ troo Til mere wisso och stadugare forwarilse Bidhiom wy werdoghan fadher j gudh Biskop magnus biscop j abo om hans nadz Secret Och hederlighen herra mester lauris Surepæ Domprowasth j abo Ærliga och welborna mæn Clawss henricson och henric bijdz laghmæn och ærliga mæn her borghmestara oc radhit j abo om stadzins jncigle viterliga at hengia met begges wara jnciglen vnder thetta breff Som giffuit och scrifuit ær j nadhendal Arom epter Gudz byrdh Tusandh fyrehundradh och nyothio pa fastagangx Sonnedagh. [Den 21 Februari 1490].

Det första, fjerde och sjette sigillet äro väl bibehållna; det sjunde bortfallet; de öfriga fyra äro mer eller mindre skadade.

84.

Stadfästelse på Gåfvobrefvet till Nådendals Kloster å Kuusilaks Hemman i Masku Socken.

1490.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet, och sammanfästadt med förutgående N:o 19.

För allom thöm thetta breff see eller höra kennomps wy efterscrifne Jöns philpusson oc martin philpusson j ysonkyla at wy hafuom samtykt och fulbordat och met thetta wart breff Samtykkiom fulboordom stadfestom skælom och skötom met godom vilia oc beradno modhe The gafuo och gifft Som waar kæreste modher gudh henne siel nadhe Gaff nadhendals clostre. met waara kære syster Syster birgitta philpusdotter. fore hænne prouento och wppehelle til ewigh tiidh. Som ær kusilax godz j masko sokn pa otawa öö, met allom thes tillagom j watho oc torro alzingo vndan tagno Epter thy hofwdh breffuit luder som hon ther pa gifuit hafuer Thy affhendom wy forscrifne jöns och martin oss. ok warum ærfwingiom for:de kusilax godz Ok til eighnom thet for:de nadhendals closter til ewerdelica ægo Til mere visso oc forwarilse Tha samanfestom wy thetta wart breff met for:de hofwd breff och besiglom met warom jnciglom Ok ther til bidhiom wy welborna manna jöns pedhersson j nyttegardh och gödike finke Jnciglen til witnisbyrdh at hengia vnder thetta breff Som gifuit oc scrifuit ær j nadhendall dominica in passione domini Anno dominj MCDXC:o. [Den 28 Mars 1490].

Rörande sigillen se N:o 19.

85.

Arfsförening emellan Johan och Erik Ragvaldssöner.

1490.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Jak Johan Raualdzson aavapen bekennis jak och kwngör nw met thetta mith nærwarendis öpna breffue och fwlkomlegha til staar ath aarom epther gudz bördh M CD XC tisdaghen nesth epther palmasynne dagh vppo konungx gardhen i Kwma sokn nærwarendis och ahörandis Erligha och welborna mæn bencth olaffson hæredz höffdinghe i nider satagundh och bencth jönisson oppa kala holmen och flere godha manna nærwarv mik haffua met kærligh goduilia och berodhno modhe arffuidh wnth och vplætiidh och met thetta mith vpiith breff fwlkomlegha giffuer vnnær och oplæther Erligh och welboren quinna hustrv ingeborgh Raualdz Dotther myn kære elzskeleghæ systher och Erligh och welboren man Erich Raualdzson myn kære swagher een fwllan brodher deell met mik i alth thet fasth godz hwath helstz thet wara kan som oss til arffs falla kan epther waar kære fadher och modher gudh theris siæll nadhe och alth annath aarff som mik kan til arffs falla hwar thet helstz hændha kan och tesse likis met sama wilkor giffuer iak myn kære systher jomfrv estridh Raualdz Dotther och nw framdelis giffuer iak myne kære elzskelighe systher alla myna lööss öre til skyptis vthan vndan tagith thet bestha klenodiom thet som vppa myn andell kan falla Jthem

giffuer iak myn elskelegha swager Erich. Raualdzson fore then kærlegheth och goduilia som han mik optha beuisth haffuer j mynom siwkdom och ytther mera beuisa wil swaa længhe wi badhan liffwa Til tess breff ytther mere til visso och vitnisbördh bedher iak Erligha och welborna mæn knwth posse iohan kyk bencth olaffson och bencth jönsson a vapen hængiandis theris insigle nidhan vndher thetta breff som scriffuidh och giffuidh æær aar Dagh och rwm som för scriffuadh staar. [Den 6 April 1490].

Alla fyra sigillen äro mer eller mindre nötta eller skadade.

86.

Gåfvobref på åtskilliga Hemman till Klostret i Nådendal.

1490.

Efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Förut tryckt, efter en afskrift, af *Lagus*, bland Handlingar till Upplysning af Finlands Kyrkohistoria, 4:o; Häft. II, s. 56.

Wij iacob met gudz nadhe erchebiscop i vpsala Magnus met sama nadh biscop i abo Sten stwre j gripsholm riddare swerigis rikis forstendare oc knwt poose aff wapn Görom witerlighit oc oppinbara tilstandom. swa wel fore tilkomandom som them nw æra. Thet wi met beradhna modhe oc fortanka aktandis oc wiliandis i wara welmakt gudhi jomfrv marie oc sancte birgitte til hedher wördho och æra betenkia wart oc wara förældris oc weners siælagangn wnt oc giffuet hawom. oc met thetta wart opna breff giffwom wnnom oc wpantwardhom til æwerdelica

ægho nadhendals clostre j aabos biscopsdöme til bigning oc gudz tiæniste vppehelde. all thenna eptherscripna war köpa gooz Sawstiala oc akass gooz i halliala. tu gooz liggiandis i saghu sokn. thu gooz i torkiala liggiandis i halko sokn. Meltola gooz gooz *(sic)* i pemar sokn. wayffmala gooz i reesa sokn Och swa een andeel i kaskis liggiandis i wirma sokn som wi köpt hawom aff ærligh welbördogh quinna frv lucia olaffs dotter fordhom her henric clawssons riddare gudh hans siæl nadhe eptherleffua. Hennes gambla fasta oc fria frelse iordh met allom tillaghom laghbutna tilforenne oc laghstandna oc allaledhis som landz lagh wtwisa fulfölgda met rænto affradh oc allahanda wtskyldher som breffuen ther pa giffuen ære innehalla Hwar fore affhendom wi oss oc warom arffuom oc epterkomandom all thenna forscripna war köpa gooz. met siin fulla aasæther. Hwss iordh aaker ængh skogh fiskewatn torpastædher fiæller oc wretaland met allom androm tillaghom jnnan gardha oc wtan i wato oc thorro engo wndantakno som them goozsom nw undiligger oc aff alder wndileghat hawer eller met rætta herepter wndiliggia bör. næmpt eller onæmpt oc wpantwardom them alsaman til oc wndher fornempda nadhendals closter som forscriffuat staar til æwerldeligha ægho Giffuandis her met hæredzhöffdinghen eller then hans Doom hawer fulla makt oc (!) alla hær lysta oc fasta pa giffua. aa allers wara wægna pa hæredztingit ther goozsen liggia likerwiiss som wi nærstadde ware oc thet sielffue giorde Tess til ytermera wisso stadfestilse oc bætre forwaring latha wi

met wilia oc witzskapp hengiæ waar secret oc incigle fore thetta breff som scriffuit ær i vpsala Arom epter gudz byrdh thusande fyrahundradhe niotighi Pa sancti iohannis baptiste Dagh. [Den 24 Juni 1490].

Alla fyra sigillen äro väl förvarade och bibehållna.

87.

Köpebref för Klostret i Nådendal å Finninkaita uti Masku Socken.

1490.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffore alle dande mæn thetta breff kan koma kennis jach margareta iaapsdotter pedher niglessons foordom borgmesters j nadhendal gudh hans siel nadhe aterlefwa At jach met godhom vilia och beradhno moodhe met wyna och frendher samtykke och raadh haffwer vnt och vplatith vnnar och nw strax vplater hederligom och renlifues menniskiom systrom och brödrom j nadhendals closter allan myn arff deel mik ær til fallin och retteliga tilbör pa fynnin kayta liggiendis j masko sokn vidh otafwa öö j rettæ köp for [1]) marc peninga Huilka jak kennis mik hafwa redelica vpburit til fulla atnöghian Thy aff hender jach mik oc mynom arfwom for:de arff deel Och til eignar thet for:dom systrom ok brödrom til æwerdelica ægho, ware thet swa som gudh forbiwde at for:de arffdel ffraginge thöm met nagan ræth Tha beplictar jak mik och myna arffwa at vidherleggia thöm swa mykin jordh igen eller och theris peninga igen vidh myna troo och sannindh jnnan siæx vikur ther næst

[1]) För summan är lemnadt ett tomrum.

Til mera visso och vithnisbyrdh Bidher jach her borgmestara och raadhit j nadhendal om stadzins jncigle och jöns laurensson och Magnus friis borgmestara ther sama stadz om theris jncigle at hengia vnder thetta breff Som scrifuit ær j nadhendal pa sancte margarete dagh Anno domini MCDXC. [Den 20 Juli 1490].

De begge första sigillen äro väl bibehållna; det tredje saknas.

88.

Anna Wildemarsdotters afsägelse å arf efter Lucia Wildemarsdotter.

1490.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffore alle dande mæn thetta breff see Höra eller Læsa swa wæl efterkomandis som nw liffuandis Kennes jach anna wildemarsdotter oc fulleliga til staar met thesso myno nærwarandis opne breffue mik haffua vplatit och medh thesso breffue alleledis genstan vplater ærligo och wælborna qwinna ffrv lucie ærligx manzs her henricx clauussons riddares aterleffua mynne kære syster och frænko allan then arffdeel Som mik til falla kwnde efter henne om mik hende hennes liffue længre at liffua Affhendendis then fornæmpda arffdeelen mik och mynom ærffwingom nw liffuandis och efter komandis Och honom æwerdeliga til eignandis forde ffrw lucie at hon ther aff och ther mæder Göri hwad helzt henne siælffwer tækkis ffore then kærlek Gönst och fwl atnoyga hon mik giört

haffwer

haffwer Til hwilkis ærendis mere stadfestilse och högre bewarningh bider jach ödhmywkeliga wærdogan ffader j gud Biscop Magnus j Abo om hans nadz Secret hederligen herra mester larens Domprouast ther samastadz och ærliga mæn borgamestare och raadit j rawma oc j nadendal At hengia theris stadzens Jnciglen nider wnder thetta breff Som Giffuit och Scriffuit ær j rawma AArom effter gudz byrgd thusande ffyræ hwndragde pa Nyotionde Die XI milium virginum. [Den 21 Oktober 1490].

Begge sigillen äro väl bibehållna.

89.

Stadfästelse å förutgående Handling.

1490.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet; sammanfästadt med nästföregående.

For alle dande mæn bekennes jach anna willmars dotter och met thetta breff fullelica tilstaar mik hafwa vpburit oc anamaadh aff ærligha och welborna quinna frw lucia ærligx mandz her henrich clawssons ridderes aterlefwa mynne kære syster och frænko XLII marc j silffwer, redhom peningom och gildom och lagligom werdörom for en syster del mik kunde falla til epter mynne kære for:de frænko frv lucia Swa at mik allaledis aatnöghiar til fulnadz epter myn eighen wilia och thy at thetta wart ey wt trykt til en summa j thet förra brefwit lather jak nw witherlica wth tryckia j thetta breff huilkit jac lather nw saman fæstha vidh thet förregifuit breff och bidher

jach ther til withnisbyrdh ærligha mæn her borgmestara j rawmo och samaledis her borghmestara j nadhendallss köpstadh om stadzsins jnciglom vitherliga hengia vnder thetta breff som gifwith oc scrifwit ær Aar och rwm ffornempdom j förre breffuit. [Den 21 Oktober 1490].

Begge sigillen äro väl bibehållna.

90.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Pajala Hemman i Nousis Socken.

1490.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For allæ dandemæn thetta breff forekoma kan kennis Jak Sten henricxson mik hafwa vnt ok vplaatith medh godhom vilia oc met vena oc frender samtykkio hedherligom oc reenlifues personis Systrom oc brödrom j nadhendall payala godz liggiendis i nowsis sokn ffor myns kære dotters margarete æwiga prouento medh aaker oc engh medh skogom oc skogx lutom jnnan aker oc vtan oc medh fæmarkom qwærna stadom fiskevatnom ok medh allom androm tillagom medh huat nampnom the helzt næmpnas kunno Som thy godzeno aff alder tilligat hafwa nw tilliggia eller retteliga tilliggia bör alzingo vndan tagno Thy affhendher jak mik oc mynom ærfwingiom for:de payala godz oc til eignar thet for:dom systrom oc brödrom til æwerdeliga ægo at nythia oc brwka for theris retta eigit oohindrat oc oqwalt for mik oc mynom ærffwingiom Oc waare thet swa som gudh forbiwde at for:de

payala godz eller nagat aff thy medh naghan rææth fraanginge for:dom systrom och brödrom Tha beplictar jach oc tilbinder mik oc myna arffwa ath widher læggia thöm igen swa goth godz eller swa mykit jordh oc j swa godho læge oc allan skadhan vpretta the kunno ther aff faa jnnan VI wikur wedh myna troo och sannind Til mere wisso och högre forwarningh bidher jach werdogan fadher j gudh Biscop Magnus biscop j abo om hans nadz Secret oc hedherlighen herra Mester lauris domprowasten oc henric fynne om theris jnciglen medh myno eigno witerliga hengia vndher thetta breff Som scrifuit och gifuit ær j nadhendall ipso die beatorum Apostolorum Symonis & iude anno jncarnacionis dominice Millesimo Quadringentesimo Nonagesimo. [Den 28 Oktober 1490].

De tre första sigillen äro hela, men afnötta; det fjerde bortfallet.

91.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å halfva Kaivois Hemman uti Lemo Socken.

1490.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle the dandemæn thetta breff forekoma kan Kænnis jach Mester laurens Domprowast j Abo mik hafwa giffuit met myn kære frenka anna jönsdotter jöns pederssons dotter j nytty gardh gudh hans siel nadhe Nadhendals clostre helfften aff kaywos godz liggiendis j lemw sokn huilkit godz ær mith rettæ mödherne och ther til hafwer iac gifuit systrom och

brödrom j nadhendal XXX marker swenska ortoga swa at for:de helfften aff kaywos godz oc the peninga göra fult for for:de anna jönsdotters prouento epter for:de systræ oc brödra vilia och begæren. Thy aff hender jach mik oc mynom ærfwinghiom for:de hælften j kaywos godz met aker ængh skoogh fæmark och alt annat hwat thet hælzt ær som thy godzeno aff alder tilligat hafuer nw tilligger eller retteliga tilliggia bör Ok til eignar thet ffornempdhom systrom och brödrom til æwerdelica ægo at nythia och brwka fore theris rettæ eigith ohindrat oc oqwalt fore mik oc mynom ærffwingiom oc allom androm Til mere wisso och withnisbyrdh Bidher jach werdugan fadher j gudh Biscop Magnus j abo om hans nadz Secret ok myn kære frende Arwidh ollufson awapn om hans jncigle met myno at hengia vnder thetta breff Som scrifuit oc gifuit ær j nadhendall jn crastino beatorum apostolorum symonis & iude anno dominj 1490. [Den 29 Oktober 1490].

Alla tre sigillen äro mer eller mindre skadade.

92.

Ingeborg Magnusdotters och Henrik Niklassons afsägelse å arf efter Lucia Wildemarsdotter.

1490.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffore alle dande mæn thetta breff see Höra eller læsa Swa wæl efterkomandis som nw liffuandis Kennomps vij ingiborgh magnusdotter Och jac Henric

Niglesson och fulleliga tilstandom mæd thesso wora nærwarandis opne breffue oss haffua oplatit och nw genstan kærliga oplatom wælborna qwinna frw lucie ærligx manzs her henricx Clauussons riddares aterleffua allan then ærffdel Som oss baadom eller hwario waro besynnerliga tilfalla kwnde effter henne om oss hende hennes liifue lengre at liffua Affhendandis then forda ærffdelen oss och allom worom ærffuingiom nw liffuandis och efterkomandis Och honom æwerdeliga til eignandis forda ffrw lucie at hon ther aff och ther mæder Göri hwat helzt henne tækkis Til hwilkes ærendis mere stadfestilse och högre förwarningh bedioms wi ödmywkeliga werdogan fader i gud Biscop Magnus j abo om hans nadz Secret Och hederliga herror Mester larenss Domprouast och mester aruid kurke Canek och kirkeherra ther samastadz om theris Jnciglen mædan wi sielffwe ey incegel haffuom Til witnesbördh at hengia her nider wnder thetta breff Som Scriffuit och Giffuit ær i Nadendal Aarom efter gudz byrgd M CD pa nyotionde Lögerdaghen næst fore alla gudz helgona dagh. [Den 30 Oktober 1490].

Alla tre sigillen äro mer eller mindre skadade.

93.

Margaretha och Katharina Nilsdotters afsägelse å arf efter Lucia Wildemarsdotter.

1490.

Meddeladt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkiret.

Fore alle dande mæn thetta breff forekoma kan Swa wæl nw liffuandis som efterkomandis Kennomps

wj Mæretha nigelsdotter Och katerina nigelsdotter Och fulleliga til stondom met thesso wora nærwarandis opne breffue oss haffua oplatit Och nw genstan allelidis oplatom wælborna qwinna ffrw lucie ærligx mansz Her Henricx Clauussons riddares aterleffua allan then arffdel som oss boodom eller hwarie wora besynnerliga til falla kwnde effter henne om oss hende hennes liffue længre at liffua Affhendandis ffor:da arffdel oss och allom worom ærffuingom nw liffuandis och effterkomandis Och honom æwerdeliga til eignandis ffornæmpda ffrw lucie At hon ther aff och ther mæder Göri hwat helzt henne tækkis Til hwilkes ærendis mere stadzfestilse och yterligare bewarningh Bidiom wj ödhmywkeliga hederliga herror Mester larenss Domprouast J Abo Och Mester aruid kwrke Canek och kirkeherra ther Sama Stadz Och herror borgamestare och radith om theris Jnciglen at witerliga hengia nider wnder thetta breff Som Giffuit och Scriffuit ær J Abo Aarom effther gudz byrgd M CD pa nyotionde Monedaghen næst effter tredie Sönedagh J aduentith. [Den 13 December 1490].

Alla tre sigillen äro väl bibehållna.

94.

Mäster Arwid Kurks afsägelse å arf efter Lucia Wildemarsdotter.

1490.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Fore alle dande mæn thetta breff see Höra eller Læsa Swa wæl effterkomandis som nw Liffuandis

Kennes jach mester aruid kurke Canek och kirkeherra j abo Och fulleliga til staar mæd thesso myno nærwarandis opne breffue mik haffua oplatit Och nw genstan alleledis kærliga oplater ærlige och wælborna qwinna ffrw lucie ærligx manzs Her Henricx Clauussons riddares aterleffua allan then arffdel Som mik til falla kwnde effter henne om mik hende hennes liffue lengre ath liffua Affhendandis ffornæmpda ærffdel mik och mynom ærffuingom nw liffuandis och effterkomandis Och honom æwerdeliga til eignandis ffornæmpda ffrw lucie ath hon ther aff och ther mæder Görj hwat helzt henne tækkis Til hwilkes breffues och ærendis yterligare stadzfestilse och högre forwarningh bider Jach ödmywkeliga hederligen herra Mester laurens Domprouast j abo Och wælboren man lauris Jonisson borgamestare ther samastadz Om theris Jnciglen met myno eigno At witerliga hengia wnder thetta breff Som Giffuit och Scriffuit ær j Abo Aarom effther gudz byrgdh M CD pa thet nyotionde Tiidesdagh næst fore Jule Dagh. [Den 21 December 1490].

Det första och andra sigillet äro temligen väl bibehållna; det tredje sönderbrutet.

95.

Magnus Flemings afsägelse å arf efter Lucia Wildemarsdotter.

1490.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Fore alle dande mæn Som thetta breff see höra eller læsa Kennomps wi Jngiborgh magnusdotter wæl-

borens manzs Hartwiks Jopsons foordom lagmanzs i norfynna lagsagw aterleffua Och Jach elin wælborens manzs hermanzs flæmingx aterleffua Och fulleliga tilstondom met thesse wora nærwarandis opne breffue oss mynneliga haffua hört aff fornæmpda wælboren man Herman flæmingh, tha helbrogdan och wid fullom skælom warande langt til forene æn han fwl j dödzsens krankdom hwilkens siel gud æwerdeliga nade At han met godom wilia och beradna mode kerliga och fulleliga opleet och fra sik och allom Synom ærffuingom tha liffuandis och efterkomandis alleledis opsagde allan then ærffdeel som honom kwnde til falla efter wælborna qwinna ffrw lucie ærligx manzs her Henricx Clauussons riddares aterleffua om honom haffde hende hennes liffwe længre at liffua Affhendandis sik och synom ærffuingom ffor:da ærffdel och honom æwerdeliga til eignandis ffor:da ffrw lucie at hon motte ther aff och ther mæder Göra hwad helzt henne tæktis Och fore ty at myn kære moder Och myn kære ffader Syster thet fulleliga witna och skæliga til stonda At myn kære fader Swa giort haffwer j Synne wælmakt Samtykker och alffuarliga stadzfester Jach Magnus Hærmanzsson alt thet myn kære ffader j thessa motte wnt och Giffuit haffwer Som fore Scriffuat Staar i thetta breff Til hwilkes breffues och ærendis mere stadzfestilse och högre forewarningh bidiom wj alle three ödmywkeliga hederliga herror Mester larens Domprouast J Abo Mester aruid kurke Canek och kirkeherra ther samastadz Och wælboren man Sten Henricxson hærædz höffdinghe J pyke hæ-

radet Om theris Jnciglen mædan wi ey incigle sielff haffuom At witerliga hengia nider wnder thetta breff Som Giffuit och Scriffuit ær j Abo Aarom effter gudz byrgdh Tusande ffyra hwndragdhe pa nyotionde Tiidesdaghen næst fore Jule Dagh. [Den 21 December 1490].

Alla tre sigillen äro väl bibehållna.

96.

Köpebref på ett Hemman i Hirvois by af Masku Socken.

1491.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Fore alle dande mæn thetta breff see höra eller læsæ Kænnes Jak lasse bagghe borgare j nadhendal ok fullelica til staar met tesso myno nærwarandis öpne breffwe Mik hafwa laglica saalt met mynne hustrvs elene samtykkio och godwilia Beskedeligom manne Staffan kowto borgare j abo. waarth godz hyrwos at nampne liggiendis j masko sokn pa otawa öö gamalt frelse. ffore LXV marker. Huilka jak bekennes mik redhelica vpburit hafua j reda peningom ok lagligom werdörom til fulla ok goda aat nöghiæn Thessæ skællighe oc bolfaste dandemæn waro offwer wart köp och skotningh Som ær olaff degn clostrens fougde peder geth oc nigles fynwidzson væpnare hannus j tammisari olaf j kultaranta oc anders jntilæn faste bönder Magnus japsson radman oc jöns hoffman borgare j nadhendal. hwarföre affhendom wÿ baden oss ok warom ærfwingiom for:de hyrwos godz oc tileignom oc nw strax j for:de dandemanna nærwaru vplaathom thet ffor:dom Staffan kowto til æwerdelica ægo met al-

lom thes tillaghom nærby eller fyerre j watho och torro Skoghum oc skogxlutom fiske vatnom fæmarkom ok ofwer hofwdh allo. thy for:de godze aff alder til ligat hafwer nw til ligger eller rettelica tilliggia bör alzingo vndan taghno Ok gifwom wy hæredzhöfdingenom j huilkens hæræde for:de godz ligger fulla makt fast fara och stadugt döma effter landz lagh thetta wart köp och optanæmpdh godz vnder for:de staffan til æwerdelica ægo, ware thet oc swa som gudh forbywde at for:de godz eller nakat aff thy fraginge met nakan ræth for:de staffan. tha beplictom wy oss oc waara erfwingia viderleggia hanom swa got godz oc swa mykin jordh oc j swa godha læge eller hans peningha igen widh waara troo och sannindh Til tess mera visso oc bætre forwarningh bidher jak lasse bagge her borghmestara oc radhit j nadhendal, oc myn hustrv elin bider syna kære frendher jöns philppusson oc marthin philppusson j ysokylæ wæpnara om theris jnciglen met stadzsins jncigle at hengia pa wara vegna vndher thetta breff Scriffuit j nadhendal jn octaua visitacionis marie virginis gloriose Anno domini Millesimo quadringentesimo nonagesimo primo. [Den 9 Juli 1491].

Alla tre sigillen äro väl bibehållna.

97.

Köpebref på ett annat Hemman i Hirvois by af Masku Socken.

1491.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Fore alle dandemæn thetta breff komber Bekennes Jach margareta jaapsdotter pedher niglessons foordom

borghmestares j nadhendal gud hans siel nadhe aterlefwa mik hafwa met beradno modhe met wæna oc frender raadh oc samtykkio lagliga salt och vplatith och nw met godhom vilia strax vplater beskedeligom manne Staffan kowto borgare j abo mith fasta godz som jak agher j hyrfwos liggiendis j masko sokn pa otaua öö gamalth frelse ffore XXX march swenska huilka jach kennis mik hafua redheliga vpburit j lagligom werdörom och mæsth j redhom peningom til fulla och ghoda aat nöghian Thy affhender jak mik och mynom ærffwinghiom for:de hyrfwos godz och tileignar thet for:de Staffan til æwerdelica ægo met allom thes tillaghom nær by ok fiærre j watho och torro Skogum skogxluthum fiske watnom fæmarkom ængiom och ænghia stykkiom alzingo vndan takno som thy godze aff alder tilligat hafwer nw tilligger eller retteliga tilliggia bör huat helzt thet wara kan Ok gifuer hæredzhöfdingenom j hwilkens hærede for:de godz liggher fulla makt ffastfara stadugt döma skötæ och skælæ epter landz lagh for:de godz vndher for:de staffan til æwerdelica ægho at nythiæ och bruka thet fore sith eigh (!) epter synom vilia ohindrath ok oqwalt fore mik och allom mynom arffwom, Och ware thet swa som gudh forbywde at for:de godz eller nagath aff thy fraginge opta nempdh staffan met naghan ræthet Tha beplictar jach mik och myna ærfwingia vider leggia hanom swa goth godz och swa mykin jordh och j swa godho læghe Ellir hans peninga igen jnnan VI vykur, widh myna cristeliga troo och sannindh Til thes mera visso och withnisbyrdh

Bidher jach her borghmestara och raadhit om stadzens jncigle och jöns laurisson borgmestare och jöns philpusson och martin philpusson væpnare om theris jnciglen ath henghia vnder thetta breff Som gifuit och scriffuit [*är*] j nadhendal jn octaua visitacionis marie anno dominj 1491. [Den 9 Juli 1491].

Alla fyra sigillen äro väl bibehållna.

98.

Öfverlåtelse-Bref af Kaskis och Ström, såsom böter för undkomna Fångar.

1491.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Jach jachem flæmingh aff wapn Gör alle widerligit och bekennis medh thette mit opne breff thet jach hadhe anamit j min befolingh oppa abo sloth aff min herre her sten sture riddere suerigis rigis fforstandere nagre ffanger ath forware i rigesens torn och hektilse medh swadana forordh och beplictningh ath wareth sache the wndkome wtaff thet fengilse tha scwlle thet koste mith liff och gotz Och ytermere sadhe jach ath wdhen wor herre eller then onde man hadhe thöm ther wtförth scwlle the ekke haffwe ther wtkomith hwilchit jach bekennis medh thette mit opne breff ath the fanger ekke swa worde forwarade som jach ffor:de min herre loffwat och sacth hadhe Och epter thet at retten war mik forswar swa ath gode men ransachede och fwnnit fore retten thet for:de min herre her sten hadhe mit liff och gotz j macth och

thet wordh mik aff dömth ok honwm j hender Taa haffuer jach nw loffwat och forplictidh mik ok medh thette mit opne breff loffwer och forplicther ath jach wil och skal opantworde och aldelis frith göre min herra her sten stwre Tenne tw gotz som hethe kaskis och ström Swa mygith som henrich och knwth bidz otte j for:de ström medh boo och boscap som ther nw oppa ær honwm och hanss arffwa til ewerdelige æghe medh alle the tilægher them wnder ligger aff aff (!) aller tilligith hawer j wothe och torre engtidh wndentagith j skogh skywl fiskeri och fiske watn torpe och torpe stedher nær by och fierren qwærner och qwærne strömer hwat nampn thet helsth nempnis kan Och bekennis jach mik thette haffwe gyorth medh frij wilie och samtykke badhe mine bröders johan och peder flæmingx tesligis Besynnerlige ffore werdigh ffaders her biscop magons j abo her nigels ericsons knwth poszis och flere gode mentz bön skyldh thet for:de min herre her sten mik mit liff och gotz wnthe Och affhender jach mik och mine arffwa the tw gotz kaskis och ström och tilegner thöm for:de min herra her sten och alle hanss arffwa til ewerdelighe æghe ytermere beplicter jach mik medh thette mit opne breff ath wareth sache som gwdh forbywde thet then ffange som swa wndkom wtaff cronennis hektilse eller hanss parthie naget argth wille göre eller hender ath göre her in oppa rigith eller the rigerske och the wille ther oppa tale Taa wil jach och skal then skada aname in oppa mik och mine arffwa fran for:de min herra her sten och hanss arffwa om swa j nagre mo-

dhe her epter hende eller ske kan epter min yterste formage Och loffuer jach paa mine och alle mine bröders och wenners wegne thet jach ey wil heller skal och ey heller the wilie eller scole nagen tidh tale eller wrekkie oppa thenne fforligningh som jach nw gyorth hawer medh min herra eller hanss arffwa æpter thenne tidh wareth och sache som gwdh fforbywde jach eller nager mine bröder eller wenner thet göre wille Taa skal for:de min herre her sten och hanss arffwe haffwe same macth offwer mit liff och gotz som honwm tilforenne medh rette tilsacth ær Och oppa thet at för:ne ærende tess fastere bliffwe scole och swa j sanningen ære Taa bider jak werdigh ffader j gwdh her biscop magons j abo mine brödher johan och peder flæmingh Clawus henricson henrich och knwth bidz mattis philposson och borgemesterne och radit j abo om teris secreth och jncegle medh mit egit incegle nedhen fore thette breff Som scriffwit ær oppa abo sloth ar epter gwdz byrdh MCDXCI:o oppa sancte margarette dagh. [Den 20 Juli 1491].

Af de nio sigillen äro det andra, tredje och fjerde bortfallne; de öfrige mer eller mindre väl bibehållna.

99.

Testamente till Klostret i Nådendal å en äng vid Kuusilaks.

1492.

Aftryckt efter originalet, på pergament, sammanfästadt med förutg. N:o 55.

Jtem bekennes jach for:de niclis fynwidzsson ok kunnogt gör allom At jach j myn yterste sootha sængh

j myn scriptafadhers broder jöns petrj aff rawmo hulkin mik gaff alla kirkenne sacramenta mik nw widertorfftoga och flere godha manna nærwaru som ære jöns laurisson oc magnus frijs borgmestara och jöns sannayn lasse bagge och myn syster elin, haffuer keest myn lægerstadh j nadhendals clostre och giffuer jak ther til for X mark ængh for myn lægerstadh oc for IIII marc j testament och messor for myn siel mynom barnom och ærfwinghiom til aterlösn om the wilia lösa för the XIIII marc som forscrifuit ær, vilia ekke the lösa tha blifue vnder clostret til ewigh tiidh huilkin ængh ligger vidh kusilax aker gaardh ther thet ænge stykkit ligger som jak förre saalt hafuer for:de clostre til æwerdelica ægho som j thetta förræ breffuit staar huilkit breff jak æn nw stadfester j for:de dandemanna nærwaru och til mere visso lather jak festa thenne scrift vidh thet andra breffuit som förre war bade gifuit oc scrifuit och bider jak for:de jöns laurisson och magnus friis latha met theris jnciglom festa thenne scrift som förre ær sagth, gifuit och giorth j nadhendals köpstad midfasto sonnedagh 1492. [Den 1 April 1492].

På baksidan af permebrefvet finnes tillagdt:

Jtem bekennis jac michel bakkare mik hafua vpburit III marc peninga aff broder aruidh confessore for pantha engh som niles fynwidzson mik sætte gud hans siel nadhe

Endast Jöns Laurissons sigill har funnits under handlingen, och är ännu väl bibehållet.

100.

Köpebref för Klostret i Nådendal å Hemman i Nuijala by af Reso Socken.

1492.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alla dandemen thetta breff kan koma bekennis Jach peder j nwÿala j resa sokn met thetta mith öpit breff Ath jach j fullom skælum met beradno mode ok wyna och frender jaa samtykkio och godwilia hafuer vnth och vplatit och nw ginstan vnnar och vplater alt mith fasta godz jak æger j nwyala by Swa som myn broder thomas met synom barnom och olaff myn magh och hans barn, hafua vnth och vplatit sin deel. Hederligom och renlifwes menniskiom Systrom och brödrom j nadendal Effter thet the hafua forwærfwat æwigt frelse aff högbornom första her Sten stwre rikesins forstandare met rikesins radz samtykkio pa alt nwyala oc karwetti by, och bekennis jach mik hafua vpburit aff thöm fore forde jordh LXII marc och XVIII marc for hwsen, j gull silfuer och mesta j redom peningom och ther til laglica och gilda werdörom efter dandemanna skattan pa bade sijdor swa at mik alzstingis wæl aatnögiar efter mynom eignom vilia Tesse dandemen waro offuer vart köp ok scatningxmen Jöns laurisson oc magnus friis borgmestara. thomas jönsson olaff mwnk olaff friis och gregers laurenson radmen j nadhendal knwt j mekelæ oc olaff j manpææ bolfasta bönder Thÿ affhender jach

mik

mik och allom mÿnom arfwom ok effterkomandom for:de jordh som ær en broder deel kringom allan bÿen. Och til eignar thet for:dom systrom och brödrom til ewerdelica ægo met fullan ægendis ræth at nythia thet oc bruka effter synom eignom vilia, j aaker engh skogh fæmark qwærn och qwærnstadh och allo andro huat thet helzt wara kan j wato eller thorro nær by eller fiærre alzingo vndan tagno som thy godze aff aller tilligat hafuer nw tilligger ellir retteliga tilligghia bör, waare thet och swa som gud forbjude at for:de broderdeel eller nogat aff thy medh nogan ræth fraginge for:dom systrom ok brödrom Tha tilbinder oc beplictar jach mik och myna arfwa och efterkomande ath vederleggia thöm swa got godz oc j swa godo læge. ellir oc syna peninga jgen j swa godh betalningh, som jach thöm vpburit hafuer. och vpretta allan skada the kunde ther aff faa jnnan siex wikur ther næsth widh myna cristelica troo oc sannindh. Och gifuer jach hæredzhöfdingenom j sama hæredh fulla makt a myna vegna ffast fara och stadugth döma for:de köp. och jordhen vnder clostridh til ewigh tiidh Til mere visso och witnisbyrdh. bider jak ærliga men ber borgmestara och raadit j nadhendal om stadzens jncigle serdelis jöns laurensson borgmestare thomas olafsson a wapn aff villias jeppe valdemars (!) a vapn och jöns philpusson a wapn aff ysonkÿla om theris Jnciglen at hengia vnder thetta breff som gifuit och scrifuit ær i nadhendal Die commemoracionis sancti pauli apostoli Anno dominj Millesimo qua-

dringentesimo nonagesimo Secundo. [Den 30 Juni 1492.]

De fyra första sigillen äro väl bibehållna; det femte något afnött.

101.

Köpebref å Kuusiwuori i Pemar Socken.

1493.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For allom thöm thetta breff kan koma bekennis Jach Olaff mwnk borgare j Nadhendal. Mik hafua vplaatith medh beradhno modhe och godhom vilia medh mynne kære hustrv margitz och flere gode veners raadh och samtykkio begges wars köpa godz j kusiwori liggiendis j pemar sokn welboren Swen Pedher niglesson werdogx fadher j gudh biscop magnus thiænare medhen thet war lagbudit oc lagstondit mere æn j try aar och jnghen aff frendomen lösæ vilde Ther ær VIII stenger kringom allan byen j aker och engh for XX marc oc hundrade swenska. hwilka peninga summa. bekennis jach mik hafua redeliga vpburit i gambla swenska ortoga oc got oskurit klæde Swa at mik fullelica ätnöger j alla handa mottho Thy aff hendher jak mik oc myna arfwa for:de godz ok til eignar for:de peder niglesson til ewerdelica ægo. met hws jordh aker och engh skoogh fæmark fiskevatn. qwern och qwernstadh ok alt annat huadh helzt thet ær eller wara kan alzjngo vndantagno som thy godze aff alder tilligat haffuir. nw tilligger eller retteliga tilliggia bör Ok waare thet swa som gudh forbywde at for:de godz ellir nagat aff thy fraginge opta

nempde peder niglesson medh nagan ræth Tha beplictar jach mik och myna arfwa aatirgifwa hanom forscrifwin summa peninga igen Ellir och swa got godz. ellir swa mykit jordh och j swa godho læge och vpretta hanom allan then skada han finge ther aff Jnnan siex vikur ther næst. vidh myna cristeliga troo och sannindh Och gifwer jach hæredzhöfdingenom j huilkens hæræde fornempde godz ligger fulla makt at fastfara och stadugth döma thetta warth köp effter laghen Til mera visso och stadugare forwarningh, bider jach ærliga men her borghmestara och radith j Nadhendal om stadzens jncigle, medhen jak sielff ey haffuer jncigle och ther til bider jach velborna men jöns philppusson a vapn j ysonkylæ och jeppe valdemarsson om theris jnciglen vitherliga hengia vnder thetta breff Som scrifuit och gifuit ær j nadhendal om pingx daga helghen Anno dominj Millesimoquadringentesimo nonagesimo tercio. [Den 26 Maj 1493].

Alla tre sigillen äro väl bibehållna.

102.

Gåfvobref till Allhelgona-Kapellet i Åbo Domkyrka å ett Hemman i Talliala By af Kalvola Socken.

1494.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

J herrens nampn Amen, Jach knuth pose wæpnare och Hoffuidzman pa Kastilholm pa thenne tiid, Kænnis och kungör thet iach met godan wilia och

beradne mode, met myne elskelige husfrwes birgitte gotzstaffs Dotter Jaa samtyckio och fulbordan haffuer wnth och giffuit Och met thetta mith nærwarendis opne breff wnner och giffwer alle hielgone Capella I abo Domkirke, gudj til loff och ære Iomffrv marie Sancte iacop och alle helgone i hymmerike, fore myn och myne foraldre siele gangn til een ewige messe wppehælle i for:ne Capelle alth mit köpe gotz i talliala by liggiendis i kaluela soken i Sexemæki hærede Ty affhender iach mik och minom arffwom och allom androm, æ hoo the helsth kwnno wara for:de gotz boo oc boskap met hwss och tompth Aker och ængh, Skogh och skiwl wtmarker fiske waten och ære skogh, qwern och qwerne stade, torp och torpe stade, och met alla andra tillagur och vmægor Thet ty nw tilhörer, eller aff Aldher tilhörth haffuer, eller och wpspörias kan Och tilegnar thet for:de alle helgone Capelle til æwerdelige Ægho Til mere wisso och witnisbyrdh bider iach ærliga och wælbyrdoge men gödike nielsson och torsthen biörnsson wæpnare ath hengia theris incigle met myne egna nidhen wndi thetta breff Som scriffuit oc giffuit ær i abo Anno domini Millesimoquadringentesimo nonagesimo quarto Jn crastino passionis beati henrici Episcopi & martyris. [Den 20 Januari 1494].

Alla tre sigillen äro bortfallne.

103.

Knut Bitz Testamente åt sin hustru Birgitta Christiernsdotter.

1494.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Jagh knwt biidz aff wapen. kænnis med tettha mith nærwarande opne breff J. ærlighe mænz nærwara. Minn kære faderbrodersson henric biidz lagheman j norfinneland Erland nilisson j swontaka. Erland andersson j nummis Thet jagh haffwer wnth mine elskelige hustrv Birgitte cristiærns dotter alt mith fæderness godz j hennes liffs thima Alth mith möderness godz j X aar. ffor hwilke for:de goodz. hon skal bitala min geld met Och göra æffter mine siæl. som hon wil antswara for gudh. Alle mine löösöra giffwer Jagh henne. Och alle mine pantha wnnar jagh henne till lösandhe Hwar fore bydher jagh alle the dandhe mæn. thetta breff kan forkoma Ath the wari henne hær beholppelighe vthinne. thenne for:de ærændhe jagh haffwer henne wnth och giffwit Thet ær min kærligh böön till thöm Till ytermere wisso och witnissbyrd llather jagh hengya mith incigel met the ærlighe for:de mænz incigle nidan for thetta breff Som ær giffwit och scriffwit Aren effter gudz börd MCDXCIIII:o pa Jwdikkala om aske odensdagh &c Hwilkith jagh for:de henric biidz. Erland nilisson Och Erland andersson wiliom holla met waar eedh Om swa behoff görs. [Den 12 Februari 1494].

Det första och andra sigillet äro skadade; det tredje väl bibehållet.

104.

Köpebref för Klostret i Nådendal å en tredjedel af Finnilä Hemman i Masku Socken.

1495.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor alle Dandemæn Som thetta breff see læsæ eller Höra kennis jach philpus nilesson aff fynnila at epter thet jach vpböd mith retta ærffda godz fæderne och möderne som jac byte met myn kære broder fynwedh nilesson fran biærna och til fynnilæ, mynom wenom oc næstom frendom och jnghen aff thöm lösæ wilde Thy for myna retta wedertorfft met wyna och frenda raadhe och samtykkio met beradno modhe och godh wilia vplot jac mith for:da arff hederligom menniskiom Systrom och brödrom j nadhendal som ær en trediungh j fynnilæ j aker och engh hws och tompt skogh och fæmark fiskewatn och huat thet helzt ær ellir wara kan j waatho och torro alzingo vndan taghno Thöm thet at nythia och bruka efter theris eighen vilia for sith retta eigit ewerdeliga Ok kennis jach mik hafua vpburit aff thöm först en hest for XX marc Jtem XII marc reffleska peninga effter refflest tal en silff skedh aff VI lodh oc 1 quintin for V marc Jtem V marc swenska peninga Jtem 1 ryæ och 1 par vepor for III marc Epter thenne dandemanna skattan Som til withne kalladhe vaaro pa Bade siidhor Som ære Jöns laurenson och magnus friis borgmestara Thomas jönsson och greger laurenson radmen j nadhendal Jtem om the stykken myn kære fader gudh hans siel

nadhe gaff och bebreffwade for:de Nadhendals clostre i sith testament lægerstadh och sielægagn och jæmwel ffor the peninge summa han togh aff for:de clostre j sin vedhertorfft mik nærwarande epter rettan rekinskap samtykker jac oc fullelica til staar met tesso myno öpno brefwe Thy til mera visso oc vitnisbyrdh bidher jac for:de dandemen borgmestara och radmen om stadzens jncigle oc jæmwel theris som jncigle hafua at hengia vnder thetta breff Som scrifuit Anno dominj 1495 Jn crastino epiphanye Dominj. [Den 7 Januari 1495].

Något sigill har aldrig funnits under denna handling.

105.

Köpebref för Klostret i Nådendal å en del af Finnilä i Masku samt af Pojo i Bjerno Socken.

1495.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor alla Dandemæn Som thetta breff kan koma, bekennis jak philppus niglesson j fynnila At effter thet jak bödh mith arfda godz fæderne och möderne swa mykit pa myn arff del kan falla mynom brödhrom och frendrom til lösn och the ey wilde Thy for myn retta nödtorfft hafuer jach vplatit och nw ginstan medh thetta mith opith breff vplather oc vp antwardhar min for:de arff del som ær mith fædherne j fynnilæ j masko sokn och mith möderne j poya j biærno sokn. hederlighom och renlifwes personis Systrom och brödrom j nadhendals closter til ewerdelica

ægo met allo thý ther til kan retteliga eller bör liggia j aker ængh skogh fæmark fiske watn hws och tompt och ält annat huat thet helz ær ellir kan wara nær by ellir fiærre vndan tagno the ænger och stykken huilka myn kære fader gud hans siel nadhe j syns liiffs thýma lagde vnder for:de closter som hans breff ther pa gifuit lwdher, Ok kennis jach medh thetta mith breff mik hafua vpburit aff for:de systrom och brödrom j myna fulla betalan swa at thet löper j ena summa LXIII½ marc j gul oc redom peningom oc j androm gyldom oc lagligom werdhörom effter dandemanna skattan mik til fulla och godh aatnöghian Tesse dandemen waaro ofuer waart köp och skatningxmen Som ære jöns laurenson och magnus friis borgmestara Thomas jönsson oc greger laurenson radmen j nadhendal lasse bagge myn magh och jeppe waldemarsson a wapn Thy j tesse dandemanna nærwaru aff hender jach mich och mynom ærfwingiom for:de mynn arffdeel och til egnar thet for:dom systrom och brödrom til ewerdeligha ægho Och ware thet swa. som gud forbiwde at for:de arff eller nagat aff thy ginghe fra clostret medh nagan ræth tha beplictar jach mich oc mýna arffwa ath wederleggia clostreno igen swa mykin jordh och j swa ghodho læghe widh myna cristeliga troo och sannindh jnnan VI vikur ther næst Til mere visso och withnisbyrdh bidher jach borgmestara och radith j nadhendal om stadzsens jncigle medhen jach ey sielf jncigle hafuer oc ther til bider jach erligh oc velbornen man jeppe waldemarsson a vapn oc jöns laurenson borgmestare j

nadendal och jöns philpusson aff ysonkylä myn frende om theris jncigle at hengia vnder thetta breff Som gifuit oc scrifuit ær j nadhendal pa sancte peders oc pawals affton Anno domini 1495. [Den 28 Juni 1495].

Alla fyra sigillen äro temligen väl bibchållna.

106.

Köpebref å Reinilä Hemman i Wemo Socken.

1495.

Aftrykt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle the dande men som thetta mith nærwarandis æpno breff hendher fore koma, Och vitherligh gör iak lauris olafson i hamar landh soken j aalandh thet iach haffuer vplatidh eth godz som hether reynilæ liggiendis i vemo soken Hedherligh oc fornvmstiigh man, her mattis j vemo soken fore .L. marc swenske forste eth silff stop fore XXVIII marc och 1 kranssz fore IIII march och VIII march redhe pæninga Och thet andra 1 nyghe messings kaar och 1 nygth hanz fath fore XII öre oc IIII kannar nyghe fore IIII march oc 1 silff skedh fore II½ march och II grötha fore III½ march Hulka pæninga oc for:de stykker jach kænnis mik redheligha och beskedeligha vpburith oc anamadh haffua Och ythermere vitherligh thet jach for:de lauris Olafson vplysthe III ar aff slagh och bedh mattis j aarelax ath han skulde löse och teslikes hustrv jngeborgh j raffwis Och tesslikes fleerom ærffwingenom Och iak for:da lauris met swadana vilkor och forordh ath for:de mattis niclisson skal behaldha for:da godz

och affradh arligha met allom tillaghom. som til the godz aff aldre tilligadh haffuer Till tess breffs mere visso oc vitnesbyrdh oc högræ forwarningh Bidher jach Ærlighe herre mesther magnus Domprosth j Aabo oc Johan kyle Jachim flæmingh oc olaff balk hengia theris Jncigle wndher thetta breff Scriffueth och giffuet j virmo soken fredaghen nesth æpther sancti johannes baptiste dagh Anno Dominj incarnacionis (?) MCDXC pa thet V. [Den 26 Juni 1495].

De tre första sigillen äro bortfallne; det tredje utplånadt.

107.

Bytesbref emellan Nils Pehrsson i Särkilaks och hans Syskon.

1496.

Aftryckt ur *Broocmans* Diplomata, Bd. IV. Öfverskriften är derstädes: *Bytes-Bref imellan Nils Persson i Serkelax och hans Jämsyskon, m. m.*

Bekennes jag, Niels Persson till Serkelax, mig haffua hållit ett venligit bythe met mijne jämsyskene om alt thet arff, både löst och fast, som them tilfallit ær effter Fader, Modher och Bröder, Gud theres siell nådhe, J thesse gode mens näruarw, Knut Påse, befalningzmann på Tauesthws, Lasse Jönson och Olaff Balck; Så att för:ne Niels Person schall beholla och niuta på sijnn hustrues wegna, hustru Karin Olaff Kirffuis dotter, thenne effter:ne godz: Serkelax, med alla tillägor, som till för:de godz haffuer legat aff ålder, och ther till 6. holmar, Benempnde Laita, Niemmi, Cattilo, Kerzö, Rinonpoykæ och Kåleasatt, liggiandes alle J Töffuesala Sochn, Bröenda godz, liggiandes j Bierno Sochn, och et godz J Sägu Sochn liggiandes

benempnd Ylistara: thet för:de godz Ylistara vnte för:ne hustru Elinn sinom kära Swåger, för:de Niels Person, för sit stora omak och swåræ trälning, som han offta haffuer hafft till Swerige inför Ricksens Rådh, och her j landet till tinget och stempno, Och thet för:ne godz, för æn han van them igen aff Hendrich Bissze och hans medarffuö. Item thenne effter:ne godz fick hustru Elin på sijnn deell: V stenger Jord J Wultes och Hanckis [*llanckis?*] godz, liggiandes boden J Wirmo Sochnn, och et godz j Bierno Sochn, benempnd Laytela. Item thenne effter:ne tw godz erffde för:ne hustru Elin för Her Magnus bleff dödh, som ær Tammesta godz, liggiandes j Töffuesala Sochn, Och et godz heter Maikila, liggiandes j Kimetta Sochn, med lösa peningar, Och vore for:de Niels Person och hustru Elin så öffuerens, at ginge them nogit aff thenne för:de godz frå med nogon rätt, tå scall thet vara begges theres schada: kan them falla nogot till, tå scall thet vara begges theres fordeil. Till bettre föruarning och stadfestelse, lathom vij för:ne hengia våre Signeter her nedan före, Som schriffuit och giffuit ær J Åbo Stadh, Tisdagen nest effter helge lekame dagh, Anno Christi etc 1496. [Den 7 Juni 1496].

108.

Köpebref för Klostret i Nådendal å en jordlott i Wiiala By af Reso Socken.

1497.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor allom dandemannom som thetta breff kan koma kennomps wy pedher oc mattis michels söner j

hayas oss hafua vplatith met vilia och beradhnö [*mode*] oc met vena godwilia oc samtykkio Renlifwes menniskiom Systrom och brödrom j nadhendals closter allan deel wy ærfft oc köpt hafuom j wialaby pa lontho öö oc ær lagbudit och lagstondit j mangh aar Som ær VI alna jordh j aaker och engh kringom allan byen j rætta köp for XVIII marc swenska hwilka peninga kennomps wy oss hafua vpburit redeliga j gildom oc lagligom werdörom oc mestadelis j redhom peningom swa at oss fullelica aatnöger Tesse epterscrifne dandemæn ther offwer til vithnen kallade Som ær jöns laurisson borgmestare olaf mwnk och iöns homman radhmen j nadhendal oc jeppe valdemarsson a vapn oc borgare ther samastadz oc flere andre gode men Thy affhendom wy oss oc warom arffwom for:de jordh oc til eignom hona for:de systrom och brödrom til ewerdelica ægho met allom thes tillagom j aker engh skogh fæmark fiske vatn oc allo andro huat helzt thet ær eller vara kan alz jngo vndhan tagno som thy aff alder tilligat hafuer eller rettelica tilliggia bör Och waare thet swa som gud forbywde at fornempde jordh ginge thöm j fraa met nagan ræth Tha beplictom wy oss och waara arfwa at vidherleggia thöm swa mykin jordh j hayas by igen jnnan VI wikur ther næst vidh waaro tro och sannindh Til mere visso oc vithnisbyrdh. bidiom wy her borgmestara och radhit j nadhendal om stadzens jnciglè och welborna mæn jöns philppusson och jeppe valdemarsson a vapn om theris jnciglen viterliga at hengia vnder thetta breff Som scrifuit oc gifuit ær j nadendal pa

sancti erix affton anno dominj millesimo quadringentesimo nonagesimo septimo. [Den 17 Maj 1497].

Jtem jach kadrin Erix effterlefua j vyala gud hans siel nadhe bekennis mik hafua saalt myn deel oc myna barna deel som ær III alna for:dom systrom och brödrom oc kennis mik hafua vpburit aff thöm XVI marc swenska bade for jordhin oc hwsom som jach hafuer thöm antwordat j for:de dandemanna nærwaru thy at thetta ær alt aff eth arff lather jac oc scrifwa j eth breff met peder oc mattis i hayas oc besigla met for:de dandamanna jnciglom pa sama aar oc Dagh.

Alla tre sigillen äro väl bibehållna.

109.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å en fjerdedel af Danskila uti Masku Socken.

1498.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvarادt i kongl. riksarkivet.

Ffor alla dande mæn som thetta breff See höra ellir læsa Kennis jach Anna olaffsdotter magnus frises gud hans siel nadhe fordom borgmestare j nadhendall epterlefua At jach met beradhno modhe godwilia oc met vena och frender samtykkio hafuer vnth och vplatit vnnar och nw ginstan met thetta mith breff vplaather. hedherligom och renlifues personis Systrom och brödrom j nadhendals closter mith ærfda godz som ær en fiærdungh j danzskila by j masko sokn j otawa for myna dotters jomfrv margarete magnus dotters prouento medh hws och jordh boo och boskap

Aker och engh skogh och fæmark fiskevatn och alt annadh huat thet helzt ær ellir wara kan som thy godze aff alder tilligat hafuer nw til ligger eller retteliga tilliggia bör Thy affhender jach mich oc myna arfua for:de godz och tileignar thet for:dom systrom och brödrom til ewerdelica ægo Och waare thet swa som gudh forbiwde at for:de godz ellir nagath aff thy ginge fraan thöm met nagan ræth tha beplictar Jach mik och myna erfwingia at vidherleggia thöm igen swa goth godz eller och swa mykit jordh och j swa godho læghe, Och vpretta allan then skada the kunde ther aff faa jnnan siex vikur ther nesth vidh myna troo och sannindh Til mere visso och vithnisbyrdh Bidher jach werdogan fader j gudh biscop Magnus j Abo om hans nadz secreth och ther til bider jach ærliga men her borgmestara j nadendal om stadzens jncigle och velboren man martin philpusson aff ysonkyla om hans jncigle ath hengia vnder thetta breff Som scrifuit ær j nadhendal pa sancti francisci affthon Aarom epter gudz byrdh Tusandh fyrehundrat nyotigi pa thet ottonde. [Den 3 Oktober 1498].

Biskopens sigill är skadadt; de begge andra väl bibehållna.

110.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å hälften af Liuskallio Hemman i Wirmo Socken.

1498.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor allom thöm thetta breff lesæ höra eller see bekennis Jach jöns haqonsson a vapn aff sukkis medh

thetta mith opit breff Ath jach medh godwilia och beradhno modhe medh mynne elskelige hustru Hustru elin jaa samtykkio och godvilia och flere vena raadh haffuer vnth och vplatith nw vnnar och ginstan vplather hedherligom personis Systrom och brödrom j Nadhendal helfthen aff lÿwskallio godz liggiændis j virmo sokn ffor wara kæra döttirs jomfrv margarete och jomfrv birgitte jönsdöttirs prouento Aff huilkit godz fik for:de closter andra helfthen longht til forenne medh mynne elskelige hustrv for:de elin syster Birgitta benctz dotters prouento och ær theris retta ærfde gotz gamal frelse Thy affhendher jach mich och warom barnom och allom androm arfwom for:de liwskallio godz Och tileignar thet for:dom systrom och brödrom j nadhendal til ewerdelica ægo medh hws och jordh Aker och engh skogh fæmark fiske vathn quærn och quærnastada och allo andro som thy godzeno aff aldir tilligat haffuer nw tilligger eller retteliga tilliggia bör alzjngo vndan taghno Och ware thet swa som gudh forbywde at for:de godz lÿskallio eller nagat aff thy ffraginge medh nagan ræth for:de closter, tha beplictar jach mich, och mÿna arfua ath vidherleggia clostreno swa got gotz, ellir swa mÿkith jordh och i swa godho læge och vpretta allan skada ther aff kunde skee for:de clostreno jnnan siex vikur ther nesth. vidh myna troo och sannindh Til mere visso och vithnisbyrdh bidher jach ærlighen och velboren man her henric bijdz ridder och lagman j norfynne lagsaghw och velboren man dyrik hansson hæretzhöfdinge j masko hæredh och martin philpusson aff yson-

kyla a vapn om theris jnciglen viterliga hengia vnder thetta breff Datum vallisgracie die francisci anno &c 1498:o. [Den 4 Oktober 1498].

Det första sigillet är sönderbrutet; det andra bortfallet; det tredje temligen väl bibehållet.

111.

Konung Johan II:s Skyddsbref för Klostret i Nådendal.

1499.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Förut meddeladt, efter en afskrift, af *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. V, s. 5.

Wii Hanss met gudz nade Sweriges Danmarcks Noriges Vendes och Gotes Konung Hertug wti Sleszuig Holsten Stormaren och dytmersken Grewe wti oldenborg och delmenhorst Giörom alle wittherligt at wii aff wore sönderliga gunsth och nade haffwom tageth anammeth och wndfonget och met thetta wort obnne breff tage anamme och wndfange oss elskeligæ renliffuede brödre och jomfrwer wti nadendall closther i findland wti aaboes biscopsdöme liggendis theris menæ conuent hion thiennere och alt theris gotz löst och fasth ehwat thet helst er eller neffnes kan wti wor konunglika hegnn wern friid och beskermilsæ besönderligen at forsware och fordegtinge tiill alle Rettæ male Sammelunde haffuom wii aff samme wor gunsth och nade stadfesteth och fulburdeth och meth thetta wort obne breff stadfesta och fulburda alle the friiheder nader och priuilegier som wore forfedere framfarne

konunger

konunger i Swerige och riigenes raad them nadeligen wnth giffuet och stadfestedh haffue wid theris fulde macth at bliffua wti alle matho som the jnneholde och wdwiisee fforbywdendis alle ehwo the helst ære eller wara kwnnæ och serdelis wore fogether och embitzmæn forme brödere och Iomfrwer her emod paa personær hion thiennere och godz at hindre hindre lade delæ platze möde qwelie eller i noger matho at wforrettæ Wnder wor Konungslika heffnd och wredæ Giffuet paa wort slott Stocholmm torsdagen nest eptir sancti Johannis baptiste dagh Aarom eptir gudz bywrd MCDXCnono Wndher worth Secrete. [Den 27 Juni 1499].

Sigillet är i kanten litet skadadt.

112.

Råbref emellan Porkkala och Sydänmaa.

1499.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor alle the Dannemæn thetta breff hændher fore ath koma, bekænnes och kwngör iak Cristiærn pædhersson hæredhz höffdingh i hollola hæredhe met thetta myt nærwarandis wpne breff Ath thet synne iak hösttingh hwlth met almoghen i tulws j sodialaby Anno domini M CD XC IX monedaghen næsth æffther omnium sanctorum tha komo for migh aa settho tinghe tæsse æffthermne XII landz synemæn hwilke som haffdo waridh wppa en landz syn millan oleff ionsson

j lahiis wppa porkala wægne och hemmingh michelsson i sydhenmaa och hans skifftesbrödher tæsse æfftherne ære landhz synemæn primo mogus kothoraynen lauris olesson hawhiala lauris olesson ibidem [*sic*] nils olesson kurkiiæruj jons clemetzsson syriæntaka ole nilsson i poyhus henric nilsson ibidem henric iohansson syriæntaka lauris jonsson pwingos ole persson toyuola nils olesson ibidem och peder henricsson i tewros thæsse forne withnadhe och swro ath tæsse æfftherne raar ære porkala kringomgongande raar primo lwkuworj sinikenwahan, melolanoyansw, lepæstwnpordas, wakooya, terisooniæruj, karkaniæruj, hirwittala takasoppj, swrikiwj, wahanwæhærenpolen, someren mæki iæmænkalhonkoski, mæghensyriæ kylmæn riwthaan, pahansonkijrij och paluanemj hwilkit ærende iak sköth til tæsse XII som tha j næmbden sotho som ær försth ions syrientaka pædher tyorus ole pohihus iohan portas anders olesson ruckula mogus nilsson j sodiala bertil sigffridzsson sariala pouel j sodiala johan i sappis ole benctzsson kowala inge philpusson mehòla och henric morthensson toruola the ther om ranzsakadhe vithnade oc æfftersworo gildado och stadfæsthe forne roor som forskrifvit staar ty æffter swadan ranzsakan withne och edhe dömde iak oleff iönsson porkala iordh skogh och wthmarker frij innan forne raar och sydhenmaaboo hwar there sjn til XL mark for wælle fore the ginge wdoffuer forne raar bode met yxe och ordher, och om swa kan finnes ath sydhenmaabo haffua footh nogre gamble engeslætther met köp æller skiffthe innan forne raar tha skule the thet nywte

som the aff aldher nwtidh haffua om the haffua ther skæl och bewisningh til oc ey ellers til mere wisse oc bætre forwarningh ath swa j sanningghen ær som forskriffuit staar lather iak vitherleghe henge myt ingcele(!) nedhen fore thette breff som skriffuit och giffuit ær arr(!) dagh oc stad som forskriffuit staar &c. [Den 4 November 1499].

Sigillet något afnött.

113.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å jord i Kukola by af Birkkala Socken.

1500.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Förut tryckt, efter en afskrift, af *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 34.

For alle dande mæn som thetta breff see æller höra Bekænnes jak Petrus olauj presther oc Capellan i birkala sokn och fulleliga tilstaar met thetta mith nærwarandis opeth breff at hederligen dande qwynna Hustrw birgitta Jonisdotter aff kukoyla by i for:de birkala sokn gud hennes siæll nade then tiid jak gaff henne helga kirkenne sacramenta oc sin ytersta reedho tha allom nærstaddom ahörendis gaff hon syn jord i for:da kukoyla by oc alt henne rætteliga tilhörde i aaker engh fiskwatn wtmarker qwærne oc qwærnestadh nærby oc fiærre i wotho oc thorre alzengo vtantagno Jomffrw maria oc sancte birgitte closter i nadendall til ewerdeliga ægo oc engom til atherlösen i swa mottho Ath ther vtaff skal konungx skatten först wtgiffwas oc alla andra wtgörder Som

aff skatta Jord plægs wtgifwas mædan thet skatta Jord ær Sedhan skal then som jorden brwkar giffwa forde closter Nadendall som the honom förelæggia arligha Til huilkes breffs större forwarningh oc witnesbyrd bider Jak fornomstoga oc gode mæn Jonis larensson oc Jons olaffson borgamestare oc raad i nadendals köpstad at witterliga hengia stadzens Jncigle met theris signeth nider vnder thetta mith breff Som scriffwit ær i forda nadendals köpstadh Anno dominj Millesimoquingentesimo Die scolastice virginis. [Den 10 Februari 1500].

De tvenne sigillen äro sönderbrutna.

114.

Wiborgs Kloster upptager Gunilla Johansdotter i sin Gemenskap.

1502.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet; fordom tillhörigt Tidö-samlingen.

Deuote et in christo sibi dilecte domine Gudnildis Johans dotter ffrater olaus henrici ordinis fratrum predicatorum prior conuentus viburgensis, Salutem in domino et augmentum continuum celestium graciarum Existente vestre vt audiui erga fratres nostri conuentus deuocionis affeccione et illius usque in finem perdurante fauorabili continvacione vestro satisfacere cupiens desiderio vobis plenariam remissionem omnium peccatorum semel in vita et semel in mortis articulo a summo pontifice Jnnocencio octauo Racione huiusmodi confraternitati collatam ac omnium missarum Oracio-

num Predicacionum vigiliarum ieiuniorum abstinenciarum laborum Ceterorumque bonorum quæ per fratres nostri conuentus fieri donauerit copiosa clemencia saluatoris Participacionem concedo tenorepresencium specialem vt multiplici suffragiorum presidio et hic augmentum gracie et in futuro mereaminj vite eterne premium possidere volo insuper et ordino vt anima vestra post decessum vestrum fratrum tocius conuentus suffragiis in nostro capittulo cum vester obitus ibidem fuerit denunciatus jdem officium fiat pro vobis Quemadmodum pro fratribus nostris est consuetum Jn quorum omnium robur et euidens testimonium Officii mei Sigillum est appensum Datum Anno Domini MDII:o.

Fforma absolucionis

Misereatur tui etc Dominus Jhesus christus per suam piissimam misericordiam te absoluat Et ego auctoritate ipsius mihi commissa et tibi concessa a sanctissimo domino nostro domino jnnocencio papa VIII Ego absoluo te ab omnibus peccatis tuis de quibus corde contritus et ore confessus es et de quibus memoriam non habes nec recordaris vsque ad presentem diem et restituo te illi jnnocencie et puritati Jn qua eras quando baptizatus fuisti Jn quantum claues sancte matris ecclesie se extendunt Remittoque tibi penas purgatorij quas propter culpas et offensus contra Deum et proximum et teipsum commissas incurristi Jn nomine. [År 1502. Dagen icke utsatt].

Sigillet är bortfallet.

115.

Köpebref å Borgby i Sibbo Sôcken.

1503.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor alle the dande men som thetta breff fore koma kan Bekennis och kwngör jak Oke Jopson met thetta mith nærwarandis opne breff mik met frij vilie och berodne mode met myn ælskelighe hustrv rodh och samtykke haffua soolth och j retthe köpe vplatidh ærligh och velbyrdogh man olaff jönsson j lahiis borgheby godz liggiandis i sibbo sokn met allom til æghom som vnder thet godz aff alder til lighath haffuer eller nw til liggie kan eller framdelis vpspöries kan met hws jordh skoogh aker och engh j voto och j torro nærby och fiærre for II^c XL mark huilke peninghe jak bekennis mik til fulle och gode otnöghie vpborith haffue saa thet jak honum aldelis takkar och böód jak opta mynom venom och frendom for:ne godz faalth huilkith som var lagbvdith och lagstandit och the ekke vilde löse til sigh Ty soolde jak thet, for:ne olaff jönsson som forscriffuit staar och lather jak honum och hans arffua och epter komande quit frij lydogh och lööss for forscriffne peninghe summa, soo aff hender jak mik och mynom arffuom for:ne borgheby godz som forscriffuit staar, och til egnar olaff jönsson och hans arffua och epter komande til ewerdelighe æghe Vore thet och sake ath for:ne borgheby godz met noghan ræth gangh ginghe fron olaff jönsson eller fron hans arffua som gudh forbiwde tho beplichter jak mik och mynom arffuom innan neste VI vikur ther epter ath vider leggie for:de olaff jönsson

och hans arffua met saa goth eth godz och j saa gode læghe jgen j alle motte thet beplicther jak mik vedh mynne sanning och gode tro ty til mere visso och bætre forvarningh ath saa j sanninghen ær som forscriffuit staar, bider jak ærligh och beskedhelighemen som ær försth henric stensson fogte vpa Tavestehws cristiern pedersson hæredzhöffdinghe i hollola hærede och her mattis kirke herre j sexmæki sokn om alles theris inceyle met mith eygith inceyle vitherlighe ath lathe henge nedan fore thetta breff Som scriffuit och giffuit ær Anno domini 1½ M:o vpa thet tredie ödensdaghen nest epter sancte olaffs dagh etc. [Den 2 Augusti 1503].

Alla fyra sigillen äro väl bibehållna.

116.

Köpebref å Lankkis Hemman i Wirmo Socken.

1504.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle the dandemen Som thetta breff höra læssis och hænder forekomma bekennis iach hans pædersson borgare i aabo vittherlige met min ælskelige kære hustrv hustrv Elin olaff kirwis dotters radhe fulbord godvillia och beradhne mode. bekennis met thesse mine nærwarandis opne breffue ath iach haffuer salt och vplatit och met tesse breffue sæl och vplater Erligh oc vælbyrdigh man herre henric biidz Riddere och laghman i Nörrefindland ith mith godz som ær skælige sköt och skælat lagelica a sætthe tinge som kallis langis liggiandis i virmo sokn met al

sin tilæghor akir ængh skoogh fiske vatn i vaato och torro rörligit oc orörligit som ther til ligger oc aff allir tilligat haffuer æ huat nampn thet næmpnas kan inthe vndan tagith i nogre matthe til æwerdelige ægho ffor twhundrade mark swenska pæninga. som nw gæffue oc gangandis ære huilka pæninga jach och min elskelige hustrv hustrv Elin kennis redelige vpborit haffua til takka aldelis til godo bittalan och nöyo swa at iach honum kærlige tackar Ty affhender iach mik och minom arffuom och aff minne hustrv och hennis arffuom for:de langis godz. och til ægnar for:de Erligh herre her henric biidz hans arffuom och epterkomandom til æwerdeligh ægho vthan alt hinder Til thes breffz mere visse högre forwarning och vithnisbyrd at swa ær som forescriffuit staar bedher iach erligh och vælbyrdigh man Dirich hansson Slotzfogot pa thenne tidh pa abo slot och vælbyrdig man Johan flæmingh ath the vittherlige lathe hængia theris Jndzigle nedhan for thetta breff medhan jach sielff ey Jndzigle haffuer Som ær giffuit och Scriffuit i abo Arom epter gudz byrd MD pa thet fierde tisdagin næst för palm syndagh. [Den 26 Mars 1504].

Begge sigillen finnas qvar, men skadade.

117.

Svante Stures Skyddsbref för Klostret i Nådendal.

1504.

Meddeladt efter originalet, på pergament, i kongl. riksarkivet. — Tryckt af *Lagus*, efter en afskrift, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 31.

Jach Swanthe Nielsson j Ekesiö Riddere Swerigis Rikis forstaandere gör wittherligit met thette myt op-

ne breff thet jach paa thet at Renliffwæs personer systhrær oc brödræ i sancte birgitte closter j naadhændal i aabo biscopz Dömæ mwghæ friæræ i rolighet thiænæ gwdhi, Swaa och aff sönnerligh gwnsth oc godhweliæ Haffuer jach taghit vnfaangit och anammet them allæ theris closter, landbor hion leghæfolk oc alt theris gotz rörlighit och orörligit j myn och Rikesins hægn fridh beskærmilsæ oc forswar oc besönnerlighæ met thette myt opnæ breff paa Righens weynæ ath beskærmæ oc forswaræ thil rætthæ fforbiwdhendis allæ e hwo the hælsth æræ ellir waræ kwnnæ aandelighæ oc wærdzlighæ Som for swerigis Rikis oc mijnæ skuld weliæ skullæ göræ och lathæ besönnerlighæ foghother och embetzmæn fforn:de systræ och brödhræ hær emoth paa personær ellir gotz som forscriffuit staar ath hindræ ellir hindræ lathæ mödhæ qwæliæ ellir i naakræ motthæ oforrætthæ, fforbiwder iach strængælighæ Hwar mann naakit befatthæ segh met theris landbor them at plaggæ beskattæ, gripæ faangæ eller i naakræ motthæ oforrætthæ vthen lathæ forn:de closter haffuæ oc niwthæ Konwngxligh ræth met sinæ egnæ landbor som andræ Riddere oc swenæ haffuæ oc niwthæ her i swerighæ forbiwdhendis allæ her moth ath göræ wedh myn och Rikesins Strengæ hæmpd och plicth Giffuit oc scriffuit paa stocholm oppaa Sancti eskilss dagh vnder myt Jndzigle wetherlighæ hængd nædhen fore thette breff Anno dominj millesimo quingentesimo quarto. [Den 12 Juni 1504].

Sigillet är något skadadt.

118.

Svenska Rådets Skyddsbref för Klostret i Nådendal.

1504.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Tryckt af *Lagus*, efter en afskrift, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 33. — Handlingen är något skadad. Det felande är, efter *Lagus*, intaget med kursiv stil.

Wii Iacob met gudz naadhæ E*rchie*biscop i Vpsale Mathias i strængenæss Otthæ i westeraarss met sammæ naadhæ biskopæ Swanthe Nielsson Swerigis Rikis forstaandere Knwth e*skil*sson Sthen thwresson Erich trolle folke gregersson Sthen cristiersson Karl Carlsson Erich johansson Cristiern bængtsson oc trotthæ moensson Riddere Swer*igis Rijkis* Raadh oc mæn her nw forsambladhæ i stocholm göræ wittherligit met hette wort opne breff at wij gwdhi Jomffrv marie oc Sancte birgitte til loff hedher oc æræ Swaa och paa thet ath oss elskeligæ Renliffwes personæ systrær oc bröder i naadhændalss closter i aabo biscopssdömæ mwæ oc skullæ tess friæræ met rolighet thiænæ gwdhi och bidhiæ foræ oss och menighe swerigis Rikis Jnbyggere tha haffwom wij stadfæsth och samtycth oc met thette worth opne breff stadhfæsthæ och samtyckiæ, allæ the priuilegier oc frihether som forn:de naadhendalss closther mijldelighæ wnthæ och giffnæ æræ aff högbornæ förster framlidhnæ Konwnger tessligis aff werdogxte werdoge fædhræ ærlighæ herrer oc godhæ mæn Rikesins Raadh waara forfædhræ, i swerigis Rike effter allis theris breffwis Jnnæhaallilsæ hwickæ(!) wij stadhfæsthæ oc fulbordhæ i allæ sinæ articulis och punchtær met nærwarendis thette

wort opnæ breff besönnerligha ath the skullæ niwthæ haffua och behaaldha Jus patronatus til biærnæ kirkæ allæledis som hwn försth wnthis til forn:de closther at bliffuæ obehindradh i allæ motthæ til ewigh tidh Som breffwæn ther paa giffnæ innæhaallæ, them wij hær seeth och offuerlæsidh haffuæ, Tesslikis aff sönnerligh gwnsth oc godhweliæ haffuæ wij wnth oc forlænth oc met thette worth opne breff wnnæ oc forlænæ til forn:de closters oppæhællæ Kronenis lææn Som ære loontho och ledzala ath systhræ och brödhræ ther sammæstadz mwghæ och skullæ them niwthæ brwkæ oc behaallæ met al Konwngxligh rænthæ skat sakörræ oc aatherstædher frit oc vmbewaridh som the thet brwkit oc i wæriæ haffuæ haffth til thenne dagh effter theris breffwis Jnnæhaallilsæ them ther paa giffnæ Thy forbiwdhæ wij allæ aandhelighæ och wærdzlighæ ehwo the hælsth æræ ellir waræ kwnnæ som fore waare och Rikesins skuld weliæ skullæ göræ oc lathæ forn:de systrer oc brödhræ i forn:de naadhændalss closter naakit paa theris priuilegier, forn:de Jus patronatus, oc Kronenis lææn, som forscriffuit staar moth thessæ waare breff ath hindræ ellir hindræ lathæ mödhæ qweliæ ellir i naakre motthæ oforretthæ wedh waaræ och Rikesins Strænghe hæmpd och plicth Giffuit och screffuit i stocholm oppaa Sanctj æskilss dagh vnder waare Secreth oc Jndzigle hengdæ nædhen foræ thette breff Aarom epter gudz byrdh twsindæfæmhwndradhæ paa thet fiærdhæ. [Den 12 Juni 1504].

Af tio sigill finnas nio qvar under handlingen, väl bibehållna och förvarade; det tredje är bortfallet.

119.

Nådendals Kloster upptager Erik Thuresson Bjelke och hans hustru Gunilla i sin Gemenskap.

1504.

Aftryckt efter original-permebrefvet, tillhörigt kongl. riksarkivet: ditkommet ur Tidö-samlingen.

Nobili ac circumspecto viro domino Erico turonis Militi sueque consorti gunnild Soror Katerina iohannis abbatissa ffrater petrus olaui confessor generalis Totaque congregacio sororum et fratrum monasterii Vallisgracie Cum salute in omnium saluatore Deuote oracionis obsequia et quidquid Reuerencie poterimus et honoris Quia mediante caritate que vinculum perfectionis ab apostolo predicatur menbra (!) singula que in corpore sancte matris ecclesie sibi inuicem conjunguntur et christo suo capiti ad percipiendam per ipsum et in ipso graciarum spiritualium influentiam vniuntur tanto libentius atque liberius summum caritatis inampliando fraternitatis consorcium Dilatamus, quanto ex huiusmodi participacione vberiores fructus et amorum lucra cognoscimus peruenire Et quamuis ex Diuini precepti sanccione omnibus sumus obnoxii Specialiter tamen vobis quorum exactam Diligenciam in nostra nostrique monasterij promocione Didicimus et experti sumus in omnibus oportunam Et ne tanquam ingrati videamur pro tantis auxilio et beneuolentia erga nos et nostrum monasterium exhibitis vos tanquam speciales amicos in non solum nostram verumeciam in tocius ordinis nostri confraternitatem et consorcium Deuote suscipimus Dantes vobis in vita et in morte

omnium bonorum nostrorum spiritualium Ac eciam tocius ordinis nostri jn XXVIII necnon monasterii plenariam participacionem et communionem jn missis vigiliis oracionibus ieiuniis abstinentiis Disciplinis jndulgenciis psalteriis rosariis ac in aliis quibuscumque virtutum excerciciis Que Diuina clemencia per nos nostrosque successores ac totius ordinis nostri presentes et futuros operari Dignabitur adiicientes quoque vt cum Domino Deo placuerit vos de hujus seculi incolatu ad patriam reuocare nobisque obitus vester jntimatus fuerit quod pro animabus vestris per nos et tocius ordinis nostri personas misse vigilie et alie Deuociones ac oracionum suffragia celebrentur et fiant sicuti pro nobismetipsis et aliis benefactoribus nostris precipuis sub perpetua memoria fieri consuetum est Jn quorum fidem et testimonium has litteras nostras patentes sigillis nostris decreuimus roborari Datum vallisgracie fferia 2:a post egidii proxima Sub anno domini Millesimo quingentesimo quarto. [Den 2 September 1504].

Ett sigill är bortfallet; det andra finnes qvar, skadadt.

120.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Nautela Hemman i Lundo Socken.

1504.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Aftryckt, efter en afskrift, hos *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 35.

För alle dande mæn som thetta breff see æller höra Bekænnes Jak Anna hannesdotter welborens mantzs

Jnge bakarens athirléffua oc fulleliga tilstaar met thesse myno nærwarandis opne breffwe thet iach met beradne mode fulle withu och skælom i mynne liffs tyma oc welmakt haffwer giffwit vnth oc vplatit. oc nw giffwer vnner oc ginstan vplather mith fasta godz i Nawtilæby i llundh sokn som ær fæm stenger oc II alna kringom allan for:da nawtilaby gamalt frelse godz i Aker och ængh hws oc Jordh qwærne fæmark och boo oc booscap och alt thet gud mik forlænth haffwer, met myn kære maaghens Anders Henricxsons samtyckio Jaa oc godwylia gudhi Jomffrw maria sancta Birgitta oc Nadendals closter til æwerdeliga ægo oc Jngom til athirlösn met swadhane forordh At swa længe som gud spar mik i thetta liiff oc myn kære maagh for:de Anders Henricsson wil Jak sielffwe gardhen beholda Oc han effter mik swa lenge han liffwer om gud mik förre kallar Och effther begges wars dödh tha Annama Clostridh gardhen met alle ty ther tha fynnas löösth oc fasth rörligit och orörligit Och scriffwe mik oc myn for:de maag i æwiiga bönhald met allom them Som Jak oc han ægom got före göra Til mera wisso oc högre fforwarningh bidiom wy boden. ærligha dande mæn Olaff andersson aff wapn hæridz höffdingie i piike hæredhe Och Jæppe pedersson aff wapn oc borgmestara i Nadendall At hengia theris incigle för thetta breff mædan wy ecke siælffwe Jncigle haffwom Giffwit och scriffwidh J nadendall Anno domini MD quarto fferia Quinta Jnfra Octauas omnium sanctorum. [Den 7 November 1504].

Trenne sigill finnas under handlingen; alla tre skadade.

121.

Bevittnande af nästföreg. Gåfvobref.

1504.

Meddeladt efter original-permebrefvet, tillhörigt kongl. riksarkivet. — Tryckt, efter en afskrift, af *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 38.

Ffor alle the dande mæn som thetta breff see æller höra Bekænnoms wy Jons larensson oc Jons olaffsson borgemestara i nadendall oc fulleliga tilstaam met thetta wort öpna breff At Arom æpter gudz byrd twsandafæmhundradha pa thet fiærde Torsdagen næst æpter alla helgona dagh vnder högmæssan kallade oss Til witne Hederligin dande qwinna hustrw Anna hannesdotter met sin magh Anders henricson aff Nautila by i lund sokn Och gaff i waro nærwaru, Gudhi Jomffrw marie oc sancte birgitte alt sith fastha godz i sama by som ær V stenger oc II alna kringom allan byen som ær gamalt frelse Til æwerdeliga ægo och ingom til atherlösn met swadane forordh at the skulu beholda swa lenge the liffwa for:de godzit æller annor thera Och sidan Annama clostrid met alt thet ther tha finnas kan löst oc fast alzingo vndantagno Och inscriffwa them i æwerdelica bönhald och theris wener Til huilkx breffs æller ærendes högre forwarning Hengiom wy war stadzsins Jncigle vitterliga vnder thetta breff. [Den 7 November 1504].

Sigillet är väl bibehållet.

122.

Bestyrkande af åtskilliga äldre Handlingar.

1505.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle dande mæn som thenne wtscriffth eller vidisse see æller höra Bekænnomps wy Jonis Larensson Jonis olaffson borgemestare Olaff andersson oc larens hasw raadmæn i nadendall oss haffwa seet oc höört met helom inciglom oskrapat oc ofordærffwat i alle mottho epterscriffne breff ord fran ordh som hær æpter fölghier,

Jach lafrintz fres kirkioprestir J kym gör witterligit allom them thetta breff höra æller see thet jak met wylia oc samtyckio alla myna næsta frænda oc ærffwingya i mins liffs welmakt met fullom skælom ok beradne mode nærwarande werdoghom ffader oc herra Biscop magnus i abo oc androm godom flerom mannom haffwer wnth giffwit och wplatit Oc met thesso myne breffue wnnir oc giffwer oc nw ginstan vplatir gudi til hedirs ware frw oc sancte birgitte clostre i nadendall före myna siæll oc myna forældra oc före allars thera siæla jak æger got fore göra alt mith fasta godz jak æger i læmekoskyby som kallas friisilæ liggiandis i kyrwbominne sokn Huilkith mith rættha fæderne ær som dandemannom witterligit ær met allom thes tillaghom i wato oc thörro som ær akir och æng hws och jordh skogom oc skogxlutom fiskewatnom oc holmom fæmarkom oc fæ-

gangom

gangom tomptom oc tompta stadom qwærnom oc qwærnastadom oc qwærnaströmom oc met allom androm tillaghom ok wtwægom nærby oc fyærran Jngo vndan tagno som ther aff allir tilligat haffwer oc æn til ligger æller rætteliga tilliggia bör Hwad nampne thet hælzst næmpnas kan til æwerdeliga ægo nytia oc brwka före sith rætth egit æpter sin egin wylia ohyndrat oc oqwalt före, mik oc minom ærffwingiom oc före allom androm Thy affhender jak forde lafrintz mik oc mynom arffwom thetta forscriffna godz i læmækoski oc tilegnar thêt systrom oc brödrom i fornempda nadendals clostre til æwerdeliga ægo som för ær sakt Och giffwer Jak hæridzhöffdingiom i hwilkis hærede forscriffna godz ligger fulla makt met thesso breffwe thet sama godz met allom thes tillaghom systrom oc brödrom i nadendals closter fast fart sköta oc stadukt tildöma met fastom och allom skælom æpter ty landz lagh wtwiisa Til thes mere wisso oc större forwarningh Tha bider jak forde lafrintz fres prestir wærdogan ffader Biskop magnus i Abo om sith incigle Och ther til hederliga men oc welborna Mesther Olaf doomprost i Abo, herra Henric Clauosson Riddare oc olaff swerdh hæridzhöffdinga i norrabotn At the hengia Thera insigle met myno Til witnisbyrdh vnder thetta breff Huilkit som giffwit ær J Abo Arom æpthir gudz byrd MCDXLIII Manadagen næst æptir war frw dagh Natiuitatis. [Den 9 September 1443].

Tre nästföljande dokumenter, tvenne dat. den 21 Juli 1445 och det tredje den 21 September 1414, finnas förut aftryckte

ibland dessa Handlingar, Del. III, s. 58 och 56, samt Del. II, s. 38.

For alle the dande men som thetta breff see æller höra Bekænnomps wy Nielss Jopson sillanpæ, Mortin olaffson mwlle bertil henricsson skipmestare Mortin olaffson wenka fasta Borgara i nadendall oss haffwa höört och nærwarit Aarom æpter gudz byrd MDquarto Dagen fore sancte petronille virginis dagh Then tiid Jacob henricson sedænpoyka a nampne Aff Norrebotn gudh hans siæll nade Gaff æn stadder i sith synne wet och skæll i syna ytersta tiid fore sith siæla gagn for:de Nadendals Closter och Jæmwæll for sin liikstó Allan then Andeell han rættliga otte oc brukade i sin liffs tiid i owlu aa oc annarstadz bode löst och fast i woto oc thörro Alzingo vndan tagno Til æwerdeliga ægo at bruka nywta oc for sith egit beholda. [Den 30 Maj 1504].

Til mere wisso witnesbyrd oc högre forwarningh Tryckiom wy for:de wor stadz incigle for thenne wtscript, som scriffwit ær i nadendall Arom æpter gudz byrd MDquinto Jtem Jak Jæppe pedersson a wapn bekænnis mik haffwa seet hantheradh oc offwerlæsith alla tessin stycken som forscriffwas, j helom breffwom oc inciglom bewaradom Hwarfore trycker oc Jak mit Jncigle for thetta breff &c. [År 1505. Dagen icke utsatt].

Tre temligen väl bibehållna sigill finnas under handlingen.

123.

Testamente åt Klostret i Nådendal å Långnäs i Kimitto Socken.

1505.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Förut tryckt, efter en afskrift, hos *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 40.

För alle dande mæn som thetta breff see eller höra Bekænnes Jak Gwdmundh aanundzsson i longanæss i kymitto sokn oc fulleliga tilstaar met thetta mith opet breff Ath Jach met godhan wylia oc beradne modhe i myn welmakt haffwer wnt gifwit oc vplatit oc nw ginstan oplather vnner och giffwer mit fastha godz i fornæmpde longanæss. som ær mith ræthe köpe godz i ræte testament. gudhi. Jomffrw maria oc sancte birgitte til heders och Nadendall til æwerdeligha ægo effter myn dödh swa ath ther aff göres först konungx skatt. mædhan thet skatta godz ær och sidan göre then Closters förmæn godzit antwordha som them tæckes föreleggia Om noghon myn frendhe wil clostrid lydogh wara oc skæll göre Tha wnne Clostridh, Then godzit, wil noghor trytzskes för frændzscaps skuld Tha antworde clostrit godz then som them liika oc ræte gör aarliga til æwiigtiidh swa met skæll At systror och bröder i forde closter haffwi mik. Myn kære föräldre Oc alla Jak æger goth fore göra J æwiga aamynnilse och bönhaldh Och bider Jak welborne dande mæn Morthin philippusson och iæppe pedersson wæpnare och borgamestare oc raad i nadendall at hengia theris Jnciglen före thetta Breff Mædan

Jak ey Jncigle sielffwer haffwer Scriffwit i Nadendals köpstad Anno dominj MDV Annan dagh piinszdagh. [Den 12 Maj 1505].

Alla tre sigillen finnas qvar, ehuru afnötta.

124.

Jöns Laurenssons och hans hustru Anna Gregersdotters Testamente till Klostret i Nådendal.

1505.

Efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Tryckt, efter en afskrift, hos *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 39.

For alle dande mæn. som thetta breff see æller höra Bekænnes iak Jons larensson. borgmestare i Nadendall oc myn ælskelige dande quinna Hustru Anna Jons gregerssons dotter thet wy boden haffwom warith longsamliga betænkthe at göra gudi heder Jomffrw maria oc sancte birgitte for begges wors siæll tha gudh oss aff thenne werldenne kallar Tha ærom wy boden öffwereens i waara welmakt fullom skælom oc beradne modhe At nar gudh oss kallar tha maa oc skal moder ffrw abbatissa oc fader Confessor. och boden Conwenthen Anama oc widerkænnas alth thet tha finnas kan æpter oss lösth oc fasth som ær bode gardha hwss och alth i them findz hwat helszth thet wara kan oc æga nywta oc brwka for theris egit ohindrat för allom helzst waara ærfwingiæ e hwo helszth the ære æller wara kwnno swa met skælom at the Jnscriffwa oss bodhen i æwiiga bönhald. och bidhia for oss oc for allöm them wy ægom got fore

göra Ty forbiwdom wy allom waarom ærffwinghiom for:de systrer oc bröder her vtynnan nagor forfangh hinder platzssa æller mödhö at göra vthan lathe obrutzliga tesse waara yterste wylia staa oc framgang haffwa oc haffuom wy thetta giort i dandemanna nærwarw som ær herre Jacob Jonsson oc herre Niliss erikxsson closters clærka Jons olaffson borgmestara. Jæppe pedersson. peder hasw byfogwten oc larenss hasw radmen ther samastadz Til mere wisse oc witnesbyrdh oc högre forwarningh bider jak myn ælskelige for:de broder jons olaffson borgmestare oc raad om stadzsins Jncigle Teslikis ffor:de Jæppe pederssons jncigle met myno egno signet at witterliga hengia for thetta breff som giffwit oc scriffwith ær i for:de wor köpstadh Nadendall Aarom æpter gudz byrdh Tusanda fæmhwndrada pa thet fæmpte dagen næst æpther sancte katherine dagh &c. [Den 26 November 1505].

Alla tre sigillen finnas qvar; staden Nådendals något skadadt.

125.

Stadfästelse- och Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Kydö i Halikko Socken.

1506.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Förut tryckt, efter en afskrift, hos *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 41.

For alle dande mæn som thette breff fore koma kan Bekennes iach Anna hansdotter Erligx manz herre Henrik bidzes riddars vppo nynäs och fordom lagmansz i norfinne lagsagw atherleffue Ok fullelige tilstor met tesso myno nærwarandis opne breff, at myn kere for:de

döde herre gud alzmectig hans siel glædi, æn tha fulle skæll ok synne haffuandis gaff eth sith fasta godz som heter ködis i halicko sokn liggiandis, gud til heders Ionffrw sancte marie oc sancte Birgitte oc nadendals closter till æwerdeligo ægo, ffor sin lægrestad testament oc siele rykt met hws oc tompt aker ok æng. scog ok wtmark. qwærn ok qwærn stæder, alzengo vndantagno, som for:de godz aff alder tilligad haffuer eller rættelige tilligge bör Ok mædan hans tyma war swa stækot thet han kwnde icke ther vppo breff ok bewisning giffua Tha stadfæster iak hans ytersta wilie i the hilge trefoldighetz nampn met wener oc frænders iaa samtyckio ok godwilie Oc till ytermere stadfestilse will Iak ath helfften aff sama godz scall bliffua Herre Jacobi iohannis prouento Hwilken iac acter ther inne giffue Thy affbender iak mik oc allom mynom ærffwingiom ehwo helszt the ære eller wara kwnno for:de ködis godz oc til egnar for:de nadendals closter till æwærdelige ægo aahindrat for mik ok allom mynom ærffwingiom Tiill högre forwarning vitnisbyrd ok fwlbordilse Biider iak verdig herre ok fader i gud biscop laurens met gudz nade biscop i abo om hans nadz Secret Ok wælbyrdig dande manz Henrik stensons herædzhöfdinge i wæmo herad om hans incigle met myno egno, at witerlige henge for thette breff Som Scriffuit oc giffuit ær wppo myn gord nynäs Arom epter gudz byrd Tusandefæmhundrade vppo thet siette vppo sancti symeonis dagh. [Den 5 Januari 1506].

De tvenne första sigillen äro skadade; det tredje väl bibehållet.

126.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Salmis Hemman i Sagu Socken.

1506.

Meddeladt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Förut tryckt, efter en afskrift, hos *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 43.

For alle dande mæn Som thetta breff see eller höra Bekennis Jach mattis philpusson aff wltis Hærædzhöffninghe i nydersatagund och fulleligha tilstaar met thetta myno nærwarandis opne breff thet Jak met beradne modhe oc godhan vilia met mynne elskelige husfrvs, hustrv Katherina oc barnanna Jaa godwilia oc samtykke haffuer vnt oplothit oc giffuit oc nw alleledis vnner oplather oc giffuer gudj Jomffrv maria oc Sancta birgitta til hedher oc begges vora kære dotter Jomffrv Anna til prouento oc opphælle eth mith fasta godz Som hether Salmis J Saffwo Sokn nadendals closter til æwerdeliga ægho met hwss oc tompt aker oc engh fæmark ffiiske vatn quærne oc quærne stædher Hwad helzst thet næmpnes kan nærby oc fiærre J votho oc J thorre alzengho vndan tagno Som for:de godz aff aldher til höörth haffuer Oc eller rætteligha til höra bör Thy aff hendher Jach mik oc allom mynom erffuinghom e hwo helzst the ære eller vara kunno for:de Salmis godz oc til eignar for:de Nadendals Closther til æwerdeliga ægo O hindrat for mik oc allom mynom ærffuinghom oc til mera kerlek haffua for:de Systror oc bröder loffuad At naar gud mik oc myn elskelige hustrv kallar aff tesse værld Tha vilie the scriffua oss badhen til æwigha

bönholdh oc haffua oss J amynnilse oc göra oss deel-aktoghe aff allo thy godo ther görs j vora liffs tiidh oc effther dödhen ty ath vy badhen stadfestom erligx mans knut biidzsens myns hustrvs brodhers testament gud hanss siæle nadhe som ær II godz hetandis ködis J halicko sokn Tiil mera visso vitnesbyrd oc högre forwarningh bider jac verdughen fadher j gud biscop lauris met gudz nadh biscop j Abo om hans nadhz secret oc erligh oc vælburdigh dande man Henric stensson hærædz höffninghe j vemo hæræd om hanss Jncigle met myno eigne ath vitterligha henge for thetta mit breff Som giffuit oc scriffuit ær j for:de myn gard wltis Aarom epter gudz byrd M D pa thet siætte fförste monedag J fastho. [Den 2 Mars 1506].

Det första sigillet är utfallet; de begge andra väl bibehållna.

127.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Böle Hemman i Masku Socken.

1509.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Meddeladt, efter en afskrift, af *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 56.

Alle the gode mæn thette breff see eller höra Eller forekoma kan Bekennes Jac Greta iostesdottir mik haffua vnt och giffuit eth godz Nadendals Closter kallas böle j Masko sochn liggiendis met all tess godzes tillagur, j aker och æng, met tompt oc hws met boo och boscap, j voto oc i torro nærby ok fierre Jntens vndan tagende, met sza skæll ok [*att*] the gode personer ther nw liffua j for:de nadendals clo-

stir scole göre begengilse æptir myne fatige siæll och sza the æpterkomande vordo Oc ath mit nampn skall inscriffues j böne hold. Item om myne ærffuingie teckes thet godz löse, tha ær thet skattat til hundrat stocholms mark, hwilkit godz ær mit rettelige morgongoffuors godz Tiill mere wisso och höggre forwarning bedes Jac Erlig och welbyrdig mansz Henrik stensons llagmansz j norfinne Jncigle nidan fore thette breff, Oc teslikes Beskelige mæn Jæppe pederson och lauris hasu Borgmestere j nodendall om stadzens incigle och nidan fore thette breff Som giffuit och scriffuit Annodomini j forne Nadendall Millesimo quingentesimo nono. XIII mensis Januarij. [Den 13 Januari 1509].

Begge sigillen, förvarade i träddosor, äro temligen väl bibehållna.

128.

Fastebref på Koweri Hemman i Masku Socken.

1510.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Jach Henrich Stensson lagmand j norfynland lagsagw bekennis och allom wittherlig gör medh thette och myth nærwarendis opne breff Ath thet synne iak lagmandz ting hiölthe met almoghen j masko Soken j Kynnys mæki by Anno domini I½ MX Die Sancte gertrwdis Tha kom for mik a stetto [*sic*] tinget ærlig och welboren qwinne ffrw anna pa nyenæss ok gioyrde wittherlige eth lageligit iorde köpe Som hon hade gioyrt met hustrv birgitta i iærffuis i saa motto Ath

hon gaff for:de hustrv birgitta CX marc i ortw taal ffor koffweris godz ligiandis i fforscriffna masko Soken hwilkit köp her war sköt och skælet pa tinget met tesse epterscreffne XII gode mæn Som tha i næmpden Sathe som ær först michel heykola thomas thatiss Symon iærffwensw mickel thærckis Jöns kyllas henric langala oleff heyckola iöns i kapiass powell lawlass pedher pakass Thomass kalast och iöns mæckis mæky The ther om Randzsakade witnade och epter swore ath fforscriffne köp ære lageligha gioyrt och ingen ther i mote segie eller wædie wilde Ty epter swadanom skælom Randzsaka och ede dömpde iak forscriffne köp och Schötning stadwgt och ffast obrwtteliga ath hollas wid VI marc for myn Dom tess till mere wiisse och witne ok bethre forwarning ath swa i sanninghen ær Som forscriffwit Stoor llather iach wittherlige henge mith incigle nedhen for thette breff Som Scriffuit ok giffwit ær aar dag och stad som forscriffuit Staar &c. [Den 17 Mars 1510].

Sigillet något skadadt.

129.

Räfstetings Dom om Lammis och Nygård i Wemo Socken.

1510.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Vij epterscriffne Johan Arendsson lagman j Swdermanna land Axel larensson Claus henricsson lagman j swderfinne lagsagw och henrich stensson lagman j norfinne lagsagw Bekennomps och kwngörom met

thette worth nerwarandis opne breff Ath Aarom epter gwdz byrd MDX:o om Sancte oleffz tiid Tho wij fore rettæ sato j abo Radz Stwffue epther wor kære herres och höffwidzmans Her Svante Nielssons swærigis Rikis forstandare beger och befalningh j nærwarv Erligh och Velboren Qwinne ffrw metta wor kære for:de Höffuitzmans husfrvge Och werdugh fader Mester Aruid Kwrke Electus til abo Domkyrke och Velbvrdughe Men Mester henrich wenne Domprouast j abo Mester pauel ærkedeyne ther sama stadz Johan flæmingh och flere godā manna nerwarv kom for oss j retthen Beskedeligh man Jeppe Andersson och talade til Jöns Andersson j koskis om tw godz liggiandis j Veme Sokn lammis och Nyegard och om LXX lass ængh ther samma stadz som jöns andersson hade weldet sigh til j fron Jeppe Andersson och hans skiptis bröder wtan lagh och reth och met woldz wercke sigh til egnat, Och hade Jöns Anderssons fader Anderss gregersson sath the for:ne godz erich abramsson til panta for III^c mark Som her gregerss matzssons her niels ericssons och knwt poses Dombreff ther pa goffuit inne holler hwilkit breff her logh j retten fore oss, och worth for:de Jöns andersson stempder lagliga Til ath swara for:de jeppe andersson III daga at slagh och han ecke wilde komæ til swars vtan en dagh kom han leydigh och feligh til swars for nogre andre saker han hade giort, och grep han til ith hielpe ræde och sagde thet her Sten sture skulde haffua dömt thet breff ogilt Tho eskade vij oppo hans breff och skæl ther oppo at han skulde lata koma them fore

rettæ huilkit for:de jöns andersson ecke wilde at koma til rette, oc ey helder hade han jngen skelige breff eller skæl j mothe for:de Dombreff Thy Dömde wij for:de Jeppe Andersson met sine skyptis bröder in j for:ne godz niwta och brvka friit wtan al affslagh Swa længe the faä the for:ne peninge j gen, och skal for:de jöns andersson fornögie thém tiæ aars arswext som han aff the godz opbar medan han haffde j fron them met wælde Jnnan VI wikur wed syn XL mark forbiwendis hwariöm manne for:de Jeppe Andersson noged hinder göre pa for:ne godz for en han foor sine pæninge j gen Som forscriffuit star wed hwars mans XL mark for Konwngx Dom Thil mere wisse och forwarningh at swa j sanningh ær som forscriffuit star bidiom wij for:de werdug fader mester arued electus om sit Jncigel at henge nedan fore thette breff met wore egno. Som Scriffuit och giffuit ær Aar Dagh och stad som forscriffne stander. [Omkring den 29 Juli 1510].

Af de fem sigillen är det fjerde bortfallet och de öfriga afnötta.

130.

Arfsförening om Henrik Bitz efterlemnade Qvarlåtenskap.

1511.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet. — De nedan omförmälde tvenne exemplaren, på pergament, af denna handling, finnas ännu i behåll.

Vij eptherscriffne aruidus kwrke electus j Abo Henrick venne domprovasth powel skiel archediegn ther sama stadz Josep pedersson fogthe pa Abo Knwt

erickxson hæredzhöffdinge j norrebotn ok clemet hoff-
wenskel a vapne bekennomps ok allom vetherligit gö-
rom met thetta vorth nærwarandis opne breff os
haffua varit pa en venligh forligningh nw her pa Abo
rodstoffue Anno Domini I½ M XI:o pa askeodensdagh
millan ærlighe ok velborne quinne frw anne pa ny-
næs Her henrick biidzes epther liffue gudh hans siell
nade pa sin barns vegne pa then ene side ok ærligh
ok velboren man henrick stensson lagman j norfinne
pa hans hustrv vegne ok sten jopson pa then andre
siden Tho talade Henrick stensson tiil frw anne om
twa sine hustrv bröders Arfua dela ok sagde thet arff
var ekke skelighe skipth epther laghen for ty the
vore her henrick biidzes halffbröder ok her henrick
togh fulth arff epther thöm ther honum ekke mere
borde en fierde peninghen epther laghen Teslikis talade
fornempde henrick stensson tiil frw anne om VII ars
affradh som her henrick biidz hade inne met siik tho
han hade sine bröders ok systers godz i værie i VII
ar ok reknadis then summa tiil XVII½ hwndrade mark
Tho varth thet swa om side forsonadh ok venlighe
forligth met alles theris godh vilie pa bode sidor bode
om thet forscriffne arff ok vpbyrdh swa thet frw
anna hon vnthe ok gaff fornempde Henrick stensson
ok sten jopsson ther fore fförsth aff oskiptho parikkala
godz i lampis sokn met alle sine tiil æghor ok ære-
marker ok ther met skulde thet vare en klaar aff
talet sak thöm i millan om alt thetta forscriffna Sidan
ginge the venlighe tiil skipthis ok skipthe swa bode jordhe
godz ok löössöre bodhe epther hustrv anna i layhis ok

axel jopson gudh theris siell nade i swa mottho ath frw anna skulde beholda alla hustrv anna godz her i Åbo læn ok layhis gordh j tawestelandh met alle sine tiil ægher ok æremarker ok ther tiil valkikoski quarn ok alla hustrv anne llösöre pa layhis ok köllele, Vndantagandis then sæædh ok smör pa mayenemi ok fetalia thet skal henrick stensson ok sten jopson beholde ok ther j moth skal henrick stensson ok sten jopson beholde friit all axel jopsons godz bode lösth ok fasth bode fæderne ok möderne ok ther tiil forbætringh kawkola godz met then quarn vedh leso j lampis sokn met alle sine tiil æghor ok ther pa thoges the i hender ok vore vener ok velforligthe om alth ythermere tiil taal om forscriffne arffua dela ok ære tesse breffuen tw ok lyde bode ens thet ene haffuer frw anna ok thet andre haffuer henrick stensson pa thet ath thet skal swa bliffua obrutligit holdit alleledis som forscriffuit stor Tess tiil meere viisse ok högre forvarningh ath swa i sanninghen ær som forscriffuit stoor lathom wij forscriffne- vetherlighe henghe vorth inceyle nedan fore thetta breff som scriffuit ok giffuit ær Aar dagh ok stad som forscriffuit stoor &c. [Den 5 Mars 1511].

De sex vidhängande sigillen äro, på begge exemplaren, mer eller mindre skadade.

131.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å jord i Lahtis by af Kyro Socken.

1512.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Meddeladt, efter en afskrift, hos *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 57.

For alle dande mæn Thette breff hender fforekoma Kennis Jach Cristine larensdotter och fullelige tilstar mik haffue giffuit vnt oc vplatit Och met thesso mino breffue giffuer vnner och nw ginstan vplatir met myn elskelige hwsbondis jop jonssons Samtycke jaa och godwilia mit rætte arffua godz III½ Carp land i Aker och ther effter i eng skog fæmark fisk vatn och alle andre tillagwr oc wtwægaa j vatho oc torro alzinga vndantagno, liggiandis i Kyrw sokn i lagdenby j Norbotn Gudj til hedirs Jomffrw marie och sancte birgitte clostre i Nadendall. ffor myna siell myna forældra oc allers thera Jach æger at göt göra ffore med swadana skeel vilkor och forordh At om myne nesta frender tæckis for:de jord aff for:de closter met fwll werd aterlösa skolo the ther nesth wara Jtem gör jac myndog oc fwlmectigen vppa myne vegna oc ödmyukelige bider hederlig man her gregers Aruidi kirke herre j for:de kyrw sokn for:de jord sielie Och hwad han ther ffore kan ffaa Renliffuee personer jnlykte j Nadendalls closter redelige framdelis til handh at senda Tiil mere visse vitnisbyrdh oc bætre forwarningh Bider jach beskedilig oc vælfornumstig mæn Borgmestere och radh j Nadendall om theris stadz in-

cigle tesligis Erlig man jæppe pædersson væpnere om sit incigle mæden jach ikke sielff incigle haffuer viterlige henge vnder thetta breff Som scriffuit oc Giffuit ær j Nadendall. Arom epter gudz byrdh Tusande fæmhundrade pa tolffte aret Sancti Eskilli dag Episcopi et martiris. [Den 12 Juni 1512].

Begge sigillen äro väl bibehållna.

132.

Köpebref å ett Hemman i Neder Kirjala by af Pargas Socken.

1512.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Ffor alle the dande Men Som thetta breff fore Komma kan Bekennis och Kwngör Jach aghada hanssis dotter henrich mynttæres Epter leffwerske I stockholm met thetta mith nærwarandis opne breff mich met vilie och berodne modhe haffwa soolth och [i] rætthe köpe vplatidh ærlige och velboren Swen Clemmeth Hoghenskeell eth godz [i] nedher Kyriala by ligiandis i pargass Sokn met allom tiil æghom Som vnder thet godz aff aldher till ligath haffwer eller nw till liggie kan Eller framdelis vpspöries kan met hws iordh skogh aker och æng qwærne Eller qwærne stad i votho och i torro nærby ok fiærre ffor nitigie march hwilche peninge iach bekennis mich tiil fwlle och gode atnogie vpburit hafue Saa thet iach honom aldelis tacker och böód jach optha mynom venom ok frendhom forne godz faalt hwilchit som war lagbwdit

ok

ok lagstandith och the icke wildhe löse till sig ty solde iak thet for:ne Clemmeth Hoghenskell Som forscriffuit staar och lather honom och hans arffwa ok epter komande qwiit frii lydogh ok löös forscriffne Svmma peninge Saa aff hender jach mich och mynom arffwom for:ne Kyriala godz Som forscrifuit staar, och till egner thet Clemmet hogenskell ok hans arffwa ok epter komande tiil Ewerdhelige æge Vore thet ok sake ath for:ne Kyriala godz met noghan ræthgangh ginghe fron Klemmet hogenskell eller fron hans arffua som gud forbiwde tho beplicther iach mik och mynom arffwom innan neste VI vikur ther epter ath viderlæggie for:de Clemmeth hogenskell och hans arffwa met Saa got eth godz och i saa gode læghe igen i alle motte thet beplichter iak mich vedh myne sanningh och gode troo Thy tiil mere visso och bætre forwarning ath saa j sanningen ær Som forscrifuit staar, Bider iach ærlige och velbyrdige Men Som ær först Iosep pederson fogte paa abo sloth claass henrichson oloff Andersson herrædzhöfdinge sama stadz om alles theris Incjgle vitherligie lathe henghe nedhan fore thetta breff Som Scriffuit och giffwit ær Anno domini I½ M:o vppa thet tholffte Sancte Jacobz affthon. [Den 24 Juli 1512].

Under dokumentet finnes Josef Pedersons sigill väl bibehållet; det andra saknas; det tredje är sönderbrutet.

133.

Bref å Slottslofven på Wiborg och Nyslott.

1512.

Aftryckt efter originalet, på papper, förvarädt i kongl. riksarkivet.

Jach Sten stwre i Ekesiö Ridder Swerigis Riches fforstandhere Gör weterlighit at Iach her i dagh i helghe trefolloghetz namnpn i nerwarw Erlighe herrers och godhementzs her Electi aff lyncoping her ache iörensson niels eskilson Clawes henricsson knwt Erikson Och henrich Stensson, haffwer anamit aff Erligs Och welbyrdix qwinnes ffrw gwnnilds Swänä, hans holmm Och iöns pawalsson aff for:ne frw gwnnild oc the dannemen och danneswänne Som pa Viborgh i Slotzlofwan standhe wtskijckadhe till mych met fulle mackt paa alle theris weghna Slotzloffwen till viborgh Och sancti Olaffszborgh Till myn och Swerigis Riiches trohandh Och for:na Slotzlofwer them strax och nogra andra ighen antwardhit, och befalet them framdelis for:na frw gwnnildh och danneswänne henne her till i befalnyng haft hafwä ighen at antwordhe Oc henne her epther tilbörlighe till myn och Swerigis crones trohandh at holle Saa länghe hon i theris wärie och befalnijngh är och inghen anners Och ner the henne epter myn Scrifuilse och befalnyngh opantwardhit haffwä Erligh och welbyrdogh mann Tönne Erikson pa myn weghna oppa fore nemnpd tiidh Tha gifwer och lather Iach for:na frw gwnnildh alla hennes arffwyngha met alle the dannemen och danneswänne pa for:na Slotth ligghe ffrij qwiitta lijdoghe och lösze wiid mych

Oc Beplijckther mijch met thette myt opna breff Staa till Rätthä ffor andelighe och werdzlighe Som wele eller kwnne tala oppa for:na Slotzlofwer i naghen matthe Till tessz ytermere wisso och högre forwaringh lather iach wetherliche mijt eghit met alle tessis for:na indsigle Ryglengis trycke pa thette Breff Som giffuit och Scriffuit ær pa Croneborgh Sancthe Mijchels dagh annó dominj MDXII:mo. [Den 29 September 1512].

Alla sju, å baksidan af handlingen påtryckta sigill, äro bortfallne.

134.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Huruis i Wemo Socken.

1512.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle the dande mæn thette breff se eller höra Bekennis Jac Jonss andersson aa wapn aff Hwrwss oc fullelige tilstaar met thette mit nærwarandis opne breff Thet jac met berodne mode ffrij wilie j mine fulle mackt Oc met myns elskeligeste hustrw Jngeborgs Samtyckie ja oc godewilie haffuer giffuit wnt oc wplatit Oc nw giffuer wnner oc wplather mit fast mödherne godz Hwruss liggendis j Wemo Sokn gamalt ffræls godz haffuendis Konungx Ericx ffræls breff wppa ffor:de godz j Aker oc æng. hwss och jordh quern quernstad ffiiskewatn wtmarker j woto oc j torro næær by oc fierre Jngom myne frender til atherlösn jntens vndan tagende Gudj Jomffrv

marie oc Sancte Birgittis Closter j Nadendaal til æwer-
delige ægho Giffuer oc jack ther til Samà gaard. eth
par oxe och IIII köör jtem teslikis giffuer oc wnner
jack ffor:de closter mit fæderne kallad kylmeloothe j
aker oc ængh met alle Tess ægor Som Ther til aff
alder til liggat haffuer oc then deel Jack köpt haffuer
æpther myns ffaders döödh hwess siæl gud glædj oc
til æwerdeligo ægo Jntens vndan Tagende Som ffor-
scriffuit staar Szwa met skeel at jac oc myn for:de
hustrw skole sielff Rade for garden j myne liffs ty-
me æpter myn döód skal hon rade ower sith egit
godz kallat Lotyla lliggendis j Sama Sokn Huilkit godz
jac henne haffuer til morgon goffuor giffuit met alle
the lössöre jac henne giffuit haffuer Jtem haffuer jac
wnt henne 1 stwfwe eth lwffte eth wiisthwss 1 kel-
lare oc eth stalle til hennes döde dag. met eth stycke
ængh. kallat kaywos ængh. Huilkia for:de hwss oc
ængn scal æwerdelige bliffue 1 met andre closters
hwss oc ægor Oc met swadane forordh Ath naar jac
eller myn for:de hustrv hiit til Clostred komande
worde at wj aff for:de closter wore liiffs fföde haffua
scole oc 1 stwffue j closters gaard. at haffua Hwarfore
bider jac oc högelige formaner alle the gode gudz
wener Systror oc brödher the nw liffua oc framdelis
tilkommande worde thet the tesse forscriffne godz ey
forskyngre wele met köpe met byte eller j nagra-
handhe motte fraa fran for:de closter antworde wele
Hwilkit jac for min oc for myne for ældre siæl wel-
wilielighe giffuit haffuer Til mere wiisse oc högre for-
warningh. bedis jac nadig ffaders her aruidz bispes j

Aboo. Werdig herres mester pouals Erchediekns Samastadz Oc welbyrdigh manzs henrix stenssons llagmanzs j norfynne. Jncigle nidan for thette breff Som giffuit oc scriffuit æær j for:de Nadendal Annodominj 1512. [Utan datum].

Alla tre sigillen äro mer eller mindre skadade.

135.

Lagmansrätts Dom om äng och fiskevatten å Sivois Näs.

1513.

Meddeladt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Jach henrich stensson lagmann i norfynne lagsagw Bekennis och för allom veterligith gör met thetta mith nærwarendis opne breff ath then tiidh iach lagmantz tingh hwlth met almogen aff læmmo sokn i antijkais by i erligh och vælbyrdogh manss nærware iosep pederssons fogothæ paa aboo aar effter gudz byrdh MDXIII tisdagen nesth effter nyorss dagh Thaa kommæ for mich aa sattho tingæ Tæsse effter:ne fæm sworne vithnæ Som ær försth iönss longh iæppe longh Erlandh i nymmis knwth tomesson och iæppæ i gwnnilæ huilke som haffde varith paa en landzsyn i her henrich bidzes tiidh nw för XIIII aar sidenn emællom toyolaby och bænickala om eth stycke ængh och fiskæ vaten i siffwos næss Tæsse forsc:ne vitnadæ och swore ath thee landzsine mæn vore thaa, saa öffuer enss ath thennæ forsc:næ ængh och fiskevaten skulle ligge vnder bænickala gordh som thet aff aller ligith haffde, Och thoyolaboo vedersadhe thaa baade then ængh

och fiiske vaten och baado her henrich biid zför vars herre dödh skuld ath han skullæ haffwe thöm fordragh then sak och ickæ sakfælle thöm huilkit her henrich och saa giordhæ han fördrogh thöm then sak för gudz skyldh, och gaff thöm till then synekosth som han ther om kostwarth haffdæ Hwilkit ærendæ iach sköth till tæsse efft:ne tolff gode mænn som thaa i næmpdena saathe Som ær, peder kanckis mattis hirffui, niels paffuöst, Erich kaupist, mattis kaijno anders maijasth anders i thalo, morthen i kalliola Jönss vanakylæ henrich nærffwe sigfridh vannakyle och henrich wærosteen, Thee ther om Ransakadhe vitnadhæ och effter swore gijlladhæ och stadfestæ for:ne gode mænss eedh saa ath thet alleledis saa tilgongit war, som forscriffuit staar, Ty effter saadane forscriffnom skælom Ransakan viitnæ och eedhom dömpdæ iach forsc:ne ængh och fiskæ vaten i siffwos næss vnder bænickala godz obrvteligæ ath holdis vedh sex marc för mijn dom Och Thoijolabo bethale ffrw annæ sinæ kostan igen jnnan VI veker Till tæsse breffs mere vissæ och högræ förwarningh ath saa i sanningen ær som forscriffuit staar, Beder iach erligh och vælbyrdogh mann forn:de iosep pedersson om siith insiglæ met mith veterligæ lathe hengæ næden för thetta breff Som scriffwith och giffuith ær aar dagh och stadh som forscriffuit staar. [Den 4 Januari 1513].

Begge sigillen äro väl bibehållna.

136.

Fastebref å en tredjedel i Juhala by af St. Mårtens Socken.

1513.

Aftryckt efter en med originalet samtidig afskrift, i kongl. riksarkivet.

För alle tthe tthetthe Breff ffor komme kannd kenndes och kunnd giör iagh Klaws henricszon Lawgmand ij Söderffinne laagssaguu mett tthette miitth Neruarenndis opnne Breff atth åår effther gwdz Byrd MDXIII ttorsdag nesth ffor kyndellmijsse dagh tthenn tthid iagh tthing hwlltth mett almughen aff Sanckthe mortthens Sogenn ij tthaij palaby ij erligh och welbyrdigh mandz nervare Josep perszon ffoged påå ååbo Slotth och fflere gode mendz nervare tthåå komm ther for Retth å Satthe tthinngh hederlijg mand Mester powell ærcke deghenn ij åå bo och kund giorde ffor Retthe påå erlig och velbyrdigh kuindes vegnne ffru gwnnill her erick tthomesens [*Thuresons*] effther Leffwer påå wiborg om etth iorde kiöb hunn och hennis döde herre gwd hans Siell node giortth haffde mett iöns smed thenn tthid hannd vor ij viborg Somm er enn Rett tthridiung ij iohalaby ij ffor:ne Sanctthe morttins Sogenn mett alle Sinne ttillagwr och vmm egur quernne och quarnne stheder ij votthe och ij ttöre Ner by och ffierre inttet vnnd tthagen huillckid somm Loper VIII sthengher iord vtt öffuer allenn Byenn ffor CC marc peninge ij gode nöyghe huillckit iag sköd tthill de ttholff somm då ij nemnden sååtthe som er erick ij Lettonper, peder ivckas ietthe Anders kyllda, mort-

then karmmas iörinn seppele, marckus Lawrialle pouell sijmola, ionis iuttilla, henric pytty, marcus kyllila och matti halcola, tthe tthill sthode vitthnade och eptter suorer atth såå ij sånndinngen vore, och ffor:ne kiöb vor laglighe giortth och hade lag stonndeth Och tther mett tthe nu stad ffesthe, The dömde iag ffor:ne kiöp sthandigh och ffasth atth bliffwee och ffor byder huor mannde effther denne dagh detth hinder eller kuellie vid huor tthieris VI marc ffor min Dom ttill ytthermere visse högre fforvåringh latther iag mitth inndseglle henghe neden ffor tthetthe breff och beder erlig och velbyrdig mennd etc. [Den 27 Januari 1513].

137.

Qvitto å aflemnade Inventarii-Persedlar på Nyslott.

1513.

Aftryckt efter en gammal afskrift, förvarad i kongl. riksarkivet.

Jagh Tönne Eriicksszön oppå Wiborgh Bekiennes medh thetta mijtt öpne breff, Thet iagh haffuer annammett och wpboriitt, aff beskedeliigh och förnumstiig Swenn Jöns pucke, wppå Erliig och welbyrdiigh Frwens wegna, Frw gwnnill Johans dotther; wppå Sancte Olaffz borgh, thessze Effther:ne Stycker, Som wdtöffuer Jnuentarium wore, Som Först är, XXXVII lesther kornn, III lesther rogh II½ pund mynne, II½ lesth miöll 1 pund mynne XXIX lesther Haffre, VIII skerpertiner, XX hacke bysszer, V lodh bysszer, VI skeppund Saltt, 1 skippund homble, Hwilcke för:ne Stycker, Jag bepliicther meg betala thenn Erliig gode

Frw nar honn wppå Esker, Tiill ytthermere wissze trycker iag mijtt Signett Nedenn for thette breff Som giffwitt och Scriffuit är wppå Sancte Olaffs borgh Anno dominj M. D. XIII tiesdagenn nest for Sanctj Erasmj. [Den 31 Maj 1513].

138.

Räfstetings Dom om äng och fiskevatten å Sivois Näs.

1513.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Jach Sten stwre i ekesiö Riiddere swerigis Rigis forstondare Gör allom veterligith ath aarom effter gudz byrd MDXIII sancte praxedis dagh Thaa iach för Retthæ sath paa Raadstwgen i aboo nærwarendis verdogh fader igudh. her biscop aruidh, her doctor Hemmingh gadh, her knwth eskilsson her sten cristiernsson her aake yriensson Riddara, niels eskilsson ioen iönsson klaws henricsson och henrich stensson met borgemestere och Raadmen sammestedz komme för Retthæ nogræ bönder aff thoijolaby och klagedhe hwreledis erligh och vælbyrdogh qwinnæ ffrw Anna haffde thöm eth stickæ ængh och et fiiske vaten i siffwos næss ifraa met oretthæ, Till huilkit henrich stensson lagmannen strax swaradhe, sigh haffwæ giffwith ffrw annæ en dom ther oppaa met breff och jnsiglæ som tilbörligit ær, effter then landzsyn, och eedh som ther oppaa gongen var, i her henrich biidzes tiidh XIIII aar siden. Som Dombreffuith ther oppaa giffuith yter-

mera jnneholler Huilkit breff iach met forsc:ne godæ mænn Ransakadhæ; och fan thet aldelis rettelige vtgiffuith wara, Thy dömpdæ iach samme bref i alle sine articulor och puncthe fasth och vedh fwlle makth ath bliffwæ fforbiudendis forsc:ne bönder i thoijola by och alle andræ her emoth paa for:ne engh och fiskevaten for:nde frw anne ytermera hindher at giöre vedh hwars XL marcker för myn dom Giffuit och scriffuith paa aabo are och dagh som forscriffuit sthaar Vndher mith Jnsiglæ. [Den 21 Juli 1513].

Sigillet är väl bibehållet.

139.

Sten Sture d. y. Skyddsbref för Klostret i Nådendal.

1513.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Tryckt, efter en afskrift, hos *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 46.

Jach Steen stwre i ekesiö Riddare suerigis Rigis forstondare Gör allom veterligith thet iach aff swnnerligæ gwnsth och godweliæ haffwer tagith annameth och vndfongith och nw medh thetta mith opne breff tager annamer och vndfaar Renliffwis personer Sistrer och brödher i nådendals kloster medh gaardher gotz landboer och thiænnare Rörligith och orörligith hwath thet hælstz ær æller vare kan thöm medh retthæ tilhörer vdj mijne och rigesens hengn freedh beskermilssæ och forswar besönnerligæ ath hengnæ fredhæ och fordægtingæ till retthæ Tesligis haffwer iach och aff samme gwnsth och godweliæ vnth tillatiidh, samtyckth

och stadfesth alle thee preuilegiær friihether och naadher som framlednæ suerigis rigis fwlmectogæ koningær och forstondare thöm milleligæ och naadeligæ vnth och giffuit haffue i alle sinæ puncther och articulis vedh fwlle makth ath bliffwæ allaledis Som thee Jnnehaalle fforbiudendis alle ehoo thee hælstz ære æller ware kwnnæ som för mijnæ och Rigesens skuldh velliæ och skoolæ göre och lathe besönnerligæ alle fogother och krononis æmbetzmenn Sistrær och brödher i fornempdæ kloster her emoth paa personer gaardher gotz landbor priuilegior och friiheter ath hindræ æller hindræ lathæ mödhæ plasszæ æller i noker motthæ forfongh ath giöre vedh mijne och Rigesens strenge hempdh plicth och vredhæ Giffuith och scriffwith paa abo sloth lögerdagen nestz effter sancte margarete dagh anno dominj Millesimo quingentesimo tredecimo vndher mith Insiglæ. [Den 23 Juli 1513].

Sigillet är väl bibehållet.

140.

Räfstetings Dom öfver Wuorenpää Hemman.

1513.

Aftryckt ur *Broocmans* Diplomata, Tom. IV.

Jach Sten Stwre i Ekesiö Riddare, Swerigis Rigis forstondare, Giör allom veterligith, ath aarom effter gudz byrdh MDXIII. lögerdagen nesth före sanctj Laurencii dagh, Thaa jach för retthæ sath paa Raadstwghen i Aboo, Nærwarendis verdogæ fæder oc erligæ godæ mæn, Her biscop Arwidh sammestadz, Her

Doctor Hemingh Gadh, Her Knwth eskilsson Riddare, Joen Jönsson och Klawiss Henricsson, Væpnare, met borgemæstare och Raadh sammestedz, kom for Retthæ thennæ breffuisare, myn thro thiænare, Jönss Pedersson, paa sin hustrves och hennis medarffwes vægnæ, Och taladhe till Jöns Hokonsson och hans medarffwæ om en gaardh hetændis worenpæ: Hwilken gaardh for:de Iönss Pederssons hustrws fadermoder haffdæ giffwith hennis fader, Tordh Karppelaynen, för 150 mark peningæ, som han haffde henne lænth och vndsath then tiidh han thiænthe vtlendis. Hwilkit han strax met eth besegelt forwaret breff væll bewisæ kunnæ. Hwilkit ærendha forscriffnæ verdoge fæder och erligæ godæ mæn ranszakadhæ, och iach effter alles therás ransakan och Swerigis lagh dömpdæ forn:de lönss Pedersson och hans hustrvs medarffwæ forscriffnæ 150. mark, in till saa lengiæ honum forscriffne peninge-summa vorder fornögdh, och nær saa sketh ær, then betalningh giordh ær, gongæ siden till arffs, som Swergis lagh vtwisæ; forbiudendis forscriffne Iönss Hokonsson och alle andre hans medarffwæ, ther oppaa noget hindher ath giöræ, vedh hwars theris XL. mark för myn dom. Giffuith och scriffuit paa Abo, aar och dagh, som forscriffuit staar, vndher mith jnsiglæ. [Den 6 Augusti 1513].

141.

S. k. Viaticum för tvenne Pilgrimer till Rom, Compostella och Kristi Graf.

1513.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Vniversis et singulis christi fidelibus presentes literas visuris seu audituris Aruidus dei et apostolice sedis gracia Episcopus aboensis Salutem in domino sempiternam iustum et humanum esse arbitramur discretos itinerantes testimonialj assistencia licite contuerj quibus vite et morum honestas benigne suffragatur Cum igitur precensium ostensores Religiosus ac deo deuotus vir ffrater matthias olauj ordinis sanctj saluatoris expresse professus non excommvnicatus non suspensus nec aliqua interdictj macula quantum ad humanum spectat examen resperssus Necnon circumspectus vir olaus petrj ciuis opidi vallisgracie ad limina Romane curie Sanctum iacobum in compostella necnon ad sepulcrum dominicum aliaque pia loca vbi Sanctorum Reliquiæ venerantur sincera deuocione proficisci disponunt super eorum fama discreta et honesta conuersacione testimonium prebemus veritatis Idcirco omnium et singulorum ad quos ipsos casu vel proposito Eundo morando vel redeundo venire contigerit Recommendamus in domino charitatj attente cum et pro eiisdem fauorabiliterque supplicantes Quatenus ipsos diuine remuneracionis ob respectum et precum nostrarum interuentum omnj tranquillitate colligere velint in viis dirigere seu consilium et auxilium inpar-

tirj Et eiisdem esse in omnibus fauorabiles promotores Non sinentes eosdem in persona aut Rebus ab aliquo indebite contra iusticiam quomodolibet molestarj Retribucionis mercedem ab omnipotentj deo finaliter recepturj Hiis vero qui manus porrexerint illis adiutrices de omnipotentis dei misericordia ac beatorum petrj et paulj apostolorum eius meritis et auctoritate confisi XL dierum indulgencias de iniunctis eis penitenciis misericorditer in domino relaxamus Datum abo annodomini MDXIII die decimaseptima mensis octobris nostro sub secreto presentibus apposito in pendentj &c. [Den 17 Oktober 1513].

Sigillet är bortfallet.

142.

Morgongåfvo-Bref åt Anna Hansdotter, å Ljusfors med underlydande.

1514.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

För allom them thetta breff höre eller see kennis och kwngör iach ions laredzson væpnare Thet iach met godan vilie och berodhne modhe met myne næsthe frændhers och veners iaa samtyckie och fulborden haffuer giffuit och vplatit och met thette myt nærwarandis opne breff giffuer och vplather myn elskelighe husfrw anna hannes dotther till hedher och æra i morghengaffuo pa rætthen hyndersdagh liwsfors gardh met tesse epterscriffuene godz och alle tiiloogher som ær hagha och hallastadh i kwllarsta soken myardnäss i vyngaker sokn met tw torp liggendis vedher götha-

hwlt och rærsæther Ther tiil och alle myna löösören Met swa skæll ath fögher gudh thet vij affla barn tiil saman· tha skall the morghongoffuo vara barnen för mödherne och ey for fædherne kan thet och swa hændha at vij ey affla barn tiil hopa tha haffue thet thera morghongoffue som lengre liffwer och enghen aff vore ærffingie haffua thet macht eller voldh ath qwælia noghen tiidh epter ty som swerigis lagh clarligha vttricker och inneholler Tesse epterscriffne XII godhemæn vore vidh fastha i for:ne morghengaffuo Som ær mester pawal skeell domprowst i abo her arwedh lille ærkepræst samestadz mesther iacop venne caneck samestadz her henrick kyskynen prebendatus samestadz her niels i parghas och her morthen i kymytte kirkeprestha. henrick steenson iohan flæmingh gödicke nielson erick flæming ærland i nwmmis och mickel bentzson pa leesnieem væpnare och verdugh fadher i gudh biscop arwedh i abo och iosep pedherson foughte pa abo slot for vedherwara och forskila mæn Tiil mere visse och ythermera stadfæstilse ath swa i sanningen ær bedher iach for:de verdugh fadher och noghre aff for:ne erlighe och velborne godhe mæn mester pawal iosep pedherson och henrick steenson ath henghie theris incigle met myt eighit nedhen vndher thet breff Som giffuit och scriffuit ær i abo arom epter herrens byrdh MDXIIII Sancte birgitte dagh. [Den 7 Oktober 1514].

De trenne första sigillen äro väl bibehållna; det fjerde och femte bortfallna.

143.

Äktenskapsbevis för Clemet Howenskild och Anna Hansdotter.

1515.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Vij arwedh met gudz nadh biscop i abo och mene Capitulum ther samestadz iosep pedherson fowghte pa aboo slot och henrik Steenson laghman i norfynne laghsagw görom allom vetherligit och betygom met thetta vort nærwarendis opne breff at hedherligh och velbyrdugh quinna frw anna hans dotther var laghligha gifft epter the helghe kirkis Ræt och swerigis lagh och ærlighe sidhwænye met Clemet howenskyldt aff sæll omynnelse och sidhen the vore kompne tiil hopa i Ræt æchteskap afflade the en dotther tiilsammens hwlken æn nw helbroghd karsk och deyligh leffuandis ær och for:de Clemet howenskyldz æcht boren ærffwinghe som alt finland vetherligit ær æn toch gud alzmechtigh som all tingh Radher kallade for:de Clemet howenskyldt noghot tiilförende aff thenne snöde verld æn thetta for:de barn tiil verldena födth var ffor thy the mondhe ecke fwlt aar liffua tiil hopa Thetta vile vij holdha och fwltgöra met vor cristeligh eedh om eller naar swa endelighe behoff göris Tiil meere visse och vitnesbyrd lathom vij for:ne henghia vart secret och incighle nedhen for thetta breff som giffuit och scriffuit ær i abo annodomini MDXV dominica prima XL:me. [Den 25 Februari 1515].

Alla fyra sigillen finnas qvar; men pregeln är afnött.

144.

Köpebref för Klostret i Nådendal å en tredjedel af Kuusiwuori i Pemar Socken.

1515.

Efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Meddeladt, efter en afskrift, hos *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 47.

For allom them thetta breff kan forekoma Bekennomps wj Tord geeth och Sigfrid geeth borgere J Nadendall At wj met godwilia oc berodne mode. met wore hustres barns oc broders samtycke oc Ja haffuom wplatit oc salt oc met thetta wort opit breff wplatom oc sæliom Hederlige oc Renliffuedis personer Systrer oc bröder J Nadendals Closter til æwerdelige ægo Jngom til atherlösn then Tridiung wy ægom J Kwsiworis godz liggendis J Pemar soken for LX. marker Huilke LX marker wy haffuom redelige wppburit j rede peninger oc andre gode werdörom Swa at os fullelige atnöger J alla handa motto Thy affhendom wy os oc wör ærffuinge for:de godz Oc tilegnom for:dom renliffuedis personis Systrer oc bröder til æwerdelige ægo met hws. Jord. tompt. aker. oc eng. Skog. fæmark. fiiskewatn. quern oc quernstad. oc alt annad huad thet helst ær eller wara kan alzingo vndantagno som thy godze aff alder tilliget haffuom(!) eller retteligo tilligge bör Oc wore thet swa som gud. forbiude At for:de godz eller Tridiung eller nagat aff thy fraginge optanempdom systrom oc brödrom met nagan ræt Tha beplicta wj oss oc wara arffua athergiffue för the LX. mark igen eth swa got godz som

then tridiung. ær eller swa mykit jord oc j sza gode læge Oc wprette them allan then scadha the ther aff finge, Jnnan siex wikwr. ther næst wid wara Cristelige troo oc sannindh oc giffuom wj hæredzhöffdingen j huilkens hærede for:de godz ligger fulla macth. at fastfara oc. stadugth döma thetta wor köp Til mere wiisso oc högre forwarning bidiom wj werdugen fader j gud. biscop Aruidh met gudz nad biscop J Abo oc [*om*] siith Secret. Teslikis erlige oc welborne mæn lagmæn Clawess henricxson j Soderfinne oc Henric steenson J norfinne lagsagvm oc Peder fleming. hæredz höffdinge J Masko hæredhe om theris Jncigle. metdan wj ey sielff Jncigle haffuom witerlige henge vnder thetta breff Som Scriffuit oc giffuit ær J Nadendals stad. Anno dominj. M.D.XV om palme lögerdag. [Den 31 Mars 1515].

Det första sigillet är bortfallet; de öfriga tre mer eller mindre skadade.

145.

Köpebref å Jutila i Wirmo Socken.

1515.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

För allom them thetta breff förekoma kænnes och kwngör iach philpus olsson aff vapn Thet iach met godan vilia och berodhne modhe met myne næste venners och frenders iaa samtycke och fwlbordha haffuer solt och i Rætte köp vplatit och met thetta met nærwarendis opne breff sæl och vplather tiil æwerdeligha ægho Erligh och velbördigh quinne

frw anna hans dotther paa nynæs met godz iwtila liggendis i virmo sokn met hwss tompt aker och skoogh och skywll fiske vatn och alla andra syne tiillagwr i votho och torro nærby och fiærre æ hwadh thet hælst næmpnas kan inthe vndan tägha som the godz aff aldher tiillighat haffuer eller hær epter vpspörias kan for C marck swenske i sölff och Redhe peningha i swadant mynthe som nw gæfft och gongandis ær hwilke peninge iach bekænnes mech Redelighe vpbwrith haffua tiil tacke och goda nöye swa at iach hænne alleledis tackar Ty affhendher iach mech och mynom arffwom for:de godz och allom androm som ther lathes ræt ath haffua och tiileghnar for:de frw anna och hænnes arffuom och epterkomandom tiil æwærdeligha ægho Skedde thet och som gud forbiudhe at for:de godz eller noget aff ty frangynge for:de frw anna eller hænnes arffwom met noghen Rætgang tha beplichter iach mech och mynom arffwom at vedherlegge hænne och hænnes arffwom swa got godz i gen innan VI veker ther epther pa swa god leghelighet och vedherlegge hænne allan then skadha hon kwnde ther aff fongha Och giffuer iach hæredz höffdinge i same hæred ther godzet liggher myna fwlla macht at vplysa for:de godz pa treem hæredztingom och at sköta och skæla thet vndher for:de frw anna och hænnes arffwom epter swergis lagh och sedhwænie tiil æwerdelighe ægho Tiil mere visse och vitnesbyrd at swa i sanningen ær tha bedher iach ödmiwkelighe verdughe fadher i gud biscop arwedh i abo Mester pawal erkdyeckne samestadz

josep pedherson fowgthe paa abo slot och pedher fleming hæredzhöffdinge i masko hæredhe om theris secreter och incigle at henghe vetherlighe nedhen för thetta breff medhen jach ey siælffuer incigle haffuer Som giffuit och skriffuit ær i abo aredh epter gudz byrdh MDXV pa Sanctj ambrosij dagh. [Den 4 April 1515].

Biskopens sigill är afnött; de tre öfriga väl bibehållna.

146.

Wittnesbevis i ett tvistemål emellan Birgitta och Anna Bitz.

1516.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For alle The dande mæn Thetta breff hender ffore at koma Bekennomps wj epterscriffne gode mæn Magnus Jonsson Closter ffowgte J Nadendal Erland j nwmmis Oc knwt Thomasson wepner met wort nærwarandis Opne breff At oss ær witerligit nw om Sancte Henricx tiid bleff eth aar Tha kom Erlig oc welborin quinne hustrw Birgitta knwt bidzces epterlewerska gud hans siele naadhe Oc taladhe til Erlige Oc welborin quinne ffrw Anna hansdotter til om tree hesta Huilkit thet ær oss witerligit At knwt biidzce han gaff Her henric biidzce the hesta Then ena war sza gode som XXX marc wppa thentiid oc then annan sza god som XII marc Oc then tredhie sza gode som VIII marc oc eth gamle Stry oc II gamwl rytthy Som knut biidzce hade ridhit J mange aar tilförende

met Ær oss oc witerligit at her henric bidzce gaff knwt biidzce jgen thentiid knwt biidzce gaff her henric biidzce the hesta Tha gaff her henric biidzce knut biidzce III lester Rogh oc tesse goffuor war gongin them j mellan wel j XII aar ffor æn hustrv Birgitta kom j knwt biidzces sengh Jtem then tiid wiikx gard war brent Tha gaff her henric biidzce knut biidzce IIII köör oc II par wxe oc II hesta. then ena sza gode som VI marc, oc then annan sza gode som fæm marc, och II stora kwlgryte Jtem haffue wj oc spoort at hustrw Birgitta haffuer talad til ffrw Anna om eth spaan.. oc sölf hattebandh. oc en skena. oc eth korill band. Jtem thet spanet oc thet sölff hatte bondet thet köpte her henric biidzce wtoff Longe Jonss olaffson babensse ffor XVI marc, gamble ortoger oc om then skenæn hustrv birgitta talade til ffrw Anna gaff knut biidzce Erland j nwmmis ffor en blackot hesta han köpte Jtem teslikis om thet korelbondet Som hustrv birgitta taladhe til ffrw anna thet fik her henric wtoff sin kere modher Jthem teslikis tha her henric biidzces hemkom öol war oppa Nyenæss tha talade her henric biidzce oc Olaff jonsson til hustrv birgitta om wiikx gard. Huilkit hustrv birgitta sagde at thet war lageligit byit them j mellan oc hon ther oppa breff haffde Huilkit her henric biidzce oc olaff jonsson ther wppa eskade oc wilde see thet forde breff Huilkit hustrv birgitta hon swarade the sculu aldrige ffaa see Oc thet scal aldrig koma ffor theris ögon sza lenge som the leffua Huilkit her henric biidzce oc olaff jonsson swarade at the aldrig wore wtoffuer thet bytet oc

aldrige samtycktt oc aldrige sogho the breffue Oc aldrig theris Jncigle kom ffor theris breff oc alder jngen beffalning haffde wppa theris wegne giffuit oppa thet forde byitet antinge Biiscop koort eller nogon ffor thy at godzet war byit laglige them j mellan Eric biidzce oc Claws biidzce vtan biscop koort han hialp knut biidzce ther met ffor thy at han war til manne komen oc her henric biidzce war eth baarn Teslikis talade her henric biidzce oc olaff jonsson til hustrv birgitta om XV^{c} marc Som the wore til acters oc knut biidzce war them laglige skyldoger fförst for Boscapin och hele bohaget wppa wiik Teslikis at knut biidzce hade her henric biidzces godz j Sza mange aar j syne wærie ffor Tesse saker bleff knut biidzce her henric biidzce skyldoger XV^{c} marc, Som her fore scriffuat staar ffor wtan the III lester Rogh Som her henric biidzce gaff knut biidzce ffor the hesta oc wore ther offta gode mæn offwer oc wilde forliika them oc greep thet alder jngen gode ænda Jtem ær oss oc witerligit then tiid hustrv birgitta hon solde her henric biidzce Wiikx gard. oc Rwggenool oc Engilsby ffor XI^{c} marc, Som thet war henne giffuit J hennes Morghon goffuor met boo oc boscap Som thet stood. Sza sculde her henric biidzce oc haffua tha han köpte sza war oc theris widertaal Teslikis bidie wj sza gud til hielpa At sza j sanning ær Som her fore scriffuit staar Oc framledis wilia holla met wor eedh om behoff kan göras ffor thy wj folgde them dagelige epter oc then födde oss wpp wtoff barnedomen Thy ær jngen j thetta her Landhet

Som bettre weth wtoff thetta her ærendet æn wi tree for:de mæn Som mangen dande mæn ær witerligit her j landet at sza j Sanningen ær Til ytermere wiisso oc witnesbyrd Tryckom wj worom Jnciglom nidhan ffor thetta breff Som giffuit oc Scriffuit ær J Nadhendall om Conceptionis Beate Marie wirginis Anno dominj Millesimo quingentesimo decimo sexto. [Den 8 December 1516].

Alla tre sigillen äro väl bibehållna.

147.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å ett Hemman i Askaïs by af Lemo Socken.

1517.

Meddeladt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Aftryckt, efter en afskrift, hos *Lagus*, auf. st. 8:o; Häft. IV, s. 49.

Vitherlikit och kunnockt vari allom Thöm thetta breff höra see. Eller Læsa at Jak Anna lywngisdotter Magnss nilssons aterleffua Haffuer af berodna modhe oc goduilia Epter flere myne weners samtykkio oc raadh giffuit eth godz. liggiandis i llemmw soken j Askas by vnder Nadendals closter til Æwerdeligo ægho. ffor. myns elskelige dotthers Cristine Magnssdotters prowento oc mædgifft Huilkit godz ær myn morgon goffwor och ær gamalt frelss. Thy afhender Jak mik oc mynom arffuom for:de godz Tilegnendess thet for:do Nadendals closter met allé thess tillagor i Tompt Aker engh skogh fæmark fiskeuaten qwærn oc qwarnestade nær by oc fierre alzingo vndantagno som thy godze nw tilhörer eller aff aldher tilhört haffuer oc rættelica

tilhöra bör Til mere visso. oc witnisbyrd. Bider Jak werdighen fader i gudh Biscop Aruid biscop i abo om sith secret. Erlige oc vælborna men Clauiss henrekson. llagman i Soderfynne. Henrich stensson lagman i Norfynne lagsagu Gödich nilsson oc Erland andersson wæpnara At hengie theris Jnsigle nidhan for thetta breff. Som scriffuit ær wid förnempde Nadendal. Arom epter gudz byrd. Tusande ffæmhundrat pa sywttende are Sancti Ansgarij Dagh Episcopi et confessoris. [Den 4 Februari 1517].

Det första och fjerde sigillet finnas qvar, ehuru afnötta. De tre öfriga äro bortfallne.

148.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Reinilä Hemman i Wemo Socken.

1517.

Aftryckt efter original-permebrefvet, förvaradt i kongl. riksarkivet. — Meddeladt, efter en afskrift, hos *Lagus*, anf. st. 8:o; Häft. IV, s. 51.

Alle the dande mæn thette breff forekoma kan Bekennes Jac katherina Pedersdotter Jeppe olafsons atherleffue J sawilax thet Jac met myn kere mages lasse tomesons j Cappelstrand oc met myn eneste dotters Birgitte forde lasse tomesons hustrvs samtyckio jo oc godewilie haffwer wnt giffuit oc wplatet oc nw ginstan met thette mit opne breff wnnar giffwer oc wplater gud oc sancte Birgitte j Nadendal mit fast frelse godz Reynila liggande j Wemo sochen til æwerdeligo ægo met all tess godz tilægor intens vndan tagno, som aff alder tilligat haffuer eller tilligge kan,

Ingom til atherlösn Huilkit godz ær scattat til CLXVI marc swensko epter Stocholms mynto Scal oc allom viterligit vara, at myne forældre gud theris siel glædj, hade fordom thet for:ne reynile godz til pant sat welbyrdig man Peder lille ffor LXXX marc swenske, oc ærlig Swen magnus olafson, Hartwig Jopsons tienere ffor fæmtige marc suenske Oc epter thet jac formecte ey löse aff the for:ne gode mæn thet godz igen tha haffua Systror oc bröder j nadendal met myn samtyckio löst offte for:ne reynila godz aff for:ne Erlige mæn Oc epter at mic brister X marc sama godz forbæterning Bekenes Iac mic nw haffua vpburit aff Erlig Jonffru Syster margareta jonsdotter abbatisse oc aff broder Peder Confessore oc aff systror oc bröder ther sama stadz, the for:ne X marc swenske j yterste bittalning til gode noge Oc wppa thet jngen ther epter scal haffua mact oc til felle oc [*at*] ytermere ther om clandre, Oc til mere wisse witnesbyrd, oc högre forwarning at sza j sanninden ær Bedes Jack Nadig ffaders biscop Aruidz j Abo Erlige oc welbyrdige mens Cristiern clauussons hoffuidzman wppa Abo Henric stensons lagman j norfinne lag sagu oc peder flæmingx hæredzhoffdinge ther sama stadz Incigle hengie nidhan aa thette breff Som giffuit oc scriffuit ær J Nadendal Anno dominj Millesimo quingentesimo decimo septimo fferia sexta proxima post dominicam letare Jherusalem. [Den 27 Mars 1517].

Alla fyra sigillen äro temligen väl bibehållna.

149.

Rågångs-Dom emellan Nynäs och Kurkila i Nousis Socken.

1519.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Jak Hinrich Sthensson Lagman J Nörrefynne Lagsagw Bekennæs ok allom vittherligeth gör met thetta mith næruarendes öpne breff ath then thiid iach Laghmanthz ting hwlt met Almogan aff Nowsiis sokn J repola by J neruare Erlig ok velboren man Pedher fleming hærithzhöffding ther samma stadz Ok velboren Sven Erik fleming Landzffogathe Jbidem Annodomini MDXIX Lögerdagen nesth fföre sancte hinrichz Dag om vinthren Thaa kommo fför mig thesse æpther:ne Landz Syne mæn som hade variith oppa en Landz Syn i mellan velboren man Jöns Larensson pa Nynes ok nagre böndher aff Nowsijs sokn vppa kurkila tompta Stadh ok thes eger Liggiandiis Jnnan IIII rar Som ær fförsth Mans Jönsson. Jöns pawælson. Pedher villilæ. Knwth swenilæ. Clemet pyhæranta. Tomas i Laulas Matthes kyffuiærffui. Jöns stryck. Pawal Layttis. Jacob Lawtta. Clemeth Layttis. Pedher Ladingo Tesse fför:ne synemen vithnade ok sworo ath thesse æpther:ne rar ære retthe rar om kring ganganbis all kurkila skogh ock marker Som ær fförste Pakastenaydankulma. Koskenkallio. Lechtenmeki. Ok vadenwaynionkulma och then skogh Innan fför:ne rar hörer till Nynæs gardh vndanthagandis the enger ok marker som Clawes deyns ærwingiæ æga Jnnan fför:ne

rar alt gammalt ffrelse met Nynæs som the aff aldher met Laga skipthe ffangiith haffwa them skulu the hwar i Sin stad nywtæ bruke ock beholdhe swa her æpther som fför vthen all Skothzmal hindher ellir hiælperæde Ock nagre böndher haffde rötth ther enger och veldhet siik tiil Jnnan fför:ne rar Hwilkiith ærende iagh skötth tiil thenne æpther:ne XII som thaa i Nempdenne satho Som ær fförsth Sigffriid repola. Hinrich vetka. Jöns mahala. Michil Layos Jöns pauki. matthes kodiola. Clemet mahala. Pedher hyrkoy Erik hinszi. Matthes köllo andhers kaurila ok hindrich petherla the ther om ransakade vithnade ok æpther Swore giillade ok stadhffesthe fför:ne synemens ransakan ock eed, ok fför:ne rar fföre retta rar om kringh gangandis fför:de skogh ock torpe stadh allelediis som fförskriffuit star. Thy æpther tessom fför:nom skælom ransakan ock eede. Dömbdhe iach fför:de Jöns Larensson tiil Nynes gard thenne fför:ne skogh ok tomptta stad innan fför:ne rar allaledes som fförskriffuit staar obrvttligit ath haldes vid VI march fför min Dom, och tesse æpther:ne hwar there sak tiil XL mark fför veldhe och betala skadhen igen met aarswexthen och Synekosthen Som ær Matthes mattila ok Matthes ræpi Tiil tesses breffues mere viisso ok högre fförwarrningh ath swa i Sanning ær som fförskriffuit staar bedes iach ærlig och velboren man fför:de Peder ffleming om siit Jnsigle met mith vittherlige Latha hengia nedan fför thetta breff som scriffuit ock giffuit ær aar dag och Stad som fförskriffuit staar &c. [Den 15 Januari 1519].

Begge sigillen äro bibehållna; men något afnötta.

150.

Gåfvobref till Klostret i Nådendal å Öudd i Halikko Socken.

1520.

Aftryckt efter originalet, på pergament, förvaradt i kongl. riksarkivet.

For allom them thetta breff Hender fore koma Kennes Jach Margaretha mattzdotter medh thetta mith nærwarandes opne breff ath jach medh godhen wilie och berodeth modhe vnth haffwer och giffuit och med thetta breff vnner oc giffuer j gudz och sancte birgittes heder vnder Nadendals closter for myne foreldres oc myna siel til Birgitte oloffdotthers prowente oc ingang samestadz, alt mith godz ööwd J halcko soken liggiandis medh allom tillagom j wotho ok torro nær by oc fierre engo vndentagno som thy godzeno aff alder tilligat haffuer eller her effther spöries kän Thy affhender jach thet fornemde godzit mech oc mynom erffwingom oc tilegnar thet medh allam(!) ræth Nadendals closter til ewinnelige ægha Til ytermere visse ock bætre forwarningh bider Jach werdighen ffader j gud Her Aruid medh gudz nad Biscop J Abo Strenge riddere Her Alre Öriensson Erlig oc welbyrdig man Knwt erichson lagman j sategwnne lagsagw Henge theris Jncigle nedhen for thetta breff medhen iach ey sielffuer incigle haffuer, Som giffuit oc scriffwit ær j Abo Anno dominj Millesimo quingentesimo vicesimo Sancti Mathie apostoli dagh. [Den 24 Februari 1520].

Af de tre sigillen är ett afnött och tvenne utfallne.

151.

Inventarium öfver Statens tillhörigheter på Kastelholm.

1524.

Aftryckt efter originalet, på papper, förvaradt i kongl. riksarkivet.

Anno Domini MDXXIIII:o Ottha dagar fför sancte katherine dagh Thaa anammadhe jak jwar ffleming thetta epterscriffne Jnuentarium på kastelholm wtoff hinric iönson

fförst ij ffatthebured XIIII vnder bolster ond ock godhe, IIII gamble hwffddhä bolster, XX wth gamble höijande, 1 gamble veggebonad y tw stycken, 1 gulskyns Senkä dyna, VI gulskyns höijande, 1 gambla gulskyns täken, XI rior, ond ock godhe, VIII weper, VI gambla tepen, VII gambla åå klädhe, 1 skynffel, IX bord dwkar, ond ock godhe, II hand kledhä, IIII par lakan, 1 gamal lädher lakan, 1 lyus staka met IIII pipor

Jtem y krwt hussed, 1 tunna lööst krwt, ½ tunna körna krwt, ½ tunna swaffuel VI styckia bly, en lithen mortare

Jtem ij flesk hussed C ock XX sidhe flesk, L. nöthz fal rökt köth, L. rökt ffoor, L. salt grönt nöth, C ock L. salt grön ffoor,

Jtem y ffisk hussed XXIIII Cloffua spiket fisk, II decker lwdhna huder, 1 deker gethskyn, III deker ffoor skyn

Jtem y ssmör hussed, VIII tunnor smör, I½ fath jern, I½ tunna salt, y kellaren II lester öl

Jtem ij möl hussedh, 1 pund skat mööl, I½ pund spise mööl, ½ lest rog, IIII pund korn, II lester bröd,

Jtem y stecker husset, III käszlar, VII grytherr små ock store, 1 brand jern, 1 stecke spet, 1 brand jern, en ketiil, en gryttha Som war wppa jakten

Jtem VIII steen byssor, XL skerpatinär, ond ock godhe, II dwsen teel haker III dwssen andra hakar,

Jtem 1 smed redskap, 1 bryge redskap, XX swyn viid slotiid.

Jtem y ladhw gorden viid slotiid, XXV köör, V vng nöth, XVI ffoor II werk hestar

Jtem y annan ladhw gorden kermwndö, XXVI köör, IX wng nöth, XVIII ffoor 3 arbetis skyuth

[Den 18 November 1524].

152.

Konung Gustaf I:s Jordbref å Saaris gods i Wirmo Socken.

1529.

Aftryckt ur Riks-Registraturet, för åren 1529—1531; bl. 1.

Vij Götstaff &c, Göre viterligit medt thetta vårt opna breff att vij gunsteliga såldtt och vplatit haffua vår tro mann iachim fleming tw iordtgodz liggendis vti virmo sokn i finlandt benämpde store saris och lille saris före trehundrade marc ort. i gull medt så förordt, att huar thet kann beuisas att samma gotz äre bätre än förna trehundrade marc, thå skal förbeda iachim vederlägge osz så mykit som gotzen ära högre beskattade före, och medt så skäl att then pensio som pleger årliga vdtgöras til vårt cancellerijs

behoff vtåff för:na virmo kyrke bliffuer aldelis oförkrenkt, åff huilcko gotz annat thera haffuer her til dags legat vnder virmo kyrke och annat thera vnder biscops bordet, och nw ära osz lagliga tilfalna effter then ordinantia som senest beleffuat vart i västrås att cronones räntta skal förbätras medt kyrkernes och clösters räntta, Så effter thet för:na bettalning är osz kommen redeliga til hånda åffhände vij osz och vårom effterkomandom för:na gotz, och tilegne them förbe:da vår tro mann iachim fleming och hans effterkomandom rättom arffuingom medt all then del ther tilligger och åff åller tillegat haffuer både i våto och i torro ingo vndan tagno til euerdelig egho, och huar rikesens konung i framtidher tesse förbe:de gotz vilde igän haffue, thå skal hann åter igän bettale för:de iachim eller hans erffuom så månge päninger i gull som vij nw opburit haffuå, Förbiudendis ther före allom åndeligom och värdzligom för:na iachim her emot något hinder eller forfång att göre i någon måtto vedt vår ogunst, Tess til visso &c nyårs dag &c 1529.

153.

Bref från Konung Gustaf I till Anders i Norra Finland.

1529.

Aftryckt ur Riks-Registraturet, för åren 1529—1531, bl. 38 v. Har der öfverskriften: *Till Anders i Norrefinlandh.*

Wår &c Skall tu wettha Anders att thesse breffuisere Mårthen och Jacob i Kosces wåre fatige wndhersåthe haffue warit för oss och klaghelige giffuit tiilkenne huruledis tw haffuer aff hendt thom wthan

lag oc lagha-doma en eng oc ther wtöffuer thagit wthaff them några penninga thom the kalla köpmandz penninga wetta wii ecke medt huad skell &c Hwar förre wele oc biude wij tiig strengeliga att tw lather them få igen forne äng så och the köpmandz penninge tw aff them olaglige tagit haffuer, så frampth wij icke skole late straffe ther wtöffuer som tiilbörligit är wij haffue sett tiig tiil att tw skaltt skicke lag och rett för then fatiga oc icke så öffuerfalle wthan laghadoma som wij spörie tw stedze gör Huarförre giffue wij tiig nw medtt thenne wår scriffuelsse förwaring att tw icke mera så handler haldä oss tiil en willig almoge som wij tig tiiltrott haffue oc icke en genstortigan som well hende kan aff sådanna olag wij haffue oc förnummit att i then befalninghen en lensman som icke fast förstondhen är oc är öffuerdadigh, latt then wtaff och sett ther en annen tiil, så wij icke få flere resor klagemål så öffuer tiig eller honnom Ther wtinnan tw jngen försymelsse tag Gud &c Aff wort slott Stocholm philippi & jacobi arom &c MDXXIX. [Den 1 Maj 1529].

154.

Bref från Konung Gustaf I till Biskopen och Domkapitlet i Åbo.

1529.

Aftryckt ur Riks-Registraturet, för åren 1529—1531, der det förekommer bl. 61, med öfverskrift: *Till Biscop Mårthen samfeltt medt Capitledt i Aboo.*

Sincero nostro fauore premisso Käre her biscop Mårthen och j gode men flere wij haffue wndfongit

eders

eders scriffuelsse medt thet sölff och the peninge som i saman sankadt haffue oss tiil godhe wtaff sticthet medt thesse breffuisäre eders medtbrödre Mester peder syll her Anders Jacobi, Sza tacke wij eder gunstelige för then weluillighett j och mene klerkeriedt oss i then måthen beuisth, Huar wij kune wette eders och there gode beste igen, göreui altiid gerne, Ythermere som i äre begären och bönfalne tiil oss i sama eders scriffuelsse atuj wilde stadfestä thet wall, som *(j)* haffue giortt wm for:de M: peder siil tiil Erchedächäne dömedt och the andre gode men tiil the andre prebender och Canonier som lösse äre, äre ui well tiil fridz och benegne på thenne tiidh, så att huar måg haffua och behollä then prebenden som han är kommen tiil, men effther thenne tiidh när som hende kan, att Canonier eller prelaturär lösse bliffue, weleui ati oss ther wm tiilkenne giffue och åtspörie lathe, huem wij sådanna gäld prelaturer eller Canonier ärne wele, synnerlige effther i wette effther westerårs Recessz thet så Jnneholler, Huar wij kunne forsee eder och gode men flere tiil tiilbörlighen oppehelle, äre wij ther wel benegne tiil, så att Cristi lärdom och thet helge Ewangelium måg förkunnat wårde, The annen gäldh på bigdana äre, ther wår kon:ge presentå, icke tiil är, lathe wij ske att bispen forsee the som for:de westerårs Recessz och ther om Jnneholler, Thet i haffue latedt oss förstå munneliga igenom thessze edre medbrödre mester peder sijll och Her anders, wm then årligä taxen wij haffue skole

wdaff Capitledt, att honn mågh gå wthaff alla prebenderne som ther äre, är oss icke emoth, wthän wele att så ske skall, Huar någher prebende är i wår gård eller Camare som taxeres skall, är oss like Huadt honn tiilbörligit ther hoss eder taxeres och taxän föllier suman eller slå så mykit wtaff i wår Camar som taxen wara skall, effther som wår förre breff ther wm wttrycke, Ther wij kunne wette och Rama alles eders beste och gåde gagn igen i lengden, göre wij altiid gerne Gud eder medt befalendis

Månedaghen för-barnabe

[Den 7 Juni 1529].

155.

Bref från Konung Gustaf I till Raseborgs Län.

1529.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1529—1531, bl. 77.

Wij etc Hellse eder Dannemen alle osz elskeliige tro wndherszåther som bygge och boo wdtj R. kerlige med gud och wåre nåde Kere wenner wi haffwe förnummith hwruledis nogra wdtåff edher haffua begynnth fasth öffwertredhe thet förbud szom wi haffue giorth om segladsz till Reffle Såledis at the haffue wthen vårt eller wår tro mandz loff eller minne, förth tidth alla hånda varor som the åstad kunne komma szå förwndrar oss storlighe huar vtåff i haffue tagid edher sådane dierffhet medhen i haffue ther om platt jnted lathet oss förståå tillförende Viliendis oc biudendis atj med thed allra första skicke hiith

till oss nogra edhers fulmynduga som kunne lathe oss förstå för huad saker skuld i kunne jcke ware thet segladz förwthan och måghe edhers fulmyndughe wara förtenckte at fulfölie thet klagemåll som the i nesth förlidne höst hade paa wår tro man och rådth her Erich fleming Ther förinnan att samma edhers senningebudt komma tith till Rasborgx leen i ghen hedhen frå oss wele wi och strengelige biude at jnghen brukar nogedt segladtz till förde Reffle wid liiff och godz tilgörendis Her wdtinnan vi edher föruare Edher her med gud beffallendis Åff Stocholm, Sancti botolphi dag. [Den 17 Juni 1529].

156.

Förening emellan Konung Gustaf I och Biskopen i Åbo om Biskops-Inkomsterna.

1529.

Aftryckt ur Riks-Registraturet, för åren 1529—1531, bl. 107, hvarest handlingen förekommer, med öfverskrift: *Thenna contracten giordis på nytt emellam wår käriste nådiste herre oc Bispen uff åboo.*

Wij &c Göre witterligit at oss elskelig werdugh fadher bisp Morten i abo haffuer nw aldeles waridt i wår nöije för then pensionem som han skulle giffua oss vthaff abo bisps bord i thetta förledna år, Och haffue wij på nytt met honum så foreent oss met thetta år som nu inne är, at han oss skall giffua för samma pensionem, VI lester korn, VI lester rogh, och IIII lester haffra, IX lester smör, III lester lax, X skippundh gedder, och M marc peninge, Huilkit alt han skal latha komma hiitt til Stochholm förutan kor-

net och roghen. thet skal han sälia i finland och latha oss fåå peningana Tess til wisso at wij så offuer eens vordne äro &c.

[Datum är icke utsatt. — Näst föreg. bref i Registrat. är dat. den 7 Juli 1529].

157.

Bref från Konung Gustaf I rörande ingrepp mot Biskopens i Åbo Löneförmåner.

1529.

Aftryckt ur förutnämnde Riks-Registratur, bl. 107.

Wij &c Göre witterligit at effter wij haffue förstondit at i abo bispsdöme begynna monge sitia biscopenom ohörughe och icke wilia så redeliga göra honum vth then deell som the aff rette och aff aldir plictuge ära vth at göra, Och teslikis falla somlige til met åffweruold och wilia tagha bisps bordit i frå någon fiskerij. engiar. och andra ägedelar som ther aff aldir vnder leghat haffua vtan all lagh och rettgong, huilkit oss doch ingalunda står til at lidha, Therföre befale wij och biude wåra fogtar och förläningxmen kring om alt abo stikt at the honum behielpuge ära til lagh och rätt, och icke låtha honum offweruold vpå gåå aff någon man widh wåra ogunst Tess til wisso at så wår wilie och befalning är &c

Jtem skreffz monss swensk til om en öö benempd Mölö som wår käriste nådigste herre haffuer vnth bisp Morten til engebol vnder biscopsstolen

[Utan datum. — Se ofvan].

158.

Bref från Konung Gustaf I om Nya Korets i Åbo Ränta.

1529.

Aftryckt ur förutnämnde Registratur, bl. 107 v., hvarest det har till öfverskrift: *Thetta Effter:na breff fik Mester Jacob i åboo. på nye kors Landbor.*

Wij &c Göre witterligit at wij befalet haffue och met thetta wårt opna breff befale thenne breff-uiszare Mester Jacob wenne nye kors landbor i Abo, them regera, och oss godha redho och rekenskap ther aff göra Thy biudhe wij alla samma landbor at the honum och ingen annan på wåra wegna swara til all then deell som the aff sidwenione plictige ära årliga vth at göra, Huar och någhor menar sigh haffua rätt til någon aff the godz och wil them clandra eller igen tagha, wilie wij och strengeliga biudha ath then som thet will göra, skal förste lata sigh giffua en vtscrifft aff breffuen som ther på giord ära Huilken för:de Mester Jacob honum icke neka skall och sidhan taghe beuisning at han är rette och neste byrdeman, Och komme sedhan ther met til oss, at wij thå måge ther om göra och låta effter som oss syness redeligit wara, Annerlunda ryckia och kippa något i frå för:da nykors rento förbiude wij strengeliga huariom och enom widh wåra wredhe och ogunst Tess til wisso &c

[Utan datum. — Se N:o 156].

159.

Bref från Konung Gustaf I om Töfsala Kyrka.

1529.

Ur oftanämnde Registratur, hvarest det anträffas bl. 107 v., med öfverskrift: *Tetta Efterna breff fik mester Jacob J Abo på Töffwesala kirke.*

Wij &c Göre witterligit at wij vnt och tillatit haffue at Töffuesala kirkia bliffuer her effter liggiandis vnder then prebende i Abo som hon aff åldir leghat haffuer huilken prebende nw haffuer mester jacob wenne, effter wij wäll förstandit haffua at prebendan elles förlegges huar samme kirkie ther icke til ligger, thet wij doch icke letteliga tilstedie måge, Doch så at her michell som ther nw sitter teckis sitta ther qwar och göra then taxan vth som ther aff plägbar aff aldir vth gåå, skall thet honum tilstadt warda, effter wij honum samma kyrkio förlänt haffue, huar han och icke thet will, befale wij biscop Mårtin och Capitlet giffua honum itt annat geld ther han medt belaten är Tess til visso at så wår wilie är &c

[Utan datum. — Se N:o 156].

160.

Bref från Konung Gustaf I till Herr Mickel, prest i Töfsala.

1529.

Aftryckt ur förutsagde Riks-Registratur, bl. 108.

Wår &c Som eder förtäncker her michel at wij förlänte eder Töffuesala kyrkia, så wåre wij doch ic-

ke så well vnderuiste i thet ärandhet som well behöffdis, vtan haffue nw förståndit, at huar i skule sitia ther frij för then taxa som ther bör gå vtaff, förleggis ther met en canica prebenda, thet wij doch icke berådde äre at skee skall, Therföre effter wij haffue förda kirkio eder förlänt, äre wij til friidz at i then behålle, men then taxam som ther plägher affgå vnder canica prebenden then moste i giffua vth huar i thet icke göra wilie, haffue wij thå befalet biscopen och Capitulit at the skola besöria eder met itt annat geld ther i well skola wara met belatne Her medt &c

[Utan datum. — Se N:o 156].

161.

Bref från Konung Gustaf I om återställandet af några kyrkogods åt Erik Skalm.

1529.

Meddeladt ur oftanämnde Riks-Registratur, bl. 108.

Wij &c Göre witterligit at wij haffue vnt och tillatit at oss elskelige Erik Skalm borgare i Abo på hans hustrws och hennes brödhers wegna må och skall kennas widh thenna effterscriffna gotz som leghat haffua vnder nyekoren i Abo Som är, Siwsholm i Töffuesala soken, Vckilax j Vemo, Vallas i virmo, öffrawentila i lundo, kiruela i Nummesby i Nowsis soken, och kaukorla i Saw, Doch så at han skall först wittra sin bördh på tingit såsom Vesterårs Recess inne håller Tess til wisso

[Utan datum. — Se N:o 156].

162.

Bref från Konung Gustaf I till Erik Fleming.

1529.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1529—1531, bl. 109.

Wår &c wij haffue förnommid her Erik tessze fatige mendz wtskickade aff hele Raszeborgx län margfallelige klagemåll i huilke the öffwer alt klage wtöffwer eder atj älthä thom i frå theris rätt wndseije och plåge thom för thet at the klaga theris nödh in för oss som tilbörligit är, basten och binden thom olagligha och plåghe så hardelige, at the haffue gååt somlige fredlösze en helan winther i skoghen för eder och eders tijenere, och befrychte sigh thet än nw så skee, nar the hem komma effter thet the haffue icke fwnned eder her hoss oss tilstädis, atwj hade skilt sakerne eder emellan, som the stempde wåre at swäre eder &c Så effter eder wäl witterligit är at sådana öfuerwelle reknas i laghen för edzöres brott, och oss ständer icke til liidhe atj then fatige så swåre ofuerfalle skole met olagha skatninger. gestninger. hestestånd och annan dell som både owanlighen är, och oskelighen. baste och binde thom wtan lagh och rette. driffue thom i frå theris faste fädherne godz och äghor, och lathen thom gåå fridlosze som the oss haffue scrifftelige latid til kenne giffue, både på theris eghna wegna och så på then mene mandz wegna i läned, weleuj och förmane atj rette eder sielffue i tesse saker och alle andre latendis thom bliffue widh theris gamble årlige skatt och gestninger effter thenne dagh,

som i för gudh och oss answare wille, nywthe friidh och bliffue widh theris egid, så frampt wij icke skole nödgas til at skicke anners wm then förläningh, wij haffue vnderuist thom at the och mene almogen skole göra eder på wåre wegna, all then rätt och rettughett som the aff aldir årlige plictuge äre, thet the och gerne göre wille, Och förlathe then Reffuelske seglass så lenghe wårt förbwd ståndher, ther the sigh och tilförplictad haffue, och then mene man som thom wtsendt haffuer, Doch klaghe the at then köpstad i begynt haffue widh Raszeborgh Ekeness benempd, är eder mera til gangx och profiit än landene, och theden är offtermerä segelth i Jaar til Reffuele wtj wårt förbwd, än aff thom på landet boo, thet wij och icke förmodet hade. och säls thom ther på dyreste peningen all then dell the haffue skole, Huarföre är wår wilie atj eder vtj thenne saken och så skicke willen emot then fatige i then landzende, hollendis wårt förbwd wm seglassen så wäll som then mene man, wm j thenne stadhen ther anners behålde skolen, skaffande oss en willigh almoghe som wij eder til troe, och lather tesse fatige icke nywthe thet onde som tilförende skett är, at the warid haffue för oss beklagendis there nödh, Huar anners skeer nödgas wij skilie eder i frå then förläning Gud eder &c.

bl. 109 v.

Jtem effter wij haffue förnwmmit her Erik at the fatige men i thenne landzende haffue seglad för stora nödh skull til Reffuele at the icke swelthe skulle

ihijell, Thå är wår willie atj inthet beskatte thom för thet som skett är, Når wij framdelis fåå bettre ransakad ther wm, huad the seglad haffue för nödh skuldh eller treske, weleuj sielffue tencke till at straffe ther öffwer &c.

[Utan datum. — Se N:o 156].

163.

Bref från Konung Gustaf I till Allmogen i Raseborgs Län.

1529.

Meddeladt ur nyssnämnde Riks-Registratur, bl. 109 v.

Wij &c Helsse eder Dannemen alle som bygge och boo J Raszeborgz Län kerlige med gudh och wåre nåde kere wener wij haffue förnwmmit eders margfallelige klagemål som i haffuen latid oss til kenne giffue met thenne otte bönder eders sendningebwd thom i haffuen emot eders slotz herre her Erik fläming både wm olagha gestningh skatt hestestånd och annan dell &c Så efftcr wij warkunnas öffwer eder fatigdom som i oss haffue latid föregiffue, haffue wij scriffuit förne her Erich fläming skelige och alwarlige til at han skal skicke sig emot eder som skäliged är och lathe eder blifue wid thet som gamalt och fort hafwer warid bade i skatten och gestningen och såå hestestånden och skall ingan eder oförrettä effter thenne dagh som oss hoppes han och göra wårder Huarföre biudhe wij och eder atj honum på wåre wegna höruge äre och lyduge wtgörandis all then dell som rätt är effther eders årlige wane wtskulder som

tesse otte eders fulmectige oss på alles eders weghne wtloffuit haffue, och förlather at seglaa til Reffla stad såå lenghe som wårt förbudh står thet wij icke för lithen saker vppa budit haffue oss hoppes atj thet well göre kunne och söke eder berningh annerstadz i liffland vtan edar skadhe

[Utan datum. — Sc N:o 156].

164.

Bref från Konung Gustaf I till Jakob Fleming.

1529.

Meddeladt ur samma Riks-Registratur, bl. 138 v.

Wår- &c giffue wij tigh tilkenna Jacob att stoor clagemåll är kommen för oss på tigh, ath tu i then förläningh som wij tigh vndte brukar mykit orätt och offweruoldh, tagher bönderna i frå aker engh sädh höö och huad tu kan offwerkomma vtan lagh och rätgångh, för huilka sak skuld bönderna bidia för gudzskull att the mågha komma vnder Abo slott igen, wilie wij och strengelige biudhe att hues tu haffwer taghit them i frå olaghwunnett att tu få them igen och latt huar beholla och bliffwa widh sitt til tess tu haffwer them noghen deell affwunnet met laghen jnd för the domare som owildugha kunna wara i saken, epter tu est ther sielffwer hæredzhöffdinge och äst vtan twekan wiildugh i thin eghin sak, haffue wij och förståndit at tu äst sielffwer Länszman i thin förläningh, thet ey heller mykit betämer sigh, För thenna thin misbruk skull haffwe wij nw scriffuit Moenss swensson til at han skal kennas widh samma thin

förläningh åther vnder Aboslott jgen, besynnerliga til tess tu haffwer herutinnan giort thin redeliga vndskyllingh, Och willie wij at tu lather the fatiga men bliffua ofägdadhe så frampt wij skole förlika oss wäll ther om Gudh tigh

[Utan datum. — Det närmast förut angifna är den 23 Oktober 1529].

165.

Bref från Konung Gustaf I till Måns Svensson.

1529.

Aftryckt ur sagde Riks-Registratur, bl. 139.

Wår &c Wett Monss at oss förekommit är huruledis Jacob flemingh jcke ställer sigh så i hans förläningh then wij honum i sommars vndte at bönderna kunna lidha honum, vtan de bidia för gudz skull at the mågha komma vnder Aboslott jgen, Therföre må tu kennas widh samma förläningh jgen vnder Aboslott, besynnerliga til tess han haffwer ther om för oss giort sijn redeliga vndskyllingh, och breffuit thet wij honum nu tilscriffua, latt tu komma honum til handa, ty bönderna bära fara för honum och drijsta jcke sielffue bära thet fram Gudh &c.

[Utan datum. — Se föreg. bref].

166.

Bref från Konung Gustaf I till Grefve Johan af Hoya.

1530.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1529—1531, bl. 164.

Edle wälbördug herre her Johan Greffue til Höien Brockenhuszen &c och höwidzman på wiborgh. wår käre Swågher gunstelighenn

Wår synnerlig gunst och kärlig helsze altiid tilförende &c Käre her Swågher Förmodher oss att eder wäl förtencker huruledis wij haffue förbudit then seglász til Räffle att jngen skal segla til them til tess att the komma och bekenna sig emote oss och wåre vndersåter vm then dell wij met them haffue vtestondandis ther the sig och sielffue til förplictedt haffue nw i höstes med theras[1]) och borgare hanss sack &c Så haffue wij doch nw förnummedt att endels monge vtaff bönderne vtj viborgx lään segla tiidt jnted achtendis thet förbudh som wij ther vm giort haffue och före them all then dell i hender som them behoff göris. ther af the Räffuilske ytermera ilherske worde emote oss än ödmiwchte och andre flere wåre vndersåte ther i Finland wele och så söke ther met theris näring genom samma seglatie Huarföre vppå thet att wårt förbudh måg widh magte holles någit starkare än thet her til giort är Är wår wilie och begären atj wele lathe achte på them som sådana seglasz bruka förtagandis them thet thet betsta i kunne. be-

[1]) Ett ord synes vara uteglömdt.

synnerliga jnd til tesz atuj förnimmandis wårde nw i tesse wår wm the komme wele såsom sagt är och försona sig medt oss och wåre vndersåther, therutinnan i göre oss til wilie Gudh eder &c Aff Stocholm Lögerdagen nest före påskedagh. [Den 16 April 1530].

Jtem samma tiidh skreffz och her Erik Flämingh til endels widh nest förna sinne wm then Räffuilszke seglaszen

167.

Bref från Rikets Råd till Grefve Johan af Hoya, om utlemnandet af Kyrko-klockor.

1530.

Aftryckt ur förut sagde Riks-Registratur, bl. 169 v.

Wår kärlige helsze altidh försendt medt Gudh Edle wälboren herre och käre brodher Som eder nade ytermera än oss wäl witterligit är huad vtloffuadt är vm Riksens geldz betalningh &c Så haffue wij nw warith her i vpsala til sammans och bestelt ther vm så mykit som her bestellas kan besynnerliga medt köpstadzmennen vtöffwer alt Rikit atuj motte få til hielp en klocka aff huar köpstadh. effter att oss tycker jcke rådeligit wara att tagha ther till nogre klocker vtaff bonde kyrkiorne her i landett i thetta åår, och haffwer huar köpstadh för sigh loffuat vtsende ena klocka then största vtaff huario kyrkio Cappell och Clöster i stadhen jnd til Stocholm jnnan s:te johannes tidh nestkomandis Huarföre är alles wåre ker-

lige begären att eders Nåde medt the andre godemen wåre medbröder aff Riksens rådh ther i Finland willen och så handle medt städerne och medt the bonde kyrkier som vth medt siöö sidan liggie att the och så i eders Nådis län wele hielpe och vtgiffue theris klocker rikene til hielp och lathe them komme till Stocholm jnnan neste s:te oleffz dagh som eders Nade wäl sielffwer weeth att rikitt och oss allom störste magt vppå ligger vppå thet att fridh och rolighett bliffue mågh och eder Nådis ordh och loffuen måghe holdet bliffue ther wij alle faste medt eder Nade til hielpe wele, Vm the andre kyrkie clocker vppe i landet bätre kan eders Nåde wäl handle i winther att the och så vtkomme i huad motte wij kunne wara eder Nade til wilie göre wij altidh gerne Eder Nade her medt alzmectugh gud befalendis

Jtem skreff och Riksens rådh her Erich fleming och her Jwar flemingh samfelt till endels widh neste förrna synne. att om the klockor. mågh och så skee i theris förläningh

[Utan datum. — Föregående och efterföljande bref i samma ämne äro dat. "Aff vpsala tempore Ericj Anno 30", den 18 Maj].

168.

Bref från Konung Gustaf I till Biskop Mårten Skytte i Åbo.

1530.

Förekommer i Riks-Registraturet för åren 1529—1531, bl. 170 v., med öfverskrift: *Till Bisp Mårten j Abo.*

Vår &c wij finge nw werdugh fadher eder scriffuelsse vtj huilken i röre i bland annat om the öijar Miölöö och Finneholm. vtan huilka i jcke wäl

behielpa eder &c Så giffue wij eder til kenna att nw wij wåre i vpsala i Ericxmesson. handladhe wij ther mett nogra aff wort Riksens rådh som ther tilstädis wore. och teslikis mett Capitulit ther sammastadz om vpsale domkyrkes besörgning. att hon jcke lenger skulle stå vtan biscop, thå föll Riksens rådz och Capitulis röst in på eder så att the samtychte eder ther till.. huilkit wij och så wår samtyckio til giffue och aff eder begäre atj och så thet vppå eder anname wele. och giffua eder hitt til oss mett thet aldra första til att handla mett oss huad eder deell skall wara til edert redheligha vppehelle. och tagha besitninghen til kyrkiona och stichted. jw förre jw bettre. och hoppes oss atj skole her i vpsala sticht endels bäter kunna begåå eder än i Abo. effter j haffue oss her altijdh widh hondena til styrkilsze och tröst i alla saker, och warer förtenchte huem i wilie rådha oss till att latha komma til Abo domkyrkio jgen. ther i och Capitulets sinne om höra måghe Sedan wilie wij tå wara förtenchte både om the för:da öijar och annat som han sig til vppehelle haffua skall Gudh eder &c. [Dat. "Aff Stocholm Effter Ericj"].

169.

Konung Gustaf I:s öppna Bref emot Jakob Flemings Wåldsamheter.

1530.

Aftryckt ur ofta nämnde Riks-Registratur, hvarest det förekommer bl. 172 v., med öfverskrift: *Sådant breff finge the finske bönder som Jacob fleming hade giort öffwerwoldh.*

Wij &c Göre witterligit mett thetta wort nervarandis opna breff att Årom epter gudz byrd 1530 om

om pinxdaghe tiidh när wij personliga stadde wore vtj wår stad Stocholm. komme för oss thenne breff-uisare Erik i Raymelaby och Anderss erichson jbidem vppa thera egna och flere thera grannars wegna. clagandis att erlig välbördigh man Jacob fleming som och thå tilstädis war hade giort them mykit öffwer-uelde. trengdt them i frå någen åker Jord mett en åårs wexst, och en qwärn som han hade köpt twedelan vtj vndan theris skatt. och wilde än trenge them i frå then trediungen vtan peninge som the honum jcke sälia wilde Clagandis och så på mene virmo soknens wegna om en almenningxöö liggendis ther i soken. ther för:de Jacob fleming gör them och then meneman i soken förfong vppå. sleppandis mera jn än hans rett tilsegher, och att för:de Jacob fleming haffwer trengt för:de Erik i Raymelaby ifrå en hans eghen engh och annat mera &c, Så epter wij jcke wiste hurv ther om til wisso wara kunde. förskickadhe wij nogra godamen aff wort elskelige Riksens rådh som thå tilstädis wore wid nampn her knutt andersson her peder hård riddere. mett flere godemen aff finland. som och thå ther vm granneliga ransaka skulle. thet the oc så giorde. och epter rette ransakan funno the i sannind att Jacob fleming hade warith för:ne bönder aldelis förnär både i the saker och annen flere Therföre tilsagde the för:na godamen samma bönder för:de Åker jord jgen jn til tess att för:de Jacob fleming then thom mett lagh och rette aff winne kan. oc att han them för then åårs wext han vp-

burith hade giffue skall mett thet förste VI pund rogh II pund kórn och II pund haffra. ther the sig oc mett åtnöije lothe. oc lathe sedan holde ther vm ena landzsyn huem som samma åker jord aff rette tilfalle kan. huilken syn häredzhöffdingen, och wår fogte på Abo slott them emellan nempne skole mett thet förste Jtem skal och för:de Jacob fleming epter thenne dagh platt jnthe befatte sig mett then quärn. vtan vplathe them henne jgen för så monge peninge han ther vppå kostwardett haffwer. epter thet the samma quärn vndan theris skatt jcke wäl vnbära kunne, och eij heller skal han göre för:de virmo soken något yterligaren hinder eller förfang på för:no almenningxöö vtan sleppa ther in vppå så mykit som hans äghor oc anpart vtkreffwer, ytermera skal oc förbemelthe Jacob flemingh wederleggie för:ne Erich i Raymelaby enskijlt för then engh och annatt som han honum i frå trengdt haffwer. vndantagandis thet lerfft som han aff honum tagit hade för hans sakfall. latandis honum obehindratt få sina engh jgen jn til tess att för:de syn them emellan gongen är och kan åtskilies både vm then åker jord och så vm then engen. tagandis för:ne Erich i Raymalaby och hans grannar flere mett thetta wort breff vtj wåra konungsliga hegnn friidh och förswar för all orett och öffweruåld Förbiudandis för:ne Jacop fleming och jemwell alle andre som för wora skuld wela och skola &c, och epter för:ne godemen mett god skal så dömt haffue stadfeste wij samma theris doom. [Pingstdagen inföll på den 5 Juni 1530].

170.

Konung Gustaf I:s Svar till Abbedissan och Konventet i Nådendal.

1530.

Utur Riks-Registraturet för åren 1529—1531, bl. 173, hvarest det förekommer med öfverskrift: *Swar til Abbatissan och Conuented i Nåndall.*

Wår &c wij haffue vndfongit eders scriffuilsze frw abbatissa i huilke i beclagha eders store fatigdom oc armod, och ären therföre bönfalne til oss atuj wille wara eder bistondige och behielpuge atj bliffue måge widh the godz som eders closter är funderatt mett. och them i sedan ther vnder fongit haffue mett testamente eller prouentar vppa thet atj tedan jcke vtgåå skolen &c Så kenne gudh atuj wore eder gerne til wilie i then motten oc all annan huar wij kunde ther mett tilkomme för then handell skull som i Vesterårs beleffuat wart vtaff wort Rikesens rådh och then meneman i rikit. huilken oss thet betager Och förnimme wij att epter eders closter är nyligan stichtadt att mest all godzen kunne jgen clandras epter samma Vesterars handell. thet wij jcke heller kunnom nw någrom förwegra än tilförende, Mæn thet oss til kommer och Cronone som är mett the godz helgom och stenberga som clostrett mett funderett är, och teslikis mett then förläningh Lonthöö och Lithala som wår fogte Månss Suensson jgen kallade. och wij wäl jgen kalla motte epter förde Vesterårs Recess Jnnehollelsze äre wij wäl till friidz mett atj än beholle en tijdh lång synnerlighe för the gamble brödre och

systre skuld som ther Jnne äre. the til euentyrs Jngen radh wiste före sigh vm clostredt platt förlagdis, och tacke wij eder gunstelighe för then skench som i oss senden. huar wij kunne ramma eders beste så mykit som oss stonder til att görandis wele wij altid gerne göre Och haffue wij nw scriffuit wår fogte til Månss Suensson att han skall [*låta*] eder frijt vp jgen förde förläningh och dagxwerke och göre eder ther jntett hinder vppå Gudh eder &c

Datum ej utsatt. — Nästföreg. bref är dat. "Stockholm Dominica Trinitatis 1530" (den 12 Juni 1530).

171.

Återkallade och Gifna Förläningar.

1530.

Ur Riks-Registraturet för åren 1529—1531, bl. 174.

Jtem skreffz Månss Suensson på Abo til at han kallar jgen the II booll åke clausson haffwer hafft vdj förläningh, och alle the godz som äre komne vndan Cronone mett skatten &c

Jtem skreffz itt opit bref til Tauestehus län att wår kereste Nadige herre kaller igen then Rokarosze gestningh vppunder Tauestehus slott til hans nadis egitt folk och fotgongare. som domarne ther en tiidh lång hafft haffue. Teslikis loppis soken som åke clausson haffwer hafft vdj förläning

Samma datum, som nästföreg.

bl. 174 v.

Jtem Jacob flemingh i finland itt opitt breff att wår kereste Nadige herre haffuer vntt och vplated

honum tesse effter:ne godz som äre. wirille, nemiss mett itt ödhe torp, och koskis liggiandis vdj pöyte soken för IIc XL marc ort. som tilförende leghat haffua vnder helge Lichame prebende i Abo och Cronone nu tilfalne äre epter Vesterårz Recess. och effter thet han nester byrdeman är til för:ne godz som han sadhe

Datum ej utsatt. — Näst förutg. bref är gifvet "Stocholm Tiesdagen nest för Joannis baptiste Anno &c 1530" (den 21 Juni 1530).

172.

Kontrakt med Presterskapet i Åbo stift om Soldat-Inqvarteringen.

1530.

Aftryckt ur samma Registratur, bl. 179 v, hvarest det har till öfverskrift: *Contracten på Borgelegit emellan vår nådigste herre oc Clerikerijd j Åboo stikt.*

Wij &c Göre witterligit atuj vtaff synnerligh gunst och Nade haffue vndt och tilstadt och nw mett thetta wårt opna breff vnne och tilstädie att oss elskelige wyrdeligemen Clerikeriidt vtj Abo sticht effter thenne dagh måga och skola wara frije för thet borgeleige som the her til dagx vtaff wore tienare hafft haffua mett sådana skäll och förord att the skola giffua oss årlige sex hundrade mark vtj en taxa. vtgiffuandis för:de summa altid först wm wåren som the oss them weluilieliga vtuissedt och loffuadt haffua Huarföre biude wij allom them som för wora skull wela och skola göra och latha serdelis wora fogtar och embitzmen att the för:de Clerikerij her effter mett jntedt borgeleige i någen motte förtunga gesta eller gesta latha wid

wora ogunste Tess til wisso &c Giffuit på wårt Slott Stocholm Odensdagen nest före Olauj Anno &c 1530. [Den 27 Juli 1530].

173.

Konung Gustaf J:s öfverlåtelse af Nya-Korets i Åbo prebenden åt Jakob Wenne.

1530.

Aftryckt ur förutnämnde Riks-Registratur, bl. 179.

Wij &c Göre witterligit atuj haffue befaledt thenne oss elskeligh mester Jacob wenne Ercheprest i Abo Nykoren mett the landbönder och then rente ther vnder ligger. att han them oss til godo och nytto besijta och achta skall altidh til godan Rekenskap huarföre förbiude wij alle som för wora skuld wela och skola göra och latha besynnerliga wora fogtar och embitsmen att the för:ne mester Jacob jnted hinder eller förfang göre vppå för:de wore befalningh eller landbor vtan heller hielpe och stärke til lagh och rette och bistond göre huar han them behoff haffuer och på wora wegna tilsegiandis warder. och biude wij för:de landbor att the och jngom androm sware til theris årlige utskyld som the plictuge äre vth att göre huad thet helst är eller nempnas kan vtan för:de Mester Jacob vppå wora wegna Huar noger menar sigh haffue någen rett till något thet godz som vnder för:de Nykoren belegne äre och wil thet effter vesterårs ordinancia Jgen kalla, skall then som thet begärer effter westerårs Recess jnnehollelsze. beuise först sine

byrd vm för:de godz vppa lagha tingh och stempne. få vtscriffter vtaff för:de mester Jacob vppa the breff som lyde vppa thet godz som så jgen klandras skall ther wij oss effter retta kunne huilke vtscriffter för:de mester Jacob then jcke neka skall. och komma så sedan til oss och få wår wilie och gode loff och minne til att lösse sådana godz jgen &c Huar som nogher annerlunda dierffues til att rycke eller kippe noget aff för:de Nykors godz vnder sigh wele wij therutöffuer straffa latha som tilbörligit är och biude therföre att jngen öffuerfaller för:de mester Jacob eller förtunger mett omak sijn eller gestning vm för:de godz Tess til wisso &c

Datum ej utsatt. — Nästföreg. bref är gifvet: "Castro nostro Stocholmensi II Calendas Augusti anno &c 1530" (den 31 Juli 1530).

174.

Tillåtelse för Anders Pettersson i Germundsby, att idka Landthandel.

1530.

Ur Riks-Registraturet för åren 1529—1531, bl. 180 v.

Wii Götstaff medt gudz nådhe Sverigis och göttis &c Konung Göre witterligit at epter wii besinnat haffue ath the dandemen som byggia och boo j Kimeta soken boo så longt i frå Åbo köpstad at thet them alt for tungt och swårt är at fara til for:ne Abo epter salt humbla och annen deel som them behoff görs, Therföre haffue wii vnt och tillåtit at thenna breffuisare Anders persson j Germundeby ok Ki-

meta soken må frii och vbehindrat haffua sin handel och köpslaghen allenast medt bönderna j for:da Kimeta soken och icke medt flere sokner her i landit, och söka ther effter sin näring och berning i frå for:ne Kimeta til Räffle Stocholm och annerstedz, och ther åff skal for:da Anders persson oss årliga giffua til skatt V mark ortuger leffuererändis them j scriffuer stughon på Abo, Huarföre biudhe wii wåra fogtar och embetzmen Teslikes Borgarne j Abo honum her emot jntit hinder eller förfong göre wid wara ogunst Tess til wisso &c

Gifvit: "Åff Vskela prestegård". Dagen ej utsatt. — Nästföreg. datum är: "Tempore Bartolomei" (den 24 Augusti).

175.

Konung Gustaf I:s Stadfästelse-Bref för Hr. Knut, præbendat i Åbo, å Wartisaari Hemman.

1530.

Meddeladt ur samma Riks-Registratur, bl. 180 v.

Jtem Her Knuth prebendat i Abo fick stadfestelsebreff vppå the breff han hade på wartisari godz. huilkit godz for CXLIIII år sedhan giffuit war till St. Eriks prebendo j for:da Abo,

Dat. "Aff Abo tempore Egidij" (den 1 September).

176.

Konung Gustaf I:s öfverlåtelse åt Biskop Mårten i Åbo, å Danskekulla Hemman.

1530.

Aftryckt ur samma Riks-Registratur, bl. 180 v.

Wii &c Göre witterligit att wii åff synnerlig gunst och nådhe så ok för thet hulskap och trohetz skull som oss Elskelig wyrdigh fadher Bisp Morten i Abo oss her til dagx bewijst haffuer och än her epter beuisa må och skal, haffue vnt och vplatit frijt och qwitt itt godz benempt danskekulla builkit godz oss tilfallet är epter westerårs Recess vndan Nykoren, och är fordom kommit vndan Bisp Martens byrdh, huarföre åffhende wii oss &c

Samma datum som nästföreg.

177.

Bref från Konung Gustaf I till Åländningarne, om deras Klagomål emot Ivar Fleming.

1530.

Aftryckt ur nyssnämnde Riks-Registratur, bl. 182.

Wij Götstaff medt gudz nadhe &c, Helse idher dandemen alla som byggia och boo vppa Aland, Kärliga medt gudh &c, Käre wenner effter som wii förnumme idhers marge clagemål then tijd wii wore ther på Aland, huilken clagemål j hadhe emot wår troe man och rådh her Jffuar fleming, Så haffue wii nu sedhan holdit honum forne idhers clagemål före, vthinnan huilken han gör sina mångfalleliga vrsegt så at

wii icke aldelis kunne finna så stora skull hoss honum som i oss på then tijd emot honum föregåffuo Therföre effter wii icke görliga wette huru ther vm är, eller hoss hwem största skulden finnes, förskicke wii til idher tesse wåra troe men och rådh her Knuth Andersson Peder Erlandson the ther vm forme idhers clagemål ytterligare forhöras och ranszaka skola, och sedhan giffua oss til kenne huad ther vm i sanning finnas kan, huar han enom eller androm naghot vtöffuer lagh och retta giort haffuer skal thet icke ostraffat bliffuå, Och efter forme her Jffuars wilkoren och högeliga förplictelse at han effter thenna dagh idher ingen orett eller vskäl i naghon motto göra eller göra lata wil haffue wii forskickat honum til idher igen, förseendis oss til idher ati äre honum så her effter som [j] her til dags warit haffue höruge och lyduge. suarandis honum och ingen annen til all then deel i oss vppå kronnenes wegna årligha plictoge äre vth ath göra, Wii haffue högeliga budhit honum ath han skal holla idher alla fattiga och rijka widh bescriffna Suerigis lagh och kristeliga sedwenier, thet han oss och så alffuarliga loffuat haffuer at han göra skal, Huar annat met honum finnes wele wii tå wara fortencte til at skilia honum j frå idher, och wele wii altijd wetta och rama alles idhers betsta i huad motte wii kunne, Gud idher her met befalendis Aff Abo S. Egidij dagh. [Den 1 September 1530].

178.

Konung Gustaf I:s Räfstetings Dom om Rettis Hemman invid Åbo.

1530.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1529—1531, bl. 181 v.

Wij Götstaff &c Göre witterligit at Arom &c 30 daghen nest epter Wårfrue dagh Assumpcionis når wii personliga stadde wore vti wår stad Abo med wåra tro men och rådh her Knuth Andersson her Jffuar fleming her Erick fleming Riddare och andre flere och hullo ther reffst, Kom ther in före oss några bönder åff Reesze sokn Oloff i Kerdo och hans son och clagade til Borgmestare och Rådh ther i stadhen vm itt godz benempdt Rettis liggiandis strax vtan för Åbo jnnan stadzens råår och röör. Begärandis thet fås them igen och sadhe sigh eller theris forfädhrom aldrigh wara retgiort for samma godz, Endoch the bekende at sådana godz war komit vnder stadhen för itt mandråp skull som skeedt war for mong år sedhan vppå stadzens fäherda, och wiste icke vm for:da godz for peninger betalat wart, Ther emott Borgarena boro fram itt Konungh Kristierns stadfestilse breff vppå fordom Konung Eriks breff lydhandis ath stadhenom vnt war at köpa vnder sigh vtåff kronnene itt heelt krookland jord thet the sadhe finnas skulle j for:da Rettis godz och Pissuby then the sadhe longo betalat war, Så effter wij icke wiste eller wetta kunde vm samma krook iord finnas kunde vti sama Rettis eller och vm. Borgarena hadhe inkrectat sigh

någhot mera åff forma bönder än som forne Konunga breff tilloth Jtt heelt krookland iord, förskickadhe wii tesse epterskriffne wåra troe men til at holla ther en syyn vppå, Som woro Torsten Salomonson Sten finne Hans Buszila. Lasse Skalm. Pedher Skalm wepnare &c the ther granneligha besågho stadzens råår och röör. som woro, först Store Lötestenen rett österuth frå Domkyrken, Then andra råån til itt högt bergh benempdt Korolabergh rett österuth frå Lötestenen Then tridhie råån frå samma bergh och til Korolabeck och östersödher, ffierde råån frå becken södher vth in j Blomans äng som nyes vptagen är åff stadzens vtmarker widh en höladha vppa en stor steen westersödher vth, femte råån frå ladhostenen södher vth til itt bergh tw. pijlskot i frå, Siette råån til itt bergh i frå thet samma bergh södher vth siunde rån til röffuare sten widh almunda wäghen på södhra sidhon, Ottonde råån frå röffare sten til en Eek södher vth och en kant til wester, Nijonde råån j frå samma Ek och till Pissu äng westersödher j en börkebuska som lagd är med råstenen hart widh gierszgården widh södhra berghit Tiyonde råån i samma äng vestersödher litet i frå hart widh södhra berghit wid itt Eketrä lagt med gamla råstenen, Elleffte råån westeruth och en kant til södher wid en beck emellan pissuåker och Kackars äng lagt med råstenen, Tolffte råån frå samma becken och til Pissu bergh ret wester vth som råmerckit är huggit pa bergit Trettonde råån frå Pissubergh til Roposten wester vth, fiortonde frå Roposten rett westervth och til Heikela wester nör frå

heikela gård vppå en bergh hell som war lagdh med gamla råstenen, femtonde frå samma råån och til åån westervth och en kant til södher lagt med sten i åbredden, Och funno for:ne synemen ther j sanning at for:da stadh och Borgare hadhe intit mera i frå bonderna än en halff krook iord then the funno liggiandis innan for:da gamla stadzens råår vti for:da Rettis godz och Pissuby effter som them til löszn vnt war och Konung Kristierns breff vm yttermere vthtrycker thet for:ne Torsten Salomonson med flere for:de synemen witnade och epter sworo jnn for for:ne wårt Elskelige Riksens rådh som wii åter igen tilskickat hadhe at sittia for retta på Abo rådstugo neste daghen nest epter S. Egidij Dagh samma åår at thet hörde stadhen til, och icke for mera skattat war än en halff krock Endoch the icke wiste eller sweria willa ath for:da halff krok iord naghon tiid for:ne bönder gulden eller betalat war, ther och tå for:de bönder och åclagare jntit emot wedhia wille, vtan allenast kende sigh en, wid nampn Morten j Jlposte med sina arffuinger haffua ther otta lass äng inne som lydha vndher for:de Pissuby, Huarföre dömde for:de godhemen Borgarne och stadhen til samma halff krook iord vti for:da Rettis godz och Pissuby med åker och äng och alla tilåghor til ewerdeliga äghor, vndantagande for:da otta lass äng som forscriffuit står, med så skäl at Borgarne skola för siela wådha skul giffua for:da bönder XXX mark ortug. til en wenlig förlijkning och bettalning for samma krook, Huilka for:de XXX mark wii förnumme at the them til godho nöijo

förnögt och giffuit haffua, Therföre samtycke och wii samma doom och stadfeste then med thetta wart nær-uarandis opna breff j alla motto som forskriffuit står, fförbiudhandis allom någhon tijd yttermere vppå thenna krook syyn eller doom at tala eller platza stadhen wid plict XL mark huan och en som laghen giffua Tess til yttermere wisso late hengia &c nedhan for thetta breff

Dat. Åbo den 2 September 1530.

179.

Konung Gustaf I:s Kontrakt med Domkapitlet i Åbo om dess Räntor.

1530.

Meddeladt ur Riks-Registraturet för åren 1529—1531, bl. 181. — Det har der till öfverskrift: *Sadane Contracth giordis met Capitulit i Åbo.*

Wij Götstaff medt gudz nåde &c Göre witterligit med thetta wårt näruarandis opna breff at Arom &c 1530 warfrue affton Natiuitatis når wii personliga stadde woro vppa wart slot Abo, worde wii så vtöffuer eens met oss Elskelige Mester Hans Domproesten j Abo och Capitulum ther sammestadz vm alles theris och Domkyrkenes rento at the then niuta och beholla skola met studenta szmörit och the otta tunnor smör som årliga vtgå åff Töffuesala, Och giffua oss årliga ther vtåff kronnene til vphelle epter Westerårs Ordinancia IIII Lester szmör, och VII^c mark ortug. vm Natiuitatis Marie årliga vtgiffuandis och forskickandis oss til Stocholm, och ther met bliffua frij

for Borgeleye eller gestning når så skeer at wii icke sielffue met wårt folk ärom ther till städis eller draghom ther i landit, Och vm så hender at wii wille sielffue beholla någhon renta åff the prebendor som vacera kunne, Eller vm wii åff synnerlig gunst wele haffua någon frij vti theris prebendar antingen them som ära vti wara dagliga tienst eller några andra, skal tå så mykit åffslås vtåff for:da vtwissade Summo som the prebendor skäliga kunne bliffua taxerat före och icke meer, Och ther met bliffua åtsporde huru the prelaturer prebender eller Canonier skola försees i framtidhen som så kunne lösze bliffua eller vacere, Och her met anamme wii for:ne Abo kyrke och hennes rento, the godhe men j Capitulit och theris rento rörligit ooh orörligit vthi wåra kong:a hegn beskyd och försuar, Biudhandis allom hoo the helst ära eller wara kunne som for wara skull wela och skola göra och lata at the them i ingen motto hindra platza eller förfong göre, eller och tagha them eller theris prebender någhan deel i frå annerledis än som Westerårs Ordinancia jnneholler vtan heller hielpa them til retta at the måga vtfå theris rett och rettigheter tiende och annan deel ee huar som helst the them på wåra wegna tilkreffuiandis varde och behöffue som the wilia göra thet oss liufft är, Tess &c [Den 7 September 1530].

180.

Förbud för Städerna i Finland, att föra sina varor till annan ort än Stockholm.

1531.

Ur samma Riks-Registratur, bl. 242 v., med öfverskrift till: *Gäffla Östhammer Norreboten Raumo Åbo stad Rasburgx län.*

Wår gunst til förende &c wij giffue idher godhemen alla til kenna at oss står nu jnnan en kort tijd en stor högtijdh for handen, til huilken stor tilsökning skeandis warder aff fremande land och städher, Therföre är war wilie ok strengeliga bodh ath j ingen tilstedhie aff idher stadh annerstadz segla met några waror vtan hiit til Stocholm widh lijff och godz til görandis, Oss forhoppes at epter then stora tilsökning hiit skeer aff fremande köpmen, skal her wel falla så gott köp som j andre österska städher, Ty är thet och wår enkande wilie ati met alla idhra waror segle hiit och ingen annerstedz, huar som någhor funnes som gör emoth thetta wårt strengeliga budh skole wij lata straffa ther vtöffuer vtan alla nadher, Så är och wår wilie ati sende hiit några fulmyndoga aff idher met idher stadz preuilegier och frijheter, ath ther vm met andre städer må handlat warda', Gud ider befallandis aff Stocholm

Odateradt. — Nästföreg. bref är gifvet: "tempore Margarete", (den 20 Juli 1531).

181.

181.

Bref från Konung Gustaf I, om Lagmännens och Häradshöfdingarnes Fodring och Gästning.

1531.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1531—1534, bl. 10, hvarest det har öfverskriften: *Sådant breff fingo heradz höffdingerna ok Lagmennenar j finland på fodringen ok gestningen j Lensmans gårdarnar.*

Wij Götstaff &c Göre witterligit at wij vnt och tillatit haffue som wij och nu met thetta wårt breff vnne och tillåte at oss elskelige tro menn lagmennena och herradzhöffdingerna j finland måga niuta then fodring ok gestning j Länsmens gårderna ther the ting holla, som gammalt och fordt warit haffuer, Doch så at thet redeliga tilgår met godha gilla hestar, så ath the icke föra någhot onyttogt folk ok hestar met sigh på samma fodring, Huilkit wij giffue wåra fogtar och embetzmen til kenne forbiudandis them at the for:da wåra lagmen och herradzhöffdinger her vthinnan någhot hinder eller forfong göre widh wara ogunst, Tess til

Nästföreg. bref i Registraturet är dateradt: "Stocholm Lögerdagen nest epter Omnium Sanctorum Arom &c MDXXXI" [den 4 November].

182.

Kontrakt emellan Konung Gustaf I och Erik Fleming.

1531.

Ur nyssnämnde Riks-Registratur, bl. 12. Öfverskriften derstädes är: *Contracten emellan war N. H. och her Eric fleming på Raszborgx län.*

Wij Götstaff &c Göre witterligit at wij åff synnerlig gunst och nådhe så och for welwiliogh och

hulla tro tienst som thenna oss elskelig tro mann och Rådh her Erik fleming oss och wårt rijke Suerige longliga her til dags bewist och giort haffuer och än yttermere her epter bewisa må och göra skal haffue vnt och forlänt och med thetta wart breff vnne och förläne honum Rasborgx län met all then kong:e rentto och rettigheter som ther årliga vtåff gå pleger, Doch met sådane förord och wilkor at for:ne her Erik oss årliga giffua skal aff for:da rasborgx län XII:c marc reuelske IIII lester rogh VI lester haffra och III lester smör, huarföre biudhe wij idher dandemen alla som j for:ne län boendis ära atj äre for:na her Erik höroge och lydoge på wåra wegna swarandis honum och ingen annen til skat skul saköre fodringer och jemuäl til al annen rettigheter som j oss på Cronnenes wegna plictoge äre vth at göre, wij haffue honum budhit och befalet at han skall lata ider alla fattiga och rijka widherfares thet skäl och rett är som han for gud och oss ansuara wil, Doch then skat som än nu står til baka j länet skal wår fogte vpbära och vthkreffuia, ther her Erik sig intit med befatta skal, Tess til wisso late wij tryckia wårt Secrete på ryggen å thetta breff Giffuit på Stocholm

Nästföreg. bref är dateradt: "Tisdagen for Martinj Arom &c 31" [den 7 November].

183.

Konung Gustaf I:s öppna Bref om uppsigten öfver Lapparne i Österbotten.

1531.

Aftryckt ur samma Riks-Registratur, hvarest det förefinnes bl. 17 v., med öfverskrift: *breff på någhra lappar i Norreboten.*

Wij &c Göre witterligit ath wij haffue aff synnerlig gunst och nådhe vnt och tillåtit och met thetta wårt opna breff vnne och tillåte at thenna breffuisare Clemet Ericson skal her epter haffua the lappar j befalning som Thomas Ericson her til hafft haffuer, epter som wij förståt haffue at for:da Thomas handlar illa met for:da lappar, och skal för:da Clemit forbettra then rentto som oss åff samma lappar vtgöris pleger met X marc epter han sådana förbettring sigh vtan skadha wel bekoma kan, Therföre förbiudhe wij alla som för wåra skull wela och skola göra och lata honum her vthinnan något hinder eller forfong göre wid wåra strengia plict och wredhe, Biudhe wij och strengeliga for:da Clemit Ericson at han redeliga handla skal met forberörda lappar, så at the icke för hans strenghetz skul fly bort aff wårt land som offta skee pleghar; Tess til wisso Datum Stocholm Die Lucie Arom &c 1531. [Den 13 December].

184.

Förläningar utdelade i Finland, Fullmagter, Qvittenser, m. m., Åren 1529—1531.

1529—1531.

Aftryckt ur Riks-Registraturet, för åren 1529—1531, bl. 248 och följ.

År 1529.

Bl. 248. Tisdaghen nest effther corporis christi.

Jtem fik her mikil fordom predicare i abo. Töffuesale kirke wndan Erchedächene dömet medt alle the rettoghether som ther årlige plegher och wanth är wtaff gå

[Den 1 Juni].

Sancti Botolphi Dagh.

Jtem wnthe wår nådigste herre Jachim flemmingh IIII gårde liggende wiid hans gård yllile benemdt en gårdh Kostis II gårde nemyn och en wirilla effther thet att the äre komne wndan hans bördh och wnder helge lekamens prebende i åbo medt så skell att han oss för them tiil nöye wara skal effther som the werde äre

[Den 17 Juni].

Bl. 248 v. Lögherdaghen nest effther Joannis.

Jtem fik Jöns michelson i förläningh Sathyla fierdhing i Thenole Sokn

[Den 26 Juni].

Bl. 249. Stokholm visitacionis marie.

Jtem Torsthen salmonson fik eth breff påå nedre fierdungen J öffrebrominne Sokn i förläning med alla konungslige rentho

[Den 2 Juli].

Bl. 249 v. Månedagen effter visitacionis Marie.

Jtem fik Jöns Knutson aff wår nådigsta herre i förläning närpis sokn i finland met alla konungzliga rentho oc rettogheter met sådant wilkor att han skall riida wår nadigste herre färdig syälff fiärde met gode tyg och dugelige hester

[Den 5 Juli].

Bl. 250. Vincula Petri.

Jtem fik her greffue Johan wår käriste nådigste Herris swåger kuma gård och kwma gårdzlän aff forme wår nådigste herre i förläning medt alla konungzliga rentho och rettogheter

[Den 1 Augusti].

År 1530.

Bl. 253. XX:de Dagh Jull.

Jtem fik Jacob flämingh kiffuikyle booll i virmo sokn met alle konungxliga rentta i förläningh

[Den 13 Januari].

Bl. 257 v. Stockholm Monedagen nest epter ascensionis domini.

Jtem her gothorm slotzscriffuare på Tawesthusz en Recognition på XIX:c XXXIII½ marc och II öre skattapenninga, teslikis II:c marc II öre saköris peninge och dagxwerkis peninge R. her påwell Joannis

[Den 30 Maj].

Odensdagen nest för pinxdaga.

Jtem her Henrik slotzscriffuare på Abo slott en Recognition på III½:m XLI½ marc II öre skattapeninge aff förme Abo lään R. her påuell joannis

[Den 1 Juni].

Fempte dagh pinxdaghe.

Jtem peder swenske en Recognicion att han haffwer giortt en redheligh Rekenskap i oleff larssons närwarv för all then vpbyrd och vtgifft som han hafft haffuer vppå Tawestehuss och Tauestehuss lään sedan han i fyord senast Rekenskap giorde och til thenne nemnde tiidh. Och förlöper sig vtgifften lika emot vpbyrden vppå thetta efftermna Jnuentarium när. Först peninga XXXII½ marc XIIII p. Korn XXXIII lester I½ pund II½ karp, Rog VI½ lest III½ pund II karp, Haffre VI lester V pund, humble X½ skeppund IX liffz pund 1 markpund, Saltt XXII tunnor, Smör V½ tunna 1 liszpund, oxar X, köör XXXIIII, Tjura II, Rögtt köth LXX nötzfall I½ fierdung, Fåår LVII förutan the lamb nu i åår förökas aff affuelen, Rögtt fåår LIII färekroppar, Gether III, Getha kööth XXXIII kroppar, Svin LXIII, flesk LIX sidhor, Gedder VI skippund V Liffzpund, lax VII tunnor 1 fierdung, Tunnafisk XXI½ tunno, Matfisk XVI skippund II lispund, Saltt fisk I½ tunna, Ströming II½ tunna 1 fierdung, Braxen I skippund, Ååll III pund, Spikelax XI hela, Hudar VI deker 1 hudh, Fåårskin III deker IIII skin, Getskin II½ deker III skin, Clädhe VI alna närst och I½ alin groft clädhe för huilkit han framdelis ägher göra Rekenskap före

Jtem itt breff för Nils boye och Erich boyie att wår Nadigste herre haffwer vntt them til en behageligh tiidh alla konungxligha saker mett theres egna landboor

Bl. 258.

Jtem Jöns olson fogthe breff på hollola häredhe i Tauestehuss lään

Jtem Bertill jönsson fogte breff på hattula häredhe

Jtem fik her greffwen Tessijo landboor vnder Viborgx slott jgen

Jtem Ambrosius her greffwens draffwante vår nadigste herres breff vppå en gård och någen tompt liggendis i Viborgh til en behageligh tiidh

Jtem Nils Grabbe itt breff på Normis gård som tilförende lydde vnder Swartmwncka Closter i Viborgh. til en behageligh tiidh

Jtem her gothorm itt befalningx breff på Tauestehusz til thes wår käreste Nadige herre förskickar titt någen annen

Bl. 258 v.

Jtem Jacob fläming en quittens på en sölff krona förgylt om III eller IIII lödige mark som han vthtagit hade aff virmo-kyrkio til Riksens geldz betalningh

Jtem her Erich fleming en quittence på XII:c marc. VIII lester Rogh V lester haffra IIII ester Smör. som honum bör epter Contracten vthgöra aff Rasborgx lään [Den 9 Juni].

Bl. 259. Aff Stocholm Die Magdalene.

Jtem Bisp Mårten i Abo en quittence på itt:m marc ortug. för then Taxa han wår Nadige herre vtaff stichtedt för thetta år giffua skulde, och VII:c marc vppå then spannemåll han wår Nadige herre och så aff stichtedt vtfest haffuer för thetta åår

Bl. 259 v. Die olauj.

Jtem mester Jacob wenne Archeprest i Abo en Quittence att han haffuer giort en redelig Rekenskap för affradzpeninge gingerdzpeninge och all annen dell som han vtaff Nykorenss renthe i Abo vpburith haffuer sedan i fiord om Ericxmesson Anno 29 thå han then vdj befalning fik och til thenne tiid som är Olauj Anno 30 thå han Rekenskap giorde på thätta effterna när. som her effter fölger Först II lester malt I½ pund I½ spann, Rogh II½ pund ½ spann, och XI pund Smör, ther han framdelis, vdj nesta Rekenskap ägher göra redho före, Teslikis haffuer han och giort Rekenskap för the peninge han vpburit hade för the godz her til jgen löste äre vndan Nykoren i Abo, R. O. L.
[Den 29 Juli].

Bl. 260. Sonedagen nest effter Olauj Aff Rasborgh.

Jtem fik Erik Boye slotzloffuens breff vppå Taffuestehuss slott [Den 31 Juli].

Bl. 260 v. Aff Rasborgh Sctj Bartolomej tiid.

Jtem fogta breff för Niels Boye vppå Rassborgx län

Aff Abo.

Jtem fogtabreff för Erik Olsson vppå Nörrafinland

Jtem fogte breff for Thomas Skriffuare på Södhrefinland

Jtem fogtebreff for Thomas Skriffuare på gamle her Stens köpegodz i finland
[Den 24 Augusti].

Die Egidij.

Jtem fik Junckar Kastenberg Konongxgården j Borgho met tess tiläghor j forläning war nadige herre til en behagelig tijd

Jtem fik Måns Nielsen itt breff at han skal friit beholla alla kongxliga saker met sina eegna landboor,

Jtem kallades igen Saghu sokn och meris bool som her Erick fleming i förläning hafft hadhe

Jtem fogte breff for Hans Skriffuare öffuer Nykorens lanbor

[Den 1 September].

Bl. 262. Söndaghen nest epter Calixti.

Jtem fik Jacob olsson heradzhöffdingedömet på alt Åland [Den 16 Oktober].

Bl. 263 v. Tempore Katerine.

Jtem itt fogte breff for Lasse Olsson vppå Korsholm [Den 25 November].

År 1531.

Bl. 270 v. Af Stocholm Tempore Pentecostes.

Jtem fik her Matz Collationem super beneficium Karitz och Karitz loia,

Jtem en recognition for her Anders Canik i Abo på VI½c XV marc for Borgeleyet aff Clerkerijt j Abo stict, the XXX marc som til baka stodho haffuer wår N. H. fördragit the godhemen på Åland for then tunga the nu j winter hafft haffua åff hans Nådes Båtzmen och andra H. N. tienare

Bl. 271.

Jtem en hwffut quittance på Nykorens rentto for salige Mester Jacob wenne,

[Den 28 Maj].

Aff Stocholm die Trinitatis.

Jtem gaff wår nadige Herre Jöns benctson j Athu j finland och hans brodher ther sammastadz

ewogh frijhet och frelsze vppå for:da begges theris settesgård Athw liggiandis j Parghas soken, Ther the skola göra vtåff tilbörligh tienst &c

Jtem fik for:ne Jöns Benctson itt iordabreff vppå Kattila godz huilkit godz han köpt haffuer aff wår nadige herre for I:c mark ortug.

[Den 1 Juni].

Bl. 271 v. Tempore Corporis Christi.

Jtem fik Henrik Jönsson på Aland ewigh frijheet och frelsze på thenna epter:na godz som her til dags legat haffua vnder skatten, en gård j hagha j Saltwijks soken, it godz j laffby, någhon vtiord j Tobel, it godz liggiandis i hultta j sunda soken, it godz j Lumperby j lemerlandz soken

Bl. 272.

Jtem en recognition for her Guttorm på itt Sacramente kar aff hattela och en kalk met patena, aff Capellet på Taffuestehuss II sölffskeder for lensmans dömet, III sölffskeder for saköre, Testamente epter en prest IIII vngerske gyllenne, Grawerk IX timber, dagxwerkx skin VII timber fogtans rento 1 timber, VII mårdskin, hermelin tu timber IIII hermelin, Smör VII½ tunna rökt köth I:c XLV½ nötfal rökt får VI:c XIIII, gedder XXII skeppund, Småfisk IIII skeppund malt VII lester, korn VI½ lest II½ pund en span, rog III lester II pund, haffre II½ lest IIII pund VII span, bokskind VIII decker IIII skin, for Slaktnungen III Deker, III½:m III½:c V½ mark peninge

[Den 8 Juni]. (Her Eskil)

Bl. 274 v. Jn Crastino Laurentij.

Jtem en collatio for her Seuerin petri super prebendam Clericorum i Abo, [Den 11 Augusti].

185.

Bref från Konung Gustaf I till Grefve Johan af Hoya.

1532.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1531—1534, bl. 48.

Edle welboren Herre her Johan Greffue till Höijen Brockenhuszen och höffuitzman på wijborg wår E[*lskelige*] K[*äre*] Suåger

Wår synnerlig gunst och Kerlige helsan altijd til förende &c Käre her Swågher som wij j wår förra scriffuelse gåffue idher til kenne vm Konung Christiern, Så är han än nu ther j Norige och haffuer wårt folk j thenna forledhna winter offta warit til skermyssel met honum och slaghit honum it stort tall folk vtåff, och huar wij hadhen hafft någhot mera fotfolk tå hadhe thenna feyde nu hafft en ända, forty wij hadhe reszeghetygh nogh, Men the kunde icke komma j manglingen met, ty ath knecterne icke wille giffua sigh til sådana platzer ther hesterna kunde någhot gangn göra, vtan wilde ju stedze wara på theris fordell, Haffuer och teslikis K. Christiern fåth stoort åffbreck på sit folk för hunger och swalt skull, ty wårt folk haffua förtagit them tilförningen så at the bliffua så vthsmactadhe at the bliffua dödhe i hunger swalt och köld ther the gingo och stodhe som andra hundar, så at K. Christiern nu en ringa makt

haffuer igen, och ära Konung fredericx och the Lubskes skep lopen vtåff sundit til at sökia honum och hans skep, them gud wel försee wille, Och haffuer Kong frederik scriffuit oss till at wij skole göra wår skep redho och lata them koma j Öresund, Teslikis haffua och the Lubske forskickat Herman Jsrahel hiit til oss met samma werff, ty at formodandis är at the hollendare wela göra K. Cristiern bistond som the begynnat haffua, Och therföre är befructandis ath nu j tilkomandis sommar will warda någhot til bestellandis j Östrasiön, for huilken sak skul man moste på alla sidhor ther alffuarliga tiltenckia som största makt påligger, Doch haffue wij icke än nu full beskeydh vm the hollendare wela göra K. Crist. bystond eller ey, Är likwel rådheligit at man redho är vm thet til feyde koma skal, Är for then skull wår wilie och begären ati wele lata beredha jdhart skep och lata thet komma j flota met wår skep, och haffue wij scriffuit frelszit til ther j finland at the skola göra theris folk redho, så ath the kunna komma til sjös vm så behöffuas kan, begärendis atj och så wele bestellat met the frelsesmen i idhra förläninger at the och så göra mågha, Athi her vthinnan welen beflijta idher som j wette oss allom och menogha rijkit aldra största makt påligger, och wår godha tro är til idher, epter thet j wel merckia kunne ath vm K. Christiern finge öffuerhändena, wille thet huarcken wara then ena eller then andra til någon fordeel, Yttermere Käre her Swåger som j gåffue oss til kenne vm the Clockor at bönderna wilia gerna lösza them &c. Så äre

wij ther met til frids, doch så ath her må komma fyllest j stadhen igen, förty then hielp aff rijkit vthgongen är j Clockor och annen deel haffue wij alleredho latit komma til Lubko til Rijksens geldz bettalning, endoch thet intit när forslår til thet igen står aff gellen, huilkit wel loper til XVI:m marc Lubske som Rekenskapen medgiffuer then wij nu finge vtåff Herman jsrael, Therfore är wår kerlige begären athi ansee welen then stora armodh rijkit vti kommit war for samma geld skull, beflijtandis idher ath then clockohielpen åff findland motte redeliga vtkomma met thet första såsom och allestedz her vtöffuer alt rijkit skedt är så at samma geld en tijd motte bettalat warda, ath man någhon tijd kunde bliffua thet bekymber för vtan, Kenne gud wij haffue giort wart ther til at rijkit motte koma vthur samma geld, Om then prebendo som j begäre til idher predicare &c then hadhe wij alredho til förende forseet forra än wij finge idher scriffuelse, jdher her met gud befalandis vtaff wart slot Stocholm

Datum ej utsatt. — Näst föreg. är: "mondagen efter palmarum" (den 25 Mars).

Uti förutnämnde Riks-Registratur förekomma bref till grefven af Hoya (bl. 41 v., 58), äfvensom till frelset i Finland (bl. 40 v., 41), af nära lika innehåll med detta bref, samt om uppställande af fotfolk i stället för "resenärer" (rytteri), till att förstärka hären emot konung Christian.

186.

Bref från Konung Gustaf I till Grefve Johan af Hoya.

1532.

Meddeladt ur samma Riks-Registratur, bl. 66 v.

War &c Käre her Swågher som j scriffue oss til och göre idhers vrsegt., athi icke kunne bekomma ath besökia thet herramöte j Kopenhaffen &c som wij aff idher begärade, Så kenne gud ath wij ganska gerna seet hadhe ati thet besökt hadhen, epter thet samma herramöte menige rijkit så mikit anlangandis war, Doch är thet nu alt förseent, Och är wår wilie och begären ati wele lata komma idhart folk och skep någhot nemmaren hiit än thet nu är, så ath thet wore icke så longt j frå hondenne vm wåre skep skola vth, Yttermera som j scriffue vm then skadha som Rydzernar göra ther in på grenszen &c, Så kunne wij intit annat ther vm tilgöra, vtan oss tyckes best och lijkast wara ati såsom the godhamen som til forende samma forläninger hafft haffua wele haffua idhart folk stedze vthe j länet wid grenszernar latandis acta på ath slika skalkar som thet bedriffua tilbörligha straffade warda, Om thet falska mynt j beröre &c kunne wij eij heller annat til swara än ati må lata haffua ther then besta act vppå j kunne, så ath thet ingelunde tilstedz at almogen bliffuer met slijkt ondt mynt bedragen, framdelis som j beröre vm the claghemål som wijborgs borgare haffua til them aff Liffland vm thet strandwrak them bliffuer altijd j

frå taghit, Så skole j wetta ath Mestarens sendningebud aff Liffland haffuer nw warit her hoss oss, och haffue wij latit handla met honum ther vm, Så haffuer han loffuat och tilsagt oss ath han samma claghemål och ärende wil framföra för Mestaren, Så hoppes oss som och samma sendningabud haffuer dragit oss wåån til at ther skal wel komma böter vppå, Gud ider her met befalendis Aff Stocholm

Datum ej utsatt. — Det nästföreg. är: "den 9 Juni arom &c MDXXXII".

187.

Konung Gustaf I:s Bref om Norra Finlands sammanslående till ett Lagmansdöme.

1533.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1531—1534, bl. 107.

Vij Gustaff &c Helse eder Dannemen alle som biggia ock boo Cronnones skatskyllige bönder i Norrefinland kerlige met gud ock wore nåde Käre wenner wij giffue eder til kenna at än thå eder Landzende haffuer nw på en tijd longh warit skifft i tw lagmanz döme, Så haffue wij doch nw lagdt, ok met thetta wortt breff leggie hela Norrafinland i jtt Lagmandz döme i gen som thet aff ålder warit haffuer, ock Suerigis lagh jnneholla, och haffue wij skickatt oss elskelig tro man och rådh, her Jffuar Flemming till jder retta lagmann offuer hela Nörra finland i hans liifztiidh, Huarföre biude wij jder atj ära honom på wore wegna hörige och lydige, swarandis honom till all then rettighett som jder böör göra jder retta

Lagman, han skall ther emott i gen holla jder fatigha och rika wijd lagh och rett, Therföre biude wij alle och huar och een besynnerlige som for wore skuld will ock skall göra ock lathe, forda her Jffuar her wtijnnan eij naghott hinder eller forfang göra wijd wore ogunst och wrede Tess till visso

Dat. "Stocholm om Fastelagen 33" (fastelags söndagen inföll 1533 på den 23 Febr.).

188.

Förbud, att, utan Konungens tillåtelse, försälja eller pantsätta gods, tillhöriga Kyrkor, m. m.

1533.

Meddeladt ur nyssnämnde Riks-Registratur, bl. 120.

Jtem Screffz till Bispenn j Åboo och Capittlet ther sama stadz att the icke tilstedia att någhen godz bliffuer kyöptt pansatt eller bytt j frånn prebender prelaturer kyrkyor och Closter prestegodz, och till frelsett eller annerstadis mett mindre vår nådigste herre warder her vm bespord, ther the skule haffua itt grantt vpsende oppå så framtt wår nådigste herre icke skall thala them till ther vm

Utan datum. — Det närmast förut upptagne är: "Stocholm Lögerdagenn nest for quasimodogenitj Arom &c 1533" (den 19 April).

189.

189.

Tillåtelse för Borgarena i Åbo, samt Skärgårdsboerna, att segla på Riga och Revel.

1533.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1531—1534, hvarest det anträffas bl. 121, med öfverskrift: *Jtem öpet breff for her Jffuar Fleming att hann skall handla mett the skieriekarla och Aboo Borgare vm seglassett.*

Wij Gustaff &c göre witterligit att effter thet the fattige menn som byggia och boo j Finska skiären, haffua såå offta clagat for oss att thet kommer them till enn dråpelig skada att the icke fåå Segla till Riga och Reffla som the till forenne göra plegade, och kyöpa sig ther spannemål och annan dell som the behöffua, Tesligis och effter thet att the icke begera att föra kyöpmanne warur eller fettaliæ vth Rikis-, vthann bräde neffuer och annat sådana, Therfore haffue wij befallat wår thro Mann och Rådh her Jffuar Fleming att hann skall handla mett themm och Borgarne j Aboo huadt warur the föra skola, så att thenn ene parthenn icke forderffuar thenn annann, Byudandis her mett att fornemde Aboo Borgare och Finska skiers boor halla thet fast och giltt som hann them emellan på wåre wegna förseiandis warder thess till wisso lathe wij tryckia wårtt Secret

Dat. "Aff Stocholm Torssdagenn nest för Ericj Anno 33" (den 15 Maj).

190.

Konung Gustaf I:s Dombref å Lautila Hemman i Ulfsby Socken.

1533.

Aftryckt ur Riks-Registraturet, för åren 1531—1534, bl. 123 v.

Wij Gustaff &c göre witterligit att then tiidh wij stadde wåre j wår stadh wpsala Anno 1533 tempore pentecostes, och hade wij förordineratt några gode menn åff wårtt Elskelige Riksens Rådh att sittia för retta på wåra wegna, som war her Knuth Andersonn Axel Andersonn och Jonn olofsonn mett borgmesttare och Rådh j Stadenn, kom ther inn för them thenne wår vndersåte Claues Scriffuare borgharc j wår stadh vlffzby, och thalade till wår Tyänare Anders personn på sina hustrues wegna vm eth godz benempt lautela, liggiandis j vlsby, som hans fader hade giffuit Anderss j sinn liiffz tiid, Så effter thet för:ne Claues beuiste mett godh breff och skäl att thet war her peders Däckenn j Åboo arffue godz, sade förthenskull för:ne godemenn att her peder hade ingenn mackt till geffua för:ne sinn Sonn Anders personn thet godz mett mindre änn her peder thet kyöpt hade for sina afflinge peninge, thet anderss personn icke beuissa kunde, therföre dömde for:ne forordinerade för:ne Claes scriffuares hustru och hennes mett arffuinga sama godz fritt och quitt till igenn j wåto och torro närby och fierre, som thy godze till ligger och åff aller tilleghat haffuer, Huilken dom wij och aldelis gille och stadfeste j alla motto förbiudandis her mett allom som för

wåra skull wela och skola göra och latha förna wår dom forkrenckia j någhen motto widt then plickt lagenn vtuisa Tess till wisso

Den 1 Juni 1533.

191.

Konung Gustaf I:s Dombref å Wentelä Hemman i Lundo Socken.

1533.

Förekommer i Riks-Registraturet för åren 1531—1533, bl. 124 v.

Wij Gustaf &c Göre witterligit att Arom epter gudz byrd 1533 vigilia Corporis christj, Thå wij personlige stadde wåre j wår stadh westerars, forordinerade wij thesse epterne gode menn jnnan Rådz och vthann som ther på wåra wegna för retta sittia skulle, som äro her Knuth Andersson Jon Olssonn wår tro menn och Rådh, Anders wesgöte wår fogde på Åboslott Lasse Erickson wår fogde på westerårss, och Borgemestere och Rådh ther sama stadz kom ther thå in for them j rette mattz michilson j hukula Jacob hendersonn j kurkila, och Thomas j mekekolle på alle theris mettparterss wegna j Lunda Sockenn, och talade till hederlig man mester Hans Domprouest j Åboo, vm någhor Röör och vtmarker, beliggiandis j mellam forna byar, och ventila by, och båre ther fram j retta någhor breff ther the mente wilia förswara sinn rätt mett, Theremoth forne mester Hans bar fram eth vnge her Sten stures och Riksens Rådz dombreff och tu Lagmandz breff, lydandis på sama Rår och vth-

marcker, Så att the vthmarcker som j sama breff vttryckte äre lydha ventilla by och icke the andra byar till, och haffua förthenskull the åff hakula och the andra byar gyortt the ventilla boor, stor orett som sama breff clarligha vttrycker, for thy the hackula boor och theris mett partt wille fortrengia, Ventilla boor j från socknarån Halkina och in till herradz rån Hålkina från theris retta bysråå; thet the huarkenn mett theris breff eller annan skäl beuisa kunde, Huilkit ärende förne forordinerade granneligha ransakade och offuer wåge begge parterss breff och beuisninger och effter long Ransakann bleff åff sagtt, att effter the breff som the Hackula boor fram båro j retta, ey lydde anthenn på forne rår eller vthmarcker och forne mester Hans breff thet clarlighæ vttryckte, Therföre dömde forne gode menn mester hanss breff gilla och fasta j alla theris artickler, och thesligis same vtmarcker till venttilla by quitt och fritt som thet åff aller legatt haffuer, och forna hans widerpartt thet ifrå och ther till saka huar thera XL marc för Konungz dom ther vm tilforenne vth giffuit Huilkin dom wij aldelis gille och stadfesta j alla sina punkter och artickler förbyudandis allom emoth thenne dom någhet hinder eller förfång att göre widt plickt som lagenn ther vm vtuisa, Tess till wisso lathe wij

Westerås den 11 Juni 1533.

192.

Förbud för Inbyggarne i Österbotten, att idka handel kring landet och med Ryssarne.

1533.

Ur förut omnämnde Riks-Registratur, bl. 155.

Wij Gustaff &c Helse eder Dannemen alle, som byggia och boo i Östrabotnen och köpslagen bruka pläga anthen mett Rysserne, eller mett the Sockner nör i Östrabotnen, Ewinnerliga mett gud &c Käre wenner, wij haffue fornummet huruledis i haffue tagit eder en seduane fore, mett någenn olaga köpslagen, som är både emott Suerigis bescriffne lag och emott eders gamble sedwaner, i så motte, atj som boo i Mustesåra Kyru Pedersöör och Karleby sockner, plega fara i the andra sockner ther nör i botnen, och brvka ther stortt olaga köp, och köpslagen, eder sielffue och them tiil en oforwynnerlig skada och forderff, och oss ecke heller tiil någen fördell eller profiit, Tesligis och ther i köpslaga plega mett the Rysser, ther i och så fögo nytto vtaff haffue, vthan mere skada och forderff Huarföre epter oss bör ath wetha allers ederss betzsta, nytto och gangn kunne wij thet Jngalunda lenger tilstädia, mett mijnne än wij få ther jtt öde och förderffuat land, Huarföre forbiude wij eder strengelige alle samens, och huar wijd siit hampn, atj her epter ecke dijrffues att fara så om kring och brvka eder köpslagen, anthen mett Rysserne eller mett bönderne, wthan huar och en bliffua hem tiil siit, actendis och brukendis sin åker, fiskerij och annet huad the kunne

tiil theris bergning, Huar herwtöffuer göra dijrffues, haffue wij giffuit wor fougte befalning at straffa therwtöffuer epter lagen Doch äre wij till frijdz atj måge sockn mett sockn byta matt i matt tiil eder berning, atj ecke så fara strånden egenom, som i nw plega doch skole i aff sliik köpslaghen wetha oss ther en gunst fore och bliffua i wor fougtes minne ther före, på wore vegna, epter som skiell kan mett fölgia Eder her mett gud

Dat. "Aff Swartesiöö Octauas Martini 33" (den 18 November).

193.

Bref från Konung Gustaf I till Inbyggarne i Norra Finlands Lagsaga.

1533.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1531—1534, bl. 158.

Wij Gustaff Helse eder Dannemen alle som byggia och boo i Norrefinlandz lagsagu Ewinnerlige met gud &c Käre wenner, wij giffua eder tilkenne att oss elskelig tro Man och Råd her Jffuar Flemming ederss rette Lagman, haffuer lathet oss forstå hurvledis en partt af eder, äre endels ganske wuillege och tresko tiil att wttgöra then lagmandz rentho som i honum plictuge äre, Och tesligis atj ecke nw i några år, haffue giortt honum same lagmandz renthe redelige wtth, Huilkit wij storlige forwndra, epter i wel sielffue wethe, ath han altiid anthen personlige eller met sin fulmyndige, skall jw ackte på och skicka eder alla lag och rätt, och haffue therwtöffuer stoor bekostnat och vmsorg, Huarföre biude wij eder stren-

gelige, atj her epter thenne dag, wele ytterligare lathe finne eder wäluillige wtgörendis honum tiil godo redho then dell j epter lagen och god gammull sedwanie plictige äre, Och samelunda döme wij honum wtth then dell som i så stå tilbake mett och tesligis hans årlige rento i rettan tiid, wijd ederss XL marc, ther wij haffue giffuit wore fougter befalning att ackta opå, Han skal ther emott skicke eder alle fatige och riike lag och rett som han thet for gud och oss ansuara Eder gud befalandis

"Aff Stockholm tempore Lucie 33" [Den 13 December 1533].

194.

Konung Gustaf I:s Jordebref å Hepojoki i Piikkis Socken.

1534.

Meddeladt ur oftanämnde Riks-Registratur, bl. 223.

Wij &c Göre witterligit att thenne oss Elskelig tro man, Hans i Bussila haffuer warit her for oss och latiid oss see några breff och bewisninger, vtgiffne på Aboo Radzstugo, och forseglede met flere godemendz Jncigler, lydendis att hans Stiuffson Jöns Nielson wor Småsuen är nemast byrdig tiil eth godz benempd Happiokj liggiendis [*i*] Pikis soken, endog nagre andre wele reckna sig ther tiil, och skylde wara Och haffuer forthenskull same Happiokj warit honum, på for:ne h[*ans*] Stiuffsons wegna tilsagt, så att han skulle wara nemast, tiil ath beholla och bruka same godz epter sin egin willie och giffua Domkirkien ther vtaff årliga en redelig stadga, epter som same breff

ytterligere och widare wttrycker så epter wij ecke annet besinna kunne, än att same breff är skelige wtgiffuit Huarföre stadfeste wij same withnisbreff fast och stadugt i alle sine articler, så att forme Jöns Nielssons Stiuffader på hans wegna skall niwta brvka och beholla forme Happiokj vnder sådana stadga som withnisbreffuit Jnneholler, Huarfore biude wij alle som

"Aff Gripzholm 10 Junij 34."

195.

Bref från Konung Gustaf I till Erik Fleming.

1534.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1531—1534, bl. 240.

War &c Wij haffue wndfongit ederss scriffuelse Käre her Erich, och forstandit the tidender om Nyslott &c huilkit oss tycker ganske wäll wara Alzmectig gud giffuj att ther motte finnes några gode råd eller lemper till, att thet annet slott, motte och så koma igen Therwtynnen i och flere wåre godemen, ther i landet wele winleggie siig, som wij betro eder till, och störste magt på ligger Yttermere som i begärendis äre, nagre skiip tiith på thett finske forwatnett, &c Kenne gud wij giorde thet gerne men wij haffue ecke mjkin god råd till på thenne tijd, epter thet wore skiip och Jackter äre alle wtlopne, så att the (nest gudz hielp), på thetta pass skole wara i Kalmarna Sund, Dog wele wij winleggie oss, att skicka eder en Jackt eller II thet snareste oss mögeligit är, Ytterligere ther i begere wette wor willie vm i skulle scriffua till Liffland epter naget krigx-

folk, hurv wor willie wore atj thå scriffua skulle &c Så szåge wij gerne atj scriffue ther hen, tess bettre seet i kunde finne ther på, tess helder wij thet szåge, Och sende wij eder her medt några Copier vtaff the breff, som wij nw nyligen tilscriffue the Lifflendske herrer, ther aff kune i wäll formerkie wort sinne och mening Framdelis ther i begäre atuj wille forskicka eder eth stycke peninge vtöffuer till ath sollera folk medt &c Så giffue wij eder tilkenne, atuj haffue her en swår wtgifft i peninge, så atuj ecke wäll bekoma kunne, skicka tiith några peninge Men oss tycker lichare och bettre wara, atj och anderss vestgöte medt flere wore fougter äre till rådz atj kunde få foryttra naget aff Skattenn ther faller i länenn, i peninge, Och sollera ther folk fore, wij haffue scriffuit Anderss Vestgote till att han skal wenda skattenn aff kummo gårdz län, oc mere om behoff görss, och sollera ther folk före, jcke sparandis tage vtaff säckien och botha säckien medt, lagendis therföre thet så skatten kunde koma till Koningzberg eller rige, ther finge i wäll peninge for honum, Och om i skulle slå eder i någon handell medt the Lifflendske herrer tha tycktis oss best wara atj gåffue eder i handell, medt Hertugen aff Prutzen eller hans broder, Forty wij haffue fornummett ath frw Margreta, är dragin i frå Reffle jn till eth slott i Liffland, benempt WittenStenen, ther hon nw vppeholles Therföre wette wij ecke huad tro wij skole settia till the Lifflendske Dog måge i epter leglighetten ramat som eder tyckis thet lichast wara, Och atj kunde få forfara huad wij skole formoda oss

vtaff the Lifflendere, Käre her Erich ackte i alle motte wort beste som wij tro eder till Eder her medt gud befalendis

Kalffuen

Skole i tesligis wetta att Erich Olson haffuer scriffteligen begärett aff oss atuj wilde skicka en god karll, som kunde anname Slottzloffuen på Nyslott &c, Så kunne wij ther om ecke så hasteligen wara fortenckt, weliendis forthenskull ati medt flere wore gode menn, och befalningxmenn, welo ther vm wara fortenckte, att skicka ther till en god trogen karl, som kunde ther wetta och rama wort besta Jterum valeas

"Aff Suderköping vigilia Jacobj" (den 24 Juli 1534).

196.

Bref från Konung Gustaf I till dem, som belägrade Wiborgs Slott.

1534.

Ur Riks-Registraturet för åren 1534—1536, hvarest det förekommer, bl. 1, med öfverskrift: *Till the gode menn som bestallet haffue Vijborgz Slott skreffs aff Calmarne Septima die Augusti Anno salutis &c 1534.* — Finnes äfven i *Hogenschild Bjelkes* Kopiebok, bl. 1, förvarad i kongl. riksarkivet.

Wår synnerlig gunst &c Som i scriffue oss till käre godemenn, hurvlunde legligheten begiffuer siig ther medt edher, och att the Jngelunda wele giffua vp Slottit, för än the haffue hafft theris sendebud, hoss oss, Så haffue the nw warit her hos oss, mett theris scriffuelse, och skeerskottat siig nog, endog man wett ecke huad menning ther vndi är, om the ecke

fara, och vele forhala eder tijd frå tijd, så lenge the forwenthe siigh Vndsethning Therföre synes oss rådeligit wara, thet man giffuer them före the beste ord och Swencker man leert haffuer, så att the måge gå aff mett beholdne håffuår, som the begera, Ther haffuom wij oc screffuit them tiil om, wort sinne, så thett inthet törffua the meer skiuta sig medt någenn forhalning tiil oss, Vthan huar the oc jngelunde, wele nw strax met godo giffuat vp, så måge i tenckia ther annet tiil, anthen som i ackthet haffue föra eelder jn på them, eller huad råd, i ther best tiltenkia kunne, så thet wij kunne få Slottit jn igen, som magt på ligger, oss tycker rådeligit wara, ati lathe them först få thet ena lycta breffuit in: sedan kunne i formerkia vm the wele giffua Slottit vp, oc så må i få them sedan thet andra öpna breffuit vm the wele vpantwardá eder thet, Oss forhoppas, att kunne wij få thet slottit och then Landzenda igen, haffue wij (nest gudz hielp) ingen nöd sedan, ati oc så leggie eder win wm, att forsterkia eder, flux med folk, ee huad råd i finne ther till Anthen aff Liffland, Reffle eller annerstadz, ther ligger oss magt Ytterligere som i scriffue om krutt, Skytte och någen mere magt hedan effter &c Szå ackte wij medt thet aller snareste, koma eder tiil vndsethning medt en Jackt eller twå, och krutt Skytt oc folk, så mikit wij vmbera kunne, wij forwetta oss ecke fulleliga, vm man skall tro, att thet är alt trygt her om kring, som nw stå tiil i Danmark, all ytterligere beskeyd, haffue wij giffuit Torstenn Salmonson tilkenne, som nw på ferde är, thet

han wäll warder vnderuisandis eder, ther måge i settia tro och lijtt till Akter i alle motte wort och Riiksens besta som wij betro eder tiil Gud eder her medt

Kalmare den 7 Augusti 1534.

197.

Fullmagt för Erik Fleming och Nils Grabbe på Slottslofven i Wiborg.

1534.

Aftryckt ur sednast nämnde Riks-Registratur, bl. 1 v. — Förekommer tillika i *Hogenschild Bjelkes* Kopiebok, bl. 1 v.

Wij Gustaf &c Göre witterligit atuj i sanning fornummett haffue, att wor Swåger Greffue Johan, till Höijen haffuer vtan all redelig forwaring eller vrsack, Giffuit siig till wåre och Riiksens fiender the Lupske, ther aff wij man formerkia kan, att thet ecke i then beste menning giort är, Och står oss forthenskuld Jngelunda tiil lidha att han eller hans Tiänere, skole lengre beholla wort och Suerigis Cronnones Slott Vijborg, thet wij forhoppas att the gode karle ther på äre, ecke lengre oss forholla wele, vthan heller vpantwordat oss qwitt igen, som same Greffue Johan, thet aff oss annamade, Och haffue wij for then skull, giffuit thenne wor tro Man och Råd her Erick Flemming, samfelt met Niels Grabbe ath anname och intaghe same Slotzloffuen, aff the gode karle på wore wegna, Och huad dell forma her Erich och Niels Grabbe, the gode karle Greffuens Tiänere forhandla eller wtloffuandis warde, thet wele wij fult och fast vbrodzlige holle them, på wor Christelig tro och sanning Tess till visso

Dat. Kalmare den 7 Augusti 1534.

198.

Dagtingan med Grefve Johans af Hoya Besättning på Wiborgs Slott.

1534.

Aftryckt ur förutsagde Riks-Registratur, bl. 2. Har till öfverskrift: *Fordagtingx breff på Vijborgz Slotzloffuen aff Kalmarne 7:a Augusti.* — Anträffas i *Hogensch. Bjelkes* Kopiebok, bl. 2, förvarad i kongl. riksarkivet.

Wij Gustaf &c Göre witterligit atuj medt wort Elskelige Riiksens råd, som her nw hoss oss forsamblade äre, haffue warith tiil orde medt the gode karles sendebud, som bestallede äre pa Vijborgx Slott, the ther haffue presenterat oss Hans Garstenbergz och flere gode karles scriffuelse &c Så epter thet Greffue Johan, haffuer giffuit siig tiil wore och Riiksens fiender the Lupske, och ecke tiit som han lott them forståå thå han aff drog Therföre haffue the loffuat och tilsagt oss på alles theris wegna (epter som breffuen Jnneholla the till oss hade) ath the ecke wele holla same slott oss vnder ögonen, vthan gå till forlijkning och dagtingen medt wore tro men och råd, her Erich Flemming och Niels Grabbe vpantwordandis them forme feste qwytt och frijt igen oss och Suerigis Crone, till så god troffwer hånd oc Erlige Slotzloffue, som wij then Greffuen vnthe oc forlenthe, derfore huar så skeer, thå loffue oc tilseya wij the gode karle huar serdelis wijd siit nampn för oss, och alle the som fore wore skull, wele och skole göre och lathe, att the frijtt och vbehindrade tiil godz persone ägedelor, måge och skole, gå vtaff same slott, mett theris egna beholdna håffuor ee huad thet helst är,

eller wara kan, inthet vndann beskeydet annett än thet som Vijborgx slott Suerigis Crone Greffue Johan, och the mett honum vtaff landett dragne äre witterliga tilhörer, Ther och någett bedriffuit är, i medell tijd, sedann bestalningen på gick, mett slag, hug, beskutning eller ellies, som fientlig handell tilseger, thå skall thett wara en plat död och afftalett sack, och alrig wreckias, wijd wor Christelig tro, äre och sanning, huar och någen fins i bland eder, som lust och willia haffuer, tiil att tiäna vdi wor gård, eller wort Riike, mett tro äre och redelighett, thå skall sådana tyäniste stå them vppenn, som flere wore hoffmen, oc tiänere haffue Then ther och will passera her aff landit, oc ecke tess till sinnes är, Thå skall thet honum gerna bliffua tilstatt, huar them helszt synes, Doch ecke till wore eller Riiksens fiende Tess till wisso

Dat. Kalmare den 7 Augusti 1534.

199.

Bref från Konung Gustaf I till Hans Garstenberg.

1534.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1534—1536, bl. 3. — Återfinnes äfven i den, uti kongl. riksarkivet förvarade *Hogensch. Bjelkes* Kopiebok, bl. 2 v.

Wår &c Wij haffue vndfongit thin scriffuelse Garstenberg och forståt i hurvdane motte tw vtaff Greffuen anammat haffuer then Slotzloffue på Vijborg, Och gör thin vrsekt, så attu uskildiglig är komen vdi sådana spiil, Tesligis att Greffuen ecke vdi anner ackt, skulle wara dragin vtoff Riikit, än ath han genom andre

herris och forstis midel wilde kome sig i Venskap och forlichning mett oss igen &c Szå skall tw wetta ath oss ecke haffuer warit witterligit vtaff någen ogunst eller wrede, emott forne Greffue Johan, ther han behöffde ath giffua sig vtaff Landett före (Gud kenne) wij haffue så skickat oss emot honum, sedan han först kom hiit jn i Riikit tiil oss, som tig och monge godemenn wäll witterligit är, och wij for gud och menniskiom wele bekende wara, och hade wij forthenskull ecke formodett, att han skulle i så motte haffue skiils i frå oss, oc rikit, Men thet han wilde siig bedraga lathe, vtaff en hoop onda meclare, oc the som snarerne ondt än gott foregiffue, thett kunne wij ecke bettre Och som tw giffuer Greffuens sack fore, att han ecke skulle vdi anner ackt warit vtaff dragenn, en som forskriffuit står, Szå kan wäll skee, att han så haffuer latiid tig forstå, Men wij forstode annerlunde hans sinne och mening, aff någre breff, som han till oss skreff sedan han kom till Reffle, så att han wilde drage tiil the Lupske &c Therföre ath epter thet han nw dragen är tiil wore och riikseus oppenbare fiender the Lupske som wij wtij san forfarenhett haffue, står oss ecke annet tilgörendis än atuj motte igen eskia wort och Cronnones slott, tiil Swerigis Crone igen, Och huar Greffuen ecke än for andre saker skull wore vtaff dragen, än som han eder foregiffuit haffuer thå wilde wij än fögo ting haffue bekymbrat oss om same Slotzloffuen, vtan hade wäll kunnatt lida, ati hade hollet henne Greffuen tilhånde, Men epter wij annerlunda i sanningen forfarit haffue,

kunne wij thet jngelunda tilstädia, att han skulle wara hooss wore och Riiksens fiender, och haffue her slott eller feste hoss oss i landett, Therföre råde wij tiig fulkompneligit Garstenberg, attu ackter thin egin persones Hustrves Barns, och the gode karles beste oc welfartz som met tiig ther vppe liggia Och wpantwarda oss, eller wore Befalningxmen på wore wegna same feste, som wij thet Greffuen vndt och forlent haffue wij wele (nest gudz hielp) ecke vtij någen motte stå epter thin eller nägers Velfartz godtz eller ägedelor, när wij man finge wort oc Cronnones slott och feste igen, vtan någen ytterligere forhalning, eller motstond, Men thet tw her tiil dagx haffuer hollit same slott, och bewist thin tro Tiäniste oc epter som tiig befaled war, tiil tess tw kunde forfara sanningen, kunne wij än fögo skylla tiig före Dog råde wij tiig alffuerligen än nw attu besinner tiig sielff, i then motte, latendis same feste kome oss och rikit tilhande igen wij wele ecke vdj någen motte wetta tiith eller the andre gode karles schada eller forderff anthen i eno motte eller andre, när wij ecke alt for mikit, bliffua ther till nödde eller twingede Och om tw Garstenberg sedan hade lust eller willie met tine hustrv oc barn, ath bliffua, och byggia oc boo her i Rikit, Och tw wilde wara oss så tro och retrådit som tiig borde, thå skulle tw inthet tuila wij wille wäll holle tiig vthan thin schada, Och lathe tiig niwta och beholla then fordell som tw tilforende vdi Greffuens tijd hafft haffuer, Achtendis therwtynnen thin

egin

egin velfart i lengden, som tiig sielffuer kan magt på liggie Gud tig her mett

Dat. Kalmare den 7 Augusti 1534.

200.

Bref från Konung Gustaf I till Besättningen på Wiborgs Slott.

1534.

Aftryckt ur samma Riks-Registratur, bl. 4. — Förekommer i *Hogensch. Bjelkes* Kopiebok, bl. 3 v.

Wår gunst &c Wij haffue wndfongit thin Schriffuelse Garstenberg, med flere the gode karles, som medt tiig liggie på Vijborgz slott &c Och fornummett i hurvdane motte i haffue anammett then Slotzloffue &c Så ati then holle skulle tiil Greffue Johans tilkommilse igen &c Och att Greffue Johan, ecke skulle wara i någer anner ackt och menning vtaff landett dragin, än ath han genom andre gode herres oc Förstes midell, kunde koma siig i fordragt Venskap oc forlichning medt oss igen, Ther på giffue wij eder gode karle alle så for swar, ath oss ecke haffuer warith witterligit vtaff nagen ogunst eller wrede emot Greffue Johan, ther han skulle haffue tagit siig tilfelle vtaff ath giffua siig vtaff riikit, Forty i sielffue och huar forstondig mann, ther rett och skell will epterfölia, well wett i hurvdana motte wij haffue skickat oss och bewist emot honum, Sedan han först kom hiit jn i landett tiil oss, Och hade wij forthenskuldt jngelunde formodet, ath han så skulle haffue giffuit siig vtaff riikit oss wåtwarad, eller latiid så forföra,

Men thet han wille lathe siig bedraga, vtaff the Lupske, eller några andre lygnere eller bedrägere, kenne gud, thet är ecke i wår wolde, Dog ther i gode karle forklare Greffuens sack, så ath han ecke i nagenn ondt ackt, skulle wara dragen vtaff landett &c kan well skee, att han sådana forclaring och vnderuisning haffuer giort for eder, Och huar han än ecke för andre saker skull wåre vtaff dragin än som i mene, hade wij fögo ting welatt bekymbra oss om same Slotzloffue, Men wij haffue annerlunde forstått hans sinne oc menning, besynnerlige vtaff the breff oc schriffuelse, som han oss tilschriffuit haffuer Sedan han kom till Reffle, i huilke han nog wplott siit sinne, så att han wille drage till the Lupske &c Och epther thet han nw haffuer dragit till wora och menige Suerigis rikis fiender the Lupske, så står oss ecke annet tilgörendis än atuj jw motte igen eskia wort och Cronnones slott oc feste huilkit wij på Cronnones vegna forne Greffue Johan till Tröffwer hand och vdi än Erlig och Christelig Slotzloffue vnndt oc förlänt hade, Och så lenge han siig emot oss bewiste, som honum borde, Thå war oss well behageligit, att han sådana Slott och forleninger behult, Men sedan wij fornumme att han gaff siig till wora oppenbara fiender, kunne wij ecke annet ther till göre, än atuj i befalning och fulle magt gåffue wåre tro menn och Råd Her Erich flemming [*och*] Niels Grabbe medt theris metselskap att göre theris beste, Och leggir siig ther flijt oc vin om, att kome oss same riiksens Slott och feste tilhånde igen, Och huad the sedan i then

motto giort eller latiid haffue på wore wegna, ther stå wij thom fulkomplig tiil om; Och huar eder gode karle sielffue så tycktis råd wara, ati vthan ytterligere forhalning wilde vpantwarda oss, eller wore befalningxmenn på wore wegna, wort oc Cronnones slott, Thå tycktis oss ati acktede edert egitt besta gangn oc välferdt i then motte, Kenne gud, wij ecke gerne ville wette nagers gode karles schada forderff eller någdell, anthen tiil personer godz eller egedelor, ther wij ecke heller i nagenn motte, kunde mett belathne ware, Therföre besynner eder sielffue gode karle, i tijd, oc vpantwarder, oss wort slott oc feste, wij wele ecke vara eder skada begerendis i nagen motte medt mynne wij formykit ther tiil betwingne oc nödde bliffue, Och huad i gode karle ytterligere skole forlathe eder tiil, wette wore Befalningxmenn, som ther före slotthet liggie eder widere ath vnderuisa och beretta Eder her med gud

Kalffuen

Käre gode karle oss är och tilkenne giffuit hurulunde Greffuenn lott eder forsta vm then Slotzloffue på Vijborg för än han vtaff drog i så motte atuj skulle tiil ewerdelige ägo, haffue vnndt giffuit och bebreffuad honum same slott, och hans barn epter honum Szå må i wetta, atuj honum thet ecke bestå, eij heller haffue wij thet nagen tijd honum så giffuit eller bebreffuat, Thet Greffue Johan haffuer thet sagt, thå finnes thet ecke så medt sanningen, j kune wäl sielffue tenkie, att thet ecke står oss tilgörendis, ath

forsegla bort Cronnones slott oc län, besynnerlige tiil ewerdelige ägo tess haffue wij ecke i magt eller förmågo, Therföre behöffue i gode karle ecke tage eder, ther några beswäringer vm, eller forholde oss for then skuldt same feste epter ther är ecke annet en eth löst sznack Jterum valete

Dat. Kalmare den 7 Augusti 1534.

201.

Bref från Konung Gustaf I till Erik Fleming.

1534.

Ur Riks-Registraturet för åren 1534—1536, bl. 27 v. — Finnes äfven i *Hogensch. Bjelkes* Kopiebok, bl. 23.

Wår synnerlig &c Käre Her Erick wij haffue forstå̊t vtaff iders scriffuelsze szom nu på staden kom oss tiil honde hurulunde j och flere godemenn ther j Finland haffue (gud tess loff) fåt Slotzloffuen in igen på Viborgz slott på vora och Swerigis Crones vegna huilckit oss tycker vell vara, och betacke ider storliga for idert stora flijdt och trohet szom j vdi then motthe beuist haffue, thet wij ider altid tiil godhe betencke skole &c Szå käre her Erick epter sliick leglighet szom sig nu begiffuer met the Lubske och theris anhang och then Greffue Christoffer aff Oldenburg atthe nu haffue met alle magt dragit vtåff Szeland och Schone och in å̊t Fyenn och Juthlandt, emodt Högborne Furste Hertug Christiann, Och forarbethe met alle magt på gamble Konung Christierns vegna at komma honom tiil Regimentet igenn, Szå tuiffler oss intit at huar gud forbiude, the finge ther nogon platz eller forfång, thå ville thet iu viszeliga

och met ganske magt gelde oss tiil j höst, ther the och sza sielffue beröme sig vtaff &c Så epter oss tyckis fast bätre vara att mothe them i tiid och in for en anners döör än for vor egen, Therfore haffue wij så betenckt oss atuij met ganske mackt vele draga nidh åth Schone, och szee huad gud viil giffua oss ther tiil lyckann, Är forthenskul vor villie och begären ati vele met thet aller förste eder möeligit är skynda hiidt vtoffuer alth thet fotfolck szom j kunne affsted komma både vort eyet och thet szom Frelszismennene hafua Dog slotthen foruarada Tesligis och II:c goda hoffmandzhestar met dugelige hoffmenn, gode Rustninger och värior szom krigx handell tilkreffuer Och så vtrustade och vtflydde atthe kunne bliffua her hoss oss j Landet vtöffuer Vintherenn Och alle the Jackter szom nu haffue varit vtrustade tiil Sziös, medann Viborg haffuer varit bestellat, må j tesligis szende hiit offorszumelige Tagendis therfore ingen forszumelsze szom aller störste magt på ligger Och alt thet Folck j än nu kunne anama j tienisthen tiil eder, ther legger ider vin vm, Fattis ider än nu peninge, så scriffuer oss ther vm tiil, wij skickade tiil eder II:m mark j sidzstens, vitthe wij icke huad the forslå kunne, Om then hielp szom j scriffue for the Landzknecther, vele wij gerna latha giffua them när the komma hijdt vtoffuer, Eder her met gud &c Datum Aff Stockholm 4 Septem.

Ett lika lydande bref afgick samma dag: *Tiil Frelszitt j Finland.*

202.

Bref från Konung Gustaf I till Erik Fleming.

1534.

Meddeladt ur samma Riks-Registratur, bl. 29. — Uti *Hogensch. Bjelkes* Kopiebok, bl. 24 v.

Wår &c Käre her Erick wij haffue forstå aff Eders scriffuelsze Tesligis och the godemenndz Torsten Salmundszons och Peder Swenskes berettilse och vnderuijszning hurulunde alle ider ärende sig ther j Landet forlopne äre, både j en motthe och andre &c Ytterligere käre her Erick haffue wij forstå aff szamma eders scriffuelsze ati haffue hafft idert budh vtoffuer tiil Reffle epter folck, och haffua ther icke fåt en karll, forthy Rådet ville icke städia folck ther vth, &c Så forundrar oss storliga huj the godemenn thet göra eller i huad motthe wij thet aff them forskullat haffue, Dog är vor villie och begären atj en nu vele scriffue the Reffuelske tiil vid thenna mening, ath huar the vele lathe städia oss kneckther Bodtzmenn och annet huad wij från thom behoff haffue, Thå äre wij ther tiil fridz medt, atuj lathe them thet seglas löst igen j från Findland, anners ingenlunde, Och när j få szuar tiilbaka igen, Och the Reffuelske vele gå ther vnder, thå må j vell latha them segla ther hen met vijd, Bräder, Tiäru och andra slijka varur, vndantagendis fethwarur och fetalier, Och szendè wij nu nogra Jackimsdaler tiil eder met Torsthen Salmunsson och Peder Suenske, tiil the peninge wij i sistens szende tiit vtoffuer, Är wor villie och begären ati vele samfelt met them vinleggia eder att skaffa

oss ther fore gott krigxfolck ee huad the äre mere Landknecther Ressige eller Botzmenn, ther kunne i giffue them vtaff nogot på hondene, tiil tess the komma tiil oss, K[*äre*] her E[*rick*] ati vele flux vinleggie eder epter folck, her är icke annet på färde, än atuj motthe tenckia ther alffuerligen tiil och forsterckie oss met alle magt Forthy ther Greffue Christoffer lather sig hylla, thå skeer thet på gamble Konnung Christierns vegna och sine egne, huar kon. Christiern ellies döder är, Så kunne i vel sielffue tenckie, huad ther ville epterfölja huar ko. Christiern skulle komma tiil Regimentet igen, Therfore legger eder vin epter folck szom magt vppå ligger Yttermere är och så vor begären atj vele offorszumelige latha komma hiidt vtoffuer alt thet fotfolck ther är Dog slotthen foruarade, Yttermere szom j råde oss atuj ville skicke tiil Grabben II lester jern och biude honom tiil at han ville ther latha vpsettia en godh Jackt, thet wij och nu så bestelt haffua och skickat honom sådana jern vtoffuer, Ytterligere szom i begäre vitthe vor villie vm thet skiip szom j haffue latit byggia, tiil Riksens Rådz behoff, vm j skole skickat hiidt vtoffuer j höst, huilckit vij stella vdi erdert egit skön, Dog tyckis oss icke oråd vara at thet komme hijdt vtoffuer j höst, så kunde thet bliffua j vinther aldelis vtflyt szom thet bör szig Dog vm skyt, krutt, lodt, och Botzmenn måge the godemenn Rådet sielffue vara fortenckte vm, ther om i och met eders scriffuelsze vell måge formane them, atthe sådana j tiid och time beskaffe sig, på oss haffue the intit liitha i

then motthe, Forthy wij haffue szå mong skiip her at vtrusta, beszynnerliga nu then aller störste kraffuelen, huilkin ther vil behoffua allene szå mong skyt, szom IIII aff the andre Och ati forthenskul ville tenkia tiil, att beskaffa oss botzmenn och sziöfarit folck ther ligger oss aller störste magt vppå Yttermere K[*äre*] H[*er*] E[*rick*] szom j och beröre och begäre vort fulmacthe breff, szå at huad deell i giort och latid haffua met Viborgz slott och länn, är skeedt met vor villie ja och szamtyckie for mykit onyttigt epterföliende tall skul &c Szå behoffua i inthet tuila ther vppå, atuj ju fulkomelige vele stå eder ther vm tiil, Och forszee wij oss, at j haffue ther vppå vort fulmagts breff, szom Torsten Salmunsson forde vtöffuer met sig, ther vtinnan äre j nog foruarade Framdelis vm then del her Guttorm haffuer tilhört Szå epter thet szamme tingest äre bytthe och parthede äre wij tiil friidz thet och szå bliffuer tiil p"ss(!), Och then rostering ther skeed*de* j Viborg på then Reffle borgare må giffuas löss, forthy wij haffue ingen stor trätthe met them, nar wij mann finge vtaff them huad deell wij behoff haffue tiil folck och värior, Szammalunde szom i och beröre vm Erick Olszon, ath han icke skulle vele holla thet lyffthe och tiilszeyelsze szom i och the godemenn ffere vtloffuat haffua &c Szå käre her Erick behoffue i icke tage eder thet szå när eller agte thet szå noga, forthy wij forsze oss at han haffuer giort thet vdi en god mening, Dog haffue wij ther vm scriffuit honom tiil, och befaled ath han szådana snack affstella skall, man

kan ther intit nu annet tiilgöre forthy thet är giordt szom giort är, och må szå bliffua, ther wij och äre vell tiil fridz medt Framdelis vm then Matz Larszon och Erick scriffuere szom j och Nils Grabbe scriffue fore &c Szå vitte j vel sielffue her Erick huru wij haffue skickat oss emodt then Matz Larszon, Han är dog icke lickuell vtan en bonde szon, och wij haffue giort honom tiil en herre mann, menn huru han haffuer skickat sig emott oss igen, är ider icke owitterligit, huru han haffuer fölgt then Greffuen epter, licha szom thet hade varit eth eg och en kakå, menn oss haffuer han föga ting ackthet, Therfore motthe han vell vara nogot vdi vort fornöye, for en han komber szå sleet tiil venskap igen, Then Erick scriffuere kunne wij och well gisza at han gör ther föga gangn annet än ligger och stemplar och scriffuer Greffuen tiil, thet vore fast bätre at han vore thädan än ther, wij vitte wel huad han är for en szelle, han var her i Fiord hoss oss, alt thet han hörde vtaff oss, thet förde han in för Greffuen, och än mykit verre än wij thet nogon tiid szade, therfore witte wij icke huru mykit wij skole tro honom, Then Salmon haffue wij ingen ogunst tiil, han må wel giffua sig hiit tiil oss och göre sin tienist fyllest szom honom bör, Jtem haffue wij besport ati haffue en god plåtheslagere j eder tieniste, Huarfore är vor villie och begären, ati vele lata honom slå tiil vort behoff en hoop goda knichtz harsk rette och sletthe, wij vele wel finne godh råd at skicke eder plåther nog tiilhonde, Tesligis vetthe i och szå vell K. H. E. hurulunde then mene-

mann her j Landet haffue nu j forlidne år varit flux betungade både met gestninger och andra szuåra kostgerder, besynnerlige szom thet skedde j fiord met then Dalereszon, och ellies offta nogh, Ther the godemenn j Findland haffue aldelis sittit frij fore, Huarfore tyckis oss icke oskäll vara ati ville latha handle met then menemann ther j Findland beszynnerlige j the Län szom nu icke haffue varit fortungade medan Viborg haffuer bestellat varit, met gerder eller annen tunga, atthe godemenn och så ville komma oss tiil vndsethning met en skälig hielp epter szom eder kan tyckes lijkast vara, kenne gud oss görs peninge behoff Wij haffue vell III eller III½:m fotfolck vtan hoffmenn och Ressiger, Ther haffue wij alleredo j thenne föga feygdis tiidh skutit epter, öffuer the L eller LX:m marck ort:r Therfore begäre wij ati och flere godemenn met ider ther i Landet vele beflijta eder, at her motthe komma nogot jn igenn, Framdelis giffue wij eder tiilkenne atuj haffue latit her Probera thet nye mynt szom slagit bliffuer j Reffle, Och finnes lödige marcken jndht fine icke bätre än tiil III lott Sölff, huilcke peninge the lata flux komma tiit in i Landet tiil ingen ringa skada Begäre wij ati vele haffue ther itt vpszeende met, så at sådana ont mynt icke kommer formykit in j Landet, vm thet frelsze j begäre på the ödis marcker, äre wij vell tiil fridz met och szende eder ther vppå vort opne breff Eder her mett gud beffalendis &c

Dat. "Stocholm 24 Septembris" 1534.

203.

Bref från Konung Gustaf I till Nils Grabbe.

1534.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1534—1536, bl. 31 v. — Förekommer i *Hogensch. Bjelkes* Kopiebok, bl. 26 v.

Wår &c Wij haffue vndfongit thin scriffuelsze Nils j huilcke tu berörer om Nyslot och Nyslotz län, och begärer at thet må bliffua vnder Vijborg, szom thet aff aller varit haffuer &c Szå epter wij icke vitte huru then leglighet j then landzende sig begiffuer kunne wij ther föga swara tiil annet än wij settie thet vdi tith och flere godemenntz skön, atthe ther vm bestelle thet beste the kunne Dog epter szådana skäll och vilkor szom tu vdi szamme tin scriffuelsze foregiffuer Are wij vel tiil fridz at szå bliffuer szom aff aller varit haffuer, Sså attu skalt få vtaff Nyslot huad tig behoff görs tiil Vijborg, ther vm wij haffue scriffuit Måns Ram tiil, ath han skal vitthe skicke sig ther epter, Och attu later honom få igen szalth humbla Cläde och annen deell szom honom behoff görs tiil Nyslot, Och skal tu vettha atuj skicka tiil tig I½ lest jern, Är vor begärenn attu vilt lata settia ther vp j vinther en smuck Jackt Tig her met gud beffalendis &c

Dat. "Stocholm den 24 Septem." 1534.

204.

Bref från Konung Gustaf I till Erik Olsson.

1534.

Aftryckt ur samma Riks-Registratur, bl. 32. — Finnes i *Hogensch. Bjelkes* Kopiebok, bl. 27.

Vår &c Wij haffue forståt vtaff tin scriffuelsze Erich, hurulunde then leglighet sig begiffuen är met

Vijborg, och met huad vilkor och inrymelsze Kastenberg är vtaff landet dragin met siit szelskap och tesligis huru then handling emellam her Erick Fleming och tiig sig forluppit haffuer Och giffue wij tig ther vppå tiilkenne, at her Erich haffuer szå oss och latit forstå szamme handlinger, och giffuit sine vnskyllinger och vrszaker nog foré huj szå handlat bleff, met huilcke vnskyllinger wij oss och szå athnöya lathe, och giffue oss tiil fridz szom nu skeedt och giort är, Therfore må tu latha ther vm thet snack szå bestå, Ytterligere szom tu berörer, at Erick Spore icke kan bestå både Nyslott och Offuerherede, och begärer forthenskul attu må settia tiil Fougta j öffuerherede igen, then Henrich persson, szom ther är på Taffueste hussz hoss tig, Szå äre wij ther vm vell tiil fridz och szende wij honom ther vppå vort breff, Framdelis Erich är vor villie och begären attu vilt forskicka hiit vtoffuer tiil oss alle the knechter szom tu haffuer ther hoss tig på Taffueste hussz, Dog attu allenast beholler szå monga szom tu kant foruara slottet met, Och må tu giffue them then hielp på honden IIII marck huar karl, szom the Landzknecter her äre, fåt haffue, szå giffue the sig vel tiil fridz, lagat iu szå, atuj kunne få hiit vtöffuer thet meste folck både tiil hest och foedt szom j nogon tiid ther aff Landet vmbäre kunne The göris oss her storligen behoff Jtem szom tu later begäre aff oss the Tessie Landbor j forläning Szå äre wij ther vm tiil fridz och szende tig ther vppå vort breff, gud tig &c

Dat. Stockholm den 24 September 1534.

205.

Förläningar utdelade i Finland, Fullmagter, m. m. Åren 1531—1534.

1531—1534.

Utur Riks-Registraturet för åren 1531—1534. De anträffas derstädes bl. 254 v. och följ. med öfverskrift: *Tesse epter:na förläninger ära vtgångna medhan M. Oloff petrj war Cancellarius D. N. regis j frå Sanctj Micaelis tijd Anno &c MDXXXI.*

År 1531.

Bl. 254 v. Onsdagen post Calixti.

Jtem vntte wår N. herre Jachim fleming Meridzsa bool j forläning j finland j weheme soken

[Den 18 Oktober].

År 1532.

Bl. 256 v. Die Georgij.

Jtem literas Collationis for her arffuit j Vskela på prebendam corporis Christi j Åbo

[Den 23 April.]

Bl. 258. Torsdagen post Octavam visitat. Marie.

Jtem fogta breff for Erick Olsson på Taffuestahuss

Jtem slotzloffuenen for honum

Bl. 258 v.

Jtem fogta breff for Erik Skriffuare vtöffuer wår N. herres eegna landbor j finland

Jtem fogta breff for Niels Swensson j Nörre-finland

[Den 11 Juli].

Aff Stocholm tempore Olauj.

Jtem fik Jöns wesgöte breff på fodringen j pelkene soken then han niuta skal årliga,

[Den 29 Juli].

Bl. 261. Aff Törnewalla Sockn, Calixti.

Jtem Literas Collacionis for Niels Monsson på prebendam Laurentij i Åbo, then Olaff huessing tilforenne hade

[Den 14 Oktober].

Bl. 261 v. Aff Stocholm Simonis ett Jude.

Jtem fiick Erich Olsson på Tauastahussz heretzretten på Borgaherade, som hans fader tilforenne haffde

[Den 28 Oktober].

År 1533.

Bl. 265. Ex Holmia Fredagen efter Sigfridi.

Jtem Her Erick Flemming konunglige saker öffuer hans egne Landboor i Finland, och her i Suerige

[Den 21 Februari].

Bl. 268. Åff Vpsala annan dagh Pingxdagha.

Jtem breff för Knuth Erickszonn på Lagmandz dömett j Nårre Finland

Jtem Screffz och sama tiidh her Jffuar Fleming till att hann inthet befatter sig mett sama Lagmandz döme så lenge Knuth hann leffuer

[Den 2 Juni].

Bl. 268 v. Tenne Effterne Befalninger och Förläninger haffua vth ganget sedhann Mester Olaff bleff åff mett Cancellariit tempore Ericj Anno 1533

Bl. 126. Aff Eskilstuna Feria 6:a ante Johannis Baptiste.

Jtem breff för her Peder j Lemo att hann må behålla Mattila godz vndj prestebolet, och geffua ther

åff Arligha j Scriffuare stuffune på Åboo III marc örtug. som ther åffgå pleger

[Den 20 Juni].

Bl. 268 v. Stocholm Torszdagen nest effter Joannis Bapt:e.

Jtem Collacionem för her Clemett på Lettale Kyrckyo j Finland effter mester Sigfredz dödh szom ther nu besitten är, och icke för

Jtem Fogde breff för Hendrick Jönsson på Öfra herade j Finland, j Tauastehusz lään

[Den 26 Juni].

Bl. 269. Aff Wanmals Ön S:ti petrj & paulj.

Jtem fogde breff för Eric sporre på offre herade, och feck breff sama tiidh på Cröga peninga j thetta år falla j för:ne hans fogderij

Jtem fogde breff för bertill månsson på Sexmeka herade

Jtem breff för Knut. Scriffuare på Taxan aff pelkene gell som her Guttorm tilförenne hafft haffuer

[Den 29 Juni].

Bl. 128 v. Ex nykopia Dominica post Kanutj.

Jtem litere Collacionis för her Jacop blome på pädersöre prestegelld j Finland

[Den 13 Juli].

Bl. 272. Aff Stocholm tempore Birgitte.

Jtem Häredzrätten for Måens Nielson på Nidra häredhe j Kumegards Länn

Jtem breff for Raumo Borgare, att the måge bruka theris Seglas tiil Tysland, met theris Kiöpmandz

warur vndantagende fätt warur, tiil en behagelig tijd, epter then leglighett thå på ferde war

Jtem jtt opit breff for same Raumo borgare ath the måge wth föra klippere tiil sex ell VII marc och jnthet dyrare J thetta år, 34

[Den 7 Oktober].

År 1534.

Bl. 276. Stocholm Dominica Reminiscere.

Jtem Aåbo Borgare måge bruka theris seglatz huart the wilia vndantagendis Lubke

[Den 1 Mars].

Bl. 278 v. Stocholm tempore philippi et Jacobi.

Jtem litteras Collacionis for her Jöns i Huittis ad dies vite

Jtem forsuarilse breff for for:ne her Jöns

[Den 1 Maj].

Aff Stocholm Helge Torszdag.

Jtem vnthe v. n. herre, her Jacob Blome frijheter på tesse III Gårder, Laustis, pastegunda oc paymala, for all Skiutzferd

[Den 2 April].

Bl. 279. Aff Swartesziöö Tempore Ericj.

Jtem forleninge bref for Jacob wnnendranck på Eleme sockn i Taffuestehuss län,

Jtem konungelige szaker for Niels Grabbe met sine egne landboor i Finland

Jtem en forlening for Jöns Michelson på eth Booll benempdt Sattiala

Bl. 279 v.

Jtem kon:ge saker [*för*] Her Erich Flemming met sine egne Landboor i Suerige och Finland

[Den 18 Maj].

Bl. 281. Aff Stocholm 9:a die Julij.

Jtem Fougte breff for Bertiil Scriffuere på Borgalän

Jtem Forleningx breff for Lasse Scriffuere Borgmestaren i Wijborg på en gård benempd Brunsarij

Bl. 281 v. Aff Calmarne die vincula petri.

Jtem breff for Erich Spore att Dominus vnthe honum the krögere peninge huszmandz peninge kökemesters peninge som landzfougtenn pleger haffua, ther som hann haffuer warith fogthe i Taffuestehuss län

[Den 1 Augusti].

Bl. 283. Aff Westeråårs 3 Septembris.

Jtem förleningx breff för Eriick Olsson pa Tawesthehus på Tessie landboor

Jtem literas Collacionis för Her Biörn på Kyru soknn

Bl. 283 v. Aff Vpsala 3:a Nouembris.

Jtem fougte breff för Mechell Thomesson på Nörre Finlandh

206.

Konung Gustaf I:s Bref på Slottslofven i Wiborg åt Nils Grabbe.

1535.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1534—1536, bl. 225. — Finnes äfven i *Hogenschild Bjelkes* Kopiebok, bl. 183 v.

Wij &c Göre witterligit atuj antwardet haffue thenne oss Elskelig tro Mann och tienere Niels Crabbe [*sic*] mett thesse epter:ne Oloff henricson vnderfogte Henric biure Slotz scriffuere Mattis Larson aa wapenn Bertiil Jönson aa wapenn Peder Nilson aa wapenn Lasse Scriffuere Borgmestare Måns Ram Borgare Eskill Olsson Borgare Peder Scriffuare Borgare Tordh Bagge oc Bartill Scriffuere, wort och Crononnes slott wiiborg vdj enn erlig och redeligh Slottzloffuenn, j szaa måtte att the skole holle thet oss och ingenn annenn tilhonde, och ather igenn vpanthwarde oss welwilleligann samme slott quit och friith ee när wij antingen sielffue eller genom wore fulmyndoge mett wor breff och szegel ther paa eskiandis wårder Hwar och szaa skedde, att oss aff gudz forszynn forstackot worde skole thaa for:ne, wore tro menn holle for:ne wiiborgz Slott Högborne Forstinne och Frue Fru Katherine mett gudz nåde Swerigis och göttis &c Drotningh Hertoginna till Sassenn Engernn och Wesphalenn wor Käre Husfrue wore barnn och erffuinger tilhonde, szaa lenge honn är till friidz stelth, och fyllest skett är, om hennens Mårgangaffuer och Liffztug, epter thenn forsegling szom henne paa samme Mårghangoffuer, och Liffztugth giffuin är, Och sedhann schole the holla, szamme slott thenn herre tilhonde

szom then menige mann och Swerigis tro hulle Jnbyggiare endrectheliga mett Riksens rådz samtyckio vdj wår stad jgenn [*sic*] Tess &c

"Aff Swartsiö 3:a Septembris", 1535.

207.

Konung Gustaf I:s Qvitto åt Nils Grabbe, öfver uppbörd och utgifter på Wiborgs Slott.

1535.

Meddeladt ur förut sagde Riks-Registratur, bl. 225 v. — Uti *Hogensch. Bjelkes* Kopiebok, bl. 184.

Wi Gustaf &c Göre witterligit Endog wij jngenn Rekenskap begärat haffue vtaff wor tro Mann och Tjenere Niels Krabbe paa Grabacke for thenn vpbyrd och vtgiffth hann hafft haffuer paa wort slott Viborgh, szedann hann fiik Befalningenn paa samma slott och Länn, szom war Worfrue affton Dyre Anno &c 34 och tiil tenne tiid Natiuetatis Marie Anno 35 Dog haffuer hann giordt oss, godt vnderwisningh egenom wor Camereris Oloff Brömss ransakann for thenn vpbyrd och vtgifft, hann hafft haffuer sedann [*han*] fiik Befalningenn saa wij late oss ther mett wel åtnöye, och giffue honnom och hans erffwingar ther quith och frij fore, for alth ythermere tiltal och nåmaningh Rekenskap att göre for eptherkommande riiksens herrar och konungar Och Löper hans vpbyrdh mere än hans vtgifft j alle partzeler epther hans vnderuiszningh szom her eptherfolier For hwilke partzeler hann äger framdeles szwara tiil, peninga j Scriffuere stugonn IX^cLXXX III½ mark ort. Rogh och Miöl LXXXVIII lester 1 pund, Malth och kornn XXXIIII lester, Hwete VI½ pund 1 spann, Böner II pund II

spenn, Haffra XVII lester IIII pund, Humbla ½X skeppund III lispund Salt XI skeppund IIII lispund, Smör III tunnor III pund, Leffwandis Boskap LXV nött Leffwandis fåår XXXVIII st:e Swin LXXXVII st. Röckt kiött I:c XI Nötefall Fårekropper III:c VII st:e Flesk I:c XLVII Sidor, punde kiöt XVII Lispund Finske geddor XIIII skippund VII lispund Lax II tunnor 1 fjerding Salt grönn Åll 1 tunna, Siik II½ tunna Tör IX timber Torsk III tunnor 1 fjerding Ströming 1 tunna 1 fjerding Norss och Tor Strömingh III:c LXXXI:m Speck XIII½ tunna Torre hudor VIII stycker Fårskin V decker II skin Lärefft VIII:c XLIIII alen Saa haffuer hann her vtoffuer vtszendt til atth bestyre Kläde fore tiil några hans karle XLVIII szom än nw til acthers äre, szom Rekenskapenn ther om wel vtuiszer Smör XVII tunnor Trånn XV Åm Speck X tunnor Geddor II skeppund Huilkit altt For:ne Niels Crabbe äger Framdeles Leffuere j fraan seg eller göre oss ther god Rekenskap fore Tess &c.

"Aff Swartsiö 3:a Septembris" 1535.

Viid thetta Samma sinne som forskriffuit står Fiik Erik Spora på Nyslott Slottzloffuen och Quittancia Ord fraa ordh Och äre thesse eptherscriffne j Slotzloffuen med Eric Spora

Försth

Erich Spora Jöns Scriffuere Oloff Person Påuel Scriffuere Thomas vther*ma*rch Niles Larson Per Michelson Lasse Scriffuere Per Larsonn Tomas volmarson Henrich Hakensson Jacob Oloffssonn

208.

Fullmagt för Jöns Knutsson Kurk, på Lagmansdömet i Satakunta och Österbotten.

1535.

Ur Riks-Registraturet för åren 1534—1536, bl. 256 v. — Anträffas i *Hogenschild Bjelkes* Kopiebok, bl. 215.

Wij Gustaf & Helse eder oss elskelige tro Dandemen alle Cronnones skatskylloge bönder, och menige almoge som byggia och boo i Satagundenn och Östro Bothnenn, Ewinnerlige mett gud, Käre Dannemenn wij giffue eder tilkenne, ath epter then godemann gamle Knut Ericsson, som tiil thenne tiid haffuer warid ederss Lagmann, är en krankelig, och ålderafftiig man, så ath han her effter tiil ewentyrs, icke well kan eller formå ath fultgöra same sith Lagmandz embete, Dog så lenge, then gode man, will eller haffuer willie, ath bliffue wijd same Lagmandz Döme, skall han wara ther nemest tiil, i hans liifztiid, Och epter oss formoder, ath forne Knutt Ericson icke lenge kan, eller begärer bliffue wijdh same embete, Och eder dannemenn är icke heller nyttigt atj schole ware vtan Lagman, och tuiler oss inthet, ath same Knuth Ericson, helszt vnner thet sin egin sonn, vm någen thet haffue skulle, ther han sielff icke formeckter fultgöre same embete, for hans ålderdom skull &c Therföre haffue wij aff wår synnerlig gunst och nåde, vndt och forlent som wij nw mett thetta wort öpne breff, vnne och forläne, thenne oss Elskelig tro man Jöns Knutson på Lauko same Lagmandz Döme i Szatagundenn och Östrebotnenn, liike som hans Fader forne

Knut Ericson thet hafft haffuer, i szin Liifztiid Anseendis then hulle och longlige tro tyäniste szom for:ne Jöns Knutsson, oss och wort rige Swerige, her till dagz bewist och giortt haffuer, Och än yttermere her effter bewise må och göre skall, then stund han leffuer, Huarföre biude wij eder Dannemenn alle, som i for:ne Satagundenn och Ostrebotnenn boendis äre, ati anname same Jöns knutssonn for ederss rette Lagman, swarendis honom och ingenn annen till all then rettighett, som i ederss Lagman årlige plictige äre, Wij haffue honom budit och befalett, ath han skall skaffe eder alle fatige och rige, lag och rett, som han thet for gud, oss, och huar godhman anszwara will Eder her mett &c

"Aff Stocholm Jn Crastino D. Thome" (den 22 December) 1535.

209.

Konung Gustaf I:s Frälsebref för Erik Fleming, å Skattejord i Raseborgs Län.

1536.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1534—1536, bl. 78 v. — Uti *Hogensch. Bjelkes* Kopiebok, bl. 259 v.

Wij &c Göre witterligit och Bekennes mett thetta wortt öpne breff atuj aff synnerlig gunst och nåde, Szå och for then longlige och hulle tro tijäniste, som oss elskelig tro mann och rådh her Erick Flemmingh Hoffuidzmann på Rasszeborgh oss och wortt Riige Swerige her till dagx bewist och giortt haffuer, och än yttermere her epter bewise må och göre schall, haffue vnth och giffuit, som wij och nw mett

thetta wortt öpne breff, vnne och giffue honum, och hans epterkomande rette ärffuinger ewigt friihett och frelse, både i wor tiid och wore epterkomande riiksens herrer och konunger tiidh, på tesse epterscreffne hemann liggendis i Aabo Biscops Döme J Rasszeborgx Län, J Östreheradt och J Sciuenda [*Sjundå*] socken, Som först är, halff annen skatt marc Jord J Quarneby Jtem II skatt marker Jordh J Skinnereby, Jtem IIII skatt marker Jordh i Gåszekulla, och ½ skatt marc jord kalffön, mett the skeer ther näst wp tilliggia Huarföre biude wij alle, ee hoo the helszt äre eller ware kwnne, som fore wore skull vele och skole, göre och lathe ath the icke i någer motte, göre forne her Erich Flemming eller hans effterkomande erffuinger her emott hinder platz eller forfong, emott thenne wore gunstelige tillätilsze wijd wor ogunst Tess till

"Aff Vesterårs 4:ta Martij" 1536.

210.

Konung Gustaf I:s Frälsebref för Kaniken Anders Jacobi i Åbo.

1536.

Aftryckt ur Riks-Registraturet, för åren 1536—1539, bl. 9 v.

Wij &c Göre witterligit, ath effter thet ath oss elskeliig her Anderss Jacobi Caneck i Aaboo, haffuer berettedt for oss, ath han äger någen Frelsz Jord, vdij en gård benempd Paijkala och vdij same gård, är någen skatte Jord, som honum och tilkommer, Hwarföre haffue wij aff wor synnerlig gunst och nåde, Så ock for thenn weluillighett, som forne her

Anderss Jacobj (besynnerlige i then rydske reszo, mett wor tro Man och råd, her Erick Flemming) bewist och giort haffuer, och än yttermere her effter bewisza må ock skall, haffue vndt ock giffuit, ock nw mett thetta wort öpne breff vnne och giffue honum friihett och frelse, på for:ne skatte Jord, liggendis i for:ne paykale by vdij Wirmo sockn, som årlige affskyller, i alle rettigheter, sex öre, Forbiudendis her mett alle som före wore skull wele och skole, göre och lathe, synnerlige wore fougter och Befalningxmenn, ath the göre for:ne her Anderss her emott inthet hinder eller Forfång på same godz i någen motte

Jtem vnte vor nådigste herre her Anderss Jacobj Caneck i Aaboo Ragnistilla godz, vnder en årliig stadgeskatt, som är II marc om årett både for Lendzmandz gerder, Skiutzferder, och all annenn vtskyllann, ther aff pleger gåå årlige

"Aff Stocholm 30 Maij" 1536.

211.

Konung Gustaf I:s Qvitto åt Thomas Jönsson Ryting, för uppbörden på Åbo Slott, 1535.

1536.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 11 v. — Handskriften har blifvit något skadad af väta. De bortfallna ställena äro betecknade med .....

Wij &c Göre witterligit och Bekennomps mett thetta wortt Quittence breff, Ath thenne wor tro tijänere Thomas Jonsson wor Befalningxman på Aboo slott, haffuer giordt oss en god och clar redelig rekenskap for all thenn vpbyrd och Vtgifft han hafft

haffuer, sedan han först fiick Befalningenn på forne Åboo slott och län, Hwilkit som skedde Lögerdagen före Ericj Anno 35 och till Philippi et Jacobj Anno 36 Hwilkenn hans Rekenskap siig så forluppen är, epter wor Camereris Olaff Brömpss ranszakan och vnderuiszningh, ath hans Vpbyrd i peninge drager ½X:m III:c ½V marc V ort. Ther aff haffuer han leffuererat i Camerenn VI:m III½:c XXV marc Jtem haffuer han vtgifuit till slotzens behoff och i Swenelön, III:m LXXV marc II ört. Så bliffuer igenn J Jnuentarium, III½:c V marc Hans vpbyrd J malt och korn XLIII½ lest III½ pund II spen, hans vtgifft X½X lest V½ pund II fjerd., Så bliffuer Jnuentarium XXIII½ lest III½ pund, Hans vpbyrd i Rog och Miöll XLVII lester, II pund, Hans vtgifft ther aff XXXII½ lest III pund Så är Jnuentarium X½V lest, hans vpbyrd i Smör ½X lest XVIIII pund Vtgifuit VII½ lest II½ tunne IIII pund, Så bliffuer igen X½ tunne Hans vpbyrd i Salt VII½ lest II½ tunne Vtgifuit IIII lester V½ tunne Så är igen III lester III tunner Hans vpbyrd i Hwmbla XV½ skeppund Vtgifft ther aff XI skeppund Så är igen ½V skeppund, Hans vpbyrd i Röckt kött II½:c XV nötzfall ock XII skeppund III lispund vtgifuit ther aff I½:c XX½X nötzfall VI skeppund VII lispund Så är igenn LXXXVII nötzfall V½ skeppund sex lispund, Hans vpbyrd i flesk I½:c V sider, vtgiffuit LXXVII sider Hans vpbyrd i Leffuandis Booskap II½:c I st:e och LXXIX kalffuer Vtgiffuit I½:c, Så är igen I:c I st:e ock LXXIX kalffuer Hans vpbyrd på får och Lamb IIII:c XII st:e Vtgiffuit II½:c XL st:e Så är igenn I:c XXII st:e Hans vp-

byrd på Röckt får IIII:c XXXI Vtgiffuit ther aff III:c XIII½ Så är Jgenn I:c XVIII Hans vpbyrd på haffra VI lester Vtgiffuit V½ lest IIII pund, Så är igenn II pund, hans vpbyrd på huder XVIII decker IIII huder vtgiffuit XII decker, II huder, Så är igen VI Decker, II huder Hans vpbyrd på Fårskin LXII Decker, Vtgiffuit IX Decker, Så är igen LII(!) decker, Hans vpbyrd på talg III skeppund Vtgiffuit XIIII lispund Så är igen II skeppund VI lispund, hans vpbyrd i kökenfett I skeppund IIII lispund vtgiffuit III lispund, Så är igen I skeppund 4 lispund Hans vpbyrd i Strömming III½ lest II tunner Vtgiffuit II½ lest I½ tunne Så är I lest ½ tunne hans vpbyrd i Lax XI tunner 4 fjerd. Vtgiffuit X t:r 4 fjerd. Är igen I tunne hans vpbyrd i Spetfiisk XLV:m IIII:c, Vtgiffuit XXXVII:m III:c Är igen VIII:m I:c Hans vpbyrd .... dor X skeppund V lispund Vtgiffuit ½V skeppund II lispund Är igen V½ skepp. III lispund Hans Vpbyrd på Torsk II½ lest V tunner vtgiffuit II½ lest III t:r Är igen II t:r, hans vpbyrd på Bärendfiisk I½:c .... IIII lispund Vtgiffuit XC VIII st:r Är igen LVII st:r IIII lispund Hans Vpbyrd på Ydt XIIII:c Vtgiffuit III:c Är igenn XI:c hans vpbyrd på Öll I:c ½V lest, haffuer han leffuereret till Stocholms slott XL Lester, Forterdt på slottett XLVI½ lest, är igen XVIII lester, J Eticke I½ lest, Ther aff vtgiffuit ½IX tunne är igen ½X tunne, hans Vpbyrd på Bröd XCIII lest IIII t:r Ther aff sendedis till Stocholm XLIX lester, Forterd på Slotted XXIII lester III t:r Är igen XXVI lester V t:r Hans Vpbyrd j Clede V st:e engelskt II st:e amster-

damsk, 4 st:e hagensk 4 st:e närest Thetta är alt vtgiffuit, hans vpbyrd i Jern IIII fatt vtgiffuit II fatt Är igenn II fatt Hans vpbyrd i gryn VI pund II½ spann, Ther aff sendt tiil Stocholm IIII pund Forterdt II Är igen II½ Span, Jnuentarium på Wadmall LXXVIII alne, Weffuit I:c alen Thet är vtgiffuit tiil Legefolkit om Jull om Valburgmesse Vadmall köpt for peninge och sendt tiil Stocholm I:m IIII:c VI alenn Jtem Lerefft köpt for peninge och sendt tiil Stocholm I:m III:c X alne For hwilkin Rekenskap Wij giffue for:ne Thomas Jönson quitt frij Lediig och löss for alt yttermere tiltall vt Solito more

Dat. "Aff Stocholm 12 Junij" 1536.

212.

Konung Gustaf I:s Stadgande, att Kalajoki skulle fortfarande utgöra Kapell under Salo Socken.

1536.

Aftryckt ur nyss sagde Riks-Registratur, bl. 26 v.

Wij &c Göre witterligit, at epter thet oss elskelig her Niels kirkeherre i Salw sockn, på Östrabotnen, for oss, ock wor Befalningxmann her på Stocholm (ock vdij the Dannemendz några aff hans Socknebönders j Kalijoki, närwaren) siig förplicted haffuer, ock medt hond och mun thom loffuat och tilsagt, ath han epter thenne dag, will och skall holle thom redeligen vppe, vdij for:ne Capelle geldh Kalijoki genom siig sielff, eller sin Capellan, all then tijäniste, som honum bör opå Christendomsens wegna ock siit preste embetis wegna, mett messo predican socknebud, och

all annor tijäniste, så ath the dannemenn socknebönderne i forscreffne Cappale Län, schole vdij jngen motte (mett rette) ath beskulle haffue, Hwarföre haffue wij vtaff wor synnerlig gunst ock nåde, vnt ock tillatiid, som wij och nw mett thetta wort öpne breff, vnne och tillate, ath for:ne kalijokj Capelle län, skall epter thenne dag, lige som hèr till tiidz bliffue vnder then kirkeherre som besitter for:ne Salw, dog vnder slige forord, som for:ne äre Hwarföre biude wij alle, serdelis Bispen och Capitlett j aabo, ath the icke i någer motte göre for:ne her Niels her emott hinder eller forfang, all then stund, han holler thom tijänisten redeligen vppe, så frampt the wele göre thet oss liufft är Förmanendis tesligist socknebönderne vdij for:ne Salu och Kalijockj ath the vtgöre redeligen theris tiende, offer, lickstool och alt annett, som thom bör theris Kirkeherre effter Swerigis lag och god gammall Christelige sedwane

Dat. "Aff Stocholm 3 Julij" 1536.

213.

Förläningar utdelade i Finland, Fullmagter, m. m. Åren 1535 och 1536.

1535, 1536.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1534—1536, bl. 266 och följ. Öfverskriften är derstädes: *Tesse epter:ne haffue fått Friihäter Forleninger och prestegieldh, sedan Ephiphanie (!) domini Anno &c 35.* — Fiunes i *Hogensch. Bjelkes* Kopiebok, bl. 218 och följ.

År 1535.

Bl. 267.

Jtem Literas Collacionis for her Niels på Salu sockn i Finland

Jtem Forleningx breff for her Erick Flemming på eth godz liggiendis i Wijborgz län, wijdh nampn Nora

Jtem breff for her Erick Flemming på en gård benempdh Taliala

Bl. 267 v.

Jtem forleningx breff for Niels Boye på Tordby booll i poij socken i Raszborgx län

Jtem Forleningx breff for per Nielson på munckeby Gudmundh Larszons måg, på Loskoskij Fierding i borgo sockn, skyller X marc peninge II pund korn II pund Rog, II pund haffre, I½ tunne smör XII lass höö, Ther emott ridhe h[*ans*] n[*åde*] ferdig sielff tredie met III gode hester och harnsk Relator Olaff Brijmps

Jtem fougte breff for Måns Nielson på Kwmmegårdz Län

Bl. 268.

Jtem Literas Collacionis for her Larss Ragualdi på Salw prestegield

Bl. 268 v. Aff Stocholm 5 Augusti.

Jtem literas Collacionis for her philippus andre på Szämingz prestegield i Nyslotz län

Jtem Forleningx breff for Henrick Benctson på en gård benempd boo i Borga socken R. Yffuarus Flemmingh

Jtem ett öpit breff, for her Mårtenn Matthej, på prebendam S. Sigfridj i Aåboo

Jtem Fogte breff for Johann Olsonn på Borgolän

Aff Stocholm Jn Septembri 35.

Jtem fogte breff for Thomas Scriffuere på Aåboo slott och Län

Bl. 269. Aff Salebergit 20 Octobris.

Jtem Forleningx breff for Bertiil Jönson på en konungz gårdh, benempd Szaffuenemj och the torp ther vndj liggia

Bl. 269 v. Aff Salebergit jn Nouembri 35.

Jtem forleningx breff for Peder Månsson på Jeskis gårdh och Kaffuareffua nötzlagh

Bl. 270. Aff Stocholm Jn decembri.

Jtem vnthe v. n. herre her Yffuar Flemmingh, alt thet gingerdz höö som full i Töffueszale sockn Anno & 36

År 1536.

Bl. 272 v. Aff vpsale ultima martii.

Jtem Forleningx breff for Måns Ram på Kaukaierffuj bönder met all rentho och rettighett, gingerdz och sacköre liggendis i Nykirke sockn i Östre karelenn

Jtem öpit breff for [Thomas Nielson] på en Ödis Jordh, benempdh Vaymar, godz, Morle Jordh, Quittele Jordh och Nyaby Thet är benempt II krokor Jordh, liggiandis i Rängaw socken i Taffuestehuss länn

Bl. 273. Aff Stocholm 28 Aprilis.

Jtem vnthe v. n. herre tiil gode ath hustrv Birgitta må besitia Yskyle godz i Bierno sockn, så lenge hon formecter göre ther skell, och rett aff, ep-

ter hon är nesth Byrdemann till same godz och ligger vnder Åbo Domkirke

Bl. 273 v. Aff Stocholm 23 May.

Jtem breff for her michell i Töffuesale ath dominus haffuer fordragit honum the III tunner smör, och någenn Rog, som han pleger giffue Bispenn och Capitlett i Åbo

Jtem forleningx breff for Peder Flemming på Märidz bool renter LXXXV marc II öre, 1 koo, II fåår, XXI pund szmör, XXI spen Rog, XXI span Malt, III pund arbetis rog och gingerden

Jtem literas Confirmacionis på Sibbo i Nyland for her larss

Bl. 274. Aff Stocholm 8 Junij.

Jtem Forleningx breff for Thomas Scriffuere på Åaboo på en Gårdh, i Murila socknn, benempd Toijtuboll

Bl. 274 v. Aff Stocholm 17 Junij 36.

Jtem frelss breff for Måns Ram på eth godz på Åland, hetter Östergötte i Finneström socknn

Bl. 275. Aff Stocholm 7:a Julij.

Jtem fougte breff for Pehr Månsson på Södre Finlandh

Bl. 275 v. Aff Stocholm Sonedagen epter Olauj.

Jtem forleningx breff for her Peder, på Prebendam Corporis Christi i aaboo

Jtem fougte breff for Michell Alenninge på Nörrebotn

Jtem fougte breff for Knut Larson på Sexmeke herade

Jtem forleningx breff, for Anderss Scriffuere Borgere i Vijburg, på eth godz benempd Mötte godz liggendis offuan for yxepä

Jtem heradzrettenn for Jöns Knutson på Sexmeke herade like som han tilforende hade thet

Jtem heradzretten for Anderss Vestgöte i Österbotnen

Jtem literas Collacionis for her Peder Soroij vppå Vijburgx prestegeldh

Bl. 278. Aff Stocholm [efter d. 6 Okt.]

Forleningx breff for Erick Spora på en tompt i Vijborg liggendis wijd Steenbastuu porthenn

214.

Bref från Konung Gustaf I till Menige Frälset i Finland.

1537.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 88 v.

Wij Gustaf &c Helse eder oss elskelige tro menn, menige Ridderskapit Jnnan rådz och vthan, som bygge och boo vdij Aåbo Biscopz Döme Ewinnerlige mett gud &c Käre wenner Wij giffue eder tilkenne, ath thenne oss Elskeliig Torstenn Salmonson ederss sendebudt, haffwer nw warit her hoss oss, och latid oss forstå edert sinne och menning, vm then skiipz tijäniste

som

som i oss och Cronone, ther aff Landet, göre skullen, ati godemenn biude ther wtt före en Summa peninge nemplig $II\frac{1}{2}^{m}$ march ort. &c Så forundrar oss icke lithet, huarföre i godemenn wele drage ether i frå sådana skiipz tijäniste, all then stund, i dog well sielffue wette, huilke farlige tidender, met kriig, örliig, och vbestondh i tesse framledne år, på ferde warit haffuer Och forwette dog rigit, än nw föge trygt eller forwaratt Lichuell ackte i sliige farlige legligheter föge, och the halffue menne, som vttyde for eder, ath sådana skiipz tijäniste, skall eder opå lagd ware aleneste i then ackt och meningh atuj ther egenom, skulle beskatte eder, vtaff en Summa peninge, for wor egin nytto och profiit skull, Thet the dog alriig, met någenn skell bewise skole, vthan haffue oss thet offuerdictedt och blygeligen offuerlugit, Dhet wij vtij then mottenn, haffue formanit och budit eder, ati huar vdij sin stad, skulle holle eder rusth både till land och waten, Är skeedt for ederss och menige Riigits beste skull, på thet ath riigit, icke offtare skulle koma, vtij sliig vforwintliig skade och forderff som thet (tess wer) offte nog tilforenne, vdij warit haffuer, huilkit dog aff then vrsack mest skeedt är, ath ingen wille lyde, eller sette then annenn, vthann (lige som nw) huar i sin stad ware sin egin herre och hosbonde, och ingen wille wette Riiksens och Croneness beste eller tijäniste The måge seije oss opå, huad thom syness, dog skall gud kenne, atuj äre then ther gerne seer och wette will alles ederss, menige Riiksens

nytte och welfartt, och icke beskatte eller betunge eder eller någenn, ther legligheten och nödenn, ther icke högeligenn tilkraffde, Dherföre må i godemenn ther aldelis rette eder effter, atuj än nw tilsinnes äre, lige som tilforenne jcke begerendis någenn Summa peninge aff eder, vtan ati menige frelsit, måge fortenckte ware, ath holle ther aff landet eth passeligit örligx skiip, met alle krigxtilbehöringer, Jtem her Erick Flemming af szine forleninger thet annet Och wijd Wijborg och aff Nyslott, wele wij på wor egin vmkost och täring, holle thet tridie, Forsee wij oss ath ther står god råd till, när i gode menn på alle sider, wele mann ellies wara weluillige till ath forsuara rigit, och edert arff och egit, Och wele wij vtij same tijäniste, huarkenn en eller annenn (the ther Cronones Län, och arff och egit haffue, huad heller thet är wore fougter, hoffmenn, eller frelssmenn) forschonet haffue ther i eder effter rette måge, Så haffue wij nw forthenskull effter same Torstenn Salmonsons forfordring, vnth och vplatiid eder, eth skönt nytt skiip för lige och skell, huilkit nw nyligest wijd Vijborg opbygt bleff, som forne Torstenn ytterligere wett eder vnderuise, hurv ther om är, Tesligis ati godemenn wele och ware fortenckte vdij, ath holle någett mere folk, än her till tiidz skeed är, tesligis sköne hester och rustninger, giffuj gud ath en part aff eder godemenn wille ware så flitige vdij Cronnones tijäniste, som i äre, när eth Jorde godz III eller IIII någenstedz [*är*] till kiöpz, eller och ath slå vnder siig Cronones skatt emott Suerigis lag, dhå tuiler oss ther inthet opå, ther ginge

lichare till, både till land och vaten mett Cronenes tijäniste än nw skeer, Wij haffue och icke än nw aldelis forgetiidt, ath senast när i droge for Wijborg wore i fast swage, jcke när I^c hester starke aff menige Ridderskapit j Finland, Och hade wij icke then tiid, hafft wort egit folk ther till stede, hoss eder, hade mann tileffuentyrs long szampt fått the Slott jn igen, Så tyckis oss, när i icke yttermere wele ruste eder, Dhå skeer Crononne fast alt for mygit kortt, Dherföre råder och legger ther böther opå så frampt i wele wette eder sielffue, edertt arff och egit och menige riigit beskyddett och forwaratt Gud befalendis

Dat. "Aff Gripzholm 3 May 37".

215.

Bref från Konung Gustaf I till Erik Fleming.

1537.

Meddeladt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 90.

Wår &c Käre her Erick, Som i haffue screffuit oss till, och giffuit tilkenne, hurulunde frelsit vdij Finland, till sinnes äre, vm then skiipz tiäniste &c Så haffue wij nw screffuit the godemenn samfelt i then mottenn wortt szinne och meningh till igen, som i ytterligere meningenn aff same wore breff, see och fornimme kunne Och forundrar oss icke lithet, ath the godemenn, äre så ganske nödige till theris egitt och menige Riiksens nytte och gangn, kwnne wij icke fulleligenn beszinne, huem them giffuer sådana vhörsamhett jn, eller huad the dog vdij szinnet haffue, effter the platt ingen sette wele, vtan ware theris

egne regenter Wore gott her Erick ati, och flere godemenn, som hoss thom hör och audientz haffue, wilde någett alffwerligenn, och fliteligenn winlegge eder, hoss the andre, så ath the motte tage sakenn annerlunde före, både till land och vaten

Så giffue wij eder och tilkenne ath menige Ridderskapit öffuer alt Suerige, haffue giffuit oss, theris forleninger bescreffne Och haffue wij nw tesligis screffuit till Finland, vm same Crononess Län Är wor willie och begerenn, ati och flere the godemenn, ther i landet wele offorszumelige skicke hiit vtöffuer sådana Register, ther wij oss epter rette kwnne, och till pricke både aff Cronones län Lagmansdömer, heradzhöffdingedömer Konungzgårder Crone godz, och anner renthe jnthet vndantagendis sedan wele wij thet redeligenn offuerlegge lathe, och huad som huar och en, vtan sin schada, bör och formeckter ther vtaff ath holla, och sedan mett thet förste, lathe giffue eder och flere godemen ther i landet thet tilkenne Jtem vm thet Finske skiip som i begere till kiöpz, kwnne wij same skiip icke well vmbäre icke heller giffue eder ther någen alffuerlig swar opå förre än wij få same Register på alles eders Län tilbage igenn

Ytterligere her Erich, wette i och well, huru then handling emellom the Lubske ock oss, siig forluppin är, så ath ther opå är beramett en dag, ath stå vdij Köpenhaffnn nw nestkomandis S. Hansze dag, Så tyckis oss, ath then handling tagiz ganske sielsint före Jngen är then, ther något taler vm, eller rådslar i sakenn huem ther heen skall, huad eller hurv ther

handles skall lichuell forlöper siig tijden lige fast, Och forthenskull synes oss gott och rådeligit ware, ati på edre side wilde tenckie ther något alffuerligenn till, eller meddele oss edre gode råd, huru saken best foretages skulle Vale

Dat. "Aff Gripzholm 3 Maij" 1537.

216.

Instruktion för Arwid Trolle och Nils Boye, att hålla allmän Vapensyn i Finland.

1537.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, hvarest den förefinnes bl. 93 v., med öfverskrift: *Tesse epter:ne werff och ärender haffwer Högmectiigh Furste och Herre Her Gustaff medt gudtz nåde Swerigis och Göttis &c Konigh tilbetroedh och Befaledt hans nådz tro Tienere Aruedt Trolle och Niels Boye, ath forhandle hoss the godemenn: menige frelsit och hans nådz egne fogter och Befalningiszmenn vdij Finland &c.*

Först, som the godemenn alle vtan tuill well fornummitt haffue, ath her Knutt Anderszon, och the andre godemenn, som till Rysselandh jnskickedhe wore, haffue ther nw vdij så long tiidh vppeholdne warith, Så wett hans nådh icke therföre huad H. N. skall formode siig Dhädan effter, Och forthenskull, haffuer H. N. befaledh forberörde godemenn ath the skole forsamble menige frelsit, och holle ther en almenneliig wapensyn, vppe emott Grenszenn, Och huar sedan så behöffues kan, och någen fare vppå ferde är, skole dhe dhå mett same macht, giffue siig vp emott Landemerkit, och haffue ther öffuerst befalningenn, wtöffuer all hopenn, Och ther mett rese alle the

bönder, thom någen tiidh mögeligit är, till thess the mere vndhsethningh få, her vtaff riigit

Ther nesth skole Arffwedh Trolle, och Niels Boije, se till, vpå alle wore huss och slott ther i landett, ath the måge tilbörligenn mett nödtorfftige fettalie, forsörgiet bliffue Tesligist mett folk, skytt och krutt, så ath huad dell ther opå fattis, motte oss i tiidh och time tilkenne giffuit bliffue, ath wij kwnne ther efter skicke wore stycker, och szendhe ther hen, huad dell som behöffues, och ath fogterne, scriffue oss till, huad the haffue för skytt och krutt och annet &c

Framdelis ath Arffuedh och Niels, skole forhandle hoss forbe:de frelsit och h. nådz fougter, huad rådh eller lempe, ther kan betzst finnes, ath holle en hell hoop folk, och hestar vppe wijd Grenszenn, Och är hans N[*åds*] willie, rådh och meningh, ath then Lenszmandz renthe, som så vnytteligen ther i landett i Lenszmandz gårderne fortärdh bliffuer, motte heller bliffue wtgiordh, effter sedwanenn, och vpfördh till Wijborgh, och fettalies mett stadenn, och the beggie slott, Nyslott och Wijborgh, Så ath mann kan holle ther en hell hoop folk och hester &c

Jtem vm thenne Skiips tijäniste, ther aff landett will h. n. och gerne wette huru the godemenn haffue tagit siigh thenn sakenn före, eller huru the haffue taxerat thet fatige frelse i same skiips tieniste

Jtem ath the schole forhandle mett Niels Grabbe ath han jw endeligenn winlegger siig, ath forkunskape jn i Rysselandh, huad dog theris ansleger äre, eller vm the endeligen wele haffuett forhender, Tesligist

ath Niels wille dog scriffue her Knutt Andersson, then menning till igen som h. n. nw nyligest bödh honum till, huar han jngelunde kan khome slige breff jn i landett, mett sine egne budh, ath han dog funne rådh, och lempe, mett några andre, eller fremande köpmenn, som i then mottenn inthet acktede bliffue, skulle han än koste ther nägett opå

Dat. "Aff Vesterårs 27 Maij Anno 37"

Riks-Registraturet (bl. 92 v., 93) innehåller ett bref *Till Menige Adelenn i Finlandh*, dat. ofvannämnde dag, rörande anbefalld vapensyn, jemte: *Credentz breff for Aruedt Trolle och Niels Boye till menige Adellenn J Finlandh.*

217.

Bref från Konung Gustaf I till Nils Grabbe.

1537.

Utur nyss omnämnde Riks-Registratur, bl. 94 v.

Wår &c Wij haffue fått thin scriffuelse Grabbe meth thet breff her Knutt Andersson, tiig tilscreffuit haffuer, aff huilkit wij endels formerkia, huad legligheter ther i Rysselandh vpå ferde äre &c Szå är thet oss en ganske sielsindh handling ath the Rysser äre nw så stijffue, i theris meningh, ath the så hartt stå effter then rågangh yttermere än nogen tiidh tilforenne skedt är &c Dog ee huru alle legligheter siig begiffue kwnne är opå tidenn, ath mann granneligenn ackter opå, så atuj på thenne sidhe, äre well rust och wederrede, Och wele dhe än dhå endeligenn fast, holle mett ossz någenn rågang per forss, ath mann dhå wore strax wederrede, och göre them nägett til gode igen,

Dherföre är först och frempst wor willie och begerenn, attu fliteligenn winlegger tiig, ath forsterckie och förware thet slott wij tiig befaledh haffue, Tesligeste Wijborgx stad, både i ene motte och andre, mett fettalie, krutt, lott, skytt, folk, och annet huad ther till hörer, så ath then mureme skantz bliffuer oss, först forwarett, fattes tiig någen dell, anthen skytt eller krutt, dhå giff oss thet, scrifftligen och offorsumeligenn tilkenne, Wele wij dhå finne godh rådh, ath sende tiig, huad tw behöffuer, Och attu ackter granneligenn opå, ath ther finnes icke någenn skalkhett, Jnne i landett hoss eder, Må tw och alffuerligenn tilseije frelsit ther i Wijborgx Län Och j Nyslotz län, ath the offorsumeligenn ruste siig mett alle magt, giffuendis siig (huar så behöffues will) Jn opå Grenszenn, Wij haffue, tesligeste scriffuit menige frelsit i Finlandh ther vm eth öpit breff till, ath the skole ruste siig, Och khome fram någett bättre vtflidde, än senest skedde, när the droge till Wijborg, Wij wele och met thet förste oss mögeligit är, skicke en hoop Landzknecter tiith Jn i landett, Må tw giffue oss tilkenne, hurulunde wij kwnne thom, ther best vnderholle, mett kost och täring Och huar wij kwnne best haffue thom i Landemerenn liggendis, ther the kunde göre fienderne meste affbruchet Och landett till ringeste tungenn, Så westh thu och well sielff Niels hurv mygin onyttug täring ther städis pleger skee vdij Finlandh, Och besynnerlige i the Lensmandz gårder, så ath Lenszmannen, skall sittie wederrede, alle the ther kome (giffuj gudh, huem the tilhöre) eller huad thet

for selskap är, Dherföre syntis oss gott och rådeligit ware, ath ther motte bliffue en annenn ordinantia giordh, mett same Lenszmandz gestningh, nemplig ath hon motte, tilhope giordh bliffue, aff then menige mann, jn till lensmandz gården, lige som sedwanen är, Och sedan föris till Wijborgh, eller opå någen annen stedt, ther mann kwnde holle en hoop krigx-folk mett, Och ath Landzfogterne, icke ridhe sedan så starke till tingett som nw skeer, Vtan aleneste mett en person III eller IIII, Och när så skee kwnde, Dhå wore gott, ath holle ther en hoop folk, i landett, Therföre må thu therwtynnann fortenckt ware, huru thet best och lempeligesth motte foretagit bliffue Samelunde som tw scriffuer, attu icke for slige tidender och legligheter schuldh, betröster tiig ath sende till Stocholm någen fettalie eller Spannemåle, Så äre wij dhet icke stortt heller begerende, Vthan see fast heller attu beholler thet qwartt opå slottet Och huad som tiig fattis till bespiszning opå slottet, och i stadenn, må tu i tiid och thiime, tenckie till ath skaffe ther jn ther will ligge magt opå,.

Framdelis som tw och begerer wetta, huad tw skalt giffue her Knutt Andersson, for swar opå hans breff &c Szå effter, ath then tuistige handell, emellom oss och the Lubske, och theris anhang, är än nw aldelis vforlicht, huarföre wij icke gerne wille haffue mygit, mett andre ath bestelle, för än ther wore än ende meth giordh, Och wette wij forthenskuldh icke annet, vtan attu må scriffue honum till, ath han fliteligen winlegger siig, ath fridh och endrecht motthe

bestondendis bliffue, huilkit wij till thet högste begerendis äre, skulle han än jnryme thom rågongen, Ath thet dhå skee kunde vnder slige wilkor, Ath saken, mett same rågang, motte opå eth år, och synnerligenn halfft eller lengre vpskutin bliffue, till tess, ath her Knutt, hade warit her hoss oss, och latiid oss forstå, theris willie och meningh i then motten, Huilkit her Knutt och granneligen forfare skall, huad dog theris ytterste meningh mett same rågang ware skall, effter the stå ther så hartt effter, eller huad the formene siig wele vpiaga eller winne mett same rågang Till thett siste, ther han begärer wette huru her står till i landett, och besynnerlige mett the Smålenninge, Så må tw well giffue honom thet tilkenne, ath her står än nw (gud tess loff) alt well till, Och ath same smålenninge äre nw well till frijdz, och (äre nw tess bettre) kompne till en tilbörlig lidhacktiighett, ath han i then motte icke behöffuer haffua någen fruct eller fare

Dat. "Aff Vesterårs 28 Maij" 1537.

218.

Konung Gustaf 1:s Qvitto åt Thomas Jönsson Ryting, för uppbörden vid Åbo Slott, 1536.

1537.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 98 v.

Wij Gustaff &c Göre witterligit och Bekennomps mett thetta wort Quittence breff, Ath thenne wor tro tijenere Thomas Jonsson wor Befalningxmann vpå Åbo

slott, haffuer giordt oss, en godh och clar redelig rekenskap, för all then Vpbyrdh och Vtgifft, som han hafft haffuer vpå forne Åbo slott, sedan han senast Regenskap giorde, huilkit som skedde Lögerdagen efter Philippi et Jacobi [1]) Anno &c 36 och till Lögerdagen nest for Georgij Martiris [2]) Anno & 37 Thett är II weckor mindre än eth år, huilkin hans Regenskap siig så forluppen är, effter wor Camereris Månss Monssons ranssakan och vnderuiszning, ath hans Vpbyrd j peninge, både for the X½X store lester II tunner salt, och alt annet, löper XI:m III:c IIII marc III öre VII pen. Hans Vtgifft i peninge mett thet i Camerenn komit är löper XI:m I:c XXXVI marc III½ öre XI pen., Så bliffuer igen i Scriffuere stugun I½:c XVII march ½V öre I pen., hans vpbyrdh i kornn och malt, XXX½X lest VII spenn, hans vtgifft ther opå, XVI lester V½ pundh ½ spann, Så är igen XXII lester, I½ pund ½ spann, hans vpbyrd i Rogh och miöll XXXVII lester II pundh, hans vtgifft ther opå, XXI lester ½V pundh ½ spann, Schall ware igenn XV½ lest III pund II½ spann Hans vpbyrd i haffre, V½ lest 1 pundh, vtgiffuit ther aff I½ lest V½ pund Schall ware igen, III½ lest I½ pund, hans vpbyrdh vpå Ööll, LXXVII½ lest 1 tunne, vtgiffuit ther opå LXXI½ lest 1 tunne, Är igenn, VI lester, hans vpbyrdh i brödh XCIII½ lest I½ tunne vtgiffuit ther aff LXIII½ lest 1 tunne Schall ware igenn XXX lester II½ tunne hans vpbyrdh i Szmör ½X lest XI½ pundh V march, vtgiffuit

---

[1]) Den 5 Maj. [2]) Den 21 April.

ther aff VIII lester V tunner VI pund VIII march är igen XXI lispund VII march. Vpbyrdenn i salt, VII smålester III tunner, Vtgiffuit, ½V lest ½V tunne, är igen, II smålester IIII tunner. V½ pund Vpbyrdh på humbla, IX skeppund IIII lispund, Vtgiffuit VI½ skeppund ½V lispund är igen, II½ skeppund, Vpbyrd på leffuandis boskap IIII:c XLI st:e, utgifuit II½:c XII stycke är igen I½:c XXVIII st:e, vpbyrdh på Röckt kött, III½:c II nötzfall, XV skeppund och VIII lispund, Vtgifuit II½:c XX½V nötzfall, och VI½ skeppund, är igenn LXXVII½ nötzfall, ½IX skeppund, VIII lispund, Vpbyrd på leffuandis får och lamb, IIII:c XXVII st:e vtgiffuit, III:c VII st:e är igen, I:c XX får och lamb, Vpbyrd på röcht fårekropper, ½V:c VI st:e, Vtgiffuit II½:c ½X, är igenn, I½:c XLVII, Vpbyrd på leffuandis Swin LXXX st:e, Vtgiffuit XL, är igen XXX st:e, Vpbyrd på flesk I½:c IIII sider, vtgiffuit LXX½V sidhe, är igen, LXX½X sidhe, Vpbyrd på huder, XII decker II oxe huder och X½X decker III kohuder, Vtgiffuit XI decker, II oxehuder, och XVI decker IIII khohuder, Är igen, 1 decker oxehuder, III½ decker II khohuder Vpbyrd på fårskin och lamskin, LXII decker II skin, vtgiffuit X½X decker II skin, är igen XLIII½ decker, Vpbyrd vpå talg III skeppundh XI lispundh, vtgiffuit, II½ skeppund VIII lispund är igen XIII lispund, Vpbyrd på kökhenfett II skippund II lispund, Vtgiffuit I½ skeppund V½ lispund II marcher är igen VI lispund VIII marcher, Vpbyrd på torsk, II lester III½ tunne, vtgiffuit II lester 1 tunne är igen, II½ tunne, Vpbyrd på Strömingh IIII lester III½ tunne, Vtgiffuit, II lester III tunner 1 fjerd., är igen,

II lester 4 fj., Vpbyrd på Finske gedder, V½ skeppund ½X lispund Vtgiffuit, V½ skeppund är igen ½X lispund, Vpbyrd vpå Spet fiisk XLI½:m, vtgiffuit, XXXI½:m III:c är igen ½X:m II:c, Vpbyrd på Bärendh fiisk, LVII st:e, IIII lispund, vtgiffuit XLIIII st:e, är igenn XIII st:e IIII lispund, Vpbyrdh på Tor ijdh II:m II:c Forterdh X½:c är igen XI½:c Vpbyrdh på krampesill, I½ lest, fortert XVI tunner är igen II tunner, Vpbyrd på Bräder III½:m LXXX st:r Vtgiffuit III:m, är igen V½:c XXX Vtij the alle andre partzeler, som her icke jnne stå drager vtgiftenn aldelis mett vpbyrdenn, som Regenskapenn thet widere formelder och Jnneholler, mett huilken hans Rekenskap, wij lathe oss well åthnöije, Giffuendis for:ne Thomas Jonsson, quitt frij, ledig och löss, for alt yttermere tiltall, eller nåmaningh, om for:ne rekenskap for oss, eller wore epterkomendhe riigsens herrer ath göre i någenn motte

Dat. "i Vesterårs 7 Junij an. 37".

219.

Bref från Konung Gustaf I, om olaga Gästning och Skjutsfärder i Finland.

1537.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 102, med öfverskrift: *Till menige Frelsit i Finlandh om then olaglighe skiutzferdh.*

Wij Gustaff &c Helse eder godemenn alle Friborne Frelszmenn Jnnan rådz och vthan, i menige Finlandh, Ewinnerlige mett gudh och wore nåder Käre godemenn Skole i wette, atuj forståtts haffue, hurulunde thenn menighe almoge, ther i landett, wore och

Cronnones Skatskylloge bönder, bliffue mechte wtarmede, så ath the hernesth meste partenn haffue föge tingh tilforenne, så ath the her nest icke mechte drage Cronnones skatt wtt, huilckit ther aff khommer, ath the arme stackere, bliffue så öffuermåttens fortungade och vtgeste aff eder, som landit haffue, mett thenn daglige lenszmandz gestning Skiutzferder &c, Thet i alt leggie jn opå Cronnonnes skattebönder, ath the eder thenn tunghenn vppeholle schole, och edre landbor sittie friie i then stadh, både for skiutzferdh och lenszmandz redhe, Så wette wij icke huad skell thet är, ath then tungan skall hengia jn opå skattebönderne, och ath the skole wara eder allom plictige sådane gestning och skiutzferder altiidh, ther the arme stackere, bliffue slett vtödde forlagde och forderffuade mett, om her icke findtz itt annet seet eller medell vtijnnan, Therföre schole i wette, atuj her effter icke acte tilstedia, atj sådane gestninger eller skiutzferder, i Lensmandz gårderne haffue schole, mett mindre lensmandz redhen och skiutzferdenn, går öffuer alt, så well till edre landbor, som till skattebönderne, och skole i ther thå mottelige gesta, Thet i eller edre karle, altiid schole liggie och vtätha, och forödhe först i then ene lenszmandz gårdenn, och sedhan i then andhre wele wij jngeledis epter thenne dag tilstedia, Eij heller then stora skiutzferdh i bruge både mett köpenskap, en dell och annenn ther i plege fara och flyttia eder emellom eder gårder, huilkit oss icke heller står till ath lidhe, anthen aff en eller annenn, vthan rådz eller Jnnan, mett minne thenn tunge går

öffuer alt, som sagt är., Och skole i än thå, tenckia till ath haffua måtte meth eder, Ther wore fogter skole haffue eth nöge vpseende opå mett, så frampt wij icke ene resze schole tale bade them, och eder ther om till, huar wore vnderszåter bliffue forderff-uade, tencker till, atuj än ene rese ackte khome tiit till landhe, och höre så well then fatigis, som then rigis käre och clagenn i thenn motte, Wij kwnne icke beszinne, huarföre wij och Crononnes skatskylloge bönder, äre eder plictige årlige sådane Borgeleghe åredh egenom, i Lenszmandzgårderne, och sådane skiutzferdher ridhe och renna, åther och fram, till jn-gen nytte, vtan till ath forderffua bönderne, Wij lathe oss så tyckia, atj forthenskuldh haffue arff och egith, ati eder ther mett holle schole, Och en partt aff eder, haffue ther mett store forleninger, aff Cronnone, ther aff i edra karle wäll affholle motte, på edra gårder, och stelle sompt aff mett then lenszmandz gestningenn, then the arme stackare wette alriig jngen endhe opå, vthan alle the som en koke haffue opå sidhone, skall lenszmannenn och bönderne föde, och flyttja hela åredh egenom, dag frå dag, her i må ware forthencte wtijnnenn, och råde her böter opå, lathendis bliffue wore Lenszmenn Bolemenn, Skatte-bönder, vpuckede och vtuigne bliffue i plege en partt aff eder, haffue for seedh, thå i khome i Lenszmandz gårdene, och står icke så lige till, som j, eller edre karle wele, pucke, truge slå Lensmannenn eller bon-denn, lige som the wore jdra egne vndergiffne, kiöpta eestar, och trälar, och theris folk, lige som the fatige

haffde inthet forsuar, Så all then stundh wij skole ware ederss herre och Khonungk, acte wij så well, forsuara them, som alle andre Riigsens jnbyggere, for öffueruoldh och orett, och wele och biude eder som sådanth göre plege, ati och edre karle stelle sådant aff, så frampt ath icke några skole bliffue straffede ther öffuer, så andre skole see ther wijdh ther retter eder effter

Dat. "Aff Lina 18 Junij Anno &c 37."

220.

Bref från Konung Gustaf I till Erik Fleming, i samma Ämne.

1537.

Aftryckt ur förutnämnde Riks-Registratur, bl. 103 v.

Wår &c Skole i wetta her Eriich, atuj vtij sanningh fornummit haffue, hurulunde the stackars bönder ther i Landett, bliffue mecte vtarmede, aff eder och menige frelsit liche som the fattige skattebönder, inthet forsuar hadhe vthan aff allom bliffue öffuerpuckede, och vtgeste så, ath tre, her nest icke meckta födha en, Så skole i retta eder, her aldelis effter, her Erich, atuj icke wele haffue thet så lenge giort, ath the skole haffue sådane gestning i Lenszmandz gårderne och hoss Bolemennenar, mett edre karle, liika som the wore edra egna trälar, och edre egna, och andre frelss landboor, skole ware frij for både skiutzferdh och Lensmandz redhe, wette wij icke huad skell, eller priuilegier, i haffue ther till, ath holle sådane tunge, opå the fattige skattebönder, huilkit wij ingeledis

ledis eder eller the andra frelssmenn, epter thenne dag tilstedia wele, vtan i må flyttia, och fare mett edra egna Landboor, ther i haffue så mygin försle ath fare och flyttia mett, heller och, ati må lathe göre, edre landboor same tunge, som skattebönderne göra mett Lensmandz redhe skiutzferdh och annet, ther i thett icke göre, thå skole i rette eder ther efftter, ath wij äre eder herre och konung then ther will, så well hielpe the fattige som riige, och forsuare Crononnes skattebönder, Och ther then skiutzferdh och then Lensmandz gestning, aff eder och flere icke bliffuer affstelt, thå skole wij tenckia ther annet till, så ath en partt skole springa aff the Lensmandz gårder, så ath thet skall knaka i themm, The skole nest gudz hielp bliffue forsuarede the arme bönder, så lenge wij skole ware eder herre, khonung och regente, Huad rett thett dog är, her Erich, ath all mann skall så liggia vpå the stackarss bönder, och wtäthe och wtarme thom, Ther till mett wele wij och wetta, huarss loff eller minne, eller huar thet står scriffuit i riigsens stadgar, ath eder är så loffligit ath slå vnder siig skatte jordh, och skattehemmann, lige som i wore herrar och khonunger, ther i landit, Så skole i wetta her Erich, atuj jngeledis gijlle wele sådana rappan och byte som i haffue mett Cronnonnes skatt, byte och kytha, som i sielffue wele, vthan wort loff och minne, Thy må i tenckia ther till her Erich, och later Crononnes bliffue vrappat så framt wij icke skole tenckia ther annet til Thet må i och holle the andra

frelssmenn före ther i landett, som Cronnonnes forleninger haffue, ath the tenckia till, och lathe Cronnonnes bönder, och lensmenn bliffue vgeste och vpuckede, tenckiendis till, atuj än ene reszo acte khoma tiit till eder, och höre the fattige mendz clagenn Tesligis och, plege i meste partenn aff eder, haffue for seedh, ath lathe edre karle, fare vthe och pracka, hoss bönderne, thet wij och ingeledis tilstedia wele, vthan, epter i och flere ther i landet haffue Crononnes forleninger, ther före må i holle edre karle, vpå edrerss gårder ther i måge eder effter rette, Gudh befalendis

Dat. "Aff Lina 18 Junij 37."

221.

Konung Gustaf I:s Qvitto åt Erik Olsson, för uppbörden på Tavastehus Slott, 1536.

1537.

Aftryckt ur Riks-Registraturet, för åren 1531—1534, bl. 104 v.

Wij &c Bekennomps och witterligit göre, ath thenne oss Elskeliigh tro tijänere Eriick Olsonn, wår fougte vpå Taffuestehuss, haffuer giordh oss en godh clar Rekenskap vnder wår tieneris Måns Monssons ranszakan, öffuerlegningh och vnderuiszningh, for all then dell, szom han vpå wore wegna vpburit och vtgiffuit haffuer vpå forne Taffuestehuss och län, J från Philippi et Jacobi Anno 36 ath hans senaste Rekenskap beslutenn war, och in till Helgie Torsdag [1])

[1]) Den 29 Mars.

Anno 37, thett är i twå weckor och eth år om kringh Och forlöper siig same hans Rekenskap i alle partzelar, som her effter fölgier, Först Summann vpå alle hans Vpbyrd i penninge VI:m I½:c XXXIIII march XX pen., Dher aff haffuer han leffuererat i wår Cammere III:m LXX½V march VIII ort., Szå haffuer han vtgiffuit i Swena lön, och inköp till Slotzens behoff II½:m III½:c II½ march VI pen. Dher effter, skall ware Jnuentarium qwart i Scriffuere stwghan, II½:c VI½ march II öre Vpburit i kornn och malt, LXXII lester II½ pundh en karp, Bruggit till slottit XXV½ lest IIII pund II karp, Till skiips öll VII lester, IIII pundh Backat och vtspisatt &c VII lester, ½V pundh III karper Szå är igenn, XXXI½ lest III pund en karp, Vpburit i Rogh och miöll XXXI½ lest 1 pund Vtgiffuit XV½ lester III pundh III½ karper Är igenn XV½ lest, III½ pund I½ karp, Vpbyrdh på haffre XV lester V½ pundh II karper, Vtgiffuit ½V lest, ½V pund III karper, Schall ware igenn, X½ lester, 1 pundh, Hans vpbyrd i hwete VI pund 1 karp, Bakat II½ pund Szådh VIII karper, Är igen, II½ pund III karper Ööll vpburit ½V lest herre öll, Swenna öll, LXV½ lest, ½V tunne, Skiips öll XXII lester och XL lester minne I½ tunne spisöll, vtgiffuit, mett thet som sendt är till Stocholm XCVII lester II tunner, Skall ware igenn XXXV lester, 1 tunne Brödh vpburit, herre brödh och Swene brödh XLIX lest III tunner, Forterdh vpå slottit XL lester III tunner, Så är igenn, mett herre brödh XII lester (!), Hvmble vpburit, XXIIII skeppundh ½V lispundh III march Vtgifuit XVII½ skeppund III½ lispund VI mark, Så skall

ware igenn VI½ skeppund 1 lispund Salt vpburit, VII szmålester II½ tunne, Vtgiffuit ½V lest I½ tunne Schall ware igenn II½ lester 1 tunne Jtem Summan vpå szmör vpburit X½V tunne I½ pund, Sendt till Otte kock, VI tunnor, woge minne II pund Forterdh V tunnor 1 pund. Skall ware igen III½ tunne ½ pund Leffuandis Booskap vpburit XXVI oxer, I:c XXVII kiör, LXII wngnött, och XXII kalffuer, Slactedh IIII oxar och LXXV kiör, Skall ware igenn XXII oxer, LXXX kiör XXXIIII vngnött och XXII kalffuer Röckt kött Vpburit I:c XXXVIII nötzfall, Forterdh LXVI½ nötzfall, Schall ware igen LXXI½ nötzfall, Leffuandis får vpburit II½:c XXII får och lamb Slactedh, I½:c XXIIII, Skall ware igenn, XCVIII Vpbyrd vpå Röckte fårekropper, IIII:c I½ fårekropp, Forterdh II:c XXI, Skall ware igenn I½:c XXX½ fårekropper, Leffwandis Getter, vpburit XXII st:r, Slactedh och forterdh VIII, Skall ware igen XVIII st:r(!) Vpbyrd på hwder, IIII oxe huder, och X½ decker IIII koohuder Vtgifuit V½ decker, II kohuder, och II oxehuder, Skall ware igenn, II oxehuder, V decker, II kohuder, Fårskin vpburit XXXIX decker II skin, vtgifuit XVI½ decker, Skall ware igien XXII½ decker, II skin Gietskin vpburit XIIII st:e dhe äre tilstedis, Leffuandis Swin vpburit I½:c XXXVIII st:r Slactedh XXXII, Dödde XXX, Skall ware igenn, LXXV gammall och LXVIII wng swin, Flesk vpburit II:c XXIII sidhor Forterdh XC½ sidha Så skall ware igenn, I:c XXXII½ sidha flesk Talg och kökenfett vpburit X pd. talg, VII½ pd. kökenfett vtgiffuit VIII pd. talg, VI½ pd. kökenfeet Skall ware igenn II pd. talg 1 pund köken-

fett, Werck hesta vpburne VI, dhe äre tilstedis wijd slottit Stodh vpburit XLI och VI marföll, II stodhestar, fiick Niels Boije aff v. n. herre, III stodh, äre dödh VII, Skall ware igenn XXXVII stodh och II stodhestar, Lax vpburit XXI tunne 1 fierd. och XXII Spikelaxar Forterdt på slottit III½ tunne XIII spikelaxer, Sendt till Otte Kock XI½ tunne blanck lax, Skall ware igen V t:r och XI spikelaxer Vpburid på Gieddar XXXIX skeppund, Forterdh XV skeppund VII½ lispund Skall ware igenn ½X skeppund VIII lispund(!), Matfisk vpburit, XXXV½ skeppund Forterdh XXVII skeppund VIII lispund Skall ware igenn VIII skeppund II lispund Braxen vpburit I½ skeppund II lispund, forterdh XIII lispund Skall ware igenn, XIX lispund Giedde magar vpburit I½ skeppund IIII lispund Forterdh XVII lispund Skall ware igen, XII½ pund(!) Twnne fisk vpburit XX tunner Forterdt XVIII t:r Skall ware igenn II tunner Etickia vpburit XV½ tunne Forterdh ½X tunne, skall ware igen VI tunner Gryn vpburit VIII t:r Forterdh V t:r är igen III t:r Bönor vpburit III½ lest, 1 karp, Forterdh ½IX pund II karper, Sendt till Stocholm II lest 1 pd. II karper, Skall ware igenn VIII pd. II karper Wll vpburit VII½ pund VII marker vpueffuit VI pund Skall ware igenn I½ pd. VII marker Vadmall vpburit I½:c ½X alen Vtgiffuit LXXXI alen, är igenn, LXX½IX alen Hampa vpburit III½ skeppund ½ lispund vtgiffuit 1 skeppund III lispund Skall ware igen II skeppund VII½ lispund Lerefft vpburit III:c VI alner, vtgiffuit I½:c XXVII alen, Skall ware igenn I:c XXIX alen Basth vpburit I:c II pund; vtgiffuit XXX pund

jgen LXXII pund Jern vpburit II fatt II^c XXVI oss-munder och XIII pund lappe jernn, vpszmidt 1 fatt I^c minne II st:e V½ pund är igenn 1 fatt I^c XXIIII oszmunder och VII½ pund Tiere vpburit XVII½ lest IIII tunner, Sendt till Stocholm till Skeppar Olaff XIIII lester Jnpackingh X tunnor, wijd slottit ½ lest vt-giffuit Schall ware igenn II½ lest 1 tunne Clede vp-burit VI st:e Engelsth 1 st:e leg^t och 1 st:e neerst, äre lönte XLV karle mett VI st:e engelst och 1 st:e leg^t Jtem II karle om ½ st:e Neerst Schall ware igen ½ st:e Nersth Vdii alle andre partzelar drager vtgiftenn well öffuerens mett vpbyrdenn, så atuj late oss ther mett well åthnöija Giffuendis her mett for:ne Erick Olsonn quitt och frij, lediig och löss, for alt yttermere tiltall eller nåmaning, ath göre oss, Rekenskap fram-delis for same for:ne Vpbyrd och Vtgifft, eller wore epterkomende erffuinger, eller riigsens herrer i någen motte

Dat. "Aff Mörcköö 21 Junij" 1537.

222.

Bref från Konung Gustaf I till Erik Fleming.

1537.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 124.

Wår synnerlig gunst &c Wij haffue nw i tesse dager vndfongit ederss scriffuelse her Erick, huilke daterede wore vpå Quidia die Calixti nestföregångenn Therwtinnann i först beröre vm thet skiip i vpsatt haffue, for eders egin perszone, till Riiksens tieniste, vtaff the Län i aff oss och Cronenn i forläningh haffue,

Endog i beclage eder, icke alene sådane skiip formechte ath vppeholle, effter i (the II sockner som wij Niels Boye vnth och förlänt haffue) vmbäre, Begerendis ther hoss, wette wor willie, vm then tieniste som i oss och Cronenne, aff eders Län holle schole &c Ther opå giffue wij eder sådana swar, Ath endog wij haffue vndt Niels Boye någen ringe fordell, ther hoss eder, Szå forsee wij oss dog vtuifflendis, ati vtan szame twenne sockner, haffue tilfelle råd och empne nog, ath vppeholle sådane skiip till Cronones tieniste, Anseendis atj lichuell tess emellom när friidh är, kunne bruge edertt beste ther mett, J wette och sielffue her Erick, ati haffue nw vdij longh tiidh hafft nytte och gangnn vtaff szame Län, haffue i dog en ringe tienist giort ther vtaff, jcke wette wij heller, mongestedz, ther i haffue hafft edre karler tilsäde i thenne fegde Therföre kwnne wij inthet affslag göre mett eder i then skiipztienisten, vtan begere ati wele fulföliet mett same skiip, som i thet beginnt haffue Till thet annet, som i begäre wette huru stor eller mygin tiäniste, i vtaff same eder län vppeholle schole &c Szå wette wij ther inthet annet sware eder till, vtan så som i sielffue met menige riksens rådt samtyckt och beleffuat haffue, nemplig vtaff hwarie II:c march ort. rente, skall holles III welrustede hoffmen, hester och harnsk, Ther wij forsee oss, i eder effter rette och skicke wele Och sende wij eder her mett eth Register, hurv Cronenes Renter taxerede äre, Framdelis ther i göre edre enthskyllinger, atj icke haffue vttydt wor meningh vm then skiipztjeniste anners än till thet beste &c Så må i vdij then motten seriffue

eller seija, huad eder synes är thet dog clart för ögonen (Huilkit Torsten Salmonson icke haffuer stungit vnder någenn stoll) vtan vpenbarlige tilstådt, atj, och eder broder jnfor menige frelsit sagt haffue, dhet same skiipztieniste, icke vdij anner ackt eller meningh eskiet war, vtan på thet, wij wilde beskatte frelsit vtaff eth stycke peninge, Och hade sådane vtlegningh föge giordz behoff, J wette dog sielffue, atuj sådane tijäneste icke for wår fordels skull begäret haffue vtan for menige riksens nytte ock welfardt skuldh ther i, och menige riksens rådh samtyckt och beleffuat haffue

Ytterligere som i och beröre vm then skiutzferdh, ati then brukat haffue till thenne tiidh, som hon for eder vdij några hundrade år haffuer brugat warit, effter riksens herres och Fursters samtyckie och tillatilse &c Så wette i well sielffue her Erich, ath konunger herrer och Furster, haffue giffuit slige priuilegier, icke vdij then ackt eller meningh, ath theris fatige almoge och vndersåter, skulle ther egenom forlagde eller forderffuade bliffue, som nw skeer, och mygit skeedt är, vtöffuer thet som gammalt och fort warit haffuer, Och huar än szå wore, ath wore forfädre sådane priuilegier giffuit hade (som dog icke troligit är) Dhå haffue wij tess magt och woldh, thom igen kalle, när the i szådane motte missbrugis, som nw skeedt är, Forthenskull wele wij atj, och flere ther i Finlandh rette eder ther alffuerligen epter, dhet wij wele haffue dhen swåre skiutzferdh vtaff lagdh, Dog eders lagmandz skiutzferdh kwnne wij lide, när

hon icke skeer alt for groff, J begäre och förloff, före then fisk, som i köpe till Slotzens behoff, mett skiutzhester, om winterenn &c kan skee tileffuentyrs atj köpe så mygin fiisk dhet the fatige bönder formechte aldrig ath fören

Ytterligere som i och göre eders vrsechter ati icke haffue vnderslagit eder skattehemann, flere än som wij eder, vdij wort förste Regimentis begynnilse vnt och tillatiidh haffue, Dhet fins dog well annerlunde, ath både i och flere ther i landet (så snart en fatig skattebonde bliffuer sackfelt) gå i tiil och läne honum peninge på hans godz, seijendis honum en tiidh före, när han jnnan then tiidh, icke löszer godzet igen, dhå beholle i thet for edert egit, så ath then fatige skattebonde får thet alriig igen, Dhet wore her nest på tiden ath ther motte wendis igenn mett, Effter thet är dog witterligit, huad såsom Swerigis lagbock ther vm jnneholler

J röre och atj vdij then mottenn haffue fördristadt eder ther opå, atuj haffue woldh och magt, tage frelse och leggie i skatt, när Cronon icke skeer ther tilbörlig tieniste vtaff, Är thet icke bewisligit, atuj haffue lagt något frelse vnder skattenn, Men thet kwnne wij well beuijse, atuj haffue hulpit flere till frelse, än wij haffue lagt vnder skattenn, när i ellies wele bekenne sanningenn, Som i och scriffua vm thet Ylikyla godz, som eder broder Jachim Flemming aff Greffue Johann köpt hade, och eder till arfs fallit är Begärendis atuj eder szame godz for peninge vnne wele, Szå forundrar oss icke lithet, ath Jachim Flem-

ming sådane godz aff Greffuen köpte, effter han dog well wiste, ath Greffuen, hade inthet arff och egitt mett siig hiit jn i riigit, eij heller hade han rådh eller magt ath hemle honum sådana godz, Wij wilde och gerne see thet breff, som Greffuenn hade giffuit honum ther opå, Men thet wij skulde selie eder, thet (Cronenne tilhörer, som i begäre) ther äre wij än nw vfortenckte vtinnenn

Dat. "Aff Steckborgh Secunda decembris" 1537.

223.

Konung Gustaf I:s Mandat, rörande Tionden till Kyrkor och Presterskap.

1538.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 145 v., hvarest det har till öfverskrift: *Till Frelsit och menige man j Finlandh.*

Wij Gustaff &c Helse eder oss elskelige Lagmenn heradzhöffdinger, forleningxmenn, wore fogter Cronenes skatskylluge bönder och menige almoge szom bygge och boo, vdij Åabo Biscopzstijckte kerligen mett gudh, Käre wenner, Wij geffue eder tilkenne, ath oss elskeliig Werdiigh Fader, Biscop Mårten, och Capitlet i Ååbo, haffue nw warit her for oss, och iblandh andre theris ärender, kertt och clagatt, hurulunde then, menige mann, och synnerligen frelsit, ther i landett, göre ganske skröpelige theris tiender, Matskott, och anner rettighett, vtth, som the först epter gudz budh, Swerigis lagh och gode gamble sedwanier plictige och skyllige äre, Huilkit endels och mesth therwtaff kommer, ath the godemen aff frelsit, wele siig ther i frå

vndandraga, menandis mett thenne, ewangelische och Christelige läre, som nw, gud tess loff, forhanden är, sådana, eller annen sliig kiötzliig friihett, ath forwerffua, ock sedan måge beholla, huilkit dog Christi meningh icke är eller warit haffuer, Therwtaff then menige almoge, vtan tuill, tager sziig eth onth exempell, och effterdöme, Jcke wiliendis eller wtgöre redeligen, then dell them bör, Huilkit oss icke bör tilstedie, Ey heller står oss, sådana vhörsamhett tiil lidende, Effter thet gudt haffuer jw vtij szin helge lag enkanneligen budit, ath göre rette tiende Tesligeste vtij hans helge euangelio wttryckt, Dhu schalt giffue gudh thet gudi bör, ock thet keijsaren, som keijsaren bör, wij haffue ock så Swerigis lag, vtij then artichell clar för öghon J så motte, Ath huilcken ther icke gör, szin rette tiende Vtan vndandöll ther något vtaff, han schall therföre, så szom för annet döllzmåll straffatt bliffue Ock for tesse ock flere slige orsaker schull, forundrar oss icke lithett atj godemen höge och låge, fatige eller rige, fordriste eder vtij then motten, swickelige ath forminske ederss tiende, then dogh mett så godh grundh, bade aff gudh ock meniskiom (och när i ellies retteligen tilsee tiil ederss egin nytto och gångn) jnsatt och funderat är, Forthenskull wele wij, än nw haffue eder, alle samens (szom vtij forberörde Åboo Biskopzdöme boendis äre) så well the godemen aff frelsit, som then menige almoge, strengeligen budit, och högeligen förmanatt, ati huar vtij szin stadt, effter thenne her tiidh, leggie ther böther opå, Wtgörendis ederss rette tiende, som eder bör, Tesligeste

Matskott, och anner rettighett, Jnthet tuifflandis ath Gud som sådane först stiifftedt ock funderatt haffuer, warder thet eder hundretfalt igen wedergiellendis, Hwar ock så skeer, ath någre, anten aff frelsit eller almogen (sedan thetta wort mandatt förkwnnat och wtropet är) ther mett beslagne, och mett skälug witne tilbundne bliffue, ath the icke göre, theris rette tiende, Dhå haffue wij befalett, och nw mett thetta wortt öpne breff strengeligenn biude och befale, wöre fogter, befalningxmenn, ock forleningx menn, wtöffuer alt finlandh, ath the schole haffue ther nöge vpseende opå, latendis effter Swerigis lagh therwtöffuer ath straffe, såsom för annet dölzmåll Therföre måge Dannemen, så well then ene, som then annen, tage eder i then motten til ware, for ederss egin schade Befalendis eder her mett Gudh

Dat. "Ex Holmia 27 Maij 38".

224.

Konung Gustaf I:s förnyade Förbud emot olaga afhändande af Kyrkogods, m. m.

1538.

Ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 146 v. Öfverskriften är derstädes: *Ad Finlandiam Jn causa Rapture Ecclesiarum predia contra contractus Arosienses.*

Wij Gustaff &c Göre witterligit, Ath wij vtij sanningen fornummett och besportt haffue, hurulunde alleman, så well bönderne, som frelsit vtij menige Finlandh, rycke oc rappe, godz gårder wt jorder, Engestycker, fiskewatn och annenn egendom, i frå dom-

kirken, prebendor Sockne kirkior ock Clöstren, ther the dog anten föge, eller snarest sagt, huarken skiell eller rett till haffue, twert emott then almennelige Recess, som vtij Vesterårs beleffuatt ock samtyckt war, Hwilken ibland andre articler formelder, Ath huilken ther formener siig, haffue byrd eller rett, till någett godz, som sedan konnung Karlls reffzt vnder kirkior Clöster, eller prebendor, kompne äre, skulle först bewise theris byrdh, på laga ting och stempne, ock sedan kome till konnungenn, met sådana, scrifftlig och forsegld bewiiss, ock lichuell icke kennes wijdh, någen eigendom met minne han vtij then motten, kunde forwerffua konungens szynnerlig gunst och godh wilie, och forsächres ock forwares i then motten, met hans breff och incigle, hwilkit dog nw inthet acktes, vtan huar ock en rycker och tager, som honum sielff synes, oss endels våtspordt, Ock forthenskuld haffue wij budit och befaledt, och nw mett thetta wortt öpna breff, biude och befale, Oss elskeliig Werdug Fader, Bispen ock Capitlett vdij Åboo, ath the icke tilstedie schole, någen effter thenne dagh, ath tage någer godz, wtiorder, Engiestycker, fämarkar, fiskewaten, eller någen annen eigendom, som vr minnes heffd ock på komin är, vndan Domkirken, Jcke heller i frå prebendor, Socknekirkior, eller Closter, mett minne ath en fulmyndig vtaff Capitledt, och then som sådane eijgendom wederkennes will, haffue både warit jn for oss mett begges theris skiell, och bewiszninger, och haffue i then motten, wår gunst, godh willie, eller dom belanget och forwerffuat, Giffuendis

tesligeste wåre fogter och befalningxmenn i Finlandh befalning ath haffue vtij then motten, eth gott och nöge vpseende, Icke heller tillatendis, ath Clerkerijd skier her wtöffuer hinder eller förfang, Vtan ath the stempne och forwise thom, som till slig eigendom formene siig, haffuå rett och byrd till, mett theris widerpart jn for oss, ock sedan rette siig, epter, huad wij för thom scriffuendis worde, så framt the wele göre thet oss liufft och behageligit är

Dat. "Ex Holmia 27 Maij 38".

225.

Fullmagt för Jöns Fordell å Pedersöre Pastorat.

1538.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 149 v.

Wij Gustaff &c Göre witterligit, ath wij så vtöffuer eens warit haffue, medt oss elskeliig her Jöns Fordell kirkeprest i Pedersör, Ath han same Pedersörs prestegieldh niwte bruge och beholle, må och schall, mett all then rente ock rettigheter, som same presteboll tillyder Och schall forne her Jöns göre oss vtij en Årliig Taxa, vtaff forne Pederször LXXX mark ort. ock II tunner szmör Tesligeste schall han och årligen geffue, her Jacob Blomme, som tilforenne, same Pederször bisittidh haffuer, II tr szmör, honum till vppehelle, Och ther mett schall han som forscriffuit står, niwte och beholle same Pederször, Forbiudendis forthenskull alle som före wåre skull wele ock

schole, göre och lathe, ath the i någer motte, göre forme her Jöns her emott hinder eller forfångh wiid wor ogunste

Dat. "Aff Arnön 3 Junii 38".

226.

Konung Gustaf I:s Bref, hvarigenom Bruseby tillägges Prestebolet i Kimitto Socken.

1538.

Meddeladt ur nyssnämnde Riks-Registratur, bl. 149 v.

Wij Gustaff &c Göre witterligit, ath oss elskeliigh her Olaff Olauj, kirkeprest vtij Kijmeta, haffuer lathet oss forstå, hurulunde Bispen och Capitlet i Aboo, för några få år sedan, haffue tillagt, forberörde Kijmeta presteboll, kirkeherren till nytte och vppehelle (effter thet prestebolet tilforenne alt for swagt war) en By benempdh Bruseby, som same Biscop Martens ock Capitlens breff, thet yttermere, formelder och wttrycker Ock effter same Bruseby haffuer vtij så longlig tiid, legatt vnder Domkirken, vtöffuer I½c XX år, som breffuen ther om wtuise, haffue wij vtaff wår szynnerliig gunst och nåde, vnth ock tillatiid, som wij ock nw mett thetta wortt öpne breff, vnne ock tillathe, ath forme Bruszeby, må och skall her effter, bliffue vnder forberörde Kijmeta presteboll, Dogh met sådana condition och wilkor som same Biscop Mårtens ock Capitles breff ther vm widere formelde, ock vtuisze Forbiudendis forthenskull &c

Dat. "Aff Arnön 3 Junii 38".

227.

Konung Gustaf I:s Qvitto åt Thomas Jönsson Ryting, för Uppbörden på Åbo Slott, 1537.

1538.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 150 v.

Wij Gustaf &c Göre witterligit och Bekennes, mett thetta wort Quittence breff, ath oss elskelig tro tijänere Thomas Jonsson, wor befalningxmann vpå åboo slott, haffuer giort oss en godh och beskedeliig regenskap, egenom wår Camereris Fredericks Wiedemans ranszakan, och vnderuiszningh, for all vpbyrdh och vtgifft i alle partzeler han hafft haffuer vpå for:ne aboo slott, sedan han senast Regenskap giorde huilkit som skedde Lögerdagenn nest for Georgi Martiris Anno &c 37 Ock jn till Szonedagen nest effter Helge Torsdag Anno &c 38 Thet är eth helt år, och II weckor, Och är hans Regenskap siig så forluppin, ath hans Vpbyrd, mett Vtgifftenn well öffuer ens drage, så wij lathe oss, ther mett åtnöye, Giffuendis for:ne Thomas frij for alt yttermere tiltall om thenne årss Regenskap, Doch skall for:ne Thomas forplictiig ware ath göre oss her nest en god regenskap for thetta epterskriffne Jnuentarium Först penninge, XLVII mark I öre II ort., Rogh Jnuentarium, XXIII lester, III½ pund I½ spann Jnuentarium i korn och malt XXVI½ lest, II½ pund II spenn, Haffre IIII lester V½ spann, Herre öll Jnuentarium, VI½ lest ½ tunne, Swene öll igen I½ lest V½ tunna Eticke, I lest III tunner, Herre

bröd

bröd igen 1 fjerd. Spisbrödh I lest II t:r, Smör Jnuentarium, I lest ½V lispund VII march Salt igen II½ lest II½ tunna, Humbla igen, V½ skeppund ½ lispund III marc Leffuandis oxer Jnuentarium XXXVII st:r Leffuandis köör igen XC Vngnött met kalffuer igen XLII st:r, Jtem Vintre kalffuer igen XL, Jtem Röckt kött igen I½:c XLVII½ nötzfall Jtem pund kött igen, VII skeppund, VII lispund, Leffuandis får och lamb, igen I½:c IIII st:r Jtem forekropper igen, IIII:c XXXI½ Leffuandis swin igen 1 st:r Jtem flesk igen I:c XXX sider, Oxe huder igen XI, Koohuder igen V½ decker, Fårskin igen LVIII decker 1 skin, Talg igen 1 lispund, Kökenfett igen XII lispund VI marc Torsk igen I lest V½ tunna 1 fjerd., Strömming igenn VI½ tunna, Finske geddor igen II skeppund VI lispund Spetfisk igenn VI:m II:c, Bärenfisk igen III½ lispund Tor ijdt igen, II:m I:c Krampesild igen IIII t:r, Salt grön fisk igen, III t:r 1 fjerd. Liuss igen, VIII:m II:c XXXVIII st:r, Leffuandis giess igen VI st:r Gryn igen, IIII spen 1 fjerd., Speck igen 1 lispund Bräder igen I:c XXXVI st:r, Hestar igen, XV, Stodh äre igen XXI st:r Tess till wisso

Dat. "Vpsalic vigilia Trinitatis anno &c 38".

228.

Konung Gustaf I:s Förordnande för Laurentius Johannis, att förestå Hospitalet i Wiborg.

1538.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 152 v.

Wij Gustaff &c Göre witterligit, Ath effter wij vdij szanningen fornummett ock besportt haffue, hurulunde the fatige, siwke ock forlame menniskior, ther ligge vdij Spettalen i Wijborgh, lide stor nödh och trang, både i ene motte ock andre, Huilkit mesth ther wtaff kommer, ath the icke haffue en god forståndig mann, som thom forestår, och skaffer thom then dell thom behöffuer, Ock forthenskull haffue wij, aff wår synnerliig gunst ock nåde, vnth och förlänt, som wij ock nw, mett thetta wortt öpne breff, [*vnne och forläne*] thenne oss elskeliig hederliig Mann her Laurens Joannis forberörde Spetall vtij Wijborgh, mett all tess wanlige tilliggelse rente ock rettigheter, Doch mett slig forordh skiell ock wilkor, ath han skall holle same fatige menniskior ther jnne äre, eller komendis worde, theris redeligit och vstraffeligit vppehelle, mett matt, öll, cläder och annet huad thom behöffuer, Tesligeste ath holle theris gård ock sziwkestuffu widh magt, Ock sedan vtij alle motte, så skicke siig, vtij same befalningh emott the fatige, som han for gud, oss, och huar Christen mann will bekendh wara, Biudendis her mett wore fogter embetzmenn, och alle andre ee hoo the helszt äre, eller ware kunne, som före wåre skull wele och skole, göre och lathe &c

Dat. "Aff Vesterårs 12 Julij" 1538.

229.

Konung Gustaf I:s Bref om Beskattningen i Kumogårds Län.

1538.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 158.

Wij Gustaff &c Helse eder oss elskelige Dannemen alle Croneness skatskylloge bönder ock menige almoge, som bygge och boo vdij Kumegårdz län, kerligen mett gudh, käre Dannemen, oss är förekomit, hurulunde ther i Kumagårdz Län, går fast vskickeligen ock vlige till, mett wår ock Croneness årlige skatt ock jngelle, vdii så motte, ath mest all skatten är lagdh jn på the fatige, ock the rige sittie ther endels frije före, vm huilkit, then fatige menige almoge, ther i Länett tiit och offte siig for oss haffua beclagat, Och begerett ath ther motte skee en skäliig och lagliig skatlegningh, så ath then rige, så wäll som then fatige, måge så then ene, som then annen drage, Cronenes skatt aff huar röck jordh och huar krock jordh, på thet then ene jcke skall sittie mere keijsere frij, än then annen i then motton Ock forthenskull haffue wij nw befaledt wår fogte på Kwmegårdh, ath han samfelt mett Lagmannen, [*och*] heradzhöffdingen ther samestadz, ock några förstondige bönder, ther aff länett, skall holle ther en ny skatlegningh, vtöffuer hele länett, bescriffuendis oss redeligen alt jordetalett och mygit ther vtaff bör wtgå till Cronennes skatt, så ath then ene må, skee lige skiell, som then annen, Biudendis therföre eder Dan-

nemen alle, ati lathe eder finnes weluillige, i then motten, som i wele göre thet oss liufft och behageligit är.

Dat. "Ex Tynnilszöö 26 Augusti 38".

230.

Konung Gustaf I:s Qvitto åt Erik Olsson, för uppbörden på Tavastehus Slott, 1537.

1538.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 159.

Wij Gustaff &c Göre witterligit, ath thenne oss elskeliig tro Mann ock tijänere Erick Olson wor befalningxmann vpå Taffuestehuss, haffuer giort oss en godh ock beskedeliig regenskap, i frå then tijdh hans regenskap senast beslutin bleff, som war om Helge Torsdag Anno 37 Och jn till for:ne tiidh Anno 38 [1]) thet är eth helt år, Hwilkin hans regenskap, wår tro tijänere Gottorm Nielson, effter wor befalningh, offuerseedt och ransakatt haffuer Ock är siig så forluppin, ath vpbyrden ock wtgifften wtöffwer eens drage, så atuj oss ther mett åtnöije lathe Giffuendis for:ne Erick Olson, forthenskuld her mett, quitt ledig och frij for forberörde årss regenskap, Doch skall han framdelis ware forplictiig, ath göre oss rede och regenskap, for thetta effter:ne Jnuentarium, som nw effter regenskapenn wtdragit är, Peninge II½:c XXXII½ marc 1 öre, korn XXIX lester IIII pund I½ karp Rog ½X lest III pund III karper, haffra XII½ lest V pund III karper

[1]) Den 18 April.

Humbla XIX skeppund VII lispund herre öll VI lester III tunner Swenne öll XXII½ lest 1 tunne Spisöll ½IX lest ½ tunne, herre brödt ½V tunne, Swänebrödt VIII lester ½V tunne Salt V lester II t:r 1 pundh, Smör ½ tunna, Leffuandis oxer XIX st:r, Leffuandis kiör XC st:r, Vngnött XXXVII st:r, får LXXXIX st:r Röckt kiött LXI nötzfall, Röckte fårekropper XXI½, Leffuandis Gether XIII st:r, Leffuandis Swin, LIII st:r, Flesk, LXVIII sider Gedder VIII skeppund V lispund Geddemager III½ lispund Lax III t:r, Huder igen, V decker III oxehuder Fårskin XVII decker, Bönor 1 pund II karper Vadmall XX½IX alen Lerefft XXXVI½ alen, Liuss III½:c, Werka hester II, Stoodh XXXI st:r Follar III Kökenfeett ½ pund Ettickia II½ tunna Gryn III tunnor, Basth LXXVII pund, Hampa I½ skeppund ½IX lispund Järn igen V fatt LVIII åsmunder Tierw III lester 1 tunne, fampna wedt är igen L fampne höö II:c lass, Tess till yttermere wisso

Dat. "På Tynnilszöö 28 Augustj" 1538.

231.

Häfdebytes-Bref emellan Konung Gustaf I och Erik Fleming.

1538.

Aftryckt ur Riks-Registraturet för åren 1536—1539, bl. 164 v.

Wij Gustaff &c Göre witterligit, ath wij aff szynnerliig gunst ock nåde, haffue vnth ock tillatiidh, szom wij och nw mett thetta wortt öpne breff, vnne och tillathe, ath thenne wår tro Man och Rådt, Her

Eriick Flemming, må ock schall, tiil eth heffdebyte, niwte bruge och beholle, en öö vdij Halliko sogen benempd Wariszari öö, mett then rente ock rettighett, ther aff gå pleger Ock haffuer han vplatiid oss ock Cronon igen, för forberörde Warisari öö, III gårder, liggendis vdij Widby i Turinge sogen Öckneboheratt ock Strengnes Biskopzdöme, szom årlige rente IX pund kornn, mett III marc ock 3 öre affradz peninge, Huilkit heffdebyte, oss tiil en behageliig tiidh, ock szynnerligenn till tess wij granneligenn, forfare kwnne, huru legligheten siig mett forberörde Wariszarj öö begiffuer standhafftigt bliffue Ock tess till wisso

Dat. "Aff Swartesiö 14 Octobris 38."

REGISTER.

A.

Sid.

Åbborfors . . . . . 5.
Aderlax (Arlaks) i Piikkis socken . . . . . 124, 169.
Adlize, Ælitsa. Se: Stjernkors.
Agatha Hansdotter . . . . . 208.
Ahdentaka, Nils, borgmästare . . . . . 68.
Aikala, Markus . . . . . 86.
Airelaks (Arlaks?) *Matts* 95, 99, 106.
Airosalmi . . . . . 8.
Akkas, i Halliala . . . . . 142.
Alaluhta äng i Sagu . . . . 58.
Alhokankari, Ragvald . . . 75.
Alissa Henriksdotter. Se Horn.
— Se vidare: Jöns Olofsson.
Allhelgona kapell i Åbo . . . 164.
Alrik Örjensson . . . . . 236.
Altare, helga likama i Åbo . 42.
Ambrosius, drabant . . . . . 279.
Anders i Norra Finland . . . 239.
— skrifvare, borgare i Viborg 336.
— *Gregersson* 71, 72, 102, 203.
— *Gudmundsson* . . . . . 11.
— *Henriksson* . . . . 190, 191.
— *Jacobi,* kanik i Åbo 241, 281, 327.
— *Japsson* . . . . . 11.
— *Mickelsson* . . . . . 22.
— *Olofsson,* skeppare . . . 135.
— *Pehrsson* . . . . . 290.
— *Pehrsson,* i Germundsby 263.
Andsela, Erik . . . . . 87.
Anna. Se: Matts Philpusson.
— i Laihis . . . . . 205.
— nunna i Nådendal . . . . 17.
— *Hansdotter* . . . . . 63.
— — Inge bagares enka . . . . . 189, 191.

sid.

Anna Hansdotter. Se: Bitz och Howenskildt.
— *Jopsdotter,* Sten Henrikssons hustru . . . . 79.
— *Jönsdotter,* abbedissa i Nådendal . . . . . 100.
— *Jönsdotter,* nunna . . . 148.
— — L. Finnes och Greger Anderssons hustru 17. 129, 147.
— Jöns Laurissons hustru . 196.
— *Mattsdotter,* nunna 71, 104, 106.
— *Olofsdotter.* Se: Friis.
— *Simonsdotter,* Hemmings i Viiala hustru . 110, 112.
— *Wildemarsdotter* 144, 145.
Annala å . . . . . 11.
Annela, i Ulfsby socken . . . 118.
Annekär (Ankkärr?) i Pojo socken . . . . . 137.
Antikais, i Lemo socken . . . 213.
Armisaari . . . . . 7.
Arnikain, Henrik . . . . . 15.
Arnön . . . . . 367.
Aro, Erik . . . . . 56.
Arvid, confessor generalis 90, 98, 100, 112, 113, 121, 123, 125, 159.
— prest i Uskela . . . . . 317.
— *Eriksson,* häradshöfding 133.
— *Gustafsson* . . . . . 128.
— *Olsson* . . 122, 124, 127, 148.
Arvidus Jacobi, erkediekn 42, 47, 49, 50, 57, 76.
Askais, i Lemo socken . . 79, 231.
Askan, Hans van, rådman 63.
Askoi, Jönis . . . . . 22.
Attu, i Pargas socken . . . . 281.
Auttis . . . . . 95.
Autus (Auttis?), *Christina* . 99.

sid.
Axel Andersson . . . . . 290.
— *Jopsson* . . . . . 206.
— *Larsson* . . . . . 202.

B.

Babense, Jöns Olofsson . . 229.
Bagge, Lars, borgare . . 91, 113. 153, 159, 168,
— *Helena,* hans hustru . . 153.
— *Thord* . . . . . 322.
Balk, Olof . . 71, 72, 102, 170.
Baner, Knut Eskilsson 186, 217, 220.
— *Nils Eskilsson* . . 210, 217.
Barbara. Se: Blek.
Beata Eriksdotter, Benkt Jönssons hustru . . . . . 77.
Benickala (Penikkala?), i Lemo socken . . . . . 84, 213.
Benkt Fiskare . . . . . 33.
— *Jonsson* . . . . . 4.
— *Jönsson,* borgare i Åbo 77.
— — på Kalaholm . . 140.
— *Lydikesson* . . . . . 5, 10.
— *Olofsson,* häradshöfding 108, 119, 127, 131, 140.
Berend Larsson . . . . . 90.
Bertill, skrifvare . . . . 321, 322.
— *Henriksson,* skeppsmästare . . . . . 194.
— *Jönsson,* fogde 279, 322, 334.
— *Månsson,* fogde . . . . . 319.
Bjelke, Erik Thuresson d. y. 188.
— — hustru *Gunnilla Bese* 180, 188, 210, 215, 216.
— *Sten Thuresson* . . . . . 186.
— *Thure Thuresson* . . . 26.
Bjerno socken 32, 170, 171, 187, 334.
Birgitta. Se: Dickn, Philip Jönsson och Tawast.
— i Harviala . . . . . 107.
— i Järwis . . . . . 201.
— *Benktsdotter,* nunna . . 175.
— *Jönsdotter,* i Kukola . . 179.
— — nunna . . . . 175.
— *Nilsdotter,* Lars Waldemarssons enka . . . . . 56.
— *Olofsdotter* . . . . 232, 236.

sid.
Birkkala socken . . . . . 179.
Bitz, Anders . . . . . 69.
— *Birgitta,* O. Drakes hustru . . . . . 69.
— *Clas* och *Erik* . . . . . 230.
— *Henrik,* d. ä. . . . . 4, 10.
— *Henrik,* d. y. 84, 115, 127, 131, 138, 158, 165, 171, 175, 183, 197, 205, 213, 228.
— — *Anna Hansdotter Tott,* hans hustru 197, 201, 205, 214, 217, 227, 229.
— *Knut* . 39, 84, 94, 96, 158, 165, 228.
— — *Birgitta Christiernsdotter,* hans hustru 94, 96, 165, 228.
— *Kort* (Konrad), biskop i Åbo 24, 33, 39, 40, 41, 42, 53, 68, 84, 94, 96, 98, 99, 103, 108, 230.
Bjure, Henrik, slottsskrifvare 322.
Björn, kyrkoherde i Kyro . . 321.
Blek, Olof . . . . . 65.
— *Barbara,* hans enka . . 65.
Blomans äng . . . . . 268.
Blome, Jakob, prest i Pedersöre . . . . . 319, 320, 366.
Bock, Buck, Jakob, Margaretha, Nils och *Olof* 5, 44, 102.
Boije, Erik och *Nils* . 278, 280, 333, 342, 359.
Boo, i Borgå socken . . . . . 333.
Borgby, i Sibbo socken . . . 182.
Borgläger, befrielse för presterskapet . . . . . 261.
— afgift derför . . . . . 281.
Borgå kungsgård och härad 280, 318, 321.
— socken . . . . . 333.
Brask, Hans, electus i Linköping . . . . . 210.
Broända i Bjerno socken . . 170.
Brukholms sund . . . . . 128.
Brunnila, i Kimitto socken 88.
Brunsaari. Se: Prunsaari.
Bruseby, i Kimitto socken . 367.
Bröms, Olof, kamrer . 323, 329, 333.
Budde, Jöns . . . . . 12.
Bunge, Anders . . . . . 55.

sid.
Bussila, Hans i . . . . 268, 295.
— *Jöns Nilsson* . . . . . 95.
Byting, Clas . . . . . 40.
— *Margit,* hans hustru . . 40.
— *Katharina,* hans dotter 40.
Båt, Peder Erlandsson, d. y. 266.
Bäjere, Pehr . . . . . 54.
Böle, i Halikko härad . . . . 69.
— i Masku socken . . . . . 200.

C.

Carl VIII Knutsson 1, 24, 26, 36, 115, 122.
— *Carlsson* . . . . . 186.
— *Mattsson,* häradshöfding 5.
Catharina, Gustaf I:s gemål 322.
— *Johansdotter,* abbedissa 188.
— *Pehrsdotter* . . . . . 232.
Christian I, konung 13, 92, 134, 267.
— *II,* konung . . 283, 308, 311.
— hertig . . . . . 308.
Christiern Benktsson. Se: Oxenstjerna.
— *Benktsson* . . . . . 186.
— *Classon.* Se: Horn.
— *Pedersson,* häradshöfding . . . . . 177, 183.
Christina i Autus . . . . . 99.
— i Viiala . . . . . 112.
— *Larsdotter* . . . . . 207.
— *Magnusdotter,* nunna . 231.
Christoffer, grefve af Oldenburg . . . . . 308, 311.
— konung . . . . . 1, 9.
Clas Henriksson. Se: Horn.
— *Skrifvare,* borgare . . . 290.
Clemet i Halikko . . . . . 44.
— — hans hustru *Martha* 44.
— kyrkoherde i Letala . . . 319.
— *Benktsson,* rådman . . . 136.
— *Clemetsson* . . . . . 4.
— *Eriksson,* blir Lappfogde 275.
— *Magnusson* . . . . . 42.
Compostella, St. Jakob i . . 221.
Cort (Conrad), biskop. Se: Bitz.

D.

sid.
Dan Andersson . . . . . 86.
Danila, Olof . . . . . 115.
Danske, Peder . . . . . 41, 51.
— *Margith* och *Ragnild,* hans döttrar . . . . . 41, 51.
Danskekulla hemman . . . . 264.
Danskila, i Masku socken . 173.
David Benktsson. Se: Oxenstierna.
Didrik Hansson, häradshöfding, slottsfogde . . 175, 184.
Diekn, Clas, Hans, Ingwar och *Olof* 4, 80, 86, 87, 91, 113, 115, 116, 119, 131, 133, 153, 234.
— *Henrik Classon* 10, 32, 37, 58, 92, 105, 109, 120, 131, 193.
— — *Lucia Tawast,* hans enka 38, 58, 72, 97, 100, 136, 142, 144, 145, 149, 150, 151, 152.
— — stiftar en messa i Nådendal . . . . 97, 100.
— *Olof* . . . . . 103.
— — *Birgitta,* hans hustru 103.
Dominicus, kyrkoherde i Reso 68.
Domare. Se: Tuomari.
Drake, Olof . . . . . 69, 81.
— *Birgitta,* hans hustru . 69.

E.

Edsbär, varda . . . . . 133.
Eirosalmi. Se: Airosalmi.
Eknäs stad, anlagd . . . . . 248.
Elimä socken . . . . . 320.
Elin. Se: Fleming och Tawast.
— Hans Pederssons hustru . 183.
— Jerl Jönssons hustru . . . 102.
— Jöns Håkanssons hustru . 175.
— *Finvidsdotter* . . . . . 159.
— *Larsdotter* . . . . . 57.
— *Stjernkors* (?) . . . . . 171.
Elseby (Elisabeth), Sten Henrikssons dotter . . . . . 79.
Engelsby, i Kimitto socken 84, 230.
Epistö, Nils . . . . . 75.

sid.
Eremark (Erämaa) . . . 164, 206.
Erik XIII, konung . . . . . 267.
— skrifvare hos grefve Hoya 313, 317.
— *Abrahamsson*. . . 102, 203.
— *Axelsson.* Se: Tott.
— *Carlsson.* Se: Wase.
— *Johansson.* Se: Wase.
— *Kettilsson* . . . . . 54.
— *Larsson* . . . . . 22.
— *Nilsson.* Se: Oxenstjerna.
— *Olsson,* fogde 280, 298, 312, 315, 317, 318, 321, 354.
— *Otteson,* riddare . . . . . 127.
— *Ragvaldsson,* lagman . 86, 115, 119, 127, 131, 140.
— — hustru *Ingeborg* . . . 140.
— *Thomeson.* Se: Erik Thuresson.
— *Thuresson.* Se: Bjelke.
— *Åbjörnsson* . . . 71, 72, 77.
Eriks, St., prebende i Åbo . 264.
Erland i Nummis 165, 213, 223, 228.
— *Andersson* . . . . . 232.
— *Nilsson* till Suontaka 80, 86, 107, 165.
Erngissel . . . . . 44.
Erstan, fiske derstädes . . . 127.
Eskil Isaaksson, riddare . . 20.
— *Jönsson* . . . . . 37.
— *Olsson,* borgare . . . . . 322.
Estrid Ragvaldsdotter . . . 140.
Eura socken . . . . . 36.
Eura-Åminne socken . . . . 276.

F.

Firik, Olof . . . . . 54.
Finke, Gödike . . 48, 116, 139.
— *Katharina* (Tawast), hans hustru . . . . . 48, 49, 116.
Finkenberg, Elin . . . . . 74.
— *Henrik* . . . . . 35, 55.
Finne, Henrik, Johanna och *Lars* . . . 17, 129, 147.
— hustru *Anna* . . . . 17, 129.
— *Sten* . . . . . 268.
Finneholm . . . . . 255.
sid.
Finnilä i Masku . 88, 166, 167.
Finninkaila i Masku socken 143.
Finströms socken . . . . . 335.
Finved Nilsson i Finnilä 88, 166.
Fleming, Elin, Herman Flemings enka . . . . . 152.
— *Erik* 223, 234, 243, 248, 250, 254, 255, 267, 274, 279, 281, 296, 300, 301, 306, 308, 310, 316, 318, 321, 326, 328, 333, 338, 339, 352, 358, 374.
— *Herman* . . . . . 105, 152.
— *Jakob* . 251, 252, 256, 260, 277, 279.
— *Ingeborg.* Se: Hartvig Japsson.
— *Joakim* . 95, 122, 124, 125, 156, 170, 238, 276, 317, 361.
— *Johan* 95, 124, 157, 184, 203, 223.
— — domprost i Åbo 270, 291.
— *Iwar* . . 237, 255, 265, 267, 287, 289, 294, 318, 333, 334.
— *Magnus* . . . . . 103, 152.
— *Peder* . 157, 226, 228, 233, 234, 235.
Flikke, Hans . . . . . 35.
Flotte, Jöns . . . . . 55.
Fodring, lagmäns. Se: Gästning.
Folke, Gregersson . . . . . 186.
Fordell, Jöns, prest i Pedersöre . . . . . 366.
Fredrik, konung i Danmark 284.
Frees, Jöns . . . . . 14.
Fres, Lars, prest i Kemi (?) 192.
— *Friis, Magn.,* borgmästare . . 111, 144, 159, 160, 166, 168, 173.
— — *Anna,* hans hustru . 173.
— — *Margaretha,* deras dotter . . . . . 173.
— *Olof,* rådman . . . . . 160.
Friisilä, i Kyro socken . . . 192.
Frille, Christiern, lagman 25, 47, 49, 53, 55, 57, 63.
Förbud. Se: Handel, Landthandel och Seglats.
Förläningar i Finland 276, 317, 332.

G.

sid.
Gadd, Hemming . . . 217, 220.
Garstenberg, Hans 301, 302, 305.
Geeth, Peder, Sigfrid och *Thord* . . . . . 153, 225.
Gefle . . . . . 272.
Germunda by, i Tenala socken . . . . . 44.
Germundsby i Kimitto . . . 263.
— *Anders Pehrsson* . . . 263.
Gest, Jop, rådman i Nådendal 88.
Grabacka . . . . . 323.
Grabbe, Nils 279, 300, 301, 306, 311, 315, 320, 322, 323, 342, 343.
Green, Iwar . . . . . 26, 95.
— *Magnus* . . . . . 19, 130.
Greger Andersson . . . . 17, 129.
— — hans hustru *Anna* 17, 129.
— *Arvidi,* kyrkoherde i Kyro . . . . . 207.
— *Larsson,* rådman . 160, 166, 168.
— *Mattsson.* Se: Lillje.
Greta Gustafsdotter . . . . 200.
Gudmund Anundsson . . . 195.
— *Eriksson* . . . . . 18.
— *Larsson* . . . . . 333.
Gumnäs, i Pojo socken . . . 137.
Gunnar Jopsson, borgare . 12.
Gunilla Johansdotter. Se: Bjelke.
Gunnila . . . . . 19, 213.
— *Jeppe* . . . . . 213.
Gunnis, Gunnisto, Knut . 115, 125.
Gustaf I, konung, bref från och till . . . . . 238, följ.
— *Laurensson.* Se: Snakenborg.
Guttorm Niclsson, slottsskrifvare, 277, 279, 282, 312, 319.
Gåsekulla, i Sjundå socken . 327.
Gästning, olaga . 344, 349, 352, 360.
— och *fodring,* lagmäns och häradshöfdingars . . . . . 273.
Gödike Nilsson . 164, 223, 232.
Göran Pedersson . . . . . 45.
Göthahult . . . . . 222, 223.
Göthalunda socken . . . . . 18.

H.

Haapajoensuu . . . . . 8.
Hadvala, i Piikkis socken . 103, 107.
Haga, i Borgå socken . . . . 51.
— i Kullersta socken . . . . 222.
— i Saltviks socken . . . . . 282.
Haijais . . . . . 172.
— *Matts* och *Mickel* . 24, 117.
Hakala, Jöns . . . . . 64.
Hakkari, Mickel . . . . . 159.
Hakula (Haikula), *Matts* . . 291.
Hakon, munk . . . . . 12, 33.
Halikko socken och härad 10, 23, 30, 44, 69, 80, 142, 198, 200, 219, 236, 374.
Halkina . . . . . 292.
Halkola, Matts . . . . . 216.
Hallastad, i Kullersta socken 222.
Hallela, i Sagu socken . . . 72.
Halliala (Hallela?) . . . . . 142.
Hallis, i Räntämäki socken . 54.
Halois, i Wirmo socken . . . 43.
Hammar, Benkt . . . . . 5.
Hammarland . . . . . 136, 139.
Handel, kring landet och med Ryssarne, förbjuden . . . 293.
— för öfrigt, se: Seglats.
Hankamäenpää . . . . . 7.
Hans, domprost. Se: Fleming.
— i Bussila . . . . . 295.
— skrifvare, fogde . . . . . 281.
— *Kylonis* . . . . . 19.
— *Pavalsson* . . . . . 4.
— *Pedersson,* borgare . . . 183.
— — hans hustru *Elin* . . 183.
— *Pehrsson,* häradshöfding i Hollola . . . . . 86.
— — till Leppas *(Stjernkors?* Se: *Porthan,* Chronic. Registr. *Leppas)* . . . . . 80.
Hapjoki. Se: Hepjoki.
Harelaks, Nils . . . . . 76.
Harittu, Arvid . . . . . 132.
Hartik, Hartvik Japsson 10, 14, 19, 20, 21, 25, 34, 36, 39,

sid.
40, 41, 47, 52, 53, 57, 60, 70, 71, 72, 75, 76, 78, 80, 88, 92, 98, 101, 105, 116.
Hartig Japssons hustru *Ingeborg Fleming* . . . . . 103.
Harviala, Birgitta . . . . . 107.
Hasu, Lars och *Petter* 192, 197, 201.
Hattula . . . . . 4, 279, 282.
Hauais, Matts och *Peder* . 135.
Hauhiala, Lars Olsson . . 178.
Hauho socken . . . . . 85.
Haukkamäenpää . . . . . 7.
Havalain, Henrik . . . . . 93.
Heda, i Wemo socken . . . . 18.
Heikkilä, vid Åbo . . . . . 268.
Heikkois, Staffan . . . . . 56, 75.
Heikkola, Hinza, Mickel och *Olof* . . . . . 115, 202.
Helga Lekamens prebende . 261.
Helgå, i Bjerno socken . . . 259.
Hemming i Viiala . . . . . 112.
— *Mikkelsson* . . . . . 178.
Henrik, munk i Nådendal 125, 133.
— myntare . . . . . 208.
— — hans hustru *Agatha* 208.
— slottsskrifvare i Åbo . . . 277.
— i Viiala . . . . . 110.
— *Benktsson* . . . . . 333.
— *Classon*. Se: Dickn.
— *Henriksson* . . . . . 15.
— *Hujala*, länsman . . . . 115.
— *Håkansson* . . . . . 324.
— *Johannis*, kyrkoherde i Sagu . . . . . 58.
— *Jönsson* . . . . . 37.
— — fogde i Öfra Häradet 319.
— — på Åland . . . . . 282.
— *Larsson* . . . . . 22.
— *Mattsson* . . . . . 120.
— *Nilsson* . . . . 55, 105, 148.
— *Pehrsson*, fogde . . . . 316.
— *Simonsson* . . . . . 22.
— *Stensson*, fogde, lagman 183, 198, 200, 201, 202, 205, 210, 213, 217, 223, 224, 226, 232, 233, 234.
— *Vitikkason* . . . . . 22.
Hepjoki, i Piikkis socken . . 295.
Herman Israël, Lybeckare . 284.
Hesleberg, i Pemar socken . 45.

sid.
Hevonpää . . . . . 58.
Hiitola, i Reso socken . . . 116.
— *Jöns* . . . . . 117.
Hintsi, Erik . . . . . 235.
Hirvi, Matts . . . . . 214.
Hirvisaari, Hirvisalo, i Marie socken . 14, 16, 35, 102.
Hirvittala Takasoppi . . . 178.
Hirviwuori . . . . . 8.
Hirvois, i Masku socken 153, 155, 214.
Hoffman, Homman, Jöns, rådman . . . . . 153, 172.
Hofnaki, Matts . . . . . 86.
— *Mickel* . . . . . 87.
Hogenskeel, Howenskel, Clemet . . . . . 205, 208, 224.
— hustru *Anna Hansdotter* 224.
Hollola härad . . 177, 183, 279.
Holm, Hans . . . . . 210.
Honganmäenpää . . . . . 7.
Hordain, Jöns . . . . . 94.
Horn, Alissa, Magnus Nilssons hustru . . . . . 118.
— hennes son, *Peder Olofsson* . . . . . 118.
— *Christiern Classon* . . . 233.
— *Clas Henriksson* 39, 71, 72, 74, 80, 95, 102, 108, 118, 122, 124, 127, 138, 158, 202, 209, 210, 215, 217, 220, 226, 232.
Hornelös, Hornus, Petter 5.
Howenskildt. Se: Hogenskeel.
Hoya, Johan, grefve . 253, 254, 276, 279, 283, 286, 300, 302, 305, 361.
— *Margaretha*, hans fru . 297.
Huessing, Olof . . . . . 318.
Hujala, i Masku socken . . . 115.
Huirölä (Höyrylä?), *Paul* . 76.
Hukkonen, Olof . . . . . 15.
Hulta, i Sunds socken . . . . 282.
Humikkala, i Masku socken 40.
Huruis, i Wemo socken . . 211.
Huso, Henrik . . . . . 56.
Hustad, Hannus . . . . . 58.
— *Kristin*, hans hustru . . 58.
Hvittis socken 108, 119, 129, 131.
Hynekkälä, Henrik . . . . . 94.
Hynkkä, Nils . . . . . 87.
Hyrkoi, Peder . . . . . 235.

sid.
Hyvikkälä, i Janakkala . . . 57.
Håkan Andersson, kanik . 47.
Hård, Peder, rikets råd . . 257.
Häfdebyte . . . . . 374.
Häirävä, Magnus . . . . . 93.
Härkä, Olof . . . . . 132.
Häränpää, i Ulfsby socken 82.
Hästholmen . . . . . 113.

I. J.

Jaakkola, Nils och *Peder* . 16, 108, 117, 133, 135.
Jakob, erkebiskop i Upsala . 141, 186.
— (Jeppe) *Andersson* 11, 23, 30, 203.
— (Jap, Jeppe) *Henriksson* 22, 55.
— *Henriksson Sedänpoika* 194.
— *Johannis*, munk . . . . 198.
— *Jonsson*, klerk . . . . . 197.
— (Jop) *Jonsson* . . . . . 207.
— — hustru *Christina* 207.
— *Jönsson* i Nådendal . . . 66.
— *Olofsson*, häradsh. 281, 324.
— (Jeppe) *Olofsson* . . . . . 232.
— — enka *Katharina Pehrsdotter* . . . 232.
— — dotter *Birgitta* . 232.
— (Jeppe, Jop) *Pedersson* 37, 60, 61, 112, 197, 208.
— (Jeppe) *Pedersson*, borgmästare . 190, 194, 195, 201.
— (Jeppe) *Pedersson*, lagman . . . . . 65, 73, 85.
— (Jeppe) *Pehrsson* i Vesun 86.
— (Jeppe) *Waldemarsson* 161, 163, 168, 172.
Jakt, ny, bygd . . 311, 315, 338, 340, 358.
Jalkala, Marcus . . . . . 75.
Jalon-oja (Jalas-joki?) . 109, 120.
Janakkala socken . . . . . 57.
Jarl, Jerl Jonsson till Niemenpää . 80, 83, 86, 102, 107.
Jerri, Henrik . . . . . 93.
Iko, Anders . . . . . 37.
Ilmola, Jönis och *Nils* . . . 87.
Ilotusalmi . . . . . 7.
sid.
Ilpois, Mårten . . . . . 269.
Immainen, Johan och *Mickel* . . . . . 117, 133.
Immais, Johan och *Matts* 117.
Indikkala . . . . . 86.
Inge Bagare . . . . . 190.
— enka *Anna Hansdotter* 189, 191.
Ingeborg i Raavis . . . . . 169.
— *Håkansdotter* . . . . . 44.
— Jöns Anderssons hustru . 211.
— *Magnusdotter*, Hartvik Japssons enka 148, 151, 152.
— *Ragvaldsdotter*, Erik Ragvaldssons hustru . . . . . 140.
— Ulf Benktssons hustru . . 20.
Innocentius VIII, påfve . . . 180.
Intilä, Anders . . 115, 117, 125, 133, 153.
Johan II, konung . . . . . 176.
— *Arendsson*, lagman . . . 202.
— *Benktsson* . . . 61, 62, 120.
— *Heineson* . . . . . 15, 16.
— *Håkansson*, landsfogde 14, 16.
— *Kylonis*. Se: Kyle.
— *Larsson* . . . . . 86.
— *Mickelsson* . . . . . 86.
— *Olsson*, fogde . . . . . 333.
— *Pedersson* . . . . 61, 62, 83.
— *Philippi*, munk . . . . . 38.
— *Ragvaldsson* . . . . . 140.
Jokakota (Jokikota?), *Jöns* . 43.
Jon Jönsson (Svart?) . 217, 220.
— *Olofsson* . . . . . 290, 291.
— *Stensson* . . . . . 32.
Jord, pris derå. Se: Stång.
Josef Pedersson, fogde 204, 209, 213, 215, 223, 224, 228.
Iskilä. Se: Yskylä.
Jsonkylä . 41, 91, 95, 114, 139, 154, 161, 163, 168.
Juhala, i St. Mårtens socken 215.
Jukkasjette (?), Peder . . . 215.
Jungfruhamn . . . . . 83.
Junka, Lars . . . . . 132.
Jusse Pettersson, borgare . 12.
Jutila, i Wirmo socken . . . 227.
Juttila, Jonis . . . . . 216.
Juudikkala . . . . . 165.
Jämänkalhonkoski . . . . . 178.
Järvensuu, Simon . . . . . 202.

sid.
Järvis . . . . . 201.
Jäskis gård . . . . . 334.
— socken . . . . . 25.
Jöns, kyrkoherde i Hvittis . 320.
— skrifvare . . . . . 324.
— *Andersson* . . . . 37, 203, 211.
— *Benktsson*. Se: Oxenstjerna.
— — på Atu . 281, 282.
— *Gregersson*, rådman 24, 33, 113.
— *Hansson*, i Villclä . 11, 31.
— *Håkansson* . 122, 174, 220.
— — hans hustru *Elin* . . 175.
— — *Birgitta* och *Margaretha*, deras döttrar 175.
— *Jakobsson*. Se: Tawast.
— *Jönsson*, rådman . . 50, 66.
— *Knutsson* . . . . . 277, 336.
— *Larensson*, på Nynäs . 222, 234.
— — hustru *Anna Hansd:r* 222.
— *Larsson* . . . . . 22.
— *Laurisson*, borgmästare 68, 91, 111, 113, 144, 156, 159, 160, 166, 168, 172, 180, 191, 192, 196.
— — hans hustru *Anna* . . 196.
— *Mickelsson* . . . . 276, 320.
— *Nilsson* . . . . 55, 95, 295.
— *Olofsson*, borgare . . . . 134.
— — hans hustru *Aliza* . . 134.
— *Olofsson*, borgmästare . 180, 191, 192, 197.
— — fogde i Hollola . . . 279.
— — i Kariskylä. Se: Tawast.
— *Pawalsson* . . . . 210, 234.
— *Pedersson* af vapen 91, 103, 115, 139, 220.
— — byfogde . . . . 33.
— *Petri*, prest i Raumo . . 159.
— *Philpusson* af Isonkylä 42, 54, 91, 111, 114, 139, 154, 156, 161, 163, 168, 172.
— *Smed* . . . . . 215.
Jösse Pehrsson . . . . . 86.

K.

Kajala, Lars . . . . . 115.
Kaimala, Matts . . . . . 75.
Kainila, Markus och *Petter* 76.
Kainu, Matts . . . . . 214.
Kaitaranta i Halikko socken 33.
Kaivasto (Kaivois?), *Olof* . . 15.
Kaivois, i Lemo socken . . . 147.
— äng, i Wemo socken . . 212.
Kakkarais . . . . . 268.
Kaksois (Kaxos), Ragvald 115.
Kalaholm (Kalasaari?) i Ulfsby 140.
Kalajoki socken . . . . . 331.
Kalais, Thomas . . . . . 202.
Kaland, Erik, borgare . . . 68.
— *Nils*, d:o . . . 67.
— — *Ingeborg*, hans hustru 67.
Kalfholmen, i Ulfsby socken 82.
Kalfön, i Sjundå socken . . 327.
Kalinen, Kallinen, Jöns och *Mickel* . . . . . 22, 54, 94.
Kallio ström . . . . . 10.
Kalliola, Mårten . . . . . 214.
Kalliowuori . . . . . 6, 9.
Kalvola socken . . . . . 164.
Kankkais, i Masku socken . 118.
— *Petter* . . . . . 214.
Kapiais, Jöns . . . . . 202.
Kappelstrand . . . . . 232.
Karankijärwi (Katankijärwi) 7.
Karhia, Clemet Mickelsson 37.
— *Jop* (Jakob) *Larsson* . . 37.
Karhiniemi, i Hvittis socken . . . . 108, 119, 129, 131.
Karinkylä . . . . . 49, 54.
Karins, St., socken 45, 65, 165, 213, 223, 228.
Karis socken . . . . . 13, 281.
Karislojo socken . . . . . 281.
Karkanjärvi . . . . . 178.
Karleby socken . . . . . 293.
Karleis by, i Wirmo socken 43.
Karlela, i Kimitto socken . . 59.
Karmainen, Olof . . . . . 15.
Karmas (Karinais?) *Mårten* 215.
Karp, Jesper . . . . . 75.
Karpainen, Karpalain, Karpelan, Petter och *Thord* 10, 14, 16, 17, 31, 34, 40, 42, 52, 54, 71, 122, 124, 130, 220.
Karpland (karpio-maa) . . . 207.
Karvitta, i Masku socken 83, 160.
— *Pehr* och *Sigfrid* . 127, 135.
Kaskala, Theus . . . . . 64.

sid.
Kaskis, i Wirmo socken 142, 157.
Kastari, Lars . . . . . 108, 119.
Kastelholm . . . . . 163, 237.
Kastenberg, junker . . . . . 280.
Katharina, Carl VIII:s gemål . . . . . 29.
— *Clasdotter* af Nynäs . . 79.
— Eriks enka . . . . . 173.
— Greger Anderssons dotter 19.
— Hans Saksens dotter . . . 79.
— *Jönsdotter,* nunna . . . 130.
— *Niklisdotter* (Tawast?) . 44.
— *Nilsdotter* . . . . . 150.
— — nunna . . . . . 104.
— *Olof Thuressons* hustru 73.
— *Pehrsd:r,* Finveds hustru 88.
— Se: Matts Philpusson.
Kattila ö, i Töfsala . . . . . 170.
Kaukajervi, i Nykyrko socken . . . . . 334.
Kaukatettola, Henrik . . . 133.
Kaukola, Kaukorla, i Sagu 206, 247.
Kauppis, Erik . . . . . 214.
Kaura, Peder, borgare . . . 113.
Kaurila, Anders . . . . . 235.
Kavareva nots-lag . . . . . 334.
Keikko (Keikiö?), i Hvittis socken . . . . . 108, 119, 131.
Keipi, Olof . . . . . 120.
Kemi socken . . . . . 192.
Kerdola, i Reso socken . . . 267.
Kersö, i Töfsala socken . . . 170.
Keräjämäki, i Kuumo socken 22.
Ketala, Olof . . . . . 64.
Kettil, biskop. Se: Wase.
Kiik, Johan . . . . . 141.
Kiiskinen, Henrik, præbendatus . . . . . 223.
Killanen, Märten . . . . . 14.
Kimasuon-lampi . . . 109, 120.
Kimitto socken 59, 84, 171, 195, 223, 263.
Kinto, Mickel . . . . . 37.
Kirjala, Peder, i Pargas . . 208.
Kirvelä, i Nousis socken 8, 247.
Kirwes, Elin . . . . . 183.
— *Karin.* Se: Stjernkors, Nils.
— *Olof* 32, 47, 53, 57, 71, 72, 102, 170.

sid.
Kirveslaks, Jöns . 24, 117, 125, 133, 135.
Kiulo kapell . . . . . 37.
Kivijärvi, Matts . . . . . 234.
Kivikylä, i Wirmo socken . 277.
Klippere, Klippingar . . . 320.
Klockare, Jöns . . . . . 128.
Klockaris, Henrik och *Klemet* . . . . . 91, 113, 115.
Klockskatten . . . 254, 255, 285.
Kläde, amsterdamskt, engelskt, hagenskt, leg:t, närest, yperst 44, 89, 330, 331, 358.
Knut prebendat i Åbo . . . . 264.
— prest i Wemo . . . . . 105.
— skrifvare . . . . . 319.
— *Andersson.* Se: Lillje.
— *Eriksson.* Se: Kurk.
— *Eskilsson.* Se: Banér.
— *Larsson,* fogde . . . . . 336.
— *Thomasson* . . . . 213, 228.
Kodiola, Matts . . . . . 235.
Kokkanen, Martin . . . . . 65.
Koleasat (?) ö, i Töfsala . . 170.
Kolk, fiskredskap . . . . . 11.
Kolkkila. Se: Kulkela.
Konnussaari . . . . . 8.
Koristo, i Nummis socken . 45.
Korolaberg, vid Åbo . . . . 268.
Korolabäck, vid Åbo . . . . 268.
Korsholm, förlän. åt Carl VIII 27.
Kort. Se: Bitz.
Korvamäki äng . . . . . 65.
Koskenkallio . . . . . 234.
Koskis, Jakob, Jöns och *Matts* . . . . . 203, 239.
— i Pöyttis socken . . . . . 261.
Kostis (Koskis?) . . . . . 276.
Kotiala, i Nykyrko socken . 20.
Kotoroinen, Magnus . . 87, 178.
Koustar, i Kimitto socken . 84.
Korsholm . . . . . 281.
Kouto, Staffan, borgare 153, 155.
Kowala, Olof . . . . . 178.
Koweri, i Masku socken . . 202.
Krampesunds näs . . . . . 128.
Kroneborg . . . . . 211.
Kruas (Kruvais?), *Hannus* . 56.
Kräpleby, i Borgå socken . . 51.
Kuikka, Ragvald . . . . . 132.
Kuittila, i Rengo kapell . . 334.

sid.
Kuivas ö, i Rimitto socken 122.
Kuiwasmäki, Kuwasmäki 7.
Kukkola . . . . . 112.
— *Erik* och *Henrik* . . . . 117.
Kukoi, Henrik . . . . . 16.
Kukola by, i Birkkala socken 179.
Kukonniemi, vid Kuusilaks. 91.
Kulkela, Kulkila, Petter 15, 16, 54, 76.
Kullersta socken . . . . . 222.
Kultaranta, Nils och *Olof* 125, 133, 135, 153.
Kunudasäter . . . . . 18.
Kurk, Arwid, biskop. 149, 150, 151, 152, 203, 204, 212, 217, 219, 221, 223, 224, 226, 232, 233, 236.
— *Clas* . . . . . 21.
— *Jöns Knutsson* . . . . . 325.
— *Knut Eriksson* . . 204, 210, 236, 318, 325.
Kurkela, Erik . . . . . 64.
Kurkijärvi, Nils Olsson . . 178.
Kurkila, i Nousis socken . . 234.
— *Jakob* . . . . . 291.
Kurkisaari, i Sagu socken . 57.
Kustö . . . . . 26.
Kuttila, i Halikko socken . 23, 30.
Kuumo kungsgård 140, 277, 333.
— socken och å . . . 10, 21, 92.
Kuumogårds län . . . . . 371.
Kuusilaks, i Masku socken 41, 91, 139, 159.
Kuusiwuori, i Pemar. 162, 225.
Kydö, i Halikko socken 198, 200.
Kyldä, Anders . . . . . 215.
Kyle, Johan . 19, 86, 116, 122, 124, 125, 170.
Kyllylä, i Pemar socken . . 85.
Kyllainen (Killainen?), *Olof* 125, 133.
Kyllais, Jöns . . . . . 202.
Kyllilä, Markus . . . . . 216.
Kylmäluoto . . . . . 212.
Kylmä Riuta . . . . . 178.
Kym (Kemi?) . . . . . 192.
Kynnysmäki, i Masku socken 201.
— *Olof* . . . . . 115.
Kynämäki, i Bjerno socken 32, 53.
Kyrkogods, deras afhändande 288, 364.
sid.
Kyrko-klockor, utlemnas 254, 255, 285.
Kyro socken . . . . . 207, 293.
Kyro-åminne socken . . . . 192.
Kyröjärvi . . . . . 9.
Käkölä näs . . . . . 112.
— *Petter* . . . . . 24.
Kärköinen, Jönis . . . . . 55.
Köllelä . . . . . 206.
Köllö, Matts . . . . . 235.

L.

Labbe i Rauvala och Wallas. 43.
Laffby, i Sunds socken . . . 282.
Lagmans ränta, dess utbetalning . . . . . 294.
Lagmans wik. Se: Lammais.
Lahdingo, Peder . . . . . 234.
Lahis (Laho?), *Laihis*. 178, 205.
Lahtis by, i Kyro socken . . 207.
Laihois, Mickel . . . . . 235.
Laikoi, Henrik . . . . . 93.
Laita ö, i Töfsala . . . . . 170.
Laiterla, i Bjerno socken . . 171.
Laittis, Clemet och *Paul* . 234.
Lammais fors och vik 10, 11, 22, 93.
Lammi, i Wemo socken . . . 203.
Lampa, Brand . . 16, 35, 102.
Lampis socken . . . . . 205.
Landthandel, tillåten och förbjuden . . . . . 263, 293.
Lankala, Henrik . . . . . 202.
Lankkis, i Wirmo socken 171, 183.
Lapiojärvi . . . . . 9.
Lappar, ställas under Clemet Eriksson . . . . . 275.
Lappo hemman . . . . . 44, 45.
Lars, biskop. Se: *Suuripää.*
— prest i Sibbo . . . . . 335.
— skrifvare, borgmästare i Wiborg . . . . 321, 322, 323.
— *Axelsson,* riddare . . 69, 71.
— *Bondesson* . . . . . 65.
— *Eriksson* . . . . . 291.
— *(Laurens) Jönsson* . 81, 82, 83, 118, 122, 124, 151, 170.
— *Jönsson* af Villelä . . . 95.
— *Mickelson* . . . . . 125.

Lars

sid.
Lars Nilsson . . . . . 22, 109.
— *Olufson* i Hammarland . 169.
— *Olsson*, fogde . . . . . 281.
— *Pehrsson* . . . . . 86.
— *Thomasson* . . . . . 232.
— — hustru *Birgitta* . . . 232.
— *Ragvaldi*, prest i Salo . 333.
— *Waldemarsson* . 32, 56, 57.
Laukka, Lars . . . . . 5.
Laukko . . . . . 325.
Laulais, Paul och *Thomas* 202, 234.
Laurentius Johannis . . . . 370.
Lauriala, Markus . . . . . 216.
Lauspää, i Pemar socken . 104.
Laustis, hemman . . . . . 320.
Lautila, i Ulfsby socken . . 290.
Lautta, Jakob . . . . . 234.
Lehtonperä, Erik . . . . . 215.
Leijusten (Leikoksen) *ojansilta* . . . . . 109, 120.
Leikoksen-ojansuu . . 109, 120.
Leinakkala, i Wirmo socken 43.
Leisniemi . . . . . 223.
Lemlands socken . . . . . 282.
Lemo näs . . . . . 60, 61.
— socken . . 79, 80, 213, 231.
Lempoinen, Olof . . . . . 93.
Lende Larsson . . . . . 37.
Lepistööja, i Wirmo socken 38[illegible]
Leppas, i Hattula socken . . 80[illegible]
Lepästönporras . . . . . 178[illegible]
Leso qvarn, i Lampis . . . . 206.
Letala socken . . . . . 105.
Lietsala . . . . . 187, 259.
Liffland och dess stormästare 286, 297, 299.
Ligholmen . . . . . 11, 93.
Lille, Arwid, erkeprest . . . 223.
— *Peder*. Se: Wildeman.
Lillje, Knut Andersson . . 257, 266, 267, 290, 291, 341, 343.
— *Greger Mattsson* 13, 69, 92, 121, 123, 125, 127, 203.
Linden, Petter van . . . . . 44.
Lippo, fiskredskap . . . . . 11.
Liuha, Anders . . . . . 109.
Ljusfors gård . . . . . 222.
Liuskallio, i Wirmo socken 175.
Lohialainen, Loilainen, Jakob . . . . . 15.
Loima, Jakob och *Peder* . 109, 120, 132.
Long, Jeppe och *Jöns* . . . 213.
Lonto ö, i Reso socken 67, 110, 116, 134, 172, 187, 259.
Loppis socken . . . . . 260.
Loskoski, i Borgå socken . . 333.
Lotila (Ludila?), i Wemo socken . . . . . 212.
Loukenäs (Louknais?), *Matts* 64.
Lucia Niklisdotter (Tawast) 44.
— — hennes dotter *Metta* 44.
— *Olofsdotter*, Henrik Diekns enka. Se: Diekn.
Lukas . . . . . 37.
Lukuwuori (Lukkowuori?) . 178.
Lumparby, i Lemlands socken. Se: Diekn.
Lundo socken . . 44, 46, 62, 63, 190, 247, 291.
Lybeck och *Lybeckare* . . . 284.
Lydike Benktsson . . . . . 5.
Långnäs, i Kimitto socken . 195.
Lähdenmäki . . . . . 234.
Lämäkoski (Lehmäkoski?), i Kyro socken . . . . . 192.
Länsmans gästning, olaga 344, 349, 352.
Lötesten, rånmärke . . . . . 268.
Löytänä, Simon . . . . . 117.

M.

Maanpää, Olof . . . . . 160.
Maanselkä . . . . . 6, 9.
Magista (Makasto?), *Lars* . 65.
Magnula, Jakob . . . . . 76.
Magnus, biskop. Se: Tawast.
— confessor generalis . . . . 17.
— domprost i Åbo . . . . . 170.
— konung, bref om fisket i Erstan . . . . . 128.
— munk . . . . . 17.
— *Hansson* . . . . . 63, 64.
— *Jakobsson*, borgmästare 91, 113.
— *Japsson* 117, 125, 135, 153.
— *Jonsson*, klosterfogde . . 228.
— *Nicolai*. Se: Stjernkors.
— — kanik . . . . 25, 33.

sid.
Magnus Nilsson . . . . . 118.
— — hustru *Alissa Horn* 118.
— *Nilsson* i Nådendal . . 12, 24, 31, 39, 91, 231.
— — enka *Anna Ljungsdotter* . . . . . 231.
— — dotter *Christina* . . 231.
— *Nilsson,* häradshöfding . 39, 70, 71, 72, 76, 88, 98, 102.
— *Olafsson* . . . . . 233.
— *Olofsson* af Yläkylä . . . 73.
Mahala, Clemet och *Jöns* . 235.
Maijais, Anders . . . . . 214.
Maijaniemi . . . . . 206.
Mainiemi, i Kimitto socken 84.
Makila, i Kimitto socken . . 171.
Malkanen, Peder . . . . . 87.
Malvo, i Letala socken . . . 105.
Margaretha. Se: Philip Jönsson och Tawast.
— *Gustafsdotter* . . . . . 200.
— *Henriksdotter* . . . . . 86.
— *Japsdotter,* Peder Nilssons enka . . . . 143, 154.
— *Jönsdotter,* Erik Åbjörnssons hustru . . . . . 77.
— — abbedissa . . . . 175, 233.
— *Magnusdotter.* Se: Friis.
— *Mattsdotter* . . . . . 236.
— Nils Smeds hustru . . . . 111.
— *Nilsdotter* . . . . . 150.
— *Pehrsdotter* . . . . . 65.
— *Tuvesdotter* . . . . . 44.
Marjajoki, i Sagu socken 60, 61.
Mark, Svensk, dess värde 70, 74, 82.
Martha. Se: Clemet i Halikko.
Martin Kokkasesson . . . . 65.
Marttiala, Eskil . . . . . 16.
Masia, i Ulfsby socken . . . 10.
Masku socken och härad 10, 16, 17, 31, 34, 39, 40, 41, 70, 88, 115, 116, 143, 153, 173, 175, 200, 201, 226.
Matikainen, Olof . . . . . 109.
Matthias, biskop i Strengnäs 186.
— *Olai,* munk . . . . . 221.
Mattila, Matts . . . . . 235.
— under Lemo prestebol . . 318.
Matts i Arlaks . . . . . 169.
— kyrkoherde i Karis . . . 281.

sid.
Matts, kyrkoherde i Sääksmäki 183.
— *Andersson* af Airelaks . 95.
— *Hermansson,* rådman . 136.
— *Kaukulanpoika* . . . . 115.
— *Larsson* . . . . . 109.
— — hos grefve Hoya 313, 322.
— *Mattisson,* rådman . . 68, 88.
— *Mickelsson* i Haijais . . 171.
— *Mårtensson* . . . . . 44.
— *Nilsson* i Wemo . . . . 169.
— *Pedersson* . . . . . 17.
— *Philipsson* . 108, 131, 158.
— *Philpusson* af Woltis . 199.
— — hustru *Katharina* . . 199.
— — *Anna,* deras dotter . 199.
— *Ragvaldsson* . . . . . 55.
Mehola, Inge . . . . . 178.
Melolanojansuu . . . . . 178.
Meltilaks, Peder . . . . . 128.
Meltistö, Erik . . . . . 15.
Meltola, i Pemar socken . . 142.
Melttis, Sigfrid . . . . . 76.
Meris, i Wemo socken 281, 317. 335.
Metta. Se: Lucia Niklisdotter.
Mjardnäs, i Wingåker . . . 222.
Mickel, predikare i Åbo . . . 276.
— prest i Töfsala 246, 276, 335.
— *Benktsson* . . . . . 223.
— *Henriksson* . . . . . 86.
— *Hinzason* . . . . . 86.
— *Thomasson,* fogde . . . 321.
Mieskomäki . . . . . 7.
Mjölö, ängsbol . . . . . 244, 255.
Moikkois, Erik . . . . . 15.
Morle, i Rengo kapell . . . . 334.
Muika (Moikkois?), *Erik* . . 14.
Mulli, Jöns och *Martin* 37, 194.
Munk, Olof, borgare 160, 162, 172.
— *Margaretha,* hans hustru 162.
Munkeby . . . . . 333.
Murila socken . . . . . 335.
Mustasaari socken . . . . . 293.
Muurasmäki (Muurahaismäki?) 7.
Myhämäki . . . . . 8.
Måns Jönsson . . . . . 234.
— *Månsson* . . . . . 354.
— *Nilsson,* fogde 281, 319, 333.
— *Svensson.* Se: Somme.
Mårten, biskop. Se: Skytte.
— kyrkoprest i Kimitto . . 223.

sid.
Mårten Juansson . . . . . 136.
— *Jönsson*, fogde . . . . 74, 88.
— *Matthei*, prebendat . . . 333.
— *Philpusson* af Isonkylä 95, 114, 139, 154, 156, 174, 175, 195.
— *Samuelsson* . . . . . 128.
— *Tuvesson* . . . . . 82.
Mårtens, St., socken . . . . 215.
Mäensyrjä . . . . . 178.
Mäkelä, Knut och *Olof* 133, 160.
Mäkikylä, Thomas . . . . . 291.
Mäksmäki, Jöns . . . . . 202.
Mäntywuori . . . . . 8.
Märgia (Märkälä), i Halikko 44.
Märkälä, Clemet . . . . . 55.
Mäskä, Olof . . . 109, 120, 132.
Mölö. Se: Mjölö.
Mört, Henrik . . . . . 45.
Mötte, i Wiborgs socken . . . 336.

N.

Naapala, Jönis . . . . . 56.
Naglasaari, Naulasaari . . 6.
Nainiemi . . . . . 7.
Nanhia by, i Hvittis socken 120.
— *Nils* och *Olof* . . . 120, 132.
Nautila, i Lundo socken 64, 190.
— *Knut* . . . . . 63.
Nedra Häradet, i Kuumogårds län . . . . . 319.
Nerpis socken . . . . . 277.
Niemenpää . . . . . 80.
Niemi ö, i Töfsala . . . . . 170.
Niemis . . . . . 261, 276.
Niinimäki, Niininiemi . . . 7.
Niittu, Jöns Pedersson 103, 115, 139.
Niittugård . 103, 115, 139, 147.
Nikka by, *Olof* . . . . . 5.
Nils, erkebiskop i Upsala . . 122.
— kanik i Åbo . . . . . 32.
— kyrkoherde i Salo . 331, 332.
— prest i Pargas . . . . . 223.
— *Benktsson* . . . . . 127.
— *Eriksson* . . . . . 157, 203.
— — klerk . . . . . 197.
— *Eskilsson*. Se: Baner.
— *Fadersson*, riddare . . 26, 95.
Nils Finvidsson . . 88, 90, 113, 153, 158.
— *Gregersson* . . . . . 71.
— *Japsson* . . . . 16, 112, 194.
— *Jönsson* . . . . . 44.
— — klerk . . . . . 59.
— *Larsson* . . . . . 324.
— *Mattsson* . . . . . 22.
— *Mickelsson* . . . . . 22, 37.
— *Månsson*, prest . . . . . 318.
— *Olofsson* . . . . . 5.
— — Se: Stjernkors.
— *Pedersson* . . . . . 109, 132.
— — i Hevonpää . 58.
— *Persson*. Se: Stjernkors.
— *Svensson* i Norra Finland . . . . . 317.
Nivola, i Masku socken . . . 40.
Nobel, Engelsk, dess värde 70, 74.
Nora (Nuora), i Wiborgs socken . . . . . 333.
Norra Finlands lagmansdöme 287.
Norrbotten 3, 4, 193, 194, 204, 207, 272.
Nousis socken . . 78, 79, 84, 234, 247.
Nuhiala, i Masku socken . . 83.
Nuijala, Mårten, Olof, Peder och *Thomas* . . 117, 160.
Nummis. Se: St. Karins socken.
— by, i Nousis . . . . . 247.
Nuorikkala, Olof . . . . . 128.
Nuppari, Erik . . . . . 109.
Nurmis gård, i Wiborgs socken . . . . . 279.
— *Peder* . . . . . 87.
Nya Koret i Åbo och dess ränta 245, 247, 262, 280, 281.
— dess landbor . . . . . 281.
Nyby, i Rengo kapell . . . . 334.
Nyendorp, Alb., borgmästare 62, 69, 75.
Nygård, i Wemo socken 18, 203.
Nykyrko socken . . . . . 334.
Nynäs, i Nousis socken . 79, 84, 197, 201, 205, 229, 234.
Nyslott 210, 216, 296, 298, 315, 316, 338, 342, 344.
— bibehålles under Wiborgs län . . . . . 315.

sid.
Nådendal 11, 12, 17, 23, 30, 32, 41, 51, 53, 57, 59, 61, 67, 70, 77, 83, 88, 90, 97, 99, 102, 104, 107, 110, 115, 116. 122, 125, 126, 129, 133, 135, 139, 142, 143, 146, 147, 159, 160, 166, 167, 172, 173, 175, 176, 179, 185, 186, 188, 190, 192, 194, 195, 196, 198, 199, 200, 207, 212, 218, 225, 228, 231, 232, 236, 259.
— har jus patronatus till Bjerno . . . . . 187.
Närest (kläde) . . . 89, 331, 358.
Närvi, Henrik . . . . . 214.

O.

Ohdenpaju, Ohtonpaju . . . 132.
Oinala, Mickel och *Thomas* 56, 75.
Olaff Olavi, prest i Kimitto 367.
Olaus Henrici, prior . . . . 180.
— *Petri*, borgare . . . . . 221.
— — *Phase* . . . 317, 318.
Olof, biskop i Åbo . . . . 10, 32.
— domprost. Se: Tawast.
— rådman . . . . . 192.
— skeppare . . . . . 358.
— *Alfsson* . . . . . 81.
— *Andersson* . . . . . 23.
— — häradshöfding 190, 209.
— *Andreæ*, munk . . . . . 11.
— *Brodersson* . . . . . 11, 36.
— *Henriksson* . . . . . 93, 94.
— — underfogde . . . 322.
— *Japsson*, rådman 60, 61, 66.
— *Jönsson* . . . . . 84, 86.
— — borgare i Nådendal . 12, 122, 124, 127, 229.
— — i Lahis . . . . . 177, 182.
— — munk i Nådendal . . 88.
— *Knutsson* . . . . . 37.
— *Magnusson* i Abborfors 5.
— *Mårtensson* i Viiala . . 112.
— *Niklisson* . . . . . 44.
— *Olofsson* . . . . . 22.
— *Pedersson* . . . . . 63, 64.
— *Pehrsson* . . . . . 324.
sid.
Olof Thomasson, häradshöfding . . . . . 11.
— *Tuveson* . . . . . 56, 63, 64.
Olofsborg, St. Se: Nyslott.
Olava ö, i Masku socken 143, 153, 155, 173.
Otte, biskop i Westerås . . . 186.
— *Kock* . . . . . 356.
Oulu å . . . . . 194.
Oxenstierna, Christiern Benktsson . . . . . 16, 26.
— *David Benktsson*, riddare . . . . . 26.
— *Erik Nilsson*, riddare . 26.
— *Jöns Benktsson*, erkebiskop . . . . . 26.
— *Sten Christierson*, riddare . . . . . 186, 217.

P.

Paaskunta by, i St. Karins socken . . . . . 65.
Paavais, Nils . . . . . 214.
Pahansuonkiiri . . . . . 178.
Pajala, i Nousis socken . . . 146.
Paikala (Pahikkala?) i Wirmo socken . . . . . 327.
Paimala, hemman . . . . . 320.
— *Jöns* . . . . . 54.
Pakais, Petter . . . . . 202.
Pakan (Pakkanen?), *Gerlag* 76.
Pakastenaidankulma . . . . 234.
Pakola, Pekkola, Pokola, Matts och *Thomas* . . . . 55.
Palais, i St. Mårtens socken 215.
Paljajoki, Paljojoki, Palojoki, i Sagu socken 48, 50, 79.
Palomaa . . . . . 7.
Palomäki . . . . . 7.
Palttila by, i Untamala socken 42.
Palvaniemi . . . . . 178.
Pampa, Lars . . . . . 14.
Parassuku, Anders . . . . . 64.
Pargas socken . . 44, 208, 223.
— *Lars*, borgare i Åbo . . 75.
Parikkala, i Lampis socken 205.
Pastakunta . . . . . 320.
Patistenkorva äng . . . . . 70.
Pauki, Jöns . . . . . 235.

sid.
Paul, erkedickne . 203, 213, 215, 227.
— skrifvare . . . . . 324.
— *Johannis* . . . . . 277.
— *Paulsson* . . . . . 37.
— *Pedersson* . . . . . 37.
Pavola, Benkt . . . . . 16.
Paxanti (Pax-Anders eller Paksu-Anders?) . . . . . 36.
Peder, confessor generalis . . 233.
— dicken i Åbo . . . 290, 335.
— prest i Lemo . . . . . 318.
— skrifvare, borgare . . . . 322.
— *Andreæ*, prest i Säkylä 36.
— *Erlandsson*. Se: Båt.
— *Jönsson*, borgmästare 88, 122.
— *Larsson* . . . . . 324.
— — kyrkoherde i Hammarland . . . . . 136.
— *Mickelsson* . . . . . 324.
— — i Haijais . . . . . 171.
— *Månsson* . . . . . 334, 335.
— *Nilsson* . . . . . 162.
— — af Munkeby . . . . . 333.
— — af vapen . . . . . 322.
— — borgmästare i Nådendal 12, 24, 31, 68, 88, 143, 154.
— — hustru *Margaretha Japsdotter* . . . . . 143.
— *Olofsson* . . . . . 37, 118.
— — munk . . . . . 12.
— *Pedersson* af vapen 66, 124.
— — kyrkoprest i Sagu 25, 58.
— *Petri*, kanik . . . . . 47.
— *Staffansson* . . . . . 55.
Pedersöre socken . . . 293, 319.
Pehr Mickelsson . . . . . 86.
— *Olsson* . . . . . 86.
Peinikkala, i Lemo socken . 213.
Pemar socken . . 45, 55, 74, 142, 162, 225.
Pennisten Kivi . . . . 120, 132.
Peterla, Henrik . . . . . 235.
Petrus Olai, confessor generalis . . . . . 188.
— *Olavi*, prest i Birkkala . 179.
Philip Finvedsson . . . . . 88.
— *Iwarson* . . . . . 50.
— *Jönsson* af Isonkylä . . 41.
— — hans hustru *Margith* 41.

sid.
Philip Jönsson, deras dotter *Birgitta* . . . . . 41, 139.
— *Nilsson* af Finnilä 166, 167.
— *Olsson*, af vapen . . . . 226.
— *Paulsson* . . . . . 11.
— *Thomæson* 71, 72, 82, 102.
Philippus Andreæ, prest i Säminge . . . . . 333.
Piikkis socken och härad 11, 40, 63, 70, 76, 79, 190.
Pikkelä, Henrik . . . . . 16.
Pisu by och äng . . . . 267, 268.
Pitiku (Pitikka?), *Olof* . . . 87.
Pitkämäki by i Räntämäki 14, 16, 54, 62, 70, 75.
Pohjois, Henrik och *Olof* . 178.
Pojo socken . . . . . 333.
— i Bjerno socken . . . . 167.
Porkkala gods 43, 46, 48, 50, 79, 178.
— *Olof* . . . . . 178.
Porttas, Greger och *Johan* 87, 178.
Posse, Knut 86, 122, 124, 141, 157, 163, 170, 203.
— *Birgitta*, hans hustru . 164.
Poste by. Se: Puosta.
Prebender, Prelaturer, deras försäljning . . . . . 288.
Presterskapet i Åbo, befriadt från borgläger . . . . . 261.
Prestnäset, i Hwittis socken 129.
Preussen, hertigen af . . . . 297.
Prunsaari, i Wiborgs socken 321.
Prytz, Olof, munk . . . . . 12.
Puingos, Lars . . . . . 178.
Puntarmäki, Björn . . . . 64.
Puolimatka, Herman . . . . 37.
Puosta by, i Wemo socken . 73.
Puotus, i Nousis socken . . 78.
Pyhäjoki, Erik Jönsson . . 37.
— *Gregorius* . . . . . 37.
Pyhäranta, Clemet . . . . . 234.
Pynnäkoski, Ambrosius . . 109.
Pytty, Henrik . . . . . 216.
Päistärpää by, i Sagu socken . . . . . 66.
Pälkäne socken . . . . 317, 319.
Pöllö holme . . . . . 113.
Pöyttis socken . . . . . 70.

Q.

sid.
Qvarnby, i Sjundå socken . 327.
Qvidia, i Pargas socken 44, 358.
Quittele. Se: Kuittila.

R.

Ragnild i Letala, Hartvik Japssons mor . . . . . 105.
Ragvald Pehrsson . . . . . 120.
— *Ragvaldsson* . . . . . 44.
— *Stingulfsson, Stingildsson*, häradshöfding . . 11, 40.
Ragvalds äng . . . . . 112.
Raja, Lars . . . . . 109, 120.
Raimala, Raimela, Erik och *Anders* . . . . . 257.
Ram, Måns 315, 322, 334, 335.
— *Torsten Salmonsson* . 268, 276, 299, 310, 336, 338, 360.
Ramsö, i Karis socken . . . 13.
Rantakari ö . . . . . 128.
Raseborgs län 274, 279, 280, 325, 326, 333.
— förlänadt åt Carl VIII . 27.
— — åt Erik Fleming . . 274.
— förbjudes seglats på Revel 242, 249, 251.
— klagomål emot E. Fleming . . . . . 248, 250.
— befalles att segla på Stockholm . . . . . 272.
Raska, Jöns . . . . . 109.
Raukonala äng . . . . . 73.
Raumo . . . . . 145, 146, 272.
— tillåtes att segla på Tyskland . . . . . 319.
— — att utföra klippingar 320.
Raunistula hemman . . . . 328.
Rautasaari . . . . . 7.
Rauvala, Håkan och *Labbe* 43.
Ravis . . . . . 169.
Rebbe, Olof . . . . . 35.
Reini, Paul . . . . . 87.
Reinila, i Wemo socken 169, 232.
Rengo kapell . . . . . 334.
Repi, Matts . . . . . 235.
Repola, i Nousis socken . . . 234.
— *Sigfrid* . . . . . 235.
sid.
Reso socken . 24, 110, 116, 142, 160, 267.
Rettis hemman vid Åbo . . . 267.
Revel . . . . . 299, 310.
— seglats dit förbjuden och tillåten . 242, 248, 251, 253, 254, 264, 289.
— dess nya, dåliga mynt . 314.
Ridkil Se: Rotger.
Riga, seglats dit tillåten . . . 289.
Rimitto socken . . . . . 59, 88.
Rinonpoika ö, i Töfsala . . 170.
Ristinjuuri, Anders . . . . 37.
Rodila, i Rimitto socken . . 59.
Rokosuo (Ruokosuo?) . . . . 7.
Roposten, vid Åbo . . . . . 268.
Rotger, munk i Wadstena . 17.
— *Olofsson* . . . . . 72, 136.
Ruggenool (Rugnola), i Kimitto socken . . . . . 230.
Ruikä, Lars . . . . . 93.
Ruki (Rukkio?), *Andreas* . . 56.
Rukkula, Anders . . . . . 178.
Ruoka-ross gästning (utfodrings-hästar?) . . . . . 260.
Ruotsama ö, i Lemo socken 80.
Ryssarnes infall och ströfverier i Finland . . . . . 24, 286.
Ryting, Thomas Jönsson . 328, 346, 368.
Rågång emellan Savolaks och Tavastland . . . . . 4—6.
Räfst, Carl VIII:s . . . . . 365.
Rähälä, i Lundo socken . . 62.
— *Matts, Mickel* och *Pehr* 62, 64.
Räntämäki socken . 14, 16, 54, 70, 75.
Räpälä, i Pemar socken 55, 74.
— *Jönis Japsson* . . . . . 55.
Rärsäter . . . . . 223.
Rödakot (Rekottila?), *Henrik* 56.
Rödilä. Se: Rodila.
Röfvare, Nils . . 122, 124, 125.
Röfvaresten, vid Åbo . . . . 268.
Römänen, Olof . . . . . 44.

S.

Saaris, Stora och *Lilla* . . 238.
Sack, Hans, borgare . . . . 253.

sid.
Sacki, Seck, Lars . 71, 72, 102.
Sagu socken 48, 57, 58, 60, 61, 66, 72, 79, 142, 170, 199, 247, 281.
Sairiala, i Tuulois kapell . . 44.
— *Bertil* . . . . . 178.
Saks, Saksen, Hans . . . . 79.
Saksila, i Masku socken 125, 133.
Salmis, i Sagu socken . . . . 199.
Salmon, hos grefve Hoya . . 313.
Salo socken . . . . 331, 332, 333.
Saltviks socken . . . . . 282.
Sampu by, i Hvittis socken 108, 119, 132.
— *Nils Pedersson* . . . . 132.
Sannainen, Jöns, rådman 88, 91, 113, 159.
Säppis, Johan . . . . . 178.
Sarki, Henrik och *Olof* 109, 119, 120, 132.
Satakunta, Öfra och Nedra 10, 11, 82, 92, 325.
— förlänadt åt Carl VIII . 28.
Sattiala, i Tenala socken 276, 320.
Saustiala, i Halliala . . . . 142.
Saustila, i Sagu socken . . . 72.
Sauvala, i Piikkis socken . . 43.
Saviniemi . . . . . 334.
Savojoki by, i Pemar socken 74.
Savolaks, gränsestrider med Tavastland . . . . . 1, 2.
— verkstäld rågång . . . . 3 följ.
Seglats, förbjuden och tillåten 242, 249, 251, 253, 264, 289, 319, 320.
— befald till Stockholm . . 272.
Sepesjoensuu (Suurijoensuu?) 7.
Seppälä, Göran . . . . . 216.
Severin Petri, prest . . . . 283.
Sibbo socken . . . . . 182, 335.
Sigfrid Olofsson, erkediekn 95.
— kyrkoherde i Letala . . . 319.
Sigfrids, St., prebende i Åbo 333.
Signild Jakobsdotter . . . . 61.
Siill (Sijll), *Peder,* erkediekn 241.
Sillanpää, Nils Jopsson . . 194.
Sillevik, Petter . . . . . 5.
Silo, Olof . . . . . 56.
Simola, Paul . . . . . 216.
Simon Paulsson . . . . . 16.
Simonaby, Bertil . . . . . 55.

sid.
Sinikenwaha . . . . . 178.
Sipo, Anders . . . . . 4.
Sjundå socken . . . . . 327.
Sjusholm, i Töfsala socken . 247.
Sivois näs . . . . . 213, 217.
Skalenberg, Henrik . . . . 62.
— *Matts* . . . . . 74.
— — *Elin,* dotter. Se: Finkenberg.
Skalm, Erik, Lars och *Petter* . . . . . 247; 268.
Skeel, Paul, domprost 204, 223.
Skepp. Se: Jakt.
Skinnarby, i Sjundå socken 327.
Skjutsfärder, olaga . . 344, 349, 352, 360.
Skräddare, Hans och *Henrik* . . . . . 44, 122.
Skytte, Mårten, biskop 240, 243, 244, 246, 255, 265, 279, 362, 367.
— utsedd till erkebiskop . . 256.
— *Mårten,* kanik . . . . . 95.
— *Nils* . . . . . 45, 94.
— *Paul* . . . . . 17, 51, 60.
— — *Ragnild,* hans hustru 51.
Skäreboer, tillåtas att segla på Revel och Riga . . . . . 289.
Sköneberg, Hans . . . . . 35.
Slaka (Slavaka?), *Jon,* riddare 26.
Slatte, Gustaf 71, 72, 81, 83, 102, 120, 127.
Smed, Nils och *Olof* . . 22, 111.
Snakenborg, Gustaf Laurensson . . . . . 10.
Sodiala by, i Tuulois . . . . 177.
— *Magnus* och *Paul* . . . 178.
Soinisto hemman . . . . . 102.
Somerenmäki . . . . . 178.
Somme, Måns Svensson, fogde på Åbo slott . . 251, 252, 259, 260.
Sonni, Erik och *Jöns* . . 86, 93.
Sonnäs, i Ulfsby socken . . . 82.
Sorvi, Peder, prest i Wiborg 336.
Sorva, Olof . . . . . 135.
Sotiala. Se: Sodiala.
Sovorinen, Benkt . . . 117, 133.
Spore, Erik 319, 321, 324, 336.
— *Jöns* . . . . . 71, 72, 102.
Staffan Olsson . . . . . 55.

sid.
Stegare, Anders . . . . 120, 132.
Sten Christierson. Se: Oxenstjerna.
— *Henriksson,* häradshöfding 14, 36, 50, 53, 63, 64, 66, 70—73, 76, 79, 102, 108, 122, 124, 146, 152.
— — hustru *Anna,* döttrar *Katharina, Elseby* och *Margaretha* 79, 146.
— *Jopsson* . . . . . 205.
— *Thuresson.* Se: Bjelke.
Stenberg, i Masku socken . . 259.
Stjernkors, Adlitsa, Ælitsa (Elisabeth?) . . . . . 33, 53.
— *Magnus Nicolai,* biskop 33, 39, 42, 47, 49, 50, 52, 57, 61, 62, 80, 83, 95, 98, 105, 107, 138, 141, 145, 147, 148, 149, 157, 174, 192.
— *Nils Olofsson* . . . . 32, 46.
— — *Elin Tawast,* hans hustru . . . . 32, 44, 46.
— *Nils Pehrsson* . . . . . 170.
— — *Karin Kirwes,* hans hustru . . . . . 170.
Stiula, Johan . . . . . 76.
Stockholm . . . . . 136.
Stormästaren i Liffland . . 287.
Strandvrak, tvist med Liffland . . . . . 286.
Stryk, Jöns . . . . . 234.
Ströfverier på gränsen . . . 286.
Ström, hemman . . . . . 157.
Strömsholm, i Rimitto socken 122.
Sture, Sten, d. y. 210, 217, 218, 219.
— — d. ä. 71, 74, 83, 92, 101, 121, 123, 125, 126, 127, 141, 156, 160, 203.
— *Svante* . 89, 184, 186, 203.
— — *Mettä,* hans gemål . 203.
Stång, jord, pris derå . . . . 65.
Sukkois, i Wirmo socken . . 174.
Suksela, Henrik och *Mårten* . . . . . 56, 75.
Sulkavajärvi . . . . . 8.
Sunds socken . . . . . 282.
Suontaka . . . . . 80, 107, 165.
Suurikivi . . . . . 178.

sid.
Suuripää, Lars, biskop . . 138, 145, 147, 149, 150, 151, 152, 198, 200.
— *Ragvald,* rådman 14, 16, 34, 102.
Svarte, Jakob . . . . . 66.
— — *Elin,* hans enka . . . 66.
— *Åke Jönsson,* lagman . 20, 121, 123, 125, 127.
Svennilä, Knut . . . . . 234.
Svensk, Måns och *Peder* . 244, 278, 310.
Sverd, Olof och *Petter* . 11, 20, 21, 36, 51, 82, 193.
Sydänmaa, i Tuulois . . . . 178.
Sylta, Olof . . . . . 45.
Syrjäntaka, Henrik och *Jöns* . . . . . 178.
Säksmäki, socken och härad 11, 164, 183, 319, 336.
Säkylä socken och malm . . 36.
Säminge socken . . . . . 333.
Särkilaks . . . . . 32, 46, 170.

T.

Taipale, på Hirvisalo 14, 16, 35, 102.
— by, i St. Mårtens socken 215.
— *Lars* . . . . . 54.
Talliala, i Kalvola . . 164, 333.
Talois, Anders . . . . . 214.
Tammisaari, Hans . . . . . 153.
Tammisto, i Töfsala socken 171.
Tapara, Jönis . . . . . 87.
Tatiais, Jöns och *Thomas* 115, 202.
Tawast, Arvid. Se: Arvidus Jacobi.
— *Birgitta, Christina, Katharina* och *Margaretha* . . 44, 45, 48, 49, 79.
— *Elin.* Se: Stjernkors.
— *Henrik* . . . . . 32.
— *Jöns Jakobsson* . . 20, 32.
— — *Olofsson* 21, 25, 44, 49, 54, 69.
— *Lucia Olofsdotter.* Se: Diekn.

Tawast,

sid.
Tawast, Magnus, biskop i Åbo . 4, 33, 42, 46, 48, 50.
— *Nils Olofsson* . . 46, 47, 49.
— *Olof* . . . 5, 43, 47, 50, 79.
— — domprost . . . . . 193.
Tavastar, grymheter mot Savolaksare . . . . . 2.
Tavastehus, län och slott 183, 260, 277, 278, 280, 316, 321, 372.
Tavastland, gränsestrider med Savolaks . . . . . 1, 2.
— verkställd rågång . . . . 3 följ.
Tegrisala. Se: Tersalo.
Tekkala. Se: Täkelä.
Tenala socken . . . . . 44, 276.
Terkkis, Mickel . . . . . 201.
Terrisuonjärvi . . . . . 178.
Tersalo, i Masku socken 18, 115.
— *Henrik* och *Paul* . . . 115.
Tessiö landbor . . 279, 316, 321.
Teurois, Petter . . . . . 178.
Thomas, kyrkoherde i Wiborg 6.
— prior i Nådendal . . . . 12.
— skrifvare, fogde 280, 334, 335.
— *Eriksson,* Lappfogde . . 275.
— *Jönsson,* rådman . 160, 166,
— — Se: Ryting. 168.
— *Nilsson* . . . . . 334.
— *Olofsson,* under-lagman 73, 75, 108, 114, 116, 120, 124, 131, 133, 161.
— *Wolmarsson* . . . . . 324.
Thord Kettilson . . . . . 15.
Thordby, i Pojo socken . . . 333.
Thure Thuresson. Se: Bjelke.
Thuringe socken . . . . . 374.
Tien-paju . . . . . 120.
Tionde till kyrkor och prester 362.
Toböle, i Sunds socken . . . 282.
Toikkala, Johan . . . . . 75.
Toinie (Toinio?), *Olof* . . . . 54.
Toijola, i Lemo socken 213, 217.
Toitu bol, i Murila socken . 335.
Toivala, Olof och *Nils* . . . 178.
Tolk, Nils . . . . . 5.
Tontura (Tuntura), *Henrik* 132.
Torkel Witikeson . . . . . 86.
Torkiala, i Halikko socken . 142.
Torkkila äng, i Ulfsby socken 82.
Torlaks, i Nykyrko socken . 20.
Torois, i Nousis socken 97, 100.

sid.
Torsten Björnsson 60, 89, 113, 164.
— *Salmonsson.* Se: Ram.
Torvola, Henrik . . . . . 178.
Tott, Anna Hansdotter. Se: Bitz.
— *Erik Axelsson* . 26, 54, 63, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 86, 92.
— *Tönne Eriksson* . 210, 216.
— *Åke Göransson* . 210, 217.
Trolle, Arwid och *Erik* 186, 342.
Trotte Månsson . . . . . 186.
Tuomari, Thomas . . . . . 75.
Turi, Jöns och *Olof* 37, 54, 76.
Tursanperä, i Wirmo socken 77, 97, 99, 100.
Tuulois kapell . . . 44, 85, 177.
Tuve Magnusson . . . . . 24.
Tynnelsö . . . . . 372, 373.
Täkelä, Tekkala, Matts, (Marie socken) . . . . . 54.
Töfsala socken . . 170, 171, 246, 247, 276, 334.
Tönne Eriksson. Se: Tott.

U.

Ukkilaks, i Wemo socken . . 247.
Uleåborg (Oulu) . . . . . 194.
Ulf Benktsson . . . . . 20.
— — hustru *Ingeborg* . . 20.
— *Pedersson* . . . . . 17.
Ulfsby socken . . 10, 82, 92, 290.
— stad . . . . . 290.
Untamala socken . . . . . 42.
Upsala . . . . . 369.
Urbanus i Hvittis . . . . . 37.
Uthermarch, Thomas . . . 324.

W.

Wadenwainionkulma (Wedenwainionkulma?) . . . . . 234.
Wahainen, Olof . . . . . 37.
Wahvaselkä . . . . . 7.
Wajasalmi . . . . . 8.
Waimala, i Reso socken . . 142.
Waimar, i Rengo kapell . . 334.
Waineste (Wainisto?) . . . . 14.

sid.

Waivastenkylä, Eskil, Heine, Henrik, Lars, Nils och *Simon* . . . . . 15, 16, 54.
Wakooja . . . . . 178.
Walkiakoski . . . . . 206.
Walla, Johan och *Lars* . . 76.
Wallais, i Wirmo socken . . 247.
— *Labbe* . . . . . 43.
Wanhakylä, Jöns och *Sigfrid* . . . . . 214.
Wanhankedot, i Säkylä socken . . . . . 36.
Wanhanvähärenpuoli . . . 178.
Want, Mickel . . . . . 128.
Warissaari ö . . . . . 374.
Waror, skulle, för en tid, föras endast till Stockholm . 272.
Wartisaari hemman . . . . 264.
Wase, Erik Carlsson . . . 26.
— *Erik Johansson* . . . . 186.
— *Kettil Carlsson,* biskop 26.
Wattoinen, Olof . . . . . 55.
Wehkalampi . . . . . 7.
Weijä, Matts . . . . . 64.
Welskalampi . . . . . 7.
Wemo socken och härad . 11, 44, 73, 105, 169, 198, 203, 211, 232, 247.
Wenka, Märten, borgare . 194.
Wenne, Henr., domprost 203, 204.
— *Jakob,* erkeprest . 223, 245, 246, 262, 280, 281.
Wentilä, i Lundo socken 44, 46, 247, 291.
Werkmästare, Björn, hyfogde i Nådendal . . . . 68, 88.
Wesilä, i Halikko socken . . 44.
Westerås ordinantia . . . . . 239.
Westgöthe, Anders . . 291, 297, 336.
— *Jöns* . . . . . 317.
Wesun(?) . . . . . 86.
Wetka, Henrik . . . . . 235.
Wiborg . 6, 279, 312, 321, 322, 336, 338, 342, 344.
— dess belägring . . . 298, 306.
— kapitulation . . . . . 301.
— slottslofven derstädes 210, 300, 306.
Wiborgs hospital . . . . . 370.
— kloster . . . . . 180, 279.

sid.

Wiborgs län, förbjudes seglats på Revel . . . . . 253.
Widby, i Thuringe socken . 374.
Wiedeman, Fr., kamrer . . 368.
Wiiala, i Reso 67, 110, 112, 172.
— *Erik* och *Jöns* . . 117, 134.
Wik, i Kimitto socken 84, 94, 229.
Wikala, Jöns . . . . . 54.
Wildeman, Peder Lille 71, 72, 95, 99, 102, 106, 114, 116, 119, 233.
Wiljais . . . . . 161.
Willeby (Williä?), i Kuumo 21.
Willeluoto, i Masku socken 18.
Willilä, Lars och *Peder* 95, 234.
Wingåkers socken . . . . . 222.
Winkkala äng . . . . . 71.
Wintala, Peder . . . . . 64.
Wirilä hemman . . . . 261, 276.
Wirmo socken . 38, 42, 77, 142, 171, 175, 183, 227, 238, 247, 277, 279.
Wistelä, Thomas . . . . . 75.
Witsajärwi . . . . . 8.
Witsawuori . . . . . 7.
Wittenstein, slottet . . . . . 297.
Woltis, i Wirmo socken 171, 199.
Wunnendrank, Jakob . . . 320.
Wuorenpää hemman . . . . 220.
Wäckärälampi . . . . . 7.
Wärdet af gängse penningar 130.
Wärräis (Wæros), *Henrik* 214.

Y.

Ykspää, i Wiborgs socken . 336.
Ylikylä hemman . . . . . 361.
Ylistalo, i Sagu socken . . . 171.
Yllilä . . . . . 276.
Yläkylä, Henrik . . . . . 54.
— *Magnus Olofsson* . . . 73.
Yperst, kläde . . . . . 44.
Yröinen, Matts . . . . . 133.
Yskylä, i Bjerno socken . . . 334.

Å.

Åbo stads gamla rår . . . . . 268.
— dess handel och skeppning. Se; Seglats.

sid.
Åke Classon (Tott?) . . . . . 260.
— *Göransson.* Se: Tott.
— *Jopsson* . . . . . 182.
— *Jönsson.* Se: Svarte.
Åland . 90, 169, 265, 281, 335.
Ålenning, Mickel, fogde . . 335.
Åländningarne, klagomål mot J. Fleming . . . . . 265.

Ä.

Ägekoski (Äijäkoski?) . . . . 8.
Äijälä, i Halikko härad. . . 69.
Äirosalmi. Se: Airosalmi.
Äremark, Äreskog (utmark, utskog) . . . . . 164, 206.
sid.
Ären, Lars . . . . . 15, 16.
Ärfve, Olof . . . . . 14.

Ö.

Öfra Häradet . . . . . 316, 319.
Öknebo härad . . . . . 374.
Östen, skeppare . . . . . 14.
Österbotten 293, 325, 328, 331, 336.
— Se vidare: Norrbotten.
Östergötte, i Finströms socken . . . . . 335.
Östhammar . . . . . 272.
Östra Härad . . . . . 327.
Öudd, i Halikko socken . . . 236.

TILLÅGG och RÄTTELSER.

Del. I.

Sid. 55 och 187. Original-permebrefven till handlingarne N:o 36 och 101 finnas i kongl. riksarkivet.

Del. II.

— 51. Originalet, på pergament, till handlingen N:o 42, finnes i kongl. riksarkivet.

Del. IV.

— 32 r. 2. *st.* Maj *l.* Juli.

Del. V.

— 43 r. 3 nedifr. *st.* (i några ex.) scriffuitst aarff örst *l.* scriffuit staar fförst